

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ
ІМ. В.І. ВЕРНАДСЬКОГО

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ
В ІНФОРМАЦІЙНІЙ СФЕРІ**

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського

Актуальні проблеми інтелектуальної власності в інформаційній сфері

Інформаційно-аналітичний дайджест

№ 11 (листопад)

Київ 2025

Заснований Відділом з охорони інтелектуальної власності Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського у 2016 р. Видається щомісяця. Відповідальний редактор Л. Литвинова. Упорядник: Л. Литвинова. Дизайн обкладинки О. Саприкін. Адреса редакції: НБУВ, просп. Голосіївський, 3, Київ, 03039, Україна. Тел. (044) 524-19-92. E-mail: nbuvdpi@ukr.net.

Аналітичний дайджест є спеціалізованим інформаційним ресурсом, який покликаний надати актуальну та систематизовану інформацію про ключові проблеми інтелектуальної власності, особливо в контексті інтеграції України до Європейського Союзу. У зв'язку з глобалізацією економічних та правових процесів, а також зростанням значення інновацій та креативних індустрій, питання захисту інтелектуальної власності набувають особливої ваги. Основне призначення дайджесту полягає в ознайомленні широкого кола фахівців – юристів, патентних повірених, науковців, викладачів, студентів, а також усіх зацікавлених користувачів – з найновішими інформаційними джерелами, що висвітлюють сучасні тенденції та виклики у сфері інтелектуальної власності.

Публікується на умовах ліцензії Creative Commons «Attribution» («Атрибуція – Із Зазначенням Авторства») 4.0.

ЗМІСТ

Інтелектуальна власність за кордоном	2
Всесвітня організація інтелектуальної власності.....	87
Інтелектуальна власність в Україні	95
Інтелектуальна власність в мережі Інтернет	103
Інтелектуальна власність в епоху штучного інтелекту.....	128
Наука у сфері інтелектуальної власності.....	154
Законодавство з інтелектуальної власності.....	165
Спори та судові розгляди щодо порушення прав інтелектуальної власності.....	181
Сучасний стан авторського права в Україні та світі.....	211
Підсумки наукових конференцій, нарад та інших організаційних заходів.....	231

Інтелектуальна власність за кордоном

Знайти відповідного постачальника послуг у сфері інтелектуальної власності (ІВ) може бути складно, особливо для організацій, які не мають власних експертів з ІВ, оскільки визначення унікальних вимог, бюджетів та потенційних перешкод є складним завданням. Зовнішні фахівці з ІВ відіграють важливу роль в управлінні цими викликами, виконуючи ключові завдання, що підтримують сильні портфелі ІВ та зменшують внутрішнє навантаження...

Однією з основних сфер діяльності є управління торговельними марками, де фахівці оптимізують такі процеси, як пошук торговельних марок і дизайну (використовуючи сучасні бази даних для виявлення порушень або схожих марок, що економить час і зменшує ризики при поданні заявок), моніторинг торговельних марок і захист бренду в Інтернеті (моніторинг і захист прав для запобігання внутрішньому перевантаженню), а також підтримка при поданні заявок (підготовка документації, оформлення, нотаріальне засвідчення та легалізація, що є особливо цінним для невеликих юридичних команд або заявок з великим обсягом). Вони також керують критично важливими завданнями з технічного обслуговування: поновленням прав інтелектуальної власності, де вони орієнтуються у різних вимогах країн/регіонів, щоб забезпечити дотримання термінів (уникаючи втрати вартості інтелектуальної власності або шкоди бренду), та реєстрацією прав інтелектуальної власності, що включає оновлення застарілих записів про власність, виправлення невідповідностей та обробку складної документації/легалізації в різних регіонах...

Програмне забезпечення для управління інтелектуальною власністю, таке як Equinox, ще більше підвищує ефективність завдяки інтеграції результатів пошуку/спостереження, підтримці створення торгових марок та наданню інформації про портфелі та майбутні завдання, сприяючи співпраці між командами...

Загалом, зовнішні фахівці з інтелектуальної власності пропонують значні переваги: вони зменшують навантаження на ресурси, забезпечують дотримання глобальних вимог та ефективно підтримують портфелі інтелектуальної власності. Навіть організації, що мають власні команди, отримують вигоду від їхнього досвіду, оскільки фахівці пропонують свіжий погляд на складні питання та надають підтримку в періоди високого навантаження. Завдяки аутсорсингу цих функцій підприємства можуть зосередитися на основній діяльності, одночасно забезпечуючи захист та оптимізацію своїх активів інтелектуальної власності...» (*Layers of Support: The Role of an External Intellectual Property Specialist* // Questel (<https://www.questel.com/resourcehub/the-role-of-an-external-intellectual-property-specialist/>). 03.11.2025).

«...Укладання контрактів на нові технології пов'язане з особливими труднощами, оскільки їхня цінність, сфера застосування та реалістичність є невизначеними. Традиційні контракти, які базуються на фіксованих цінах, термінах поставки та чіткому визначенні прав інтелектуальної власності на вже відомі технології, часто призводять до конфліктів та безвихідних ситуацій у таких випадках. Сторони намагаються визначити ціну невідомих інновацій і можуть зайти в глухий кут при розподілі прав інтелектуальної власності, особливо коли майбутні сфери застосування є невизначеними, а інновації є результатом спільної роботи...

Для подолання цих перешкод рекомендується створити інноваційну та адаптивну систему інтелектуальної власності. Цей підхід базується на кількох ключових принципах. По-перше, важливим є чітке визначення спільної мети; договір повинен починатися з чіткого спільного викладу цілей проєкту, який слугуватиме орієнтиром для всіх майбутніх рішень, включаючи стратегію інтелектуальної власності. По-друге, спільне управління та динамічна координація можуть бути встановлені через спільний керівний комітет (JSC) з представниками обох сторін. Цей комітет буде керувати відносинами, адаптувати договір у міру появи нової інформації та приймати рішення в режимі реального часу щодо розподілу інтелектуальної власності, зменшуючи недовіру та ризик виникнення тупикової ситуації за допомогою заздалегідь узгоджених методів вирішення, таких як арбітраж з остаточним пропозицією...

Ця структура також повинна бути спрямована на максимізацію інноваційної цінності шляхом сприяння культурі співпраці. Це можна досягти за допомогою таких механізмів, як широке перехресне ліцензування, яке заохочує обмін інформацією, або шляхом ретельного структурування спільної власності з чіткими правилами її управління. Нарешті, контракт повинен передбачати гнучкість і опціональність шляхом поділу проєкту на етапи з контрольними точками та включення опцій для однієї сторони викупити частку іншої сторони або розширити ліцензійні права на основі заздалегідь визначених етапів...

Хоча ця модель співпраці вимагає більшої початкової довіри та постійного управління, ніж традиційні контракти, вона є дуже ефективною для високоцінних, невизначених проєктів. Завдяки узгодженню інтересів та сприянню командній роботі, ця структура допомагає розкрити весь потенціал нових технологій, уникаючи пасток більш жорстких, самозахисних підходів до укладання контрактів...» *(Brad L. Peterson, Spencer Glende, Jon McPherson. IP Frameworks in Contracts for Emerging Technologies // Mayer Brown (<https://www.mayerbrown.com/en/insights/publications/2025/11/ip-frameworks-in-contracts-for-emerging-technologies>). 05.11.2025).*

«У другій половині 2025 року глобальна ситуація в галузі ліцензування та судових спорів щодо стандартних патентів (SEP)

продовжувала розвиватися під впливом значних змін у законодавстві, антимонопольного контролю та нових судових заборон...

У всьому світі регуляторні ініціативи перебувають у стані змін. Європейська комісія офіційно відкликала свій проєкт Регламенту про SEP, що спонукало Велику Британію розпочати широке обговорення щодо підвищення ефективності ліцензування та судового розгляду SEP. Тим часом бразильський антимонопольний орган CADE опублікував звіт, в якому рекомендує, щоб будь-які майбутні регуляторні акти щодо SEP були зосереджені на дотриманні принципів FRAND, обмежували зловживання судовими заборонами та заохочували добросовісні переговори...

Антиконкурентна поведінка залишається в центрі уваги регуляторних органів. У США Міністерство юстиції (DOJ) висловило занепокоєння з приводу антимонопольного законодавства щодо організації, що встановлює стандарти, NVM Express, та висловило свою думку щодо тесту eBay для забезпечення судового захисту, стверджуючи, що непрактикуючі організації (NPE) не повинні бути автоматично позбавлені права доводити наявність непоправної шкоди. DOJ також розкритикувало політику безроялті, попередивши про її потенціал зміцнення ринкової влади. У Бразилії CADE розпочало нове розслідування щодо поведінки компанії Ericsson, а в Індії Верховний суд закрив тривале антимонопольне розслідування щодо тієї ж компанії після того, як первісні позивачі уклали мирову угоду...

Використання антисудових заборон (ASI) та пов'язаних з ними юридичних маневрів стало серйозною проблемою. Світова організація торгівлі (WTO) винесла рішення проти практики Китаю щодо видачі загальних ASI, визнавши, що це підриває права власників патентів. Натомість Єдиний патентний суд (UPC) виніс друге анти-антисудове заборону (AASI) проти Disney. Крім того, як місцевий відділ UPC у Мангеймі, так і регіональний суд Мюнхена винесли нові односторонні «анти-тимчасові ліцензійні» заборони проти Amazon, щоб запобігти використанню Amazon тимчасової ліцензійної системи Великобританії для блокування судових процесів у Німеччині...

Ці події відбувалися в основних юрисдикціях. У США суд штату Массачусетс відхилив позов Roku про встановлення глобальної ставки роялті FRAND, а суд Каліфорнії відхилив клопотання InterDigital і Disney в їх паралельному судовому процесі щодо патентів H.264/H.265. У Великобританії суди продовжували розвивати режим тимчасових ліцензій, хоча ключове рішення про надання Samsung тимчасової ліцензії проти ZTE було пізніше скасоване в апеляційному порядку. Верховний суд Великобританії також надав Tesla дозвіл на оскарження рішення щодо встановлення глобальних ставок FRAND. У Німеччині суддя Шон з окружного суду Мюнхена видав рекомендації щодо FRAND, інтерпретуючи рамки справи Huawei проти ZTE з певною гнучкістю. В Японії суд Токіо видав першу судову заборону щодо SEP проти Google, що стало відхиленням від попередніх прецедентів. Нарешті, Вищий суд Делі в Індії призначив рекордний заставу в патентному спорі, а

бразильська CADE розпочала нове розслідування щодо Ericsson, що свідчить про посилення контролю за практикою ліцензування SEP...

Ці різноманітні дії відображають суперечливе, але динамічне середовище SEP, оскільки юрисдикції по всьому світу намагаються знайти баланс між інноваціями, конкуренцією та правами власників патентів» **(Alex Calver, Sydney Donovan, Emma Irwin, Cormac O'Daly, Krupa Patel, Laura Powell. FRAND Quarterly: Navigating the Global SEP Landscape – November 2025 // Wilmer Cutler Pickering Hale and Dorr LLP (<https://www.wilmerhale.com/en/insights/client-alerts/20251106-frand-quarterly-navigating-the-global-sep-landscape-november-2025>). 06.11.2025).**

«У секторі медичних технологій (MedTech), де інтелектуальна власність часто має вирішальне значення для залучення інвестицій, недостатньо просто подати заявку на патент; необхідна стратегія інтелектуальної власності, готова до судових розглядів. Оскільки медичні технології є однією з галузей, що найбільше використовують інтелектуальну власність, інвестори та покупці ретельно вивчають портфелі на предмет їхньої сили та ризику судових розглядів. Сильний портфель, який має вирішальне значення для залучення фінансування, виходить за межі простого захисту, щоб гарантувати, що патенти є чинними, захищеними та відповідають комерційним цілям...

Компанії повинні активно будувати міцний фундамент, уникаючи таких підводних каменів, як надто широкі або нечіткі формулювання, недокументовані авторські права (особливо у випадках співпраці) та ігнорування перевірок свободи дій. Ключовими елементами надійного портфеля, готового до судових розглядів, є чіткі, нові та винахідливі формулювання, підкріплені чистою історією судових розглядів, належним чином задокументованими правами власності та чітким шляхом доведення порушення, підкріпленим інформацією про конкурентів. Раннє залучення юрисконсульта з питань судових спорів має вирішальне значення для узгодження патентних заявок з комерційними цілями, проведення регулярних аудитів інтелектуальної власності та оцінки ризиків, а також для адекватного бюджетування потенційних спорів, особливо в юрисдикціях з високими судовими витратами. В кінцевому підсумку, отримання патентів, готових до судових спорів, сприяє зростанню, залучає інвестиції та ефективно захищає частку ринку в умовах високої конкуренції в галузі медичних технологій...» **(Tom Taylor. Litigation-Ready IP: Why MedTech Companies Must Think Beyond Patent Filing // Marks & Clerk (<https://www.marks-clerk.com/insights/latest-insights/102ltff-litigation-ready-ip-why-medtech-companies-must-think-beyond-patent-filing/>). 06.11.2025).**

«Інновації в галузі інтелектуальної власності (ІВ), які визначаються як процес створення, захисту та монетизації нових ідей за допомогою таких правових механізмів, як патенти, торговельні марки, авторські права та комерційні таємниці, мають вирішальне значення для глобального економічного зростання, конкурентоспроможності та сталого розвитку. Сильні закони про ІВ стимулюють технологічний прогрес, забезпечуючи винагороду винахідникам, тим самим сприяючи інвестиціям у дослідження та розробки та встановлюючи домінування на ринку, як це спостерігається в технологічно провідних країнах...

Сфера інтелектуальної власності включає патенти для захисту технологічних винаходів у таких галузях, як штучний інтелект та зелена енергетика, торговельні марки для брендингу та комунікації, авторські права для захисту творчих робіт, таких як програмний код, та комерційні таємниці для захисту конкурентних переваг шляхом конфіденційності. У сучасній економіці надійна інтелектуальна власність не тільки створює ринкову диференціацію та підвищує глобальну конкурентоспроможність, особливо для стартапів, що використовують запатентовані технології відновлюваної енергії, але й сприяє співпраці та ліцензуванню між науковими колами та корпораціями...

Штучний інтелект глибоко трансформує цей сектор, прискорюючи інновації, підвищуючи точність пошуку попередніх розробок та допомагаючи в складанні патентів. Незважаючи на ці досягнення, сфера інтелектуальної власності стикається з такими викликами, як дублювання патентів, високі юридичні витрати, складнощі, пов'язані з різними глобальними юрисдикціями, та нові питання, пов'язані з винаходами, створеними за допомогою штучного інтелекту. У перспективі майбутні тенденції вказують на управління інтелектуальною власністю на основі штучного інтелекту, використання блокчейну для безпечного обліку прав власності та транскордонну гармонізацію для спрощення глобального правозастосування, що має на меті максимізувати цінність та вплив інновацій у таких критично важливих галузях, як технологія, фармацевтика та виробництво» (*Slim Kou. Why Intellectual Property Is the Backbone of Innovation in 2025 // Precise IP (<https://pripllc.com/intellectual-property-innovation/>). 10.11.2025*).

«Ви не можете захистити авторські права на назву, оскільки закон про авторські права захищає творчі твори, такі як романи або пісні, а не короткі фрази. Правильною формою інтелектуальної власності для захисту бізнесу, продукту або торгової марки є торгова марка, яка надає виключні права на використання назви для конкретних товарів або послуг...

Щоб отримати право на реєстрацію торгової марки, назва повинна бути відмінною; загальні або суто описові терміни, як правило, не підлягають реєстрації. Торгові марки слугують ідентифікаторами джерела на ринку,

запобігаючи плутанині серед споживачів, що є функцією, відмінною від авторського права. Реєстрація торгової марки надає значні юридичні переваги, включаючи більш міцну правову позицію проти імітаторів, підвищення вартості бренду та можливість забезпечити національні або міжнародні права, що є надзвичайно важливим для розвитку бізнесу.

При виборі торгової марки найсильнішими варіантами є вигадливі (вигадані слова, такі як «Kodak»), довільні (загальновживані слова, що використовуються в не пов'язаному контексті, такі як «Apple» для комп'ютерів) та натякові торгові марки (назви, що натякають на якість продукту, такі як «Netflix»). Описові торгові марки можуть бути захищені лише в тому випадку, якщо вони набувають «вторинного значення» в свідомості громадськості, тоді як загальні терміни не підлягають захисту...

Процес реєстрації торгової марки складається з декількох етапів. Спочатку необхідно провести ретельний пошук існуючих марок за допомогою баз даних, таких як USPTO, EUIPO та WIPO. Після вибору доступної марки подайте заявку, в якій вкажіть товари та послуги відповідно до Ніщської класифікації. Після розгляду марка публікується на період оскарження, і якщо заперечень не буде, вона стає офіційно зареєстрованою» (*Can I copyright a name, and why a trademark might be the answer? // Dennemeyer – The IP Group (<https://www.dennemeyer.com/ip-blog/news/trademarking-a-name-considerations-and-best-practices/>). 12.11.2025*).

«...Аудит інтелектуальної власності — це систематичний огляд інтелектуальної власності, якою володіє або користується стартап. Хоча багато компаній проводять такий аудит лише перед залученням фінансування або виходом з ринку, його проведення на ранньому етапі допомагає забезпечити належне володіння або ліцензування ключової інтелектуальної власності та зміцнює довгострокову стратегію в цій сфері. Аудит часто призводить до створення «пакету ІВ» — цифрової інфраструктури, яка ідентифікує всі активи ІВ, реєструє учасників та угоди про власність, відстежує ліцензії та фіксує розкриття інформації та заходи щодо захисту конфіденційності. Цей пакет стає цінним ресурсом для презентацій, проведення комплексної перевірки та завоювання довіри інвесторів...

Аудит починається з ідентифікації всіх матеріальних активів інтелектуальної власності — брендів, дизайну продукції, програмного забезпечення, процесів, вмісту веб-сайтів, баз даних та комерційних таємниць — та розуміння різних типів інтелектуальної власності, включаючи торговельні марки, авторські права, права на бази даних, права на дизайн, патенти та конфіденційне ноу-хау. Потім визначається, хто є власником кожного активу, оскільки право власності залежить від того, хто створив інтелектуальну власність і на яких умовах: інтелектуальна власність, створена працівниками, зазвичай належить компанії, тоді як роботи підрядників, засновників,

постачальників або виробників вимагають чіткого передання прав. Якщо важлива інтелектуальна власність не належить компанії, підприємства повинні або отримати необхідні ліцензії, або домовитися про передання прав якомога раніше, оскільки з часом це стає все складніше...

Аудит також перевіряє, чи має підприємство права та дозволи, необхідні для використання своєї інтелектуальної власності, оскільки право власності може бути обмежене договірними обмеженнями або моральними правами, які вимагають відмови від них. Якщо стартап використовує інтелектуальну власність третіх осіб, він повинен знайти або перевірити відповідні умови ліцензії, що містяться в контрактах з постачальниками, неявних ліцензіях або умовах ліцензії на відкрите програмне забезпечення, щоб переконатися, що підприємство не порушує зобов'язання, особливо в тих випадках, коли відкрите програмне забезпечення встановлює такі вимоги, як оприлюднення власницького коду...

Окрім перевірки «ліцензій на вхід», аудит також відображає «ліцензії на вихід», визначаючи кожен випадок, коли компанія дозволяє іншим використовувати свою інтелектуальну власність — чи то для брендингу, дизайну, виробництва, дистрибуції чи використання клієнтами — та забезпечуючи, щоб угоди містили належні ліцензійні умови, обмеження, роялті та захист. Якщо інтелектуальна власність включає компоненти третіх сторін, ліцензійні умови повинні бути «зворотними», щоб уникнути надання ширших прав, ніж має сама компанія.

Нарешті, аудит інтелектуальної власності оцінює ризики для активів інтелектуальної власності та заходи, що вживаються для їх мінімізації. Ці ризики включають копіювання конкурентами ідей, що стали публічними, неможливість монетизації інтелектуальної власності через слабе ліцензування, судові позови за порушення прав інших осіб, нехтування захистом інтелектуальної власності від порушників та неможливість збереження комерційної таємниці. Реєстрація, належні контракти, захист прав та суворі заходи щодо конфіденційності є необхідними для збереження вартості...» **(Mathew Forde, Katey Dixon. A guide to IP Audits – what are they and does your startup need one? // Lewis Silkin LLP (<https://www.lewissilkin.com/insights/2025/11/12/a-guide-to-ip-audits-what-are-they-and-does-your-startup-need-one>). 12.11.2025).**

«Trade secrets (комерційні таємниці) дедалі частіше визнаються ключовими активами сучасного бізнесу. На відміну від патентів чи торговельних марок, їхня цінність ґрунтується на секретності, а тому вони не підлягають формальній реєстрації. Гнучкість цієї форми охорони одночасно робить її вразливішою: внутрішні механізми захисту, як-от NDA, обмеження доступу чи навчання персоналу, є лише частиною системи. Ефективне правозастосування є критичним, адже без можливості звернутися до суду у

випадку неправомірного привласнення навіть найкращі організаційні заходи не гарантують захисту...

Механізми правозастосування суттєво відрізняються між юрисдикціями. В Австралії застосовуються договірні та принципи права справедливості, а також дієві інструменти отримання доказів, включно із попереднім розкриттям та обшуковими ордерами. Китай спирається на цивільно-правову систему, де збір доказів лежить на сторонах, але суди активно застосовують заходи зі збереження доказів і захисту конфіденційності під час процесу. У ЄС Директива про комерційні таємниці гармонізує підходи: передбачено механізми збору доказів, тимчасові заборони, конфіденційні режими доступу та широкий спектр остаточних засобів захисту. Велика Британія, рухаючись за змішаною системою (статутне право, прецедент, процесуальні правила), забезпечує потужні інструменти попереднього доступу до інформації та конфіденційні процедури в суді. У США діють федеральний Defend Trade Secrets Act та аналогічні закони штатів, які забезпечують широке відкриття доказів (discovery), потужні тимчасові заходи та значні компенсації, інколи з участю журі, що часто приводить до великих присудів...

Попри відмінності, між юрисдикціями є спільні риси: усюди доступні термінові судові заборони для запобігання подальшому розголошенню чи використанню таємниць; є механізми захисту конфіденційності під час процесу (закриті засідання, конфіденційні клуби, редаговані матеріали). Остаточні засоби захисту також подібні — постійні судові заборони, знищення носіїв інформації, відшкодування збитків чи передача неправомірно отриманих прибутків. Водночас специфіка відрізняється: наприклад, у США можливі значно вищі компенсації, тоді як в Австралії та Великій Британії доступні унікальні інструменти на кшталт пошукових ордерів (Anton Piller)...

Для міжнародних корпорацій координація правозастосування у сфері trade secrets є складною через різні правові режими та труднощі визнання рішень в інших країнах. Ефективна стратегія потребує уніфікації внутрішніх політик, ретельного документування заходів безпеки, обережного підходу до контрактних умов (юрисдикція, застосовне право), контролю за ланцюгами постачання та оцінки можливостей для судового захисту в різних регіонах. Вибір юрисдикції може стати критичним, зокрема через різний рівень доступних компенсацій та процесуальних інструментів. У підсумку глобальний підхід до захисту комерційних таємниць посилює конкурентні позиції бізнесу та забезпечує стабільність інтелектуальних активів у різних правових системах» **(Sara Balice, Peter Dalton, Aaron Frankel, Sue Gilchrist, Monika Klajn, Peng Lei. Enforcing Trade Secrets across borders: A comparative look at the UK, EU, US, Australia and China // Herbert Smith Freehills Kramer LLP (<https://www.hsfkramer.com/insights/2025-11/enforcing-trade-secrets-across-borders-a-comparative-look>). 13.11.2025).**

«Роль генерального юрисконсульта є вимогливою і вимагає як юридичних, так і бізнес-знань, особливо в галузі управління інтелектуальною власністю. Ефективний контроль за інтелектуальною власністю залежить від оцінки внутрішніх ресурсів, майбутніх бізнес-планів, бюджетів та необхідного рівня захисту. Покладатися виключно на внутрішні команди може бути складно через коливання обсягів роботи, жорсткі терміни та потребу в спеціалізованому персоналі, тому зовнішні партнери з питань інтелектуальної власності є цінними для підтримки під час пікових навантажень... Завчасне планування є надзвичайно важливим, оскільки випуск нових продуктів, придбання та корпоративні зміни можуть спричинити збільшення обсягу завдань, пов'язаних з інтелектуальною власністю. Наявність стратегії перерозподілу завдань із залученням зовнішніх постачальників допомагає уникнути операційних навантажень. У міру зростання бізнесу та розширення портфеля інтелектуальної власності міжвідомча координація стає критично важливою для забезпечення точності інформації та управління як потенційними доходами, так і зростаючими витратами, пов'язаними з активами інтелектуальної власності... Високоякісні процеси управління інтелектуальною власністю також мають важливе значення, оскільки вартість портфеля залежить від рівня його захисту. Це вимагає спеціальних знань та проактивних заходів, таких як моніторинг торговельних марок, захист бренду в Інтернеті, а також ретельне подання та ведення обліку всіх прав інтелектуальної власності» (4 Tips For a General Counsel When Managing IP // Questel (<https://www.questel.com/resourcehub/4-tips-a-general-counsel-should-keep-in-mind-when-managing-ip/>). 13.11.2025).

«...З підвищенням температури та нещодавніми хвилями спеки, що викривають обмеження традиційної інфраструктури охолодження, попит на інноваційні, ефективні та стійкі технології охолодження зростає. Цей зростаючий ринок пропонує підприємствам можливості для надання кліматично стійких рішень у різних секторах, від кондиціонування повітря в житлових приміщеннях до промислових систем. Інновації в галузі охолодження зараз виходять далеко за межі традиційних виробників, а внесок у цю сферу роблять матеріалознавство, енергетичні компанії та навіть будівельний сектор, створюючи різноманітний ландшафт патентоспроможних технологій...

Новітні матеріали, такі як сполуки з фазовим переходом, аерогелі та інженерні метаматеріали, забезпечують пасивне або високоефективне терморегулювання. Програмне забезпечення стає не менш важливим, завдяки системам управління на основі штучного інтелекту, інструментам прогнозного технічного обслуговування та інтегрованим в інтелектуальні мережі системам охолодження, які змінюють споживання енергії та підвищують екологічність. Водночас інновації в області монтажу, включаючи модульні конструкції, підземне охолодження та оптимізовані конфігурації теплообмінників,

демонструють, як поступові практичні вдосконалення можуть забезпечити істотне підвищення продуктивності...

Для патентної стратегії важливо усвідомлювати, що навіть технології, які не призначені в першу чергу для охолодження, можуть мати переваги в цій сфері, які варто захищати, особливо в зовнішніх застосуваннях. З огляду на глобальний характер ринку, ключове значення має патентне покриття в таких основних регіонах, як США, ЄС, Китай та Індія. В кінцевому підсумку, передові матеріали, інтелектуальне програмне забезпечення та оптимізовані конфігурації систем визначатимуть майбутнє охолодження, тому для підприємств, які прагнуть досягти довгострокового успіху в цій швидко зростаючій галузі, необхідна сильна, добре спланована стратегія інтелектуальної власності» (*Lloyd Edwards. Patent Protection for Cooling Technology Inventions: A Growing Market in a Warming World // Keltie LLP* (<https://www.keltie.com/knowledge/patent-protection-for-cooling-technology-inventions-a-growing-market-in-a-warming-world>). 13.11.2025).

«...Традиційні знання (ТК) в Африці, які Всесвітня організація інтелектуальної власності визначає як навички, практики та ноу-хау, що передаються усно з покоління в покоління, є живим джерелом науки, інновацій та духовності, яке визначає напрямки розвитку охорони здоров'я, сільського господарства, кліматичної стійкості та культурної ідентичності на всьому континенті...

Від системи продовольчої безпеки Зімбабве «зунде рамамбо», місцевих методів збереження насіння та лікарських рослин, таких як мупфура та муфандічімука, до використання ройбуша та худії в Південній Африці, управління пасовищами масаїв у Кенії, традицій лікування текстилем та рослинами в Нігерії, а також ткацтва кенте та методів переробки какао в Гані — ці різноманітні системи продовжують формувати повсякденне життя. Однак у міру того, як глобальні компанії все частіше патентують відкриття корінних народів і отримують від цього прибуток, Африка стикається з нагальною проблемою захисту, збереження та справедливої комерціалізації цього інтелектуального спадку на благо своїх власних громад» (*Rachelle Anesu Chaminuka. From ancestral wisdom to modern wealth: Unlocking the power of traditional knowledge in Africa // NewsDay Zimbabwe* (<https://www.newsday.co.zw/opinion-analysis/article/200048597/from-ancestral-wisdom-to-modern-wealth-unlocking-the-power-of-traditional-knowledge-in-africa>). 18.11.2025).

«Статистика патентів для S&P 100 показує зміни в сфері інтелектуальної власності, де банки, споживчі бренди та компанії нової економіки розширюють свої портфелі швидше, ніж багато традиційних

технологічних гігантів, тоді як фармацевтичні та медичні компанії застосовують значно інші стратегії щодо патентів...

- Фінанси лідирують у рейтингах зростання. JPMorgan Chase, Capital One і Bank of America додали понад 1200 активних сімей патентів за останній період, зосередившись на моделях машинного навчання, інфраструктурі платежів, аутентифікації та виявленні шахрайства. BlackRock і UnitedHealth також майже подвоїли свої активи. Більша частина портфеля JPMorgan утримується як застава, але це все одно свідчить про залежність банку від програмно-визначених грошей...

- Галузь охорони здоров'я демонструє роздвоєння особистості. Виробники медичного обладнання, такі як Medtronic, Johnson & Johnson, Abbott і Thermo Fisher, створюють широкі платформи — тисячі патентів, що охоплюють робототехніку, візуалізацію та інструменти. Фармацевтичні компанії, що спеціалізуються виключно на ліках, покладаються на вузький, але глибокий захист навколо молекул-блокбастерів; Pfizer, Merck, BMS та AbbVie зазнали чистого зниження після закінчення терміну дії патентів, тоді як Eli Lilly та Amgen продемонстрували помірне зростання. J&J поєднує обидві моделі, володіючи понад 13 000 патентних сімейств...

- Споживчі та роздрібні бренди тепер патентують свої розробки, як і технологічні компанії. Nike додала понад 1600 сімейств, багато з яких пов'язані з «CryptoKicks» на основі блокчейну. Starbucks майже подвоїла свою кількість заявок на патенти, подавши заявки на розумні диспенсери, RFID-інвентаризацію та координацію пристроїв у магазинах. Walmart і Home Depot також поповнюють свої портфелі для омніканальної роздрібної торгівлі та автоматизації.

- Нові учасники приносять спеціалізовані кластери. Palantir (інтерактивний аналіз даних), ServiceNow (організація робочих процесів), Intuitive Surgical (роботизована хірургія), Intuit (програмне забезпечення для податків/фінансів на базі штучного інтелекту) та Uber (мобільність на основі геолокації) разом мають близько 5500 активних сімей, які підтримують критичну цифрову інфраструктуру...

Загалом, дані про патенти показують, що в галузі інтелектуальної власності більше не домінують традиційні електронні та телекомунікаційні компанії. Фінансові установи, цифрові ритейлери та нові гравці, орієнтовані на штучний інтелект, змагаються за контроль над основними технологіями, а відмінності між медичними технологіями та фармацевтикою підкреслюють, як бізнес-моделі формують патентну стратегію» (**Brian Buntz. Banks and consumer brands build IP fortresses while pharma firms loses ground // (<https://www.rdworldonline.com/banks-and-consumer-brands-build-ip-fortresses-while-pharma-firms-loses-ground/>). 18.11.2025).**

«...Поширена помилкова думка заважає малим і середнім підприємствам захищати свою творчу діяльність: це переконання, що захист інтелектуальної власності (ІВ) є надто дорогим і доступним лише для великих корпорацій. Насправді більшість спорів щодо ІВ вирішуються ефективно і недорого за допомогою своєчасних стратегічних заходів, а не тривалих і дорогих судових процесів...»

Правда полягає в тому, що більшість заходів з забезпечення дотримання прав починаються з простих листів із вимогою припинити порушення або переговорів про укладення угоди, що робить витрати на них незначними порівняно з гучними судовими процесами. Крім того, дуже важливо діяти на ранній стадії, оскільки законодавство про інтелектуальну власність сприяє послідовності, а раннє втручання — навіть такі незначні кроки, як документування зловживань — запобігає набору сили порушниками і сприяє майбутнім позовам. Важливо, що реєстрація надає право на примусове виконання, а не автоматичний захист; власники несуть відповідальність за активний моніторинг ринку та реагування на зловживання. Створюючи практичний, багаторівневий план реагування та проактивно плануючи бюджет на примусове виконання, підприємства будь-якого розміру можуть захистити свої активи, зберегти силу власності та створити репутацію, яка заважає копіюванню...» *(Catherine Cavella. Common Myths About Intellectual Property Enforcement and the Truths Behind Them // IP Works Law (<https://ipworkslaw.com/common-myths-about-intellectual-property-enforcement-and-the-truths-behind-them/>). 17.11.2025).*

«Енергетична галузь перебуває на технологічному роздоріжжі, де ті самі інновації, що стимулюють зростання, такі як масштабування відновлюваних джерел енергії, цифровізація операцій та використання штучного інтелекту, також створюють значні ризики для її найцінніших активів: комерційної таємниці. Сучасний ландшафт загроз відійшов від зовнішніх хакерів і тепер походить із звичайного ходу бізнесу... Такі фактори, як поширення дистанційної роботи, використання незахищених платформ штучного інтелекту, які навчаються на введених даних, та підвищення мобільності співробітників, зробили конфіденційну інформацію більш вразливою. Насправді, найчастішим джерелом втрати інтелектуальної власності є співробітники, які звільняються, а не зовнішні суб'єкти. Цей ризик посилюється співпрацею в галузі, оскільки спільні підприємства та відносини з підрядниками, хоч і є інноваційними, можуть призвести до суперечок щодо власності на дані після завершення проєкту...»

Щоб протидіяти цьому, компанії повинні вживати активних заходів для захисту своєї інтелектуальної власності, не гальмуючи при цьому свою діяльність. Першим кроком є визначення, яка інформація фактично кваліфікується як комерційна таємниця і де вона зберігається. Далі, доступ до

цих конфіденційних даних повинен суворо контролюватися на основі принципу «необхідності знати», з використанням технічних засобів захисту, таких як VPN, та обмеження зовнішніх пристроїв... По-третє, юридичні угоди, такі як угоди про нерозголошення інформації та контракти про спільні підприємства, повинні бути оновлені, щоб чітко визначити право власності на інтелектуальну власність та окреслити процеси повернення або знищення даних. Нарешті, надзвичайно важливим є формування міцної культури конфіденційності шляхом постійного навчання співробітників та ефективного управління їхнім звільненням. Поєднуючи аналіз ризиків, юридичні гарантії та культуру безпеки, енергетичні компанії можуть захистити свою конкурентну перевагу та безпечно впроваджувати інновації...» (*Jessica Glatzer Mason. Protecting Trade Secrets in the Energy Industry: What Companies Must Know Now // Foley & Lardner LLP (<https://www.foley.com/p/102lvd/protecting-trade-secrets-in-the-energy-industry-what-companies-must-know-now/>). 19.11.2025*).

«...Угоди на основі інтелектуальної власності зазвичай розриваються не тому, що хтось забув зареєструвати торговельну марку, а тому, що дрібні щоденні упущення накопичуються, поки покупець, кредитор або ліцензіат не виявляє їх під час проведення комплексної перевірки. На практиці монетизація глобального портфеля торговельних марок вимагає ставлення до реєстрацій як до бізнес-інфраструктури, а не як до юридичних документів; коли така дисципліна відсутня, наступні десять типових помилок поступово знижують вартість...

По-перше, іноземні власники часто ставляться до «використання в комерційній діяльності» в США як до другорядного питання, подаючи заявки про намір використання, які вони ніколи не комерціалізують; коли перевірка показує, що знаки ніколи не використовувалися насправді, контрагенти вимагають зниження ціни або відмовляються від угоди. По-друге, компанії закохуються в брендові назви, не перевіряючи можливість їх реєстрації або культурні підводні камені, інвестуючи в активи, якими вони ніколи не будуть повністю володіти. По-третє, вони вважають, що Мадридський протокол вирішує всі проблеми, але згодом виявляють, що мадридські позначення залишають прогалини або дивні обмеження на важливих ринках. По-четверте, описи товарів і послуг, складені для одного відомства, не відповідають місцевій практиці в інших країнах, що призводить до нерівномірного захисту, який важко забезпечити. По-п'яте, регулярні порушення в обслуговуванні — пропущені поновлення, несвоєчасне подання документів згідно з розділом 8, порятунок у пільговий період — свідчать про слабкий внутрішній контроль і відлякують досвідчених інвесторів...

По-шосте, портфелі зростають без «контрольної вежі»: різні дочірні компанії (або дистриб'ютори) отримують права власності в різних країнах, терміни є розрізненими, а головного реєстру не існує, тому покупець повинен

реконструювати стратегію і, як правило, знижує ціну. По-сьоме, хаос у ланцюжку прав власності та незареєстровані заставні права змушують продавців шукати колишніх керівників для отримання підписів, що затримує або зриває угоди. Восьме, пасивний досвід правозастосування — роки терпимості до підробок — свідчить покупцям про те, що будь-які претензії на ексклюзивність є нестійкими. Дев'яте, власники вважають, що реєстрація автоматично означає монетизацію, забуваючи, що ліцензування, франчайзинг та розширення бренду є успішними лише тоді, коли подання документів пов'язані з чітким планом доходів. Нарешті, вони ігнорують рівень авторського права та комерційної таємниці: логотипи, ілюстрації, посібники, рецепти та програмне забезпечення залишаються непереданими або незахищеними, тому «ліцензування бренду» стає юридично неможливим, навіть якщо сертифікат торгової марки виглядає ідеальним...

Кожна проблема має просте рішення: включити реальне використання в США в план запуску; залучити юриста з питань торговельних марок перед присвоєнням назви; вибірково використовувати Мадридську угоду; скласти узгоджені описи товарів; вести центральний реєстр поновлень; створити «диспетчерську» для портфеля; реєструвати кожне передання або заставу; документувати та переслідувати порушення; пов'язувати кожну заявку з дорожньою картою монетизації; перевіряти супутні авторські права, ілюстрації та ноу-хау, щоб ліцензійний пакет відповідав заявленій вартості. Компанії, які впроваджують ці операційні заходи контролю, можуть вимагати вищі ліцензійні збори, чистіші виходи та сильнішу позицію за столом переговорів; ті, хто цього не робить, будуть і надалі запізно виявляти, що самі по собі акуратні сертифікати не монетизують бренд» (*Fred Rocafort. Ten IP Monetization Mistakes That Quietly Destroy Global Trademark Portfolio Value // Harris Sliwoski LLP* (<https://harris-sliwoski.com/chinalawblog/ten-ip-monetization-mistakes-that-quietly-destroy-global-trademark-portfolio-value/>). 18.11.2025).

«...Патентні пули, які є угодами про співпрацю між власниками патентів з метою надання ліцензій на свої патенти третім сторонам, повинні застосовувати найкращі практики для забезпечення прозорості та справедливості як для ліцензіарів, так і для ліцензіатів. Ключові принципи включають відкриту участь, коли власники патентів можуть самостійно надавати ліцензії без штрафних санкцій, а також чіткі структури ціноутворення, які є послідовними та єдиними. Обмеження в ліцензійних угодах, які передбачають положення про заборону оскарження, заборону конкуренції або виключні права на зворотне надання ліцензій, слід уникати, щоб зберегти довіру в патентній екосистемі...

Крім того, патентні пули не повинні карати власників за ліцензування поза пулом або встановлювати загальні заборони, оскільки такі практики можуть відлякувати досвідчених учасників та ускладнювати прийняття ліцензій

для виконавців. Прозорість у бічних угодах, розкриття умов та дотримання вимог щодо включення основних патентів мають вирішальне значення. Стратегії ціноутворення повинні базуватися на внесках як інноваторів, так і виконавців, щоб забезпечити справедливі умови. Слід уникати варіацій на основі географічної ідентичності, оскільки вони суперечать принципам справедливості, розумності та недискримінації (FRAND)...

Крім того, пули повинні встановити заходи для запобігання подвійному стягненню роялті, вимагаючи укладення угод про зарахування або відшкодування ліцензіатам у відповідних випадках. Найкращі практики також передбачають механізми вирішення спорів та щорічні обмеження роялті для забезпечення рівності між виконавцями. При визначенні розміру платежів слід ставитися до всіх власників патентів однаково, використовуючи об'єктивні методи оцінки внесків, що виходять за межі простої кількості патентів. Дотримуючись цих принципів, патентні пули можуть сприяти створенню міцного та співпраці на ринку патентів, що приносить користь усім залученим сторонам» (*David Kappos, Leslie Liu. Burgeoning Patent Licensing Programs Necessitate Best Practices // Bloomberg Industry Group, Inc. (<https://news.bloomberglaw.com/legal-exchange-insights-and-commentary/burgeoning-patent-licensing-programs-necessitate-best-practices>). 18.11.2025*).

«...У 2023 році ситуація з патентними заявками значно змінилася: Китай очолив світовий рейтинг, подавши 1 677 701 патентну заявку, що перевищило сумарні показники США, Японії та Південної Кореї, що викликає занепокоєння інших країн щодо їх конкурентоспроможності в технологічній сфері. Історично, різке зростання кількості китайських патентних заявок почалося на початку 21 століття, в основному завдяки урядовим стимулам, що заохочували місцеві компанії та дослідницькі організації. Спочатку багато з них вважалися «сміттєвими патентами», що відображали мінімальну інноваційність, з деякими абсурдними прикладами, але останні тенденції вказують на перехід до більш значущих досліджень і розробок...

Перевищивши мільйонну позначку в кількості патентних заявок — що в десять разів більше, ніж у 2020 році — Китай зараз зосереджується на серйозних досягненнях у таких галузях, як комп'ютерні технології, цифрові комунікації та відновлювані джерела енергії, де він становить від 40% до 50% світових заявок. Якість китайських патентів також покращилася, а такі університети, як Китайський університет науки і техніки, лідирують в академічних публікаціях, випереджаючи навіть такі відомі установи, як Гарвард...

Швидкий прогрес став можливим завдяки величезному кадровому потенціалу Китаю, який до 2023 року зріс до близько 3 мільйонів дослідників.

Стратегія Китаю, яка отримала назву «wandaο shaoche», робить акцент на інноваціях у сфері нових технологій, що дозволяє країні ефективніше конкурувати з розвиненими країнами. Це особливо помітно у сфері електромобілів, де кількість патентних заявок, пов'язаних з електромобілями, від Китаю до Японії зросла на 87% за п'ять років. Оскільки такі великі компанії, як Huawei і BYD, готуються вийти на японський ринок, стає очевидним, що прогрес Китаю в галузі патентів та управління інтелектуальною власністю зміцнив його легітимність як глобального конкурента...» ***(Should Japan be worried over China's surge in patents? // GPlusMedia Inc. (<https://japantoday.com/category/features/kuchikomi/should-japan-be-worried-over-china's-surge-in-patents>). 20.11.2025).***

«У сучасній економіці, що базується на інноваціях, права інтелектуальної власності (ПІВ) відіграють ключову роль у сприянні творчості, інвестиціям та технологічному прогресу, надаючи винахідникам і творцям виключні права на їхні твори, будь то патенти на винаходи, авторські права на художні та літературні твори, торговельні марки для брендів або географічні зазначення для товарів, характерних для певного регіону. Ці заходи захисту зменшують ризики та витрати на інновації, такі як розробка нових ліків або творчого контенту, гарантуючи творцям можливість окупити свої інвестиції. Однак вони не є абсолютними; коли права інтелектуальної власності є надто сильними або жорсткими, вони можуть створювати монополії, завищувати ціни на товари першої необхідності та обмежувати доступ до знань, тим самим підриваючи суспільне благо. Суспільний інтерес охоплює потреби суспільства в таких сферах, як охорона здоров'я, освіта, культура, інформація та технології, і напруга виникає, коли права інтелектуальної власності обмежують доступ до життєво необхідних ліків, навчальних матеріалів, критично важливих технологій або насіння для фермерів. Отже, завдання полягає в тому, щоб досягти динамічної рівноваги, за якої творці отримують справедливу винагороду, а суспільство зберігає розумний і доступний доступ до необхідних продуктів і знань...

Ніде ця напруга не є такою очевидною, як у сфері фармацевтичних патентів, де 20-річна монополія може зробити життєво необхідні ліки недоступними за ціною, як це було в минулому з ліками від ВІЛ/СНІДу та раку або в дебатах щодо доступу до вакцин під час пандемій. Такі країни, як Індія, використовують такі інструменти, як примусове ліцензування та паралельний імпорт, щоб стримати надмірні ціни та забезпечити ширший доступ, про що свідчить різке зниження ціни на препарат від раку Nexavar компанії Bayer. Подібні балансуєчі заходи необхідні в галузі авторського права, де надмірно суворий захист може перешкоджати студентам і дослідникам у доступі до підручників і журналів, тому правові доктрини, такі як справедливе використання (або справедливе поводження), дозволяють обмежене копіювання

для цілей освіти, досліджень, критики та наукової діяльності. У сфері технологій агресивна патентна політика та практики великих компаній або «патентних тролів» можуть гальмувати розвиток стартапів і блокувати доступ до важливих інновацій, включаючи зелені технології, що спонукає до підтримки патентних пулів, моделей відкритого коду та ретельно цільового обов'язкового ліцензування. Суспільний інтерес також вимагає захисту традиційних знань — таких як використання німу або куркуми в медицині — від незаконного привласнення, що спонукало Індію оскаржити іноземні патенти та створити Цифрову бібліотеку традиційних знань для запобігання біопіратству...

У цифрову епоху легкість копіювання та розповсюдження посилює конфлікт між авторським правом та доступом: недостатнє забезпечення дотримання прав шкодить творцям та індустрії контенту, тоді як надто суворі правила можуть обмежувати свободу вираження поглядів, творчість та законне використання в Інтернеті. Такі механізми, як системи повідомлення та видалення, вузькоспеціалізовані винятки та чіткі положення про справедливе використання, мають на меті захистити як доходи творців, так і права користувачів. Юридичні та політичні інструменти, що допомагають підтримувати цей баланс, включають обов'язкове ліцензування, винятки щодо справедливого використання, скасування патентів з міркувань суспільного інтересу та конкретні обмеження для надзвичайних ситуацій або некомерційного публічного використання. Такі приклади, як відмова Індії надати патент на препарат від раку Glivec компанії Novartis (з метою запобігання «вічному оновлення патенту»), глобальні зусилля щодо зниження цін на ліки від ВІЛ та заклики до скасування патентів на вакцини від COVID-19, ілюструють спроби запобігти тому, щоб приватні права інтелектуальної власності переважали над громадським здоров'ям та справедливістю. Зрештою, мета полягає не в тому, щоб вибирати між правами інтелектуальної власності та суспільними інтересами, а в тому, щоб забезпечити їхню взаємодію: сильні, добре розроблені системи інтелектуальної власності стимулюють інновації та економічне зростання, а надійні запобіжні заходи та гнучкість забезпечують широке розповсюдження переваг інновацій, захист прав людини та просування інклюзивного глобального розвитку у все більш цифровому світі» (***Balancing Intellectual Property Rights with Public Interest*** // ***TaxGuru*** (<https://taxguru.in/corporate-law/balancing-intellectual-property-rights-public-interest.html>). 21.11.2025).

«Дублікати» – недорогі товари, які точно імітують зовнішній вигляд, функціональність або аромат дорожчих брендівих товарів, не копіюючи їх логотипи або торгові марки, – стали дуже популярними, особливо серед міленіалів, покоління Z і покоління Альфа, завдяки впливу соціальних

медіа, онлайн-ринкам та економічним факторам, таким як інфляція та зростання вартості життя...

Колись асоційовані з фінансовими обмеженнями, дублікати тепер вважаються розумним, навіть гідним похвали вибором, а контент #dupe в TikTok набирає мільярди переглядів, і навіть споживачі з вищим доходом приймають їх, оскільки якість покращується, а преміум-продукти в таких категоріях, як здоров'я, мода, декор для дому та технології, все частіше вважаються марними. Хоча дублікати відрізняються від підробок, оскільки не претендують на те, щоб бути оригінальним брендом, вони все одно становлять серйозну загрозу для власників брендів, ліцензіатів та роздрібних продавців, включаючи підрив репутації бренду, втрату доходів та частки ринку, а також проблеми з дотриманням законодавства в юридично неоднозначних сірих зонах, де захист дизайну, авторських прав та торговельних марок застосовувати складніше...

У відповідь на це компанії можуть застосовувати онлайн-інструменти захисту бренду (такі як OpSec, BrandShield і MarqVision) для виявлення схожих продуктів та їх промоутерів навіть без явного використання торгової марки, коригувати маркетингові стратегії та стратегії комунікації зі споживачами, а також реєструвати свою інтелектуальну власність у митних органах, щоб підробки та контрафактну продукцію можна було перехоплювати на кордонах. Оскільки очікується, що культура підробок буде і далі поширюватися у світі до 2026 року, ліцензійній галузі та правовласникам потрібні проактивні, багаторівневі стратегії для захисту поточних і майбутніх продуктів від імітації» *(Alex Markovich. The Rise of Dupes: How Dupe Culture is Affecting the Licensing Industry // License Global (<https://www.licenseglobal.com/retail-news-trends/the-rise-of-dupes>). 27.11.2025).*

«Спеціалізація в галузі інтелектуальної власності (ІВ) може забезпечити глибокі знання, але коли функції стають ізольованими — між компаніями, системами, відділами та юрисдикціями — це часто призводить до роз'єднаності, дублювання зусиль та втрати стратегічної цінності. У багатьох організаціях розкриття винаходів, подання патентів, управління портфелем та забезпечення дотримання прав розглядаються як окремі операції, а не як частини єдиного комплексного процесу. Кожна передача передбачає введення нових даних, документації та рівнів конфіденційності, що, якщо не контролювати, створює адміністративне навантаження та затуманює загальну картину, яка повинна визначати стратегію та інвестиції в ІВ...

Конфіденційність, хоча і є необхідною для захисту комерційної таємниці та конфіденційної інформації, може ненавмисно посилити ці бар'єри, особливо коли залучено декількох зовнішніх постачальників, кожен з яких має власні системи та протоколи безпеки. Нові агенти повинні постійно відновлювати

взаєморозуміння та повторно проводити комплексну перевірку, що збільшує витрати та уповільнює співпрацю. Старі звички та опір змінам у юридичному секторі — ручна кореспонденція, непрозоре ціноутворення, фрагментовані ІТ-системи — ще більше ускладнюють впровадження сучасних інструментів та обмежують прозорість портфеля, особливо для невеликих компаній, які не мають власних спеціалістів.

Щоб повністю розкрити бізнес-цінність інтелектуальної власності, організаціям потрібні злагоджені, орієнтовані на дані робочі процеси та інтегрована підтримка. Консолідація роботи з постачальниками комплексних послуг, використання спільних цифрових платформ, стандартизованих форматів даних та безпечних хмарних середовищ може зменшити надмірність, оптимізувати угоди про нерозголошення інформації та адаптацію нових співробітників, а також забезпечити передачу знань разом із роботою, замість їх повторного створення на кожному етапі. Коли інформація про інтелектуальну власність вільно, але безпечно циркулює між внутрішніми командами та зовнішніми партнерами, дані портфеля стають корисною інформацією, яка використовується для планування продукції, ринкової стратегії та прийняття рішень щодо інновацій...

Справжня трансформація є настільки ж культурною, як і технічною. ІН необхідно розглядати як спільний стратегічний фактор, а не ізольовану юридичну функцію. Міжфункціональна комунікація, узгоджені процеси та сумісні системи дозволяють відомствам з інтелектуальної власності, юридичним фірмам, постачальникам програмного забезпечення та правовласникам зберігати свої окремі ролі, ефективно співпрацюючи між собою. Результатом є швидше та більш обґрунтоване прийняття рішень, скорочення термінів від винаходу до монетизації та більш стійка, орієнтована на зростання екосистема інтелектуальної власності. Такі компанії, як Dennemeyer, демонструють, що поєднання глобального юридичного досвіду з індивідуально розробленими технологіями та інтегрованими послугами може перетворити управління інтелектуальною власністю з фрагментованої адміністративної задачі на скоординоване джерело конкурентної переваги та практичної цінності» (*Jonas Block. Breaking the silos: untangling Intellectual Property services in a connected era // Dennemeyer – The IP Group* (<https://www.dennemeyer.com/ip-blog/news/breaking-the-silos-untangling-intellectual-property-services-in-a-connected-era/>). 28.11.2025).

Австралійський Союз

«При розгляді заявки на реєстрацію австралійського товарного знака найпоширеніші заперечення ґрунтуються на існуванні раніше зареєстрованих подібних товарних знаків або на відсутності розпізнавальних ознак. Подолати заперечення щодо розпізнавальних ознак

може бути складніше, оскільки воно висувається, коли знак вважається «в жодному разі не придатним для розрізнення» товарів або послуг. Це може статися, якщо знак є безпосередньо описовим або лише вказує на таку характеристику, як вид, якість, призначення або географічне походження товарів або послуг...

Якщо письмові аргументи та докази використання не дають результату, заявник може подати запит на проведення одностороннього слухання. Це слухання, яке проводиться старшим посадовцем, що проводить слухання, дає можливість переглянути справу заново та провести пряму, детальну дискусію з особою, яка приймає рішення. Ключовою перевагою є отримання детального письмового рішення з поясненням мотивів, яке не надається під час первинного розгляду...

Цей підхід виявився успішним у справі Sportsbet Pty Ltd. Експерт заперечував проти знака «MORE PLACES» як недостатньо розпізнавального для послуг у сфері ставок та програмного забезпечення. Однак на слуханні Ex Parte Hearing слухач погодився з значенням знака, але визнав, що воно є занадто широким і не має специфічності, щоб бути описовим. Слухач дійшов висновку, що існує достатньо можливостей для інших осіб чесно використовувати слова «MORE PLACES», а отже, знак є достатньо розпізнавальним. Цей випадок демонструє, що слухання Ex Parte може бути вигідною стратегією для подолання заперечення щодо розпізнаваності, особливо коли інші можливості вичерпано» (*Jarrod Lichtblau. Turning Trade Mark Objections into Opportunities: A Business Case for Ex Parte Hearings // MBIP (<https://www.mbip.com.au/turning-trade-mark-objections-into-opportunities-a-business-case-for-ex-parte-hearings/>). 05.11.2025*).

«Енергетична та ресурсна галузь Австралії поспішає декарбонізувати, цифровізувати та розкрити цінність критично важливих мінералів; ця гонка підживлюється власними ноу-хау, проте планування інтелектуальної власності часто відстає. Компанії зараз інвестують значні кошти в більш чисті процеси видобутку, передові акумуляторні та водневі системи, технології уловлювання вуглецю та операційне програмне забезпечення на базі штучного інтелекту, що робить послідовну стратегію інтелектуальної власності необхідною для захисту прибутків, стримування копіювальників та уникнення дорогих суперечок...

Застосовуються п'ять основних інструментів інтелектуальної власності.

- Комерційна таємниця/конфіденційна інформація: ідеально підходить для технологічних ноу-хау, які не можуть або не повинні бути запатентовані. Захист залежить від угод про нерозголошення інформації, суворого контролю доступу та швидкого реагування на витіки інформації, оскільки в Австралії немає спеціального закону про комерційну таємницю.

- Патенти: надають 20-річну ексклюзивність для нових, винахідливих і корисних винаходів — від низьковуглецевих способів переробки мінералів до батарей з більш тривалим терміном експлуатації. Зберігайте таємницю до моменту подання заявки, уникайте комерційного використання, яке може знищити новизну, проводьте пошуки щодо свободи використання та подавайте заявки на всіх ключових ринках до публікації...
- Дизайн: зареєструйте зовнішній вигляд обладнання або компонентів до їх промислового виробництва; в іншому випадку авторські права на дизайн втрачають чинність після випуску 50 копій.
- Авторські права: автоматично поширюються на програмне забезпечення, код для аналізу даних, плани та звіти, але право власності має бути закріплене письмовими дорученнями від підрядників; роботодавці автоматично стають власниками творів, створених працівниками.
- Торгові марки: захищають ідентичність та репутацію бренду; заздалегідь зареєструйте торгові марки у всіх цільових юрисдикціях, а потім стежте за їхнім неправомірним використанням...

Перелік найкращих практик для гравців ринку ресурсів та відновлюваних джерел енергії:

1. З самого початку використовуйте угоди про нерозголошення інформації та надійні положення про конфіденційність.
2. Підписуйте письмові угоди, в яких чітко прописано право власності на інтелектуальну власність, коли до проєкту долучаються співробітники, підрядники або партнери по спільному підприємству.
3. Подавайте заявки на патенти або промислові зразки на ранній стадії — до будь-якого публічного розкриття інформації або комерційного використання — та підкріплюйте їх пошуком попередніх розробок та перевіркою на відсутність перешкод.
4. Реєструйте торговельні марки, назви підприємств, домени та, за необхідності, промислові зразки на основних та зростаючих ринках.
5. Провести аудит існуючої інтелектуальної власності для підтвердження прав власності, особливо на застаріле програмне забезпечення та документацію, і усунути прогалини шляхом переуступки прав.
6. Моніторити ринок на предмет порушень і оперативно захищати права; навпаки, оцінювати свободу дій, щоб уникнути порушення прав інших...

Розглядаючи інтелектуальну власність як актив на рівні правління, а не як щось другорядне, австралійські енергетичні та ресурсні компанії можуть захистити свою технологічну перевагу, залучити інвестиції та максимізувати комерційні вигоди від переходу до низьковуглецевої економіки...» (**Melissa Miller. Protecting intellectual property in resources and renewables technologies // McCullough Robertson Lawyers**(<https://mccullough.com.au/2025/11/06/protecting-intellectual-property-in-resources-renewables/>). 06.11.2025).

«В Австралії нові сорти рослин можуть бути захищені двома окремими законами — Законом про права селекціонерів рослин 1994 року (PBR Act) та Законом про патенти 1990 року — і заявники повинні зважити переваги використання одного або обох законів. Патент можна отримати, якщо в результаті технічного втручання людини (селекція, мутація, генна інженерія тощо) створено сорт, який не зустрічається в природі, є новим, винахідливим і повністю описаним (часто за допомогою депозиту за Будапештським договором). Патенти також можуть захищати частини рослин, похідні та методи виробництва, надаючи 20-річні виключні права на виробництво, використання, продаж, імпорту або зберігання заявленого винаходу; Австралія не пропонує жодних спеціальних пільг для селекціонерів або фермерів...

Натомість права селекціонерів вимагають, щоб сорт був відмінним, однорідним і стабільним (DUS) і ще не був широко комерціалізований. Порогові значення нижчі, ніж для патентів — немає тесту на абсолютну новизну або винахідливість — але кваліфікована особа повинна перевірити дані DUS (місцеві або закордонні). Після надання права селекціонера воно діє до 20 років (25 років для дерев і виноградних лоз) і надає селекціонеру контроль над виробництвом, продажем, імпортом, експортом і зберіганням розмножувального матеріалу, а також можливе покриття істотно похідних або залежних сортів і, в деяких випадках, зібраного матеріалу. Фермери все ще можуть зберігати насіння, а назва захищеного сорту стає вільною для всіх після закінчення терміну дії права селекціонера, тому стратегія брендингу може вимагати окремого торгового знака...

Оскільки австралійське законодавство не виключає рослини з об'єктів, що підлягають патентуванню, кмітливі селекціонери можуть поєднувати патенти, права на сорти рослин та торговельні марки для створення багаторівневого портфеля: патент забезпечує широкі, захищені законом права протягом двох десятиліть; права на сорти рослин охоплюють розмножувальний та залежний матеріал (з винятками для фермерів); а окрема торговельна марка може пережити обидва, зберігаючи ринкову ідентичність після закінчення встановлених законом строків...» (*Sarah Couper. Securing Growth: Navigating Plant Variety Protection in Australia // MBIP (<https://www.mbip.com.au/securing-growth-navigating-plant-variety-protection-in-australia/>). 12.11.2025).*

«Австралія перебуває на вирішальному етапі розвитку чистих технологій, а програма «Майбутнє, створене в Австралії» (Future Made in Australia) та Угода між Австралією та США про критичні мінерали, яка відкриває доступ до фінансування з боку США та ставить австралійських постачальників у рівне з вітчизняними, створюють значні комерційні можливості, зокрема в галузі переробки критичних мінералів, сучасних матеріалів та акумуляторних технологій. Для технологічних стартапів на

ранній стадії розвитку захист інтелектуальної власності на ранньому етапі є надзвичайно важливим для забезпечення прибутку та комерціалізації, особливо з огляду на те, що публічне розкриття інформації про винахід, як правило, робить недійсними будь-які подальші заявки на патенти...

Щоб отримати максимальну вигоду, компанії повинні подати первинну заявку на патент до будь-якого публічного оголошення або оприлюднення пілотних даних, щоб забезпечити ранню дату пріоритету. Патентоспроможний об'єкт часто існує навіть на стадії лабораторних досліджень, охоплюючи нові композиції, процеси або пристрої, і не вимагає повного робочого прототипу. Високоякісна перша заявка повинна детально описувати відтворювані процеси, ранні сигнали про продуктивність та порівняльні приклади, забезпечуючи необхідну силу для залучення фінансування, підкріплення належної ретельності інвесторів та завоювання ринкової ніші...» (*Matthew Stewart, Dr Samuel Walker, Dr Mike Zammit. Essential IP tips for critical minerals & cleantech innovations – First steps // IPH Ltd (<https://www.spruson.com/australia-essential-ip-tips-critical-minerals-cleantech-innovations/>). 12.11.2025*).

«В Австралії патенти захищають нові, винахідливі та корисні винаходи (продукти, процеси, методи) протягом 20 років, надаючи виключні комерційні права. Щоб бути патентоспроможним, винахід повинен бути новим (не оприлюдненим до подання заявки), мати винахідницький рівень (не бути очевидним для експертів) та підпадати під патентоспроможну тематику (за винятком чисто комерційних схем або абстрактних ідей без технічного внеску). Патенти мають територіальний характер, тому для міжнародного захисту необхідне окреме подання заявки (наприклад, через РСТ)...

Для малих підприємств патенти є цінними, якщо конкуренти можуть скопіювати винахід, але вони вимагають ретельного розгляду патентоспроможності, комерційної цінності, термінів (подавати заявку якомога раніше, щоб уникнути ризиків розкриття інформації), бюджету (складання, подання, підтримка) та можливості забезпечення дотримання прав. У деяких випадках більш підходящими можуть бути альтернативні варіанти, такі як комерційна таємниця (для ноу-хау, яке важко відтворити) або зареєстровані промислові зразки (для зовнішнього вигляду продукту).

Процес патентування зазвичай включає:

- Конфіденційність: збереження винаходу в таємниці під час оцінки патентоспроможності (12-місячний пільговий період для розкриття інформації винахідником в Австралії є ризикованим).
- Попередні перевірки: проведення пошуку новизни за допомогою патентного повіреного та узгодження з більш широкою стратегією інтелектуальної власності (наприклад, торгові марки для брендингу, дизайни для візуальних елементів).

- Попередня заявка: Забезпечте пріоритетну дату (дійсну протягом 12 місяців), щоб протестувати ринок і вдосконалити винахід...
- Стандартна заявка: Подайте повну заявку в Австралії протягом 12 місяців, потім подайте запит на експертизу та надайте відповідь на звіти експерта.
- Міжнародний захист: Розгляньте такі шляхи, як РСТ, протягом пріоритетного періоду для закордонних ринків.
- Комерціалізація: Використовуйте контракти (передача прав інтелектуальної власності для забезпечення власності компанії, ліцензії для партнерів, угоди про нерозголошення інформації для забезпечення конфіденційності) для захисту інтелектуальної власності під час розширення...

Патенти доповнюють інші інструменти інтелектуальної власності: торгові марки захищають бренди, зареєстровані промислові зразки захищають зовнішній вигляд продукції, авторське право охоплює творчі роботи (наприклад, програмний код), а комерційна таємниця захищає конфіденційне ноу-хау. Основні юридичні документи включають угоди про нерозголошення інформації (для обміну деталями), передачу прав інтелектуальної власності (для підтвердження права власності) та ліцензії на інтелектуальну власність (для контрольованого використання).

Поширені питання стосуються патентів на програмне забезпечення/бізнес-методи (можливі за умови технічного внеску), термінів подання заявки (до запуску/розкриття інформації), інвестицій (патенти посилюють аргументи на користь проєкту, але не є обов'язковими), винаходів співробітників/підрядників (чіткі контракти забезпечують право власності) та комерційних таємниць (безстроковий захист за умови збереження таємниці, але без захисту від незалежного відкриття).

Практичні поради: розробка документації, уникнення передчасного розкриття інформації, бюджетування всього процесу, узгодження інтелектуальної власності з ростом та поєднання патентів з іншими засобами захисту. Раннє залучення патентного повіреного та юриста з інтелектуальної власності є критично важливим для подолання складнощів та максимального захисту...

Патенти є потужним інструментом для малих підприємств у захисті інновацій, але вони вимагають стратегічного планування, конфіденційності та інтеграції з іншими правами інтелектуальної власності для створення конкурентної переваги» (*Alex Solo. Patents in Australia: Protecting New Ideas // SPRINTLAW PTY LTD (<https://sprintlaw.com.au/articles/patents-in-australia-protecting-new-ideas/>). 25.11.2025*).

«В Австралії торговельна назва (або «назва підприємства») — це назва, яку клієнти бачать на вітрині вашого магазину, веб-сайті, рахунках-фактурах та в маркетингових матеріалах, яка відрізняється від вашого

особистого імені (для приватних підприємців) або точної юридичної назви вашої компанії. Якщо ви ведете діяльність під іншою назвою, ви повинні зареєструвати її в Австралійській комісії з цінних паперів та інвестицій (ASIC), для чого необхідний австралійський бізнес-номер (ABN). Реєстрація є публічним записом (а не правом власності), який допомагає споживачам ідентифікувати ваш бізнес...

Вибір торгової назви: надайте пріоритет стратегії бренду (запам'ятовується, унікальна, масштабована) і перевірте її доступність: здійсніть пошук у реєстрах підприємств/компаній ASIC, Австралійському реєстрі торгових марок та забезпечте собі домен/акаунти в соціальних мережах. Уникайте назв, які обмежують зростання (наприклад, надто специфічних для певної місцевості) або суперечать існуючим торговим маркам...

Реєстрація: Подайте заявку через ASIC (на 1 або 3 роки, з можливістю продовження). Індивідуальні підприємці та компанії можуть реєструвати назви підприємств — компанії часто роблять це з метою брендингу, навіть якщо ведуть діяльність під своєю юридичною назвою.

Законне використання: Вказуйте назву своєї компанії, юридичну назву (наприклад, «Morning Bird Coffee Pty Ltd») та ABN на рахунках-фактурах, пропозиціях та веб-сайтах. Послідовність у всіх точках контакту (вивіски, контракти, соціальні мережі) дозволяє уникнути плутанини та посилює можливість примусового виконання...

Підводні камені, яких слід уникати:

- Плутанина між реєстрацією та правом власності: назва підприємства не надає виключних прав — зареєструйте торговельну марку, щоб захистити свій бренд.
- Непослідовність у назвах: невідповідність назв у різних документах підриває довіру та ускладнює вирішення спорів.
- Ігнорування торговельних марок: зареєстрована назва підприємства все одно може порушувати права на існуючу торговельну марку, що створює ризик примусового ребрендингу.
- Відкладання рішень щодо структури: у разі розширення бізнесу заздалегідь сплануйте реєстрацію (для захисту від відповідальності)...

Ширший правовий контекст: Ваша торгова назва відповідає структурі Вашого бізнесу (індивідуальний підприємець/компанія), захисту торгової марки (важливо для права власності), контрактам (угоди з клієнтами/постачальниками) та політиці конфіденційності (якщо Ви збираєте дані).

Торгова назва використовується для брендингу, орієнтованого на клієнтів; реєстрація є дотриманням вимог, а не правом власності. Перевірте доступність (ASIC, торгові марки, домени), виберіть масштабовану назву, зареєструйте її в ASIC, використовуйте її послідовно та захистіть свій бренд за допомогою торгової марки. Уникайте типових помилок, таких як припущення, що реєстрація дорівнює праву власності, або непослідовність у виборі назви...»

Демократична Соціалістична Республіка Шрі-Ланка

«Підроблені товари з торговими марками та піратські товари, що порушують авторські права, становлять дедалі більшу загрозу в Шрі-Ланці, яка посилюється завдяки технологічним досягненням і набуває різних форм. Країна стикається з численними випадками підробки, що підкреслює необхідність ефективних правових засобів для вирішення цих проблем. За даними OECD, у 2021 році глобальна торгівля підробленими товарами сягнула 467 мільярдів доларів, причому найчастіше об'єктом підробки стають відомі бренди в галузі моди, косметики, електроніки та фармацевтики...

Правовою базою, що регулює інтелектуальну власність у Шрі-Ланці, є Закон про інтелектуальну власність № 36 від 2003 року, який передбачає механізми боротьби з підробками за допомогою цивільних та кримінальних заходів. Закон надає зареєстрованим власникам торговельних марок виключні права та визначає заходи, які вони можуть вжити проти несанкціонованого використання своїх марок. Високий суд Західної провінції має юрисдикцію з цих питань, а Закон про інтелектуальну власність передбачає такі засоби правового захисту, як судові заборони та відшкодування збитків за порушення прав...

Крім того, Закон дозволяє вживати тимчасових заходів для запобігання неминучій шкоді та зобов'язує суди зважувати інтереси сторін, що беруть участь у провадженні. Недавні справи, такі як позов Under Armour Inc проти House of Fashions за продаж підробленого одягу, демонструють оперативність судової системи.

Закон про інтелектуальну власність також містить положення про кримінальне переслідування, з покараннями від штрафів до тюремного ув'язнення за умисне порушення. Митні органи відіграють важливу роль, маючи повноваження діяти ex officio проти контрафактних товарів, тоді як Управління у справах споживачів розслідує недобросовісні торговельні практики та може проводити рейди щодо товарів, що порушують права інтелектуальної власності...

У зв'язку з ростом електронної комерції в Шрі-Ланці фальсифікатори використовують цифрові платформи, що зумовлює необхідність прийняття нових нормативних актів для регулювання торгівлі підробленими товарами в Інтернеті. Управління з питань споживчих справ запровадило рекомендації для платформ електронної комерції з метою захисту споживачів та боротьби з обманом...

Законодавча база Шрі-Ланки дозволяє боротися з порушеннями прав на торговельні марки та підробками, але в міру того, як підробники вдосконалюють свої методи, власники брендів повинні застосовувати надійні стратегії, включаючи передові технології та міжнародне співробітництво, щоб захистити свої права та інтереси суспільства» (*Anomi Wanigasekera, Sabeera Shariff. Sri Lanka: legal framework and enforcement strategies for combatting counterfeits* // *Law Business Research* (<https://www.worldtrademarkreview.com/guide/anti-counterfeiting-and-online-brand-enforcement/2025/article/sri-lanka-legal-framework-and-enforcement-strategies-combatting-counterfeits>). 18.11.2025).

Держава Ізраїль

«Недавнє зниження на 20% кількості заявок на патенти в Ізраїльському патентному відомстві (ILPO) з 2022 року не свідчить про уповільнення інновацій, а скоріше підкреслює стратегічний розрив між винахідницькою продукцією країни та рівнем місцевого захисту, який вона отримує. Зниження було повністю обумовлено іноземними заявками, оскільки кількість місцевих ізраїльських заявок фактично зросла на 6,5%, частково через різке збільшення кількості обов'язкових патентів, пов'язаних з обороною. Ця тенденція, яка контрастує зі стабільною кількістю заявок в Європі та США, показує, що, хоча Ізраїль залишається провідним світовим центром досліджень і розробок, глобальні компанії часто нехтують захистом своїх винаходів на місцевому рівні...

Багато компаній розглядають Ізраїль в першу чергу як дослідницький центр, а не як основний комерційний ринок, і вирішують подавати патенти в більших юрисдикціях, таких як США або ЄС. Однак це не враховує стратегічну цінність забезпечення патентів у джерелі інновацій, що має вирішальне значення для блокування конкурентів у таких високотехнологічних галузях, як штучний інтелект, напівпровідники та біотехнології, де Ізраїль досягає видатних успіхів. Подання заявки в Ізраїлі є стратегічною інвестицією, що пропонує практичні переваги, такі як спрощений, економічно ефективний процес надання патенту та гнучкість у можливості тримати заявку в очікуванні протягом багатьох років, оцінюючи її комерційну цінність...» (*Ephraim Zachary Heiliczer. Israel's Place in Global Patent Strategy: Aligning Innovation with Protection* // *Pearl Cohen Zedek Latzer Baratz IL, US and UK* (<https://www.pearlcohen.com/israels-place-in-global-patent-strategy-aligning-innovation-with-protection/>). 05.11.2025).

«Незважаючи на репутацію Ізраїлю як світового лідера в галузі біомедичних інновацій, його система продовження терміну дії патентів

(PTE) для наук про життя використовується недостатньо, що є втраченою можливістю для компаній забезпечити собі мільйонні потенційні доходи. PTE призначені для відшкодування часу, втраченого під час регуляторного перегляду, і навіть один додатковий рік ексклюзивності може коштувати мільйони для успішного фармацевтичного препарату...

Ізраїльська система дозволяє продовжити термін дії патенту до п'яти років, при цьому загальний термін захисту досягає чотирнадцяти років з моменту отримання першого дозволу на продаж. Тривалість продовження визначається найкоротшим терміном продовження, наданим в основних юрисдикціях, таких як США або Великобританія. Ключ до успіху полягає в стратегічних і своєчасних діях, оскільки існує строгий, непідлягаючий продовженню 90-денний термін для подання заявки після реєстрації в Міністерстві охорони здоров'я. Для виконання цієї та інших вимог щодо дотримання нормативних вимог необхідна рання координація між регуляторними та ІВ-командами...

Підходячи до процесу PTE в Ізраїлі стратегічно, компанії можуть подолати уявні складнощі, значно розширити ринкову ексклюзивність, покращити можливості ліцензування та перетворити регуляторні затримки на істотну комерційну цінність у юрисдикції, яка відома своїм суворим правозастосуванням» (*Ephraim Zachary Heiliczer. Unlocking Hidden Value: Israel's Patent Term Extension System—A Strategic Advantage for Life Sciences Innovators // Pearl Cohen Zedek Latzer Baratz IL, US and UK* (<https://www.pearlcohen.com/unlocking-hidden-value-israels-patent-term-extension-system-a-strategic-advantage-for-life-sciences-innovators/>). 13.11.2025).

Європейський Союз

«Європейське відомство з інтелектуальної власності (EUIPO) запустило «Early TM Screening» — новий, зручний інструмент попередньої оцінки, призначений для допомоги заявникам у виявленні потенційних проблем перед поданням заявки на реєстрацію торговельної марки ЄС (EUTM). Цей автономний інструмент об'єднує існуючі перевірки та інтегрує функції на основі штучного інтелекту, щоб спростити процес подання заявки та зменшити ризик відмови, тим самим захищаючи фінансові інвестиції користувача...

Просто ввівши запропоновану торговельну марку та відповідні класи товарів/послуг, інструмент миттєво перевіряє наявність потенційних конфліктів із попередніми правами (включаючи існуючі торговельні марки ЄС, доменні та назви компаній) та абсолютні підстави для відмови, такі як відсутність розпізнаваності, описовість, оманливість та конфлікти з географічними зазначеннями або іншими правами інтелектуальної власності...

Ключовою особливістю є нова перевірка на відсутність розпізнавального характеру або описовість, яка стосується найпоширенішої причини відмови в реєстрації EUTM. Цей інструмент, який наразі перебуває в бета-режимі, використовує штучний інтелект для підвищення точності, включаючи виявлення конфліктів за допомогою плагіна TMview та ідентифікацію подібних рішень EUIPO про відмову. Хоча результати мають лише інформаційний характер і не гарантують реєстрації, EUIPO надає детальний звіт у форматі PDF та направляє користувачів до офіційних форм електронної подачі...» (***EUIPO launches new AI-powered tool to screen trade marks before filing // European Union Intellectual Property Office (<https://www.euipo.europa.eu/en/news/euipo-launches-new-ai-powered-tool-to-screen-trade-marks-before-filing>). 03.11.2025***).

«Патентування високотехнологічних оборонних і військових технологій є важливим стратегічним рішенням, навіть якщо обсяги продажів здаються обмеженими. Головною причиною цього є те, що ці інновації часто мають значні, непередбачувані застосування, що виходять за межі їхнього початкового військового призначення...

Багато технологій, які зараз є звичними в цивільному житті, такі як глобальна система позиціонування (GPS), Інтернет, LIDAR і навіть мікрохвильова піч, виникли в результаті військових і оборонних досліджень. Без патентного захисту винахідники ризикують дозволити іншим заробляти на цих цінних вторинних застосуваннях...

Отримання патенту дає новаторам контроль над комерційним використанням їхніх технологій, в тому числі через укладення ліцензійних угод. Тому патентування є не просто захисним заходом, а життєво важливою стратегією, що дозволяє позиціонувати винахід таким чином, щоб максимально реалізувати його комерційний потенціал у міру його розвитку» (***Ian Weaver. Why Patent Defense and Military Technologies? // Maiwald (<https://www.maiwald.eu/en/maiwald-blog/why-patent-defense-and-military-technologies/>). 04.11.2025***).

«...Cyprus IP Box — це податковий режим, який дозволяє компаніям, що займаються дослідженнями, розробкою програмного забезпечення та технологічними інноваціями, значно зменшити податкове навантаження на доходи, отримані від інтелектуальної власності, знизивши ефективну ставку до приблизно 2,5%...

Це досягається за рахунок 80% відрахування від кваліфікованого прибутку, що застосовується до інтелектуальної власності, створеної в результаті справжньої науково-дослідної діяльності, відповідно до стандартів ОЕСР BEPS та ЄС. Режим охоплює патенти, програмне забезпечення, захищене авторським правом, корисні моделі, сорти рослин та позначення орфанних

лікарських засобів, виключаючи при цьому нематеріальні активи, пов'язані з маркетингом, такі як торговельні марки, бренди та гудвіл. Кваліфікований дохід виходить за межі роялті та включає вбудований дохід від продуктів або послуг, компенсацію, пов'язану з інтелектуальною власністю, та прибуток від її відчуження. Дотримання вимог базується на підході «nexus», що означає, що податкова пільга залежить від того, скільки досліджень і розробок компанія виконує самостійно або передає на аутсорсинг стороннім організаціям, причому більша частка внутрішньої діяльності призводить до найнижчої можливої ставки. Влада Кіпру також наголошує на економічній власності та функціях DEMPE — розробці, вдосконаленні, підтримці, захисті та використанні інтелектуальної власності — що вимагає реальної діяльності в країні, а не лише реєстрації...

Кіпр не стягує податку на більшість вихідних платежів, а його розгалужена мережа міжнародних угод часто скасовує податок на роялті. Типовий приклад показує, що компанія, яка розробляє власне програмне забезпечення, може досягти повної ставки 2,5%, тоді як використання придбаної інтелектуальної власності або аутсорсингу пов'язаних сторін може підвищити ефективну ставку до приблизно 7–8%. Поряд з IP Box, Кіпр пропонує низьку ставку корпоративного податку, доступ до правового захисту ЄС та додаткові податкові інструменти, такі як NID та компенсація збитків групи. Загалом, режим забезпечує відповідну, висококонкурентну структуру для підприємств, які прагнуть ефективно монетизувати та захистити свою інтелектуальну власність» (*Cyprus IP Box Regime: Turning Innovation into a 2.5% Tax Rate // Asterisk Corporate Services (<https://asterisk.cy/cyprus-ip-box-regime-turning-innovation-into-a-2-5-tax-rate/>). 04.11.2025*).

«...Рекламні слогани, такі як відомий німецький приклад «Geiz ist geil» (Скупість — це круто), є важливими інструментами для компаній, щоб донести повідомлення свого бренду та виділитися серед конкурентів. Хоча ці слогани можуть бути захищені законом, шлях до захисту є різним. Захист авторських прав на слогани є рідкісним, оскільки вони повинні відповідати високим стандартам оригінальності та креативності («Schöpfungshöhe»), а суди часто вирішують, що короткі фрази не досягають цього порогу... На відміну від цього, законодавство про торговельні марки пропонує більш прийнятний шлях, вимагаючи, щоб слоган мав «Unterscheidungskraft» (відмінність), щоб споживачі асоціювали його з конкретною компанією. Ключове рішення Європейського суду справедливості 2010 року щодо «Vorsprung durch Technik» (Прогрес завдяки технології) зробило відомства з питань торговельних марок більш поблажливими, оцінюючи слогани на основі їх оригінальності, двозначності (наприклад, гри слів) та набутої популярності завдяки використанню... Як наслідок, такі слогани, як «Ich liebe es» (Мені це подобається) отримали статус торгової

марки, тоді як загальні фрази, такі як «ab in den Urlaub» (у відпустку), були відхилені. Нарешті, законодавство про конкуренцію також може надавати додатковий захист від недобросовісного копіювання в кожному конкретному випадку...» (*Eva Marie Mümken. Weniger als tausend Worte // Cohausz & Florack* (<https://www.cohausz-florack.de/blog/artikel/weniger-als-tausend-worte/>). 05.11.2025).

«Географічне зазначення (GI) — це форма інтелектуальної власності, яка захищає продукти з певним географічним походженням, якість, репутація або інші характеристики яких істотно пов'язані з цим місцем. Відомі приклади, такі як шампанське, пармезан «Parmigiano Reggiano» і чай «Darjeeling», ілюструють, як GI гарантують автентичність і походження...»

GI важливі для виробників, оскільки вони захищають назви від підробки, стимулюють розвиток місцевої економіки та зберігають культурну спадщину. Споживачам вони забезпечують прозорість, що дозволяє легко ідентифікувати справжні продукти та уникнути підробок. Щоб отримати статус GI, продукт повинен походити з певної місцевості, а його унікальні якості повинні бути пов'язані з цим місцем...

З грудня 2025 року в ЄС відбудуться значні зміни, коли захист географічних зазначень поширяться не тільки на сільськогосподарські продукти, а й на вироби народних промислів та промислові товари, такі як скло, кераміка та текстиль. Ця реформа забезпечить захист на всій території ЄС, що дозволить виробникам боротися з підробками та неправомірним використанням їхніх назв. Нова система дозволяє виробникам як з ЄС, так і з країн, що не входять до ЄС, подавати заявки на захист, при цьому EUIPO контролює реєстрацію, а національні органи влади займаються забезпеченням дотримання прав на ринку. Це розширення підтверджує роль системи географічних зазначень у захисті автентичних продуктів та регіональних ремесел по всій Європі» (*Frida Holmer and Jennifer Rönnerhed. What do Champagne and Darjeeling Tea have in common? // Rouse International Limited* (<https://rouse.com/insights/news/2025/what-do-champagne-and-darjeeling-tea-have-in-common>). 05.11.2025).

«З 1 жовтня 2025 року Європейське патентне відомство (ЕРО) почне приймати креслення до патентних заявок у кольорі та відтінках сірого для заявок, поданих в електронному вигляді. Ця зміна вирішує попередню проблему, коли кольорові креслення перетворювалися на чорно-білі, що могло призвести до втрати інформації...»

Прийняття сірої шкали вважається найбільш значущою практичною перевагою, особливо для винаходів, реалізованих за допомогою комп'ютера. Це усуває необхідність перетворювати детальні знімки екрана в спрощені лінійні

малюнки, що часто призводило до втрати цінного контексту та формальних заперечень...

Згідно з новими правилами, кольорові та чорно-білі креслення повинні бути високої якості («достатньо контрастними») і будуть публікуватися в оригінальному форматі. Однак використання кольору в тексті опису, формулі винаходу або резюме залишається неприпустимим, і вони як і раніше будуть публікуватися в чорно-білому форматі. Нова процедура також має конкретні вимоги залежно від походження заявки (наприклад, пряма подача, PCT) і передбачає, що заявники не можуть вносити кольорові креслення, якщо вони не були присутні в пріоритетній заявці. Це оновлення відображає постійну цифровізацію EPO та більш практичний підхід до сучасної подачі патентів» (*Caleb Gilliam-Scott. EPO EMBRACES COLOUR: EUROPEAN PATENT OFFICE TO ACCEPT COLOUR DRAWINGS // Pearl Cohen Zedek Latzer Baratz IL, US and UK (<https://www.pearlcohen.com/epo-embraces-colour-european-patent-office-to-accept-colour-drawings/>). 05.11.2025*).

«Німецьке законодавство про комерційну таємницю (Trade Secret Act, GeschGehG) надає широкий спектр судових та позасудових механізмів для захисту від неправомірного привласнення та розголошення комерційної таємниці, включаючи право на судову заборону (попередню та остаточну), знищення або вилучення документів, відкликання контрафактної продукції, надання інформації та відшкодування збитків. Судові процеси у першій інстанції зазвичай розглядаються регіональними судами, деякі з яких спеціалізуються на таких спорах; для справ, пов'язаних із трудовими відносинами, юрисдикцію мають суди з трудових спорів...

З огляду на необхідність доведення терміновості, рішення про попередню судову заборону можуть бути отримані протягом кількох днів, хоча слухання справи за участю обох сторін може зайняти до трьох місяців. Основні судові провадження зазвичай займають близько 12 місяців у першій інстанції та 6–8 місяців на апеляційному рівні, хоча фактична складність справи може значно збільшити ці терміни. Строк позовної давності становить три роки з моменту, коли позивач дізнався про обставини порушення, але не більше десяти років від виникнення претензії...

Суди використовують низку механізмів для захисту комерційної таємниці під час розгляду справи, включаючи класифікацію інформації як конфіденційної та обмеження доступу до неї. За збитки, які можуть бути розраховані як упущена вигода, гіпотетична ліцензійна плата або прибуток порушника, можна стягнути лише фактичні збитки, оскільки каральні збитки німецьким законодавством не передбачені. При цьому всі статутні вимоги можуть бути відхилені, якщо їхнє виконання буде визнано непропорційним у конкретному випадку, враховуючи суспільний інтерес або наслідки для третіх сторін...

Крім цивільних позовів, умисне неправомірне привласнення комерційної таємниці є кримінальним злочином. Постраждалі сторони часто використовують результати кримінальних розслідувань, щоб отримати докази для цивільного провадження. Також доступні методи альтернативного вирішення спорів (ADR), причому арбітраж є найбільш поширеним, проте у більшості справ про комерційну таємницю до ADR звертаються лише після виникнення спору...» (*Reinhard Fischer, Tamara Moll. Q&A: enforcement proceedings for trade secrets in Germany // Cohausz & Florack (<https://www.cohausz-florack.de/en/blog/article/qa-enforcement-proceedings-for-trade-secrets-in-germany/>). 10.11.2025*).

«Матеріали на основі грибів та міцелію, які зараз використовуються для виробництва екологічної упаковки, текстилю, будівельних композитів тощо, вже не є лабораторною цікавинкою, а швидко розвиваються як комерційна платформа. Однак донедавна новатори стикалися з серйозною юридичною неоднозначністю: чи можна патентувати нові сорти грибів у Європі, чи стаття 53(b) Європейської патентної конвенції про виключення «сортів рослин або тварин» та «суто біологічних процесів» також забороняє захист грибів?

Рішення Єдиного патентного суду від 2024 року поклало край невизначеності, постановивши, що гриби та інші грибкові організми займають окреме біологічне царство і тому не підпадають під заборону, передбачену статтею 53(b). На практиці це означає, що тепер компанії можуть патентувати самі грибкові штами та біологічні методи їх виробництва. Така ясність підкріплює економічну доцільність довгострокових досліджень і розробок, заспокоює інвесторів та сприяє ліцензуванню і співпраці, оскільки запатентовані грибкові організми стають захищеними, торгуваними активами...

Ця зміна покладає нові обов'язки. Компанії повинні проводити перевірки свободи діяльності та відстежувати дедалі більш перевантажену патентну ситуацію, щоб уникнути порушень. Менші, орієнтовані на дослідження підприємства можуть потребувати офіційних стратегій управління інтелектуальною власністю. Водночас ця галузь, що базується на відкритих дослідженнях, спрямованих на сталий розвиток, повинна знайти баланс між комерційним захистом та широким доступом. Гнучке ліцензування, патентні пули та угоди з обмеженою сферою застосування можуть поєднати вимоги інвесторів з екологічною етикою сектору...

Висновок: європейське законодавство тепер забезпечує чіткий шлях для захисту інтелектуальної власності на грибні сорти, заохочуючи капіталовкладення, прискорюючи масштабування та закріплюючи інновації в галузі міцелію в більш передбачуваний правовій базі, одночасно стимулюючи новий діалог про відкритість та право власності в галузі зелених технологій» (*Mycelium Meets Market Reality: The Quiet Role of IP in Scaling Sustainable*

Materials // HGF (<https://www.hgf.com/news/mycelium-meets-market-reality-the-quiet-role-of-ip-in-scaling-sustainable-materials/>). 11.2025).

«Торговельна марка — це форма інтелектуальної власності, яка слугує розпізнавальним знаком, що дозволяє споживачам ідентифікувати та відрізняти товари або послуги підприємства. Вона може мати різні форми — від назв, логотипів і фраз до форм, кольорів, звуків, голограм та сертифікаційних або колективних знаків. Реєстрація торговельної марки надає власнику виключні права на використання знака та вжиття правових заходів проти порушення, а також зміцнює ідентичність бренду та комерційну цінність. Ці права застосовуються лише до конкретних товарів або послуг («класів»), для яких зареєстровано знак...

Захист торговельної марки є територіальним, тобто закони відрізняються залежно від країни. У Сполучених Штатах права виникають з моменту першого використання в комерційній діяльності, тоді як на Кіпрі та в Європейському Союзі права виникають лише після реєстрації, що робить офіційну реєстрацію обов'язковою. Підприємства можуть зареєструвати торговельну марку на місцевому рівні на Кіпрі, забезпечивши собі десять років захисту з правом поновлення; на рівні ЄС через EUIPO, отримавши захист у всіх державах-членах ЄС; або на міжнародному рівні через Мадридську систему BOIV. Хоча процес BOIV спрощує подання заявок у декількох країнах, захист не є глобальним, а обмежується визначеними країнами-членами, яких на даний момент налічується 115...

Вибір відповідного шляху реєстрації залежить від бізнес-цілей та ринків: місцевим підприємствам може знадобитися захист лише на Кіпрі, підприємства, що орієнтовані на ЄС, можуть скористатися перевагами торгової марки ЄС, а компанії, що працюють на міжнародному рівні, можуть покластися на Мадридську систему для більш широкого охоплення. У всіх випадках належна реєстрація торгової марки є важливим юридичним захистом, що допомагає запобігти порушенням та захистити довгострокову ідентичність і цінність бренду...» (Ioanna Katsara. Trademark Registration – Protecting your Brand in Cyprus and Beyond // G. Vrikis & Associates LLC (<https://www.vrikislegal.com/trademark-registration-protecting-your-brand-in-cyprus-and-beyond/>). 12.11.2025).

«Європейське патентне відомство (ЕРО) переробило свою сертифікацію з європейського патентного адміністрування (ЕРАС) у нову гнучку модульну структуру, щоб краще обслуговувати фахівців у галузі патентів. Вперше запущена в 2022 році, сертифікація вже привернула понад 1800 кандидатів з усього світу...

Починаючи з 2026 року, EPAC буде розділений на чотири незалежні модулі, що дозволить кандидатам просуватися у власному темпі. За кожний завершений модуль видається окремий диплом, а за отримання всіх чотирьох – повна сертифікація EPAC. Така структура робить кваліфікацію більш доступною, забезпечуючи як визнання спеціалізованих навичок для ширшої аудиторії, так і комплексне навчання для патентних адміністраторів, що охоплює EPC, PCT, Паризьку конвенцію та єдиний патент...

Реєстрація на EPAC 2026 розпочнеться у другому кварталі 2026 року, а підготовчий курс буде доступний у першому кварталі...» ***(EPO launches modular European Patent Administration Certification (EPAC) to enhance professional development and patent learning // European Patent Office (EPO) (<https://www.epo.org/en/news-events/news/epo-launches-modular-european-patent-administration-certification-epac-enhance>). 19.11.2025).***

«...8 листопада 2025 року Правління EUIPO одноголосно прийняло дві нові загальні практики, CP16 та CP17, які стали першими з нового покоління в рамках Стратегічного плану SP2030, спрямованого на створення більш ефективної, послідовної та передбачуваної системи інтелектуальної власності в ЄС. Ці практики, розроблені у співпраці з національними та регіональними відомствами з інтелектуальної власності та асоціаціями користувачів, гармонізують оцінку торговельних марок на основі судових рішень...»

CP16 встановлює загальне розуміння для оцінки знаків, що описують предмет товарів та/або послуг, включаючи ілюстративні приклади описовості відповідно до статті 4(1)(c) TMD. CP17 зосереджується на розпізнавальному характері слоганів, надаючи загальне поняття, фактори оцінки та приклади неприйнятних і прийнятних слоганів відповідно до статті 4(1)(b) TMD...» ***(Adoption of CP16 and CP17 Common Practices // European Union Intellectual Property Office (<https://www.euipo.org/en/news-and-events/news/adoption-of-cp16-and-cp17-common-practices>). 19.11.2025).***

«...Підприємці можуть самостійно виконати більшу частину підготовчої роботи для подання заявки на патент, але найважливішу юридичну частину — складання формули винаходу — слід доручити патентному повіреному...»

Що ви можете зробити:

- Здійсніть пошук існуючих патентів за допомогою безкоштовних інструментів, таких як Espacenet та Google Patents, щоб підтвердити новизну вашої ідеї та зрозуміти конкурентне середовище.

- Створіть чіткі технічні креслення за допомогою CAD або подібного програмного забезпечення; професійні художні навички не потрібні, але чіткість допоможе адвокату швидко зрозуміти ваш винахід.
- Напишіть точний технічний опис без жаргону, в якому пояснюйте, що робить винахід, як він працює та чому він кращий або відрізняється від попередніх рішень...

У яких випадках варто звернутися до експерта:

- У формулюванні заявки чітко визначається, що саме підлягає захисту; кожне слово має юридичну силу. Недосконалий текст заявки може зіпсувати або анулювати ваш патент...

Самостійно готуючи пошуки, креслення та описи, ви економите час і гроші та даєте можливість патентному повіреному зосередитися на розробці бездоганних формул винаходу, що забезпечує більш надійну та економічно вигідну заявку. Найкращі результати досягаються завдяки розумній співпраці: ви надаєте технічну інформацію, а повірений забезпечує юридичний захист» **(Marco Coolen. Applying for a patent? Here's what you can do (and what not) // IO+ (<https://ioplus.nl/en/posts/applying-for-a-patent-heres-what-you-can-do-and-what-not>). 23.11.2025).**

«З наближенням зимових свят і зростанням попиту на дитячі іграшки підвищується ризик заповнення ринку підробленими товарами. Для боротьби з цим явищем Відомство Європейського Союзу з інтелектуальної власності (EUIPO) підтримало щорічну ініціативу Європолу «Операція LUDUS», яка викрила зростаючий масштаб підробки іграшок...

З 2023 року в результаті операції було вилучено 16,6 мільйона упаковок підроблених іграшок на суму 36,8 мільйона євро, а 555 осіб було передано до органів влади. Підроблені іграшки становлять значну небезпеку, зокрема, діти можуть зазнати впливу токсичних хімічних речовин та отримати травми через низьку якість виготовлення, а також щорічно завдають збитків сектору іграшок ЄС на суму близько 1 мільярда євро...

Споживачам рекомендується захищати себе, купуючи товари у відомих постачальників, перевіряючи наявність знака СЕ та чіткого маркування, а також бути обережними щодо неякісної упаковки. EUIPO відіграє важливу роль у координації цих транскордонних заходів з забезпечення дотримання прав, сприяючи співпраці між правовласниками та органами влади через Портал з питань забезпечення дотримання прав інтелектуальної власності (IPEP)...)» **(Cracking down on counterfeit toys: EUIPO supports Europol's Operation LUDUS // European Union Intellectual Property Office (<https://www.euipo.europa.eu/en/news/cracking-down-on-counterfeit-toys-euipo-supports-europol-s-operation-ludus>). 27.11.2025).**

Канада

«Тенденція «maple washing», або використання маркетингу, натхненного Канадою, представляє значні юридичні ризики для брендів, якщо не підходити до неї обережно. Щоб дотримуватися канадських нормативних вимог, власники брендів повинні розуміти суворі правила, що регулюють заявлення про походження та використання національних образів. Існує важлива відмінність між заявленим походженням «Product of Canada», яке вимагає принаймні 98% канадського вмісту, та заявленим походженням «Made in Canada», яке має нижчий поріг у 51% і часто вимагає відповідної заяви. Обидва заявлені походження вимагають, щоб остання істотна трансформація продукту відбулася в Канаді, а неправдиве представлення походження продукту може призвести до регуляторних санкцій, цивільної відповідальності та шкоди репутації...

Використання офіційних канадських символів, таких як 11-кутний кленовий лист і національний прапор, обмежується Законом про торговельні марки (п. 9(1)(i), 9(1)(e)); для комерційного використання зазвичай потрібна згода Міністерства культурної спадщини Канади, при реєстрації торговельної марки зазвичай необхідно відмовитися від виключних прав на ці символи, а для використання прапора в якості торговельної марки потрібно отримати дозвіл. Такі символи можуть натякати на канадське походження, що створює ризик використання оманливих торговельних марок та неправдивої або оманливої реклами відповідно до Закону про конкуренцію та Закону про харчові продукти та лікарські засоби, якщо товари або послуги насправді не походять з Канади. Інші канадські зображення (наприклад, пам'ятки) також можуть викликати питання щодо інтелектуальної власності та походження, тому власники брендів повинні отримати дозвіл, якщо це необхідно, уникати перебільшення зв'язків з Канадою та забезпечити, щоб усі твердження були точними, обґрунтованими та оціненими в контексті» *(Alexandra Johnson Dingee, Jamie-Lynn Kraft. Canadian-inspired branding: what's it all mean, eh? // Smart & Biggar (<https://www.smartbiggar.ca/insights/publication/canadian-inspired-branding-what-s-it-all-mean-eh>). 06.11.2025).*

«Належне документування передачі прав на торговельну марку та ліцензій є надзвичайно важливим для захисту цінності та відмінності бренду. Щодо ліцензування, власник повинен підтримувати та документувати контроль над якістю ліцензованих товарів або послуг. Цей контроль гарантує, що використання ліцензіатом вважається юридично використанням власником, що зберігає відмінність торговельної марки. Без цього торговельна марка може бути оскаржена за втрату відмінності та навіть вилучена з реєстру...

Для передачі прав важливо укласти чіткі угоди з зазначенням дати, щоб створити надійний «ланцюжок прав власності». Це особливо важливо, якщо

використання прав новим власником оскаржується в судовому процесі про невикористання, оскільки йому може знадобитися посилається на історію попереднього власника. Якщо передача прав не задокументована належним чином, може бути складно довести право власності та захистити торговельну марку...

Зрештою, інвестиції в цю документацію зменшують юридичні ризики, зберігають цінність бренду під час зміни власника та гарантують, що ліцензування підтримує, а не підриває бренд. Внутрішній перегляд портфеля торговельних марок може допомогти виявити та виправити будь-які прогалини в документації, щоб запобігти майбутнім проблемам із дотриманням прав» *(Meredith Bacal. Licence and registration, please: Properly papering trademarks in Canada* // *Dentons* (<https://www.dentons.com/en/insights/newsletters/2025/november/7/dentons-intellectual-property-hub/licence-and-registration-please>). 07.11.2025).

«Технології подвійного призначення — ті, що мають як цивільне, так і військове застосування — охоплюють такі сектори, як обчислювальна техніка, енергетика, телекомунікації, логістика та медицина, а також нові галузі, такі як квантова фізика, штучний інтелект та кібербезпека. Вони отримують вигоду від зобов'язання Канади та її союзників по НАТО збільшити видатки на оборону до 5 % ВВП до 2035 року (з приблизно 1,37 % у 2024 році)...

Збільшення витрат на дослідження і розробки та основні оборонні витрати, включаючи нову ініціативу BOREALIS з розвитку штучного інтелекту та квантових технологій, а також збільшення обсягів закупівель у канадських та іноземних постачальників, створюють можливості для перетворення наукових досягнень Канади в діючі компанії та постійні доходи; до 1,5% від цільових витрат може бути спрямовано на захист критичної інфраструктури, захист мереж, інновації та зміцнення промислової бази — понад 33 млрд доларів США щорічно...

Зростаюча екосистема (наприклад, CDL Defence Stream, Vimy Forge, DIANA NATO та Calian Ventures) надає додаткову підтримку підприємствам подвійного призначення. Щоб залишатися конкурентоспроможними в умовах глобальних інвестицій, компанії повинні захищати високоцінні нематеріальні активи (код, дані, алгоритми) за допомогою завчасних, добре фінансованих стратегій інтелектуальної власності; канадські компанії наразі відстають у патентуванні, а частка канадських патентів, пов'язаних з квантовими технологіями, зареєстрованих на внутрішньому ринку, знизилася з понад 50% у 2014 році до приблизно 14% у 2024 році...

Компанії повинні розробляти стратегії інтелектуальної власності на ранній стадії, збалансовуючи захист патентів (вигідний для укладення державних контрактів) із захистом комерційної таємниці (важливий для

інновацій у сфері оборони). Додаткові складнощі включають дотримання експортного контролю та забезпечення відповідності вимогам під час формування партнерських відносин. Успіх вимагає вирішення цих юридичних та технічних проблем за допомогою комплексних стратегій інтелектуальної власності для захисту інновацій та збереження конкурентоспроможності в цьому зростаючому секторі...» (*Cameron Gale. Using IP to remain competitive when developing dual-use technology // Smart & Biggar* (<https://www.smartbiggar.ca/insights/publication/using-ip-to-remain-competitive-when-developing-dual-use-technology>). 11.11.2025).

Китайська Народна Республіка

«...Режим ліцензування інтелектуальної власності (ІВ) в Китаї закріплений у Цивільному кодексі (статті 862-877) та спеціалізованих законах про патенти та торговельні марки, які разом утворюють систему, що дозволяє правовласникам надавати дозвіл на використання, але не на володіння патентами, комерційною таємницею, торговельними марками, авторським правом та іншою ІВ. Ліцензійний договір повинен бути укладений у письмовій формі; його чинність обмежується строком дії відповідного права і не може «обмежувати технологічну конкуренцію та розвиток»...

Визнаються три моделі ліцензій. (1) Виключні ліцензії надають ліцензіату виключні права на впровадження та незалежне право на позов; вони підходять сторонам, які прагнуть монополії на ринку, але вимагають високих зборів та мінімальних гарантій виконання. (2) Виключні (виключно для ліцензіата) ліцензії дозволяють ліцензіару продовжувати використовувати ІВ, забороняючи подальше ліцензування третім сторонам, що є корисним у співпраці між університетами та промисловістю. (3) Невиключні (звичайні) ліцензії дозволяють мати декількох ліцензіатів і є поширеними для зрілих технологій або угод про розширення бренду; ліцензіат покладається на власника для забезпечення дотримання прав. Якщо в договорі не вказано інше, китайське законодавство передбачає невиключну ліцензію...

Ключові моменти при складанні договору включають: точне визначення територіального, продуктового та часового обсягу; правила щодо вдосконалень та субліцензування; дозвіл на експорт обмежених технологій; та структуру оплати (паушальна сума, поточні роялті або гібридна модель) з правом аудиту. Ліцензіари повинні гарантувати чіткість права власності та відсутність порушень; ліцензіати повинні провести належну перевірку для підтвердження дійсності, статусу застави та сплати зборів. Такі положення, як обов'язкове об'єднання, зобов'язання «не оскаржувати» або ексклюзивний зворотний зв'язок, можуть спричинити антимонопольне розслідування, якщо одна зі сторін має ринкову владу; правила «безпечної гавані» застосовуються, якщо

сукупна частка ринку залишається нижче 20 відсотків, а обмеження є незначними...

Ліцензії на впровадження патентів повинні бути подані до Національного управління інтелектуальної власності протягом трьох місяців з моменту набрання чинності. Подання документації надає угоді чинність щодо третіх осіб, підтримує дії щодо порушення прав, дає можливість отримати податкові пільги для передачі технологій і є необхідною для подальшої реєстрації застави. Зміни (наприклад, перехід від невиключної до виключної ліцензії) або дострокове припинення дії також вимагають реєстрації, а експортні ліцензії на технології, що підлягають обмеженням, потребують окремого затвердження відповідно до правил Китаю щодо експорту технологій...

На практиці китайські компанії повинні (i) проводити попередні аудити інтелектуальної власності, (ii) чітко визначати тип ліцензії, територію, перелік продуктів та права власності на вдосконалення, (iii) вбудовувати механізми моніторингу, звітності та аудиту в угоди про роялті, (iv) переглядати обмежувальні положення на предмет антимонопольного ризику та (v) виконувати всі формальності щодо подання документів та експортного контролю. Поєднуючи ретельне складання договорів із дотриманням антимонопольного законодавства та адміністративних вимог, підприємства можуть перетворити ліцензування з ризику на стратегічний інструмент для інновацій, виходу на ринок та зростання доходів у китайській економіці, що базується на знаннях...» (*Key Legal Issues and Practical Countermeasures of Intellectual Property License Agreements in China // Beijing Sanyou Intellectual Property Agency Ltd* (<https://www.sanyouip.com/en/insights/content/2/721.html>). 06.11.2025).

«...На конкурентному ринку «патентна карта» є важливим інструментом для точного визначення технологічних сильних і слабких сторін конкурентів шляхом систематизації та аналізу глобальних патентних даних. Патентна карта, що виконує функцію технологічного навігатора, показує щільність, цінність і правовий статус патентів у межах галузі...

Цей аналіз дозволяє компаніям точно атакувати слабкі місця конкурентів у п'яти вимірах:

- Технологічна карта розподілу: Виявляє «технологічні прогалини» (сині області), де конкуренти мають мінімальне патентне покриття, що вказує на можливості для стратегічного входження на ринок, за умови, що ця область відповідає ринковому попиту.
- Таблиця правового статусу патентів: Визначає основні патенти, які «скоро втратять чинність» або стали недійсними через несплату зборів, що дозволяє компаніям легально використовувати або вдосконалювати базову технологію.

- Крива життєвого циклу технології: визначає, чи вступає технологія конкурента в «період стагнації» (вирівнювання або зменшення кількості патентних заявок), що свідчить про потенціал для нових проривів.
- Схема мережі співпраці заявників патентів: виявляє «зони технологічної залежності», показуючи, наскільки конкурент покладається на зовнішніх партнерів, таких як університети, для основних інновацій.
- Таблиця сімейств патентів та компоновок: виявляє «регіональні вразливі місця», де конкуренти не змогли забезпечити захист, що дозволяє компаніям виробляти або продавати продукти, що містять цю технологію, в цих конкретних країнах без побоювань щодо порушення прав...

Компанії можуть створити спрощену карту патентів, використовуючи безкоштовні бази даних для попереднього аналізу, або замовити індивідуальну, детальну версію у професійних патентних агентствах для отримання вичерпних глобальних даних та стратегічних рекомендацій. Хоча карти патентів є потужним інструментом, вони відображають минулий технологічний стан і повинні поєднуватися з ринковими тенденціями та оцінкою внутрішніх можливостей, щоб перетворити інформацію на практичні дослідження та розробки та ринкову стратегію...» (*Practical Guide for Accurately Identifying Competitors' Technical Weaknesses with Patent Maps* // Beijing Sanyou Intellectual Property Agency Ltd (<https://www.sanyouip.com/en/insights/content/2/712.html>). 05.11.2025).

«При переоформленні прав власності на патент Китайське патентне відомство вимагає точних документальних доказів і вважатиме заявку «не поданою», якщо буде відсутній хоча б один елемент. Відповідно до розділу 6.7.2 Керівних принципів експертизи, звичайний продаж або дарування прав повинні бути підтверджені підписаним договором про передачу (або дарування) та, у разі наявності декількох співвласників, письмовою згодою кожного з них. Якщо зміна пов'язана з об'єднанням компаній або спадкуванням, заявник повинен подати відповідне державне свідоцтво (наприклад, двомовне свідоцтво про об'єднання підприємств або нотаріально завірене свідоцтво про спадкування)...

Передача прав іноземним сторонам вимагає додаткового паперового оформлення експортного контролю. Якщо китайська організація передає патент іноземній стороні, у досьє необхідно вказати, чи є технологія «обмеженою» чи «вільною», а також перелічити всі номери патентів. Обмежені технології вимагають ліцензії на експорт технологій, технічного паспорта для експортного контракту та підписаного контракту про передачу; вільні технології вимагають свідоцтва про реєстрацію експортного контракту, його технічного паспорта та контракту. Ненадання цих документів — про що свідчать випадки, пов'язані з Siemens China, винахідником з Дунгуаня та китайсько-кубинською угодою в

галузі біофармацевтики — призведе до відмови, доки не буде додано відсутню експортну ліцензію або повний перелік отримувачів...

Важливим є також час. Винахідники, які бажають опублікувати свої імена, повинні подати відповідний запит до оголошення про надання гранту; після закінчення терміну дії патенту або визнання його відкликаним колишній власник не має права передавати його. Послідовні зміни повинні супроводжуватися безперервним ланцюжком документів, наприклад, доказом зміни імені A→A1 та договором про передачу A1→B, інакше Відомство видасть повідомлення про виправлення...

Типові помилки включають непідписані контракти, пропущені номери патентів та невідповідність ланцюжків прав власності. Тому компаніям рекомендується перевіряти терміни дії, підтверджувати стан оплати, готувати двомовні документи про злиття або експорт, якщо це необхідно, та подавати повні, належним чином пов'язані контракти та згоди. Ретельна увага до цих деталей забезпечує безперебійний процес реєстрації та запобігає дороговартісним затримкам або відмовам» (*Analysis of Key Points for Changes in Recording Items in Patent Rights Transfer // Beijing Sanyou Intellectual Property Agency Ltd* (<https://www.sanyouip.com/en/insights/content/2/715.html>). 05.11.2025).

«Національне управління інтелектуальної власності Китаю (CNIPA) опублікувало повідомлення про посилення контролю за використанням торговельних марок на ринку. Директива зобов'язує місцеві органи з питань інтелектуальної власності та регулювання ринку посилити моніторинг та контроль за дотриманням законодавства, щоб торговельні марки «використовувалися розумно та стандартизовано», було усунуто оманливе маркування та сприяло створенню справедливого, єдиного національного ринку.

Основні цілі порушень

- Використання оманливих, незареєстрованих знаків — наприклад, етикеток з написами «ексклюзивно постачається», «органічний», «100 %», «ручної роботи» або посилання на назви місць та врожаї, що спотворюють походження, склад або якість.
- Оманливе використання зареєстрованих знаків — поєднання їх із слоганами або упаковкою, що створює хибне враження, або одностороннє змінення зареєстрованих деталей з метою використання репутації інших.
- Неправильне використання символу ® на незареєстрованих знаках.
- Невідображення зареєстрованих знаків там, де це необхідно (особлива увага приділяється сектору тютюнових виробів та електронних сигарет).
- Помітна реклама статусу «відомої торговельної марки».
- Несанкціоноване або невідповідне використання колективних та сертифікаційних знаків.

- Незаконна поведінка агентств з торговельних марок, включаючи зловмисні подання та зловживання клопотаннями про скасування через невикористання...

CNIPA закликає до: (1) більш тісної координації з Державною адміністрацією з регулювання ринку (SAMR) та чіткіших каналів публічної звітності; (2) цільових перевірок секторів, що мають важливе значення для споживачів, таких як харчові продукти, ліки, іграшки та побутова техніка; (3) оперативного передавання інформації про порушення до правоохоронних органів, включаючи міжрегіональне ескалацію; (4) проведення освітніх кампаній для заохочення підприємств до використання торговельних марок відповідно до вимог законодавства; (5) посилення нагляду та застосування штрафних санкцій на основі кредитного рейтингу до агентств та організацій, які вчиняють серйозні порушення; та (6) широке інформування про закони, нормативні акти та типові випадки з метою формування соціального клімату, що сприяє повазі до прав на торговельні марки та запобігає введенню в оману споживачів» (*Aaron Wininger. China's National Intellectual Property Administration to Strengthen Management of Trademark Use // National Law Forum, LLC (<https://natlawreview.com/article/chinas-national-intellectual-property-administration-strengthen-management>). 22.11.2025*).

«25 листопада 2025 року Національне управління інтелектуальної власності Китаю спільно з Міністерством громадської безпеки та Державною адміністрацією з регулювання ринку розпочали тримісячну спільну кампанію з виправлення серйозних порушень у секторі агентств інтелектуальної власності. Влада планує «жорстко боротися» з такими практиками, як фальсифікація інформації про заявників патентів, підробка патентних заявок, масове подання ненормальних або зловмисних заявок на патенти та торговельні марки, діяльність без належної кваліфікації та залучення клієнтів неналежними засобами. Справи, що досягають рівня кримінальної відповідальності, будуть передані до органів громадської безпеки для притягнення до відповідальності...»

Паралельно з цим, агентства та окремі фахівці будуть зобов'язані проводити комплексну самоінспекцію та виправлення, зосередившись на викоріненні орендованих або позичених кваліфікацій агентств, незаконному залученні клієнтів через Інтернет, а також на очищенні від фірм, які отримали ліцензії шахрайським шляхом або більше не відповідають вимогам до практики. Заявлена мета полягає у сприянні доброчесності та дотриманню вимог, поліпшенні порядку в галузі інтелектуальної власності, посиленні професійної відповідальності та гордості, тим самим створюючи довгостроковий механізм нагляду та підтримуючи «високоякісний розвиток» сектору інтелектуальної власності Китаю» (*Aaron Wininger. China's National Intellectual Property Administration, Ministry of Public Security, and State Administration for Market Regulation Jointly Launch Rectification Campaign on*

Китайська Республіка (Тайвань)

«У міру зростання глобальної обізнаності про сталий розвиток, підприємства все частіше використовують у своїх торгових марках «зелені вирази» — слова та зображення, пов'язані з охороною навколишнього середовища, енергозбереженням та скороченням викидів вуглецю. У відповідь на цю тенденцію регуляторні органи, такі як Тайванське відомство з інтелектуальної власності (ТІРО), посилили нагляд, щоб запобігти «зеленому пранню» та захистити споживачів від оманливих заяв. Це призвело до конкретних проблем у реєстрації торговельних марок, які в основному стосуються двох ключових питань: можливості введення громадськості в оману та відсутності розпізнавальних ознак...

По-перше, торговельні марки, які можуть ввести в оману громадськість щодо характеру або якості товарів чи послуг, не підлягають реєстрації. Наприклад, ТІРО відмовило в реєстрації знака ECOLUXE 艾蔻斯 & Design для дезодорантів і шампунів, оскільки префікс «ЕКО» натякав на необґрунтовану екологічну користь. Аналогічно, знак 齡活綠旅遊 (Green Life Travel) було відхилено, оскільки заявник не мав офіційного сертифіката екологічного туризму, що могло ввести споживачів в оману щодо характеру послуги...

По-друге, багато торгових марок із зеленою тематикою вважаються описовими і тому не мають відмінності, необхідної для реєстрації. Знак повинен ідентифікувати джерело товарів або послуг, а не просто описувати їх характеристики. ТІРО відмовило в реєстрації знаку 淨零地球 & Design («Net Zero Earth»), оскільки цей термін був визнаний описовим слоганом, а знак ЕКО «Life's good, when it's green» був визнаний рекламним слоганом, який не підлягає реєстрації...

Щоб подолати ці відмови, заявники можуть застосувати кілька стратегій. Щоб вирішити проблему оманливих заяв, вони можуть подати докази, такі як офіційні сертифікати, для підтвердження своїх екологічних заяв... Крім того, заявники можуть видалити оманливий термін із знака або звужити сферу застосування своїх товарів або послуг, щоб привести їх у відповідність з екологічною заявою. Щоб боротися з відсутністю розпізнаваності, заявники можуть додати до знака креативні елементи дизайну або відмовитися від виключних прав на нерозпізнавальне формулювання — стратегія, яка дозволила затвердити знак GREEN MADE & Design.

Зрештою, підприємства повинні проявляти обережність. Навіть якщо торговельна марка з екологічними виразами зареєстрована, ТІРО включає попередження про те, що реєстрація може бути скасована, якщо марка згодом

буде використовуватися в оманливий спосіб. Це означає, що компанії повинні забезпечити відповідність своїх маркетингових практик вимогам щодо торговельних марок, щоб уникнути ризиків «зеленого» маркетингу, скасування торговельної марки та потенційної відповідальності за іншими законами...» *(Sylvia Ho and Jing-Min Huang. What Should Applicants Be Aware of When Registering Trademarks Containing Green Terms or Images in Taiwan? // Winkler Partners (<https://winklerpartners.com/what-should-applicants-be-aware-of-when-registering-trademarks-containing-green-terms-or-images-in-taiwan/>). 03.11.2025).*

Королівство Таїланд

«Оголошена 26 жовтня 2025 року Рамкова угода між США і Таїландом про взаємну торгівлю перетворює інтелектуальну власність (ІВ) з історичного джерела конфліктів на основу взаємного економічного прогресу. На основі попередніх двосторонніх угод рамкова угода встановлює обов'язкові зобов'язання, що враховують інтереси промисловості США, одночасно забезпечуючи передбачувані гарантії захисту ІВ для тайських інноваторів. Вперше захист ІВ безпосередньо пов'язаний з доступом до ринку, безпекою ланцюгів постачання та цифровою торгівлею, що робить Таїланд більш привабливим напрямком для американських інвестицій та надійною платформою для тайського експорту...

Згідно з угодою, Таїланд зобов'язався провести значні реформи в законодавстві та правозастосуванні, включаючи активні заходи проти порушення прав на торговельні марки та авторські права, ліквідацію недобросовісних організацій колективного управління, заборону обходу технологічних засобів захисту та усунення затримок у видачі патентів. Натомість США пропонують взаємні переваги, такі як нульове мито на окремі товари з Таїланду, створюючи прямий стимул, за якого посилення захисту прав інтелектуальної власності відкриває преференційний доступ до ринку...

Ця нова структура створює стратегічні можливості для галузей США, що інтенсивно використовують інтелектуальну власність. Фармацевтичні та біотехнологічні компанії можуть прискорити процес затвердження патентів і захистити ексклюзивність даних, а компанії, що займаються програмним забезпеченням та цифровим контентом, отримають переваги від більш суворих правил боротьби з піратством. Галузі напівпровідників та апаратного забезпечення отримають посилений захист комерційної таємниці, а бренди класу «люкс» зможуть ефективніше боротися з підробками завдяки вдосконаленому митному контролю...

І навпаки, модернізація системи інтелектуальної власності забезпечує взаємну довіру для тайських підприємств, які прагнуть вийти на ринок США. Тайські інноватори в галузі медичних технологій, креативних індустрій та стартапів тепер можуть скористатися більш надійним захистом на

внутрішньому ринку, щоб залучити американські ліцензії, транслювати контент на глобальних платформах та комерціалізувати університетські дослідження, не побоюючись крадіжки інтелектуальної власності. Пов'язуючи реформу інтелектуальної власності з відчутними торговельними вигодами, ця система створює позитивний цикл, позиціонуючи обидві країни як лідерів у сфері економіки знань» (*Panisa Suwanmatajarn. U.S.-Thailand Reciprocal Trade Framework: A New Era for Intellectual Property Protection and Commercial Innovation // The Legal Co., Ltd. (<https://thelegal.co.th/2025/11/02/u-s-thailand-reciprocal-trade-framework-a-new-era-for-intellectual-property-protection-and-commercial-innovation/>). 02.11.2025*).

Народна Республіка Бангладеш

«...Бангладеш стикається із значними викликами у сфері інтелектуальної власності на тлі стрімкого розвитку цифрових технологій, таких як штучний інтелект та Інтернет речей. Якщо законодавча база у сфері патентів не буде модернізована, країна ризикує втратити свої позиції у глобальних ланцюгах створення вартості та не зможе підтримувати місцеву винахідливість. Незважаючи на нещодавнє прийняття Закону Бангладеш про патенти 2023 року, який оновлює закон колоніальної епохи, країна все ще відстає за кількістю поданих патентних заявок — у 2021 році було зареєстровано лише 74 заявки від резидентів, що відповідає низькому 106-му місцю в світовому рейтингу. При цьому 80-90 % виданих патентів належать іноземним заявникам, що підкреслює слабку основу для місцевого патентування...

Новий закон містить положення щодо процедур подання та розгляду патентних заявок, проте в ньому відсутня чіткість щодо патентоспроможності цифрових інновацій, зокрема тих, що стосуються алгоритмів та програмного забезпечення. Хоча закон встановлює основні права та механізми оскарження, відсутність чітких вказівок щодо винаходів, пов'язаних із програмним забезпеченням, може стримати як місцеві, так і транснаціональні компанії від подання патентних заявок у Бангладеш. Іноземні патентні закони не можуть замінити необхідність створення надійної національної системи, оскільки Бангладеш зобов'язався дотримуватися міжнародних стандартів інтелектуальної власності...

Щоб створити сприятливе середовище для інноваторів, Бангладеш необхідно уточнити правила патентування цифрових технологій, посилити інституційний потенціал шляхом найму кваліфікованих експертів, оптимізувати процеси експертизи та зміцнити зв'язки між науковими колами та промисловістю. Крім того, країна повинна стимулювати міжнародну співпрацю, щоб стати частиною глобальних інноваційних мереж. Важливо

забезпечити баланс між захистом патентів та інтересами суспільства, гарантуючи доступ для малих і середніх підприємств та сприяючи інноваціям.

Хоча Закон про патенти 2023 року є значним кроком вперед у модернізації патентного законодавства Бангладеш, країна повинна усунути існуючі прогалини в потенціалі та ресурсах, щоб ефективно використовувати можливості цифрової економіки. Без цих покращень Бангладеш може зіткнутися з труднощами у перетворенні на центр цифрових інновацій та патентних заявок...» (*Patent laws and digital economy // Media New Age Limited* (<https://www.newagebd.net/post/opinion/282710/patent-laws-and-digital-economy>)). 21.11.2025).

Об'єднані Арабські Емірати

«...В ОАЕ підприємства можуть зареєструвати номери як торговельні марки відповідно до Федерального декрету-закону № 36 від 2021 року, якщо номер є розпізнавальним і використовується в комерції для ідентифікації товарів/послуг (наприклад, 7-Eleven, F1). Загальні номери (наприклад, 100, 24/7) або номери, що описують характеристики продукту (наприклад, 360 для камери), не підлягають реєстрації, якщо вони не набули розпізнаваності з часом...

Етапи реєстрації:

- Пошук торгової марки: Переконайтеся, що подібних марок не існує.
- Вибір класу: Використовуйте систему класифікації NICE.
- Подання заявки: Подайте заявку до Міністерства економіки ОАЕ разом з документами (дані заявника, торгова ліцензія, зображення торгової марки, опис товарів/послуг).
- Розгляд та опублікування: Заявка розглядається, публікується протягом 30 днів для оскарження та змінюється/оскаржується у разі відхилення.
- Реєстрація: Сплатіть збори для отримання сертифіката, якщо не буде заперечень...

Переваги:

- Диференціація бренду: виділяється на конкурентних ринках.
- Юридичний захист: запобігає використанню конкурентами подібних знаків і дає можливість вживати юридичних заходів проти порушень.
- Впізнаваність серед клієнтів: підвищує впізнаваність бренду та довіру до нього...

Виклики:

- Доведення відмінності (особливо для простих чисел).
- Уникнення загальних/описових термінів.
- Ризик дублювання/сплутування з існуючими знаками...

(Can you Register a Numeric Trademark in the UAE? // Jitendra Intellectual Property (JIP) (<https://jcatrademarkuae.com/can-you-register-a-numeric-trademark-in-the-uae/>). 17.11.2025).

«...Компанії часто надають пріоритет захисту інтелектуальної власності (ІВ), такої як торгові марки, патенти та авторські права, але нехтують ризиками в маркетингових стратегіях, зокрема оманливою або неправдивою рекламою, що може призвести до судових спорів, шкоди репутації та фінансової нестабільності. Оманлива реклама включає неправдиві твердження, перебільшення, оманливі візуальні елементи або безпідставні заяви про продукти...

Основні ризики, пов'язані з інтелектуальною власністю в рекламі:

- **Перебільшення інтелектуальних активів:** Неправдиве представлення інтелектуальної власності (наприклад, перебільшення обсягу патенту) може порушувати права конкурентів і спричиняти судові спори.
- **Неправдиві патентні заявки:** Маркетинг незапатентованих функцій або заявка на захист відхиленних заявок порушує закони ОАЕ про інтелектуальну власність, що може призвести до судових позовів і шкоди репутації.
- **Оманливі заяви про право власності на інтелектуальну власність:** Неправдиве твердження про права власності без захисту є незаконним і може призвести до штрафів або тюремного ув'язнення.
- **Несанкціоноване використання торговельної марки:** посилення на торговельні марки конкурентів у порівняльних рекламних оголошеннях (навіть ненавмисно) може становити порушення, якщо це вводить в оману.
- **Оманливі порівняння продуктів:** конкуренти можуть зашкодити вашому бренду, помилково порівнюючи продукти, що дає вам підстави для судового позову...

Захист вашого бренду:

- **Підтверджуйте свої твердження:** переконайтеся, що всі маркетингові заяви підкріплені доказами (наприклад, даними випробувань, патентами).
- **Юридична експертиза:** доручіть фахівцям з інтелектуальної власності перевірити рекламні оголошення, щоб уникнути перебільшень або порушень.
- **Стежте за конкурентами:** відстежуйте онлайн-платформи на предмет оманливих рекламних оголошень, користуючись порадами експертів з інтелектуальної власності...

В ОАЕ оманлива реклама порушує Федеральний декрет-закон № 36 від 2021 року, що підкреслює необхідність пильності. Проактивне дотримання вимог — приведення маркетингу у відповідність до прав інтелектуальної власності та правових стандартів — захищає ваш бренд від дорогих судових спорів і підтримує довіру» *(How do misleading advertisements affect your Intellectual Property in the UAE? // Jitendra Intellectual Property (JIP)*

(<https://jcatrademarkuae.com/how-do-misleading-advertisements-affect-your-intellectual-property-in-the-uae/>). 20.11.2025).

«В ОАЕ торгова марка є важливим бізнес-активом, а її порушення — несанкціоноване використання ідентичної або оманливо схожої марки — підриває цілісність бренду. Власники торгових марок повинні активно виявляти та припиняти порушення на ранній стадії, щоб захистити репутацію, запобігти плутанині серед споживачів та захистити виключні права, надані реєстрацією...

Чому раннє виявлення має значення:

- Довіра споживачів: порушення прав заплутує клієнтів, підриваючи лояльність до бренду.
- Юридичні права: зареєстровані торговельні марки дають право на судові позови, але власники повинні їх захищати.
- Фінансовий вплив: порушення прав може призвести до втрати продажів, доходів і частки ринку...

Як виявити порушення:

- Оманливо схожі знаки: конкуренти можуть використовувати фонетично/візуально схожі назви, логотипи або слогани (наприклад, «Y Green» проти «Why Green»).
- Падіння продажів: раптове падіння може свідчити про перехід клієнтів до брендів, що порушують права.
- Моніторинг офіційного вісника: Міністерство економіки ОАЕ публікує заявки на реєстрацію торговельних марок; важливо якомога раніше оскаржувати ті, що порушують права.
- Порушення прав в Інтернеті: Несанкціоноване використання на веб-сайтах, доменах або цифрових платформах (наприклад, скопійовані логотипи) шкодить присутності в Інтернеті та трафіку.
- Втрата доходу: Прямий фінансовий збиток від конкурентів, які використовують репутацію вашого бренду...

Стратегії запобігання:

- Вибирайте унікальні знаки: відмінні торгові марки важче скопіювати.
- Активно стежте: використовуйте такі сервіси, як Jitendra Intellectual Property, щоб відстежувати нові заявки та використання в Інтернеті.
- Юридична пильність: збирайте докази (дані про продажі, опитування споживачів) та консультуйтеся з юристами з питань інтелектуальної власності, щоб побудувати міцні справи.
- Протидійте заявкам, що порушують права: подавайте заперечення на етапі публікації в офіційному виданні, щоб заблокувати реєстрацію...»

(How to identify Trademark Infringement in the UAE? // Jitendra Intellectual Property (JIP) (<https://jcatrademarkuae.com/how-to-identify-trademark-infringement-in-the-uae/>). 24.11.2025).

Південно-Африканська Республіка

«Комерційна інтелектуальна власність (ІВ) є важливим стратегічним активом, який виконує функцію основного бізнес-імперативу, а не лише юридичної необхідності. Вона є найціннішим активом компанії, створюючи конкурентну «захисну стіну», яка зміцнює ринкову позицію, підвищує оцінку бізнесу для залучення інвесторів і може використовуватися як застава...

Ефективне управління інтелектуальною власністю виходить далеко за межі первинної реєстрації торгових марок і патентів. Щоб дійсно створити і максимізувати цінність, підприємства повинні реалізувати комплексну стратегію, яка включає використання юридично обов'язкових договорів, таких як ліцензійні та франчайзингові угоди, захист незареєстрованої інтелектуальної власності, наприклад, комерційної таємниці, за допомогою угод про нерозголошення інформації, а також стратегічне управління всім портфелем інтелектуальної власності з метою його приведення у відповідність до бізнес-цілей. Ігнорування такого проактивного підходу наражає компанію на серйозні ризики, включаючи втрату прав інтелектуальної власності, дорогі судові процеси, ослаблення позицій на ринку та значне зниження вартості активів. Тому захист інтелектуальної власності є не просто захисним заходом, а важливою стратегічною інвестицією в довгострокове зростання та успіх бізнесу...» (Janine Thomas. *The business of ideas: Why Commercial Intellectual Property (IP) really matters* // ENSafrica (<https://www.ensafrica.com/news/detail/10953/the-business-of-ideas-why-commercial-intellec>). 03.11.2025).

«Послуги офіційного роботодавця (Employer of Record, EOR), хоча і дозволяють компаніям розширюватися на глобальному рівні без місцевих підрозділів, становлять критичний, але часто недооцінений ризик: право власності на інтелектуальну власність (ІВ). Багато клієнтів вважають, що ІВ, створена талантами, найнятими EOR, автоматично переходить до них, але це не гарантовано. У таких юрисдикціях, як Південна Африка, EOR є юридичним роботодавцем, що означає, що права на ІВ за замовчуванням належать EOR, якщо в контрактах прямо не передбачено передачу прав клієнту. Ця «прогалина в ІВ» виникає тому, що традиційне працевлаштування надає права власності на ІВ роботодавцю, але угоди EOR передбачають тристоронні відносини (клієнт, працівник, EOR), де нечіткі контракти можуть залишити EOR первинним власником ІВ...

Неоднозначна власність на інтелектуальну власність ставить під загрозу цінність бізнесу, особливо під час злиттів, поглинань або раундів фінансування, коли інвестори ретельно вивчають ланцюжки інтелектуальної власності. У Південній Африці транскордонні передачі інтелектуальної власності вимагають схвалення Південноафриканського резервного банку (SARB), що ускладнює регуляторні процедури. Стартапи стикалися з затримками фінансування або зривами угод через суперечки щодо ретроспективного передання прав інтелектуальної власності...

Щоб зменшити ризики, підприємства повинні: (1) перевіряти контракти EOR на наявність надійних положень про передачу прав інтелектуальної власності, (2) забезпечити відповідність контрактів місцевим законам (наприклад, правилам інтелектуальної власності та валютного контролю Південної Африки) та (3) отримати гарантії для усунення прогалин у правах власності. Постачальники послуг EOR також повинні враховувати ці ризики, щоб відповідати очікуванням клієнтів і дотримуватися нормативних вимог...

В економіці, що базується на знаннях, забезпечення прав інтелектуальної власності в угодах EOR є не просто дотриманням вимог законодавства, а й запорукою інновацій, конкурентних переваг та довгострокової цінності бізнесу» (*Janine Thomas and Gomolemo Tau. Employer of Record arrangements: An overview of the overlooked Intellectual Property implications // ENSafrica (<https://www.ensafrica.com/news/detail/10952/employer-of-record-arrangements-an-overview-o>). 03.11.2025*).

Республіка Гана

«На 49-й сесії Адміністративної ради Африканської регіональної організації інтелектуальної власності (ARIPO) в Аккрі генеральний прокурор і міністр юстиції Гани доктор Домінік А. Айін закликав африканські уряди зробити системи інтелектуальної власності «простими, надійними та корисними», щоб новатори та підприємці могли легше перетворювати ідеї на комерційні проєкти та стимулювати довгострокове зростання континенту...

Звертаючись до агентів з торговельних марок, адвокатів та інших фахівців з інтелектуальної власності, які зібралися на чотириденну зустріч, він попросив держави-члени ратифікувати Протокол ARUSHA, рамкову угоду ARIPO про захист нових сортів рослин, зазначивши, що Гана вже прийняла Закон про захист сортів рослин і прискорила ратифікацію протоколу, щоб стимулювати інвестиції в сільське господарство та передачу технологій. Айін підкреслив подальші реформи, що проводяться в Гані, — поліпшення якості експертизи патентів, спрощення процедур для малих і середніх підприємств та розгляд питання про створення окремого відомства з інтелектуальної власності — і привітав перше зареєстроване географічне зазначення країни, тканину

кенте, як важливу віху в збереженні культури та нових економічних можливостях...

Генеральний директор ARIPO Беманья Твебазе висловив схвалення лідерству Гани, наголосив на необхідності нарощування потенціалу в умовах цифрової трансформації та вказав на креативні та культурні сектори Африки, вартість яких перевищує 58 мільярдів доларів на рік, як на головних бенефіціарів посилення захисту інтелектуальної власності. Генеральний реєстратор Грейс Ама Іссахаке додала, що ефективні та доступні режими інтелектуальної власності є зараз фундаментальними інструментами національної індустріалізації та технологічного прогресу» (*Justice Agbenorsi. Make intellectual property system simple to drive growth — Dr Ayine // Graphic Communications Group Ltd. (<https://www.graphic.com.gh/news/general-news/ghana-news-make-intellectual-property-system-simple-to-drive-growth-dr-ayine.html>). 18.11.2025*).

Республіка Індія

«...У високоприбутковому фармацевтичному секторі Індії стратегічне управління правами інтелектуальної власності є необхідною умовою для збереження конкурентоспроможності, прибутковості та інноваційності. Ефективний захист ПІВ надає винахідникам виключні права на їхні творіння, стимулюючи наукові дослідження та розробки і дозволяючи їм отримувати прибуток від своєї роботи, одночасно запобігаючи несанкціонованому виробництву...

Ключові стратегії управління правами інтелектуальної власності включають забезпечення реєстрації патентів на нові ліки, обладнання або процеси, що вимагає стратегії раннього подання заявки та чіткої документації про шлях винаходу. Компанії також повинні зосередитися на реєстрації торговельних марок, вибираючи привабливі, запам'ятовувані назви брендів, які відповідають Закону про торговельні марки 1999 року, уникаючи загальних або описових термінів. Крім того, надзвичайно важливим є захист нерозкритої інформації, такої як комерційні таємниці та формули лікарських препаратів. Хоча в Індії немає єдиного закону про комерційну таємницю, ця інформація захищається за допомогою поєднання загального права, договірного права та законодавства, такого як Закон про компанії та Закон про інформаційні технології, що застосовуються через угоди про нерозголошення та положення про конфіденційність...

Окрім реєстрації, компанії можуть використовувати гнучкі моделі ліцензування, такі як патентні пули та перехресне ліцензування, щоб максимізувати вартість своєї інтелектуальної власності. Стратегічне розуміння примусового ліцензування (CL) також є важливим, оскільки воно дозволяє збалансувати права власників патентів з потребами громадського здоров'я,

зміцнюючи позицію компанії в переговорах і політичних дискусіях. В кінцевому рахунку, захист прав інтелектуальної власності є багатогранним завданням, яке вимагає від внутрішніх юридичних команд поєднання успішної реєстрації, активного судового переслідування, енергійного забезпечення дотримання прав та регуляторних стратегій, що є найціннішою інвестицією для захисту доходів і розширення частки ринку...» (*Akshi Seem. Managing Intellectual Property Rights in Indian Pharmaceutical Companies -Innovative Techniques for In-House Legal Teams // MAHESHWARI & CO (<https://www.maheshwariandco.com/blog/intellectual-property-in-indian-pharma/>). 06.11.2025*).

«Зусилля Індії щодо забезпечення виключних прав на свій рис басматі (Basmati) за допомогою географічного зазначення (GI) зазнали значних невдач у Новій Зеландії та Кенії, що підкреслює проблеми із забезпеченням захисту GI на міжнародному рівні...

У Новій Зеландії Вищий суд відхилив апеляцію Індійського агентства з розвитку експорту сільськогосподарських та перероблених харчових продуктів (Apeda) проти відхилення в 2023 році його заявки на сертифікацію торгової марки. Суд підтримав позицію Управління інтелектуальної власності Нової Зеландії (IPONZ), згідно з якою «Басматі» відноситься до рису, вирощеного як в Індії, так і в Пакистані, що робить виключні права на індійський басматі недійсними, оскільки це несправедливо обмежувало б продаж пакистанського рису. Це відповідає рішенням австралійського суду 2022 року, згідно з яким «Басматі» не може відрізнити індійський сертифікований рис від справжнього басматі, виробленого в інших країнах...

У Кенії Апеляційний суд відхилив апеляцію Apeda на рішення суду нижчої інстанції, яке дозволяло Krish Commodities зареєструвати торговельні марки, що містять слово Басматі (Basmati). Суд постановив, що basmati не має офіційного визнання в Кенії, а Apeda не довела, що торговельні марки вводять в оману або порушують кенійське законодавство. Це стало результатом десятирічного спору, в якому опозиція Apeda була спочатку відхилена в 2013 році...

Експерти пов'язують ці невдачі із системними проблемами. Міжнародний експерт з географічних зазначень поставив під сумнів підхід Apeda до розгляду справ протягом дев'яти років, а автор книги «Рис басматі: природна історія географічних зазначень» (Basmati rice: The natural history of Geographical Indication) С. Чандрасекаран розкритикував «євроцентричну» систему географічних зазначень за суперечність із неєвропейськими геокультурними перспективами. Обидва рішення підкреслюють складність забезпечення захисту географічних зазначень за кордоном, особливо коли термін є транснаціональним (наприклад, «басматі») або не має місцевого юридичного визнання. Ці рішення можуть спонукати Індію переглянути свою стратегію

щодо географічних зазначень, збалансувавши традиційні знання з мінливими міжнародними нормами інтелектуальної власності» (*Subramani Ra Mancombu. New Zealand High Court, Kenya's Court of Appeal dismiss APEDA's plea on GI tag for the aromatic rice // THG PUBLISHING PVT LTD (https://www.thehindubusinessline.com/economy/agri-business/setback-to-indias-efforts-to-get-exclusive-market-rights-for-basmati-rice-in-nz-kenya/article70256031.ece). 08.11.2025).*

«...У 2021 році Індія оголосила про свою мету досягти нульових викидів до 2070 року і нещодавно досягла своїх національно визначених внесків (NDC) щодо енергетичних потужностей, що не використовують викопне паливо, до червня 2025 року, досягнувши мети 50% чистої енергії на п'ять років раніше запланованого терміну. Для підтримки сталого зростання Індія реалізувала різні ініціативи, такі як Національний план дій щодо зміни клімату та програма PM-SURYA, продемонструвавши свою прихильність до більш екологічної економіки. Центральним елементом цих зусиль є розвиток зелених технологій, що охоплює сталі винаходи та концепцію зеленої інтелектуальної власності (ІВ)...

Нинішня система інтелектуальної власності Індії підтримує зелені технології шляхом прискорення патентних процедур та використання примусового ліцензування для забезпечення доступу громадськості. Примусове ліцензування дозволяє третім сторонам використовувати запатентовані технології в інтересах суспільства, вирішуючи питання доступності та доступності. На міжнародному рівні Індія виступає за передачу технологій, демонструючи свою прихильність через участь в таких ініціативах, як WIPO Green, яка сприяє обміну стійкими технологіями...

Для сприяння поширенню зелених технологій в Індії пропонуються такі ключові моделі ліцензування, як невиключне ліцензування, патентні пули та перехресне ліцензування. Однак такі виклики, як високі трансакційні витрати, необхідність передачі технічних ноу-хау та проблеми із забезпеченням дотримання прав, гальмують прогрес...

Щоб подолати ці перешкоди, Індія могла б запровадити стимули для добровільного ліцензування на справедливих, розумних і недискримінаційних умовах (FRAND), встановити галузеві вимоги щодо інтелектуальної власності для прозорої реєстрації патентів та створити спеціалізовані суди для швидкого вирішення спорів. Завдяки ранньому досягненню амбітних кліматичних цілей Індія прагне забезпечити, щоб «зелена» інтелектуальна власність сприяла, а не перешкождала реалізації її цілей сталого розвитку на 2030 рік...» (*Srishti Singh. IP Climate Check: The Rise of Green Patents in India // Khurana & Khurana (https://www.khuranaandkhurana.com/ip-climate-check-the-rise-of-green-patents-in-india). 10.11.2025).*

«Індійська армія офіційно забезпечила собі ексклюзивні права інтелектуальної власності на свою нову бойову куртку (цифровий принт) — найсучасніший тришаровий бойовий одяг, випущений у січні 2025 року. Розроблений Національним інститутом модних технологій (Делі) під егідою Армійського бюро дизайну, цей одяг отримав реєстрацію дизайну (заявка № 449667-001) 27 лютого 2025 року і був опублікований в Офіційному журналі Патентного відомства 7 жовтня 2025 року...

Завдяки цій реєстрації індійська армія тепер є єдиним власником як унікального цифрового камуфляжного візерунка, так і загального дизайну, що забезпечує їй повний правовий захист від несанкціонованого виробництва, відтворення або продажу. Будь-яке порушення буде каратися суворими юридичними заходами відповідно до Закону про дизайн 2000 року та Закону про патенти 1970 року...

Новий одяг складається з трьох сучасних шарів: міцного зовнішнього пальто з цифровим камуфляжним принтом, що забезпечує довговічність і маскуваність на будь-якій місцевості; легкої, дихаючої утепленої внутрішньої куртки, яка забезпечує тепло, не обмежуючи рухливості; та високоефективного термобілизни для чудового відведення вологи та регулювання температури в екстремальних умовах.

Це досягнення є ще одним важливим кроком у напрямку модернізації та індігенізації індійської армії, що підвищує комфорт солдатів, оперативну ефективність та самодостатність у системах оборонного одягу відповідно до концепції «Atmanirbhar Bharat» та поточного Десятиліття трансформації (2023-2032)» (*Indian Army secures intellectual property rights for new combat (digital print)* // *Bennett, Coleman & Co. Ltd.* (<https://economictimes.indiatimes.com/news/defence/indian-army-secures-intellectual-property-rights-for-new-combat-combat-digital-print/articleshow/125438961.cms>). 19.11.2025).

«...Законодавство Індії у сфері торговельних марок зазнало глибоких позитивних змін, перетворившись із простого інструменту ідентифікації бренду на надійну систему, що стимулює інновації, захищає бізнес та сприяє чесній конкуренції. Ця модернізація значною мірою зумовлена такими ключовими реформами, як Правила щодо торговельних марок 2017 року, які значно спростили процес подання заявок завдяки скороченню кількості форм та впровадженню повної цифровізації, що зробило захист торговельних марок більш доступним та ефективним для стартапів та малих підприємств...

Правова база була значно модернізована завдяки визнанню нетрадиційних знаків, таких як звуки, форми та кольори, а також створенню офіційного механізму захисту відомих торговельних марок від розмивання. Крім того, законодавство активно адаптувалося до цифрової ери, запропонувавши надійний захист в Інтернеті від кіберсквотингу та підроблених

товарів. Ці суттєві зміни підкріплені посиленням правозастосування через спеціалізовані господарські суди, які забезпечують швидше вирішення спорів, а також інтеграцією Індії в глобальну екосистему інтелектуальної власності через Мадридський протокол, що спрощує міжнародний захист торговельних марок для підприємств...

Завдяки судовій активності, яка збалансовує виключні права та суспільні інтереси, а також урядовим ініціативам, таким як пільгові тарифи для стартапів, ці комплексні реформи в сукупності зробили систему охорони торговельних марок Індії прозорою, інклюзивною та технологічно прогресивною. Ця прогресивна еволюція не тільки захищає ідентичність брендів, але й сприяє розвитку творчості, формує довіру споживачів та зміцнює перехід Індії до економіки, заснованої на знаннях...» (*Choining Tshomo. Arguments in Favor of New Developments in Trademark Law in India // TaxGuru (<https://taxguru.in/company-law/arguments-favor-developments-trademark-law-india.html>). 21.11.2025*).

«...Щоб отримати патент в Індії, винахід повинен відповідати трьом критеріям патентоспроможності: бути новим (нерозкритим і невідомим раніше), мати винахідницький рівень (не бути очевидним для фахівця в даній галузі) і мати практичне застосування (бути придатним для промислового використання). Типовими помилками є публічне розкриття інформації до подання заявки (наприклад, відео на YouTube, технічні документи), що знищує новизну, та незначні модифікації, які не відповідають критерію винахідливості...

Навіть якщо ці критерії виконуються, розділ 3 Закону про патенти забороняє патентування:

- Несерйозних винаходів або тих, що порушують закони природи (наприклад, вічні двигуни).
- Наукових принципів (наприклад, $E=mc^2$), сільськогосподарських методів або методів лікування.
- Програмного забезпечення як такого (хоча програмне забезпечення, інтегроване з апаратним забезпеченням для вирішення технічної проблеми, може бути прийнятним)...

Перед подачею заявки дуже важливо провести пошук за попереднім рівнем техніки. Базовий пошук використовує ключові слова в базах даних, таких як Google Patents або InPASS, тоді як розширені методи включають відстеження цитувань (назад/вперед) та аналіз конкурентів за іменами правонаступників. Однак безкоштовні бази даних часто не містять патентів, що не є англійською мовою, або останніх заявок через затримки з публікацією.

Настійно рекомендується проводити професійні пошуки патентоспроможності: експерти використовують бази даних за передплатою (наприклад, Derwent, Orbit) для виявлення прихованих попередніх розробок,

ідентифікації «дублювання концепцій» та економії коштів шляхом уникнення марних подань...

Коротко кажучи, для отримання патенту в Індії необхідно дотримуватися суворих юридичних критеріїв і проводити ретельну перевірку рівня техніки. Консультація з патентним повіреним гарантує дотримання вимог і максимізує шанси на успіх» (*How do I know if my invention is patentable? // Intellect Bastion LLP* (<https://www.intellectbastion.com/how-do-i-know-if-my-invention-is-patentable/>). 25.11.2025).

«...Інтелектуальна власність (ІВ) охоплює твори розуму, такі як винаходи, літературні та художні твори, дизайни, символи, назви та зображення, що використовуються в комерції, і захищається такими механізмами, як патенти, авторські права та торговельні марки, що дозволяють творцям отримати визнання та фінансову віддачу...

В Індії патенти регулюються Законом про патенти 1970 року, який адмініструється Індійським патентним відомством (ІРО), і видаються лише в тому випадку, якщо винахід є новим, має винахідницький рівень (неочевидність) і підпадає під патентоспроможну тематику. Індія надає винахідливості ширше законодавче визначення, ніж багато інших юрисдикцій: згідно з розділом 2(1)(ja), «винахідницький рівень» повинен забезпечувати технічний прогрес порівняно з існуючими знаннями або мати економічне значення (або і те, і інше) і не повинен бути очевидним для фахівця в даній галузі... Технічний прогрес зазвичай означає відчутне, кількісно вимірюване поліпшення продуктивності, ефективності, довговічності або функціональності порівняно з попереднім рівнем техніки, що все частіше ретельно перевіряється ІРО, особливо в таких галузях, як фармацевтика, програмне забезпечення та машинобудування. Економічна значущість пропонує альтернативний шлях: навіть без значного технічного прориву винахід може бути винахідливим, якщо він чітко знижує витрати, спрощує виробництво, покращує масштабованість або підвищує комерційну життєздатність...

Неочевидність залишається найбільш суб'єктивним елементом: ІРО та суди запитують, чи кваліфікована особа, яка, як передбачається, є добре поінформованою та компетентною (як уточнено у справі F. Hoffmann-La Roche проти Cipla), могла б легко дійти до винаходу; якщо так, то винахід не відповідає вимогам. Щоб подолати ці перешкоди, заявники повинні розпочати з ретельного пошуку відомого рівня техніки, щоб виявити справжні прогалини та уникнути дублювання; скласти специфікації, які чітко окреслюють проблему та її вирішення, підкреслюють технічні переваги та, у відповідних випадках, економічні вигоди; та відповісти на заперечення експертизи структурованими аргументами, такими як підхід «проблема-рішення», акцент на неінтуїтивних дизайнерських рішеннях, несподіваних технічних ефектах, синергетичних поєднаннях відомих елементів та доведених економічних вигодах, як це

визнано в рішеннях таких компаній, як Avery Dennison та Nestlé... Хоча стандарти винахідливості в Індії є високими, стратегічний підхід від ідеї до судового розгляду може значно покращити перспективи отримання патентного захисту...» (*Siddharth Sharma, Sudhanshu Kumar Sinha. How to overcome hurdles in inventiveness // Law Business Research (<https://www.iam-media.com/index.php/guide/india-managing-the-ip-lifecycle/2026/article/how-overcome-hurdles-in-inventiveness>). 25.11.2025*).

Республіка Індонезія

«Уряд Індонезії офіційно виділив 10 трильйонів рупій на програму мікрокредитування (KUR) на основі інтелектуальної власності (ІВ), яка має розпочатися у 2026 році. Затверджена Міністерством юстиції, Міністерством фінансів та Координаційним міністерством з економічних питань, ця ініціатива дозволяє учасникам креативної економіки використовувати проєкти ІВ як основне забезпечення для кредитів із конкурентною процентною ставкою 2,4% річних. Міністр юстиції Супратман Анді Агтас пояснив, що ця політика спрямована на надання капіталу правовласникам, які мають значний ринковий потенціал, але не мають фінансування, зазначивши, що суми кредитів будуть визначатися сертифікованими агентствами з оцінки ІВ...»

Щоб забезпечити плавне впровадження, уряд використовує решту 2025 року для доопрацювання нормативних інструментів та підготовки оцінювачів, спираючись на співпрацю, налагоджену з Міністерством кооперативів та малого і середнього бізнесу та державним кредитором BRI... Ця схема покликана заповнити прогалину у фінансуванні 26 мільйонів працівників творчих професій та 63 мільйонів МСП Індонезії, за умови, що вони зареєструють свою інтелектуальну власність у Генерального директора з питань інтелектуальної власності (DJKI)...» (*Oyuk Ivani Siagian. Indonesia Allocates Rp10tn for Intellectual Property-Based Microcredit Scheme // TEMPO MEDIA GRUP (<https://en.tempo.co/read/2067035/indonesia-allocates-rp10tn-for-intellectual-property-based-microcredit-scheme>). 19.11.2025*).

Республіка Корея

«Корейське відомство з інтелектуальної власності (KIPO) у тісній співпраці з шістьма найбільшими інтернет-магазинами розпочало спільне спеціальне розслідування щодо неправдивого маркування інтелектуальної власності у секторі товарів для дому та інтер'єру, виявивши 479 порушень, коли продавці незаконно зловживали довірою споживачів, позначаючи звичайні товари як «запатентовані» або неправильно представляючи інші права

інтелектуальної власності як патенти. Порушення в основному полягали у неправдивих заявах про реєстрацію заявок, які КІРО відхилило (179 випадків), або у продовженні використання патентів, термін дії яких закінчився (192 випадки), причому більшість з них стосувалася аксесуарів для інтер'єру (210 випадків), меблів для спальні (155 випадків), меблів для зберігання (41 випадок) та постільної білизни (35 випадків)...

Всі 479 випадків були повністю вирішені шляхом видалення оманливих оголошень, призупинення продажів та примусових виправлень. КІРО високо оцінило проактивний добровільний моніторинг платформ як вирішальний фактор успіху операції та оголосило про плани інституціоналізації цієї державно-приватної співпраці з метою систематичного викорінення неправдивих заяв про порушення прав інтелектуальної власності в онлайн-торгівлі...» (*Jeong Ilwoong. KIPO and Open Market Platforms Join Forces to Eradicate False Intellectual Property Claims // The Asia Business Daily* (<https://www.asiae.co.kr/en/article/2025110913201482987>). 09.11.2025).

«Південнокорейські роздрібні продавці все частіше використовують інтелектуальну власність (ІВ), пов'язану з персонажами, щоб диференціювати свої продукти та збільшити продажі, а міні-маркети та універмаги посилюють конкуренцію за допомогою гучних колаборацій з персонажами. Ця стратегія виявилася ефективною під час таких подій, як День Пеперо, коли міні-маркети повідомили про значне збільшення продажів обмежених серій сніків та товарів із зображеннями популярних персонажів. Наприклад, CU зафіксувала 32,4-відсоткове зростання продажів, пов'язаних з Ререго, при цьому товари, створені у співпраці з персонажами, злетіли на 55 відсотків, а товари 7-Eleven на тему Sanrio призвели до значного 120-відсоткового зростання продажів у порівнянні з минулим роком...

Міні-маркети стали ключовою ареною для продажу товарів з зображеннями персонажів, а такі великі мережі, як GS25, CU та 7-Eleven, продемонстрували значне зростання річного обсягу продажів завдяки співпраці з виробниками персонажів. CU значно розширила свій асортимент товарів з персонажами з приблизно 50 позицій у 2021 році до близько 370 цього року, завдяки успіху серії Ganadi, яка продася тиражем понад 4 мільйони одиниць. Ця тенденція є частиною більш широкого зростання економіки Південної Кореї, пов'язаної з персонажами, яка минулого року досягла 18 трильйонів вон (13,3 мільярда доларів США)...

Роздрібні продавці також переходять до розробки власних інтелектуальних прав та розширення «світогляду» навколо своїх персонажів. Наприклад, GS Retail створює комплексний всесвіт для своїх внутрішніх персонажів, а універмаги використовують інтелектуальні права для стратегій залучення клієнтів. Універмаг Hyundai запустив поп-ап магазини з персонажем Hindy, а універмаг Lotte готує імерсивний досвід Super Mario в Сеулі.

Оскільки маркетинг, орієнтований на персонажів, стає основною стратегією в конкурентному середовищі роздрібної торгівлі, бренди змагаються за право використовувати впливових персонажів та пов'язані з ними історії, що свідчить про посилення боротьби за домінування в сфері інтелектуальної власності в роздрібному секторі Південної Кореї...» (*South Korean retailers double down on character IP as competition intensifies // Asia IP* (<https://asiaiplaw.com/section/news-analysis/south-korean-retailers-double-down-on-character-ip-as-competition-intensifies>). 19.11.2025).

Республіка Перу

«В рамках значної операції з боротьби з крадіжками інтелектуальної власності 3 жовтня 2025 року перуанські власті провели успішний рейд на об'єкті Red Market в Арекіпі. В результаті операції, координованої поліцією інтелектуальної власності Ліми та за підтримки підрозділу спеціальних служб, було вилучено приблизно 15 000 підроблених та піратських товарів. Серед них були одяг та аксесуари з несанкціонованими торговими марками, такими як adidas, Nike та Louis Vuitton, а також плюшеві іграшки та брелоки з персонажами, захищеними авторським правом, такими як Hello Kitty та Pokémon.

Власник, громадянин Китаю, стверджував, що товари були ліцензованими та оригінальними, але не зміг надати документи, що підтверджують їх легітимність. Влада підтвердила, що товари були підробленими через відсутність належних захисних елементів та невідповідність стандартам якості. В результаті власник був затриманий, а справа передана до місцевої прокуратури. Зараз щодо цієї особи проводиться розслідування за злочини, пов'язані з порушенням авторських прав та промислової власності, що караються позбавленням волі на строк від чотирьох до восьми років та від двох до п'яти років відповідно...» (*Elizabeth Zavaleta. Counterfeiting and piracy in southern Peru: enforcement action in Arequipa against imports at commercial establishment // Law Business Research* (<https://www.worldtrademarkreview.com/article/counterfeiting-and-piracy-in-southern-peru-enforcement-action-in-arequipa-against-imports-commercial-establishment>). 19.11.2025).

Республіка Філіппіни

«Відповідно до даних, представлених Асоціацією інтелектуальної власності Філіппін (ІРАР) на засіданні Азіатської асоціації патентних повірених у Куала-Лумпурі, у 2024 році Відомство інтелектуальної власності Філіппін опрацювало рекордну кількість заявок на реєстрацію

торговельних марок — 44 216, та зареєструвало 31 869 торговельних марок, що на 5 % більше, ніж у 2023 році. Значну частину зростання забезпечили заявки резидентів, кількість яких зросла на 3 %, а кількість реєстрацій — на 13 %, тоді як кількість заявок нерезидентів зросла на 8 %, але кількість реєстрацій знизилася на 3 %...

Загалом, співвідношення активності резидентів і нерезидентів становило 60:40 для подачі заявок і 51:49 для реєстрацій. Процес обробки також став швидшим: середній час від подання заявки до реєстрації скоротився з 4,36 до 3,99 місяців. IPO також спростило процедуру поновлення, об'єднавши збори за поновлення та публікацію на момент подання запиту, а також внесло зміни до правил Мадридського протоколу та адміністративних скарг щодо порушень прав інтелектуальної власності. Захист торговельної марки на Філіппінах залишається чинним протягом десяти років з моменту реєстрації і може бути поновлений на десятирічні періоди...

Юриспруденція також еволюціонувала: у справі *Gloria Maris n Shark's Fin Restaurant Inc. проти Pacifico Lim* (20 травня 2024 р.) Верховний суд постановив, що реєстрація торгової марки «недобросовісно», тобто з відома про попереднє використання іншою особою, є шахрайством і недобросовісною конкуренцією, що робить такі реєстрації вразливими до скасування; інсайдери компаній, застерегло він, повинні діяти з максимальною добросовісністю при роботі з нематеріальними активами...» (*Atty. Dennis R. Gorecho. Protection of trademarks in the Philippines // BusinessMirror (https://businessmirror.com.ph/2025/11/21/protection-of-trademarks-in-the-philippines/). 21.11.2025*).

Соціалістична Республіка В'єтнам

«У В'єтнамі іноземні компанії часто втрачають контроль над своїми торговими марками, оскільки не реєструють їх на місцевому рівні перед тим, як залучати дистриб'юторів. Опортуністичні партнери часто подають заявки першими або реєструють торгову марку в незахищених класах, а потім ставляться до виробника як до «порушника», блокуючи імпорт і захоплюючи канали збуту. Ці суперечки можуть тривати роками, що призводить до значних витрат на юридичні послуги та втрати ринкової динаміки...»

Типові помилки включають: (1) нехтування реєстрацією у В'єтнамі на початку; (2) обмеження захисту вузькими класами товарів або послуг, що залишає прогалини; та (3) пропуск сильних положень про право власності на торговельну марку та незареєстрованість у дистриб'юторських контрактах. Щоб уникнути цих пасток, експерти радять забезпечити реєстрацію у В'єтнамі, включаючи всі відповідні класи, до початку переговорів, а також скласти дистриб'юторські угоди, які чітко забороняють партнерам реєструвати ідентичні або схожі до ступеня змішування знаки, продавати підробки або

отримувати паралельні реєстрації, з чіткими штрафними санкціями за порушення. Проактивна реєстрація та надійні договірні гарантії є необхідними для захисту цінності бренду при виході на в'єтнамський ринок...» (*Nhung Pham. Trademark disputes challenge foreign firms in Vietnam // Vietnam Investment Review* (<https://vir.com.vn/trademark-disputes-challenge-foreign-firms-in-vietnam-141286.html>). 24.11.2025).

«Зростаюча відкритість В'єтнаму для світової торгівлі призвела до складного сплеску підроблених товарів та товарів, що порушують права інтелектуальної власності (ПІВ), що становить серйозну загрозу для законного бізнесу, довіри споживачів та громадського здоров'я. Для вирішення цієї проблеми в'єтнамське законодавство ретельно розрізняє загальні «підроблені товари» (товари, підроблені за якістю, маркуванням або упаковкою, визначені Декретом № 98/2020/ND-CP) та підроблені товари, що порушують права інтелектуальної власності. До останньої категорії, зокрема, належать товари, що підробляють торговельні марки або географічні зазначення, або є піратськими копіями, виробленими без дозволу...

Розгляд цих порушень передбачає як адміністративні, так і кримінальні санкції, але тільки контрафактні товари, що порушують права інтелектуальної власності, підлягають цивільним позовам про відшкодування збитків та заходам контролю за імпортом-експортом. Компетентне правозастосування розподілено між кількома органами влади, включаючи народні комітети, органи громадської безпеки та митні органи для обох категорій. Однак товари, що порушують права інтелектуальної власності, також залучають інспекторів з науки і техніки, що відображає спеціалізований характер порушення. Чітке розуміння цих відмінностей має вирішальне значення для підприємств і правовласників, щоб вибрати правильні засоби правового захисту та зменшити ризики в умовах розвитку цифрового та комерційного середовища В'єтнаму...» (*THIEU THI KIEU THU. Some notable legal issues when handling counterfeits under Vietnamese law // Apolat Legal* (<https://apolatlegal.com/handling-counterfeits-under-vietnamese-law/>). 26.11.2025).

Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії

«У міру зростання популярності англійського ігристого вина та просекко, шампанські будинки активно захищають свою назву, яка є захищеним зазначенням походження (PDO). Це призвело до судових позовів проти конкурентів, наприклад, коли англійський виробник Folc отримав листа з вимогою припинити діяльність від дистриб'ютора Bollinger за рекламу, в якій

згадувалося «Bollie», а Della Vite Prosecco було оскаржено асоціацією шампанського за слоган «обманной шампанське»...

Статус PDO означає, що тільки ігристе вино з регіону Шампань (Champagne) у Франції може законно використовувати цю назву. Комітет Шампань має успішний досвід дотримання цього правила, вигравши судові справи проти виробників різних товарів, від парфумів до тапас-барів, які неправомірно використовували цю назву. Хоча останні справи стосуються порівняльної реклами, а не видавання товарів за шампанське, юридичні експерти радять бути обережними. Використання PDO в маркетингу, навіть для порівняння, ймовірно, порушує суворі правила, оскільки це є використанням відомої репутації назви «Champagne»...

Така агресивна захист бренду обумовлена змінами на ринку: в той час як поставки шампанського скоротилися, продажі просекко і англійського ігристого вина різко зростають. З огляду на сильний правовий захист PDO і конкурентний ринок, експерти радять брендам ігристого вина дотримуватися вимог листів про припинення і зосередитися на просуванні своїх унікальних якостей, а не посилалися на шампанське...» (*Clare Nicholls. Bubble trouble: French Champagne houses go on the offensive to protect the C word // Jacobs Media* (<https://www.thecaterer.com/news/bubble-trouble-french-champagne-houses-go-on-the-offensive-to-protect-the-c-word>). 03.11.2025).

«31 грудня 2025 року, через п'ять років після Brexit, для власників торговельних марок закінчується дія важливої перехідної угоди. Ця дата є вирішальною через «обов'язок використання», який вимагає, щоб торговельна марка активно використовувалася в торгівлі протягом п'яти років після реєстрації, інакше вона може бути скасована через невикористання...»

Після Brexit існуючі торговельні марки ЄС були автоматично перетворені на національну британську реєстрацію, так звану «UK clone registration». Дотепер для цих клонів можна було використовувати торговельну марку в ЄС, щоб зберегти права у Великій Британії. Після 31 грудня 2025 року це більше не буде можливим; тоді враховуватиметься лише використання в самій Великій Британії.

Це означає, що власники торгових марок тепер повинні перевірити, чи використовувалися їхні британські клоновані реєстрації протягом останніх п'яти років у Великобританії. Якщо ні, вони ризикують втратити свої права на торгову марку в цій країні. Щоб цього уникнути, вони повинні якомога швидше почати використовувати свою торгову марку у Великобританії або подати нову заявку на реєстрацію британської торгової марки...» (*Anja Pazira. Vijf jaar na Brexit: wat betekent dat voor uw merken in het VK? // Ploum* (<https://ploum.nl/nieuws/vijf-jaar-na-brexit-wat-betekent-dat-voor-uw-merken-in-het-vk>). 10.11.2025).

«Британське відомство з інтелектуальної власності (UKIPO) проводить значний перегляд британської системи дизайну, щоб вирішити зростаючу проблему недобросовісної реєстрації дизайну, яка стала можливою через відсутність суттєвої експертизи та низькі витрати на подання заявки. Внутрішній аналіз показує, що близько 9% зареєстрованих зразків можуть бути не новими, що дозволяє недобросовісним заявникам зловживати правами інтелектуальної власності, щоб блокувати законних конкурентів на онлайн-платформах...

Для вирішення цієї проблеми UKIPO розглядає зміни в трьох основних сферах:

- **Пошук та перевірка:** Повна перевірка виключається, але можливі варіанти включають надання UKIPO дискреційних повноважень для розслідування підозрілих заявок або впровадження двоступеневої системи подання заявок, де для «повної реєстрації» перед введенням в дію необхідна повна перевірка. Хоча ці варіанти зменшать навантаження на третіх осіб, вони можуть ускладнити процедуру та спричинити затримки для чесних заявників...
- **Положення про недобросовісність:** Впровадження чіткого механізму «недобросовісності», який потенційно відображає законодавство Великобританії про торговельні марки, дозволить UKIPO заперечувати проти заявок на добре відомі товари або заявки, подані з недобросовісними намірами. Однак така суб'єктивна оцінка може призвести до більшої невизначеності та складності оскарження заперечень порівняно з пошуком попередніх аналогів.
- **Періоди оскарження/спостереження:** UKIPO розглядає можливість введення періоду оскарження до або після реєстрації або періоду спостереження, щоб дозволити третім сторонам оскаржувати реєстрації до або відразу після їх надання, обходячи поточні витрати на процедури визнання недійсними. Хоча це надає нові інструменти, це перекладає тягар контролю на треті сторони і може створити нові можливості для конкурентів зловживати системою, подаючи спекулятивні оскарження, щоб затримати чесних користувачів...

Зрештою, хоча UKIPO прагне створити більш справедливую систему, кожна запропонована зміна має свої плюси і мінуси для чесних користувачів у плані складності або швидкості. Британським підприємствам рекомендується взяти участь у консультаціях, які триватимуть до 27 листопада 2025 року, щоб остаточна система відповідала їхнім потребам...» *(Christopher Anderson. Tackling bad faith designs: What potential UK design changes can mean for businesses // Gill Jennings & Every LLP (<https://www.gje.com/resources/tackling-bad-faith-designs-uk-design-changes-being-considered-and-what-they-could-mean-for-businesses/>). 12.11.2025).*

«У період з 2021 по 2023 рік британські прикордонники вилучили контрафактних товарів на суму понад 500 мільйонів фунтів стерлінгів, хоча кількість перехоплених товарів зменшилася з 3 мільйонів до лише 1

мільйона; злочинні угруповання перейшли на перевезення менших партій більш дорогих підробок, зокрема одягу, автомобільних запчастин та електротоварів, багато з яких не відповідають стандартам безпеки...

Китай залишається основним джерелом виробництва, Гонконг – центром консолідації та фінансування, а Туреччина – ключовим виробником і транзитним пунктом; разом вони склали 187 мільйонів фунтів стерлінгів із вилучених у 2023 році товарів, причому на Китай припадає 136 мільйонів фунтів стерлінгів. Ця тенденція підкреслює зростаючу складність глобального ринку підробок, який, за оцінками ОЕСР, у 2021 році становив 355 мільярдів фунтів стерлінгів, а за прогнозами аналітиків із захисту брендів, до 2030 року може зрости до 1,36 трильйона фунтів стерлінгів, що становить майже 5 відсотків світової торгівлі...

Влада Великобританії стверджує, що перехоплення на кордоні, хоч і є значним, становлять лише частину загрози, і закликає до більш тісної співпраці між урядами, промисловістю та правоохоронними органами, підкріпленої новим зобов'язанням Великобританії публікувати щорічні дані про вилучення, щоб допомогти перервати незаконні ланцюги постачання у їхньому джерелі» *(Will Lorca. UK Border Stops £500m Fake Goods Influx — Guess Which Countries Are Leading the Charge? / IBTimes LLC. (<https://www.ibtimes.co.uk/uk-border-stops-500m-fake-goods-influx-guess-which-countries-are-leading-charge-1756265>). 19.11.2025).*

«Уряд Великобританії змінив правила щодо інтелектуальної власності Національної служби охорони здоров'я (NHS) 2002 року на сучасну систему, розроблену для штучного інтелекту, машинного навчання та інших цифрових технологій у сфері охорони здоров'я. Старі правила часто гальмували реалізацію проєктів — одне партнерство між NHS і технологічною компанією розпалося після двох років судових тяганин, а компанія, що надавала послуги логопедів для 200 шкіл, два роки перебувала в стані невизначеності, через що Великобританія відставала від інших систем охорони здоров'я...

Розроблені спільно з Національним інститутом досліджень у галузі охорони здоров'я та догляду, нові рекомендації застосовуються до всіх організацій, які замовляють або надають послуги NHS в Англії. Вони уточнюють, хто є власником інтелектуальної власності та може її комерціалізувати, встановлюють чіткі терміни та спрощують переговори, щоб інновації швидше доходили до пацієнтів. Будь-які фінансові надходження будуть повертатися до NHS...

NHS, Асоціація британських компаній, що працюють у сфері медичних технологій, та Мережа інновацій у сфері охорони здоров'я вітали ці зміни, зазначаючи, що чіткі правила щодо інтелектуальної власності прискорять впровадження нових методів лікування, додадуть впевненості галузі для

інвестування та забезпечать пацієнтам і службам охорони здоров'я такі переваги, як краща медична допомога, ефективність та справедливий комерційний прибуток» **(UK Government updates NHS IP guidance for the first time in 23 years // Adjacent Digital Politics Ltd (<https://www.openaccessgovernment.org/uk-government-updates-nhs-ip-guidance-for-the-first-time-in-23-years/201415/>). 20.11.2025).**

«Британське відомство з інтелектуальної власності (UKIPO) опублікувало оновлені рекомендації для фахівців з інтелектуальної власності, які проводять аудит ІВ, з особливим акцентом на патентах, що є важливими для стандартів (SEP). Рекомендації, спрямовані в першу чергу на аудити, що проводяться для малих і середніх підприємств (МСП) в рамках програми аудиту ІВ UKIPO, яка субсидує до 2250 фунтів стерлінгів з 3000 фунтів стерлінгів вартості аудиту, також мають загальне значення для аудитів. В рамках цієї програми кваліфікований фахівець з інтелектуальної власності аналізує стан інтелектуальної власності МСП, надає рекомендації, кошторис витрат та графік реалізації, після чого проводиться підсумкова нарада...

У нових рекомендаціях наголошується, що під час аудиту фахівці повинні з'ясувати, чи може МСП подавати заявки на патенти, які можуть стати SEP, вивчити технічні стандарти, закладені в будь-яких продуктах або послугах, які МСП розробляє, купує або продає, а також переглянути контракти, які можуть передбачати ліцензування SEP. Це особливо важливо для компаній, що працюють з технологіями Інтернету речей (IoT) та стандартами, такими як 4G, 5G та WiFi, де ліцензування SEP є складним: багато власників SEP відмовляються ліцензувати постачальників чіпсетів або компонентів, що потенційно залишає малі та середні підприємства, які є кінцевими споживачами, вразливими до судових заборон та несподіваних вимог про сплату ліцензійних зборів за останні шість років, а також навіть ризикують платити кілька разів за один і той самий SEP в одному продукті. Аудит інтелектуальної власності може допомогти виявити ці ризики, спонукати до більш ретельного вивчення ліцензій SEP постачальників та сформувати більш надійну стратегію інтелектуальної власності для МСП, включаючи розгляд можливості страхування інтелектуальної власності, де це доречно» **(Robert Pocknell. The Intellectual Property Office's updated guidance on IP audits // Keystone Law (<https://www.keystonelaw.com/keynotes/the-intellectual-property-offices-updated-guidance-on-ip-audits>). 25.11.2025).**

Сполучені Штати Америки

«У своїй промові 31 жовтня 2025 року директор Відомства патентів і торгових марок США (USPTO) Сквайрс виклав своє бачення патентного

права, зосередившись на патентоспроможності та спираючись на стандарт «практичного застосування», який раніше просував директор Янку. Сквайрс сформулював нову концепцію, засновану на трьох «основах»...

По-перше, він підкреслив широкі законодавчі категорії об'єктів, що підпадають під дію розділу 100(b). По-друге, він підтвердив придатність винаходів, таких як структури даних в English і, зокрема, об'єкти, пов'язані з штучним інтелектом. Посилаючись на своє власне рішення у справі *Ex parte Desjardins*, він розкритикував експертів за неправильне відхилення таких заяв як непатентоспроможні «алгоритми» і пообіцяв нові рекомендації, щоб забезпечити використання ними інших вимог до патентоспроможності (таких як новизна та неочевидність) як основних інструментів оцінки... По-третє, він посилався на принцип «щось більше» (something more) з справи *Alice, Mayo та O'Reilly проти Morse*, пояснюючи, що хоча закон природи не може бути запатентований, конкретне і практичне його застосування — як, наприклад, код Семюеля Морса, на відміну від загальної концепції електромагнетизму — є прийнятним...

На основі цих коментарів очікується, що USPTO видасть нові рекомендації для експертів, які відновлюють і підсилюють стандарт «практичного застосування» для визначення патентоспроможності» (***Philip M. Nelson. The USPTO's Evolving Approach to Patent Eligibility: Insights from Director Squires' AIPLA Address // Knobbe Martens*** (<https://www.knobbe.com/blog/the-usptos-evolving-approach-to-patent-eligibility-insights-from-director-squires-aipla-address/>). 03.11.2025).

«У міру переходу бізнесу від фізичних до цифрових форматів, таких як хмарні платформи та потокові сервіси, реєстрація торгових марок може застарівати, що послаблює їхні юридичні права та створює прогалини в захисті. Щоб вирішити цю проблему, Відомство патентів і торгових марок США (USPTO) дозволяє власникам вносити зміни до існуючих реєстрацій, щоб відобразити нові методи доставки, наприклад, замінити «друковані видання» на «електронні книги, що завантажуються», або «програмне забезпечення на CD-ROM» на «хмарне програмне забезпечення», за умови, що основна пропозиція залишається незмінною...

Цей процес зберігає пріоритетні права та дозволяє уникнути витрат на подання нової заявки, але вимагає заяви про те, що старий формат більше не використовується. Натомість власник повинен зареєструвати нову дату першого використання і не може подавати заявку на отримання статусу незаперечного права протягом п'яти років. Незважаючи на цей компроміс, проактивне оновлення реєстрацій має вирішальне значення для збереження надійного та ефективного захисту торговельної марки на сучасному цифровому ринку...» (***Ryan C. Steinman, Nathan C. Ranns. Is Your Trademark Registration Outdated? Why It Might Be Time for an Update. // Fish & Richardson P.C.***

(<https://www.fr.com/insights/thought-leadership/blogs/is-your-trademark-registration-outdated-why-it-might-be-time-for-an-update/>). 03.11.2025).

«Коли патентний експерт посилається на патент на корисну модель третьої сторони як на попередній рівень техніки для відхилення патентної заявки, заявники повинні ретельно перевірити заявку на пріоритет посилення. Така ситуація часто виникає, коли патент, на який посилається експерт, хоча і поданий після дати пріоритету заявника, претендує на пріоритет щодо попередньої тимчасової заявки. У цьому випадку посилення є дійсним попереднім рівнем техніки лише в тому випадку, якщо конкретні вчення, що використовуються проти заявника, повністю підтверджуються письмовим описом цієї попередньої тимчасової заявки...

Багато заявників та фахівців з патентів нехтують цим важливим кроком, що призводить до необґрунтованих відмов. Рекомендована стратегія полягає в тому, щоб спочатку перевірити, чи дійсно цитовані вчення підтверджуються попередньою заявкою. Якщо підтвердження відсутнє, заявник може стверджувати, що посилення не є дійсним рівнем техніки, і вимагати скасування відмови... Такий підхід є більш ефективним, ніж подання суттєвих аргументів або внесення змін до формули винаходу, оскільки він дозволяє відразу ж дискваліфікувати посилення, уникнути ефекту преюдиції історії розгляду справи та, що найважливіше, зберегти максимально широкий обсяг формули винаходу. Збереження широкого обсягу формули винаходу є критично важливим у конкурентних галузях, оскільки це забезпечує свободу для інновацій, створюючи при цьому більш міцний бар'єр для конкурентів. Тому перед внесенням будь-яких суттєвих змін заявники завжди повинні перевіряти, чи є цитоване посилення дійсно дійсним рівнем техніки, що передує їхньому власному розкриттю...» **(Ran Wang and Dan Ovanezian. *Be Wary of Provisional Priority Dates in Prior Art* // Womble Bond Dickinson (US) LLP (<https://www.womblebonddickinson.com/us/insights/alerts/be-wary-provisional-priority-dates-prior-art>). 03.11.2025).**

«...Нова пілотна програма USPTO «Streamlined Claim Set Pilot Program», яка стартувала 24 жовтня 2025 року і триватиме до 27 жовтня 2026 року (або доки кожен Технологічний центр не прийме приблизно 200 справ), надає незавершеним, нерозглянутим патентним заявкам «особливий» статус прискореного розгляду, якщо вони надходять з дуже вузьким набором вимог. Щоб відповідати вимогам, заявка повинна бути першою поданою в США нетимчасовою (без продовжень, без РСТ на національному етапі в США, без перевидань), поданою до 27 жовтня 2025 року в форматі DOCX через Патентний центр, містити лише одну незалежну заявку і не більше десяти заявок загалом, не мати множинних залежних заявок і не мати

жодних попередніх дій від відомства або реєстрацій експерта... Заявники також повинні відкликати будь-які запити про непублікацію, переконатися, що жоден із зазначених винахідників не має більше чотирьох петицій у програмі, та подати форму PTO/SB/472 із сплатою неповернутого збору (60 доларів США для малих підприємств / 150 доларів США для інших). У разі прийняття справи вона переходить до спеціального реєстру експерта до першого рішення відомства; після цього вона повертається до звичайної черги, але жорсткі обмеження щодо вимог продовжують діяти для всіх наступних поправок. Відповіді, що порушують ці обмеження, можуть бути визнані такими, що не відповідають вимогам, хоча експерти можуть надати двомісячний пільговий період для виправлення добросовісних помилок... USPTO не передбачає жодного механізму відкликання, окрім відмови від справи та повторної подачі. Хоча офіційно це дослідження присвячене тому, чи зменшують спрощені набори вимог кількість незавершених справ та покращують якість експертизи, програма фактично пропонує заявникам, які піклуються про витрати, особливо в таких повільних галузях, як біотехнології, недорого альтернативу пріоритетній експертизі, за умови, що вони можуть змиритися з довгостроковими обмеженнями щодо обсягу вимог» (*Michelle L. McMullen. USPTO Launches Streamlined Claim Set Pilot to Accelerate Patent Examination // National Law Forum, LLC* (<https://natlawreview.com/article/uspto-launches-streamlined-claim-set-pilot-accelerate-patent-examination>). 05.11.2025).

«4 листопада 1862 року винахідник Річард Гатлінг, уродженець Північної Кароліни, який на той час мешкав в Індіанapolisі, отримав свій перший патент на гармату Гатлінга — десятиствольну гармату з ручним приводом, здатну вистрілювати приблизно 200 снарядів на хвилину... Хоча він підтримував справу Союзу і, за підтримки губернатора Індіани Олівера Мортонна, заснував фабрику в Індіанapolisі та виграв невеликий урядовий контракт, Департамент озброєння армії США відмовився прийняти цю зброю на озброєння під час Громадянської війни — лише один генерал Союзу придбав кілька одиниць... Армія офіційно прийняла цю зброю на озброєння в 1866 році, і вона швидко довела свою потужність і вплив, надихнувши на створення повністю автоматичної вогнепальної зброї. Парадоксально, але в листі 1877 року Гатлінг стверджував, що його метою було врятувати життя: давши одному солдату вогневу потужність сотні, він сподівався зменшити чисельність армій і тим самим скоротити втрати та захворюваність, які були великою проблемою для великих військових формувань...» (*Justin L. Mack. Old News: Indy inventor patents namesake weapon amid war // Axios Media Inc* (<https://www.axios.com/local/indianapolis/2025/11/05/gatling-gun-patents-weapon-war>). 05.11.2025).

«Нещодавно співробітники Митної та прикордонної служби США (CBP) в Луїсвіллі перехопили дві партії вантажу з Гонконгу, що містили загалом 53 підроблені годинники. Якби ці годинники були справжніми, їхня загальна роздрібна вартість склала б 6,6 мільйона доларів. Партії вантажу, адресовані мешканцям штатів Джорджія та Флорида, були передані до Служби внутрішньої безпеки для подальшої перевірки... Ця конфіскація підкреслює більш широку тенденцію, згідно з якою годинники, ювелірні вироби та сумки є основними товарами, що конфіскуються за порушення прав інтелектуальної власності (ПІВ), причому Китай і Гонконг постійно залишаються двома основними країнами-джерелами, на які припадає приблизно 90 % усіх конфіскацій за порушення ПІВ у 2024 фінансовому році... Чинівники наголошують, що крадіжка інтелектуальної власності не є злочином без жертв, оскільки вона шкодить економіці США, коштує американським робочим місцям і фінансує організовану злочинність, а також створює ризики для здоров'я та безпеки населення через використання потенційно шкідливих матеріалів у підроблених товарах. CBP активно працює над захистом американських підприємств за допомогою програми захисту прав інтелектуальної власності та закликає громадськість повідомляти про підозри у порушеннях через офіційні канали...» (*Louisville Customs and Border Protection snags parcels with \$6M in counterfeit watches // Public Service Journalism* (<https://nkytribune.com/2025/11/louisville-customs-and-border-protection-snags-parcels-with-6-million-in-counterfeit-watches/>). 04.11.2025).

«Відомство патентів і торгових марок США (USPTO) Джон А. Сквайрс наказав переглянути суперечливий патент Nintendo на механіку «викликати персонажа і дати йому битися», схожу на ігровий процес у серії Pokémon. Цей крок є наслідком жорсткої критики з боку юристів, що спеціалізуються на інтелектуальній власності, які стверджували, що патент не є оригінальним і ніколи не повинен був бути виданий, враховуючи, що безліч інших ігор використовують подібні механізми. Посилаючись на дві старіші заявки на патент як «попередній рівень техніки», що піднімають «істотні нові питання щодо патентоспроможності», експерти розглядають перегляд USPTO як відповідь на обурення громадськості та крок, що робить скасування патенту «дуже ймовірним»...

Цей розвиток подій значно підриває поточний гучний судовий процес Nintendo проти Pocketpair щодо гри Palworld, яку Nintendo звинувачує в порушенні своїх патентів. Це є останньою юридичною невдачею для гіганта ігрової індустрії, якому нещодавно Японське патентне відомство відмовило в патенті на захоплення монстрів через відсутність оригінальності. У відповідь на юридичний тиск Pocketpair вже змінила кілька спірних механізмів Palworld, зокрема спосіб виклику персонажів. Зі слабшанням патентних претензій Nintendo на багатьох фронтах юридичні експерти тепер вважають, що компанія

«з більшою ймовірністю» програє справу проти Pocketpair...» (**Wesley Yin-Poole. U.S. Patent Office Boss Orders Reexamination of Nintendo's Controversial 'Summon Character and Let It Fight' Pokémon Patent, Which IP Expert Claims 'Further Undermines Credibility' of Its Case Against Palworld // IGN Entertainment, Inc. (<https://www.ign.com/articles/us-patent-office-boss-orders-reexamination-of-nintendos-controversial-summon-character-and-let-it-fight-pokemon-patent-which-ip-lawyer-claims-further-undermines-credibility-of-its-case-against-palworld>). 04.11.2025).**

«Компанії, які подали заявки на реєстрацію торговельних марок, часто стають жертвами небажаних і шахрайських повідомлень, метою яких є обдурити їх і змусити заплатити за непотрібні або фіктивні послуги. У цих масових шахрайських схемах використовуються офіційні електронні листи та поштова кореспонденція, в яких згадуються реальні дані про торговельні марки, щоб виглядати законними. Типові схеми включають підроблені рахунки-фактури за «моніторинг торговельних марок», оманливі запити на реєстрацію в неіснуючому «Міжнародному реєстрі торговельних марок» та термінові попередження про «відмову від прав» або сповіщення про доменні імена...

Метою є використання страху заявників втратити свої права, тиснучи на них, щоб вони сплатили збори. Щоб захистити себе, підприємства не повинні відповідати на такі запити, оскільки це лише підтверджує, що їх контактна інформація є активною, і може призвести до нових шахрайських дій. Натомість вони повинні ігнорувати та видаляти підозрілі повідомлення, ніколи не сплачувати невідомі збори без перевірки та перевіряти статус своєї заявки безпосередньо через офіційну систему USPTO...» (**Bradford (Brad) Barz, Julie Nichols Matthews. Trademark Solicitation Scams: A High-Volume Nuisance Targeting Legitimate Filers // Lathrop GPM LLP (<https://www.lathropgpm.com/insights/trademark-solicitation-scams-a-high-volume-nuisance-targeting-legitimate-filers/>). 04.11.2025).**

«...Компанії, що займаються медичними технологіями, стикаються із серйозною проблемою: як знайти баланс між необхідністю захищати свої цінні комерційні таємниці та вимогами Управління з контролю за продуктами та ліками США (FDA) щодо розкриття інформації для отримання дозволу на продаж. У той час як галузь все більше покладається на комерційну таємницю для захисту інновацій, таких як алгоритми штучного інтелекту та виробничі процеси, процес подання документів до FDA є «міномним полем комерційної таємниці», що вимагає від компаній розкриття конфіденційної інформації, яка потім стає вразливою до витоку даних, помилок редагування та запитів відповідно до Закону про свободу інформації (FOIA).

Цей ризик посилюється нестачею персоналу FDA, що збільшує ймовірність випадкового розкриття інформації...

Хоча Закон про захист комерційної таємниці (DTSA) передбачає федеральні заходи щодо боротьби з незаконним привласненням, він вимагає від компаній довести, що вони вжили «розумних заходів» для захисту своєї інформації. Справжня проблема полягає в активній профілактиці, особливо при розгляді запитів на підставі Закону про свободу інформації (FOIA), де на компанію покладається обов'язок обґрунтувати конфіденційність і захищатися від розкриття інформації. Щоб вирішити цю проблему, компанії MedTech повинні прийняти надійну стратегію, яка включає чітке маркування всіх комерційних таємниць у поданих до FDA документах, відокремлення конфіденційних даних, розкриття тільки абсолютно необхідної інформації та ведення детального внутрішнього реєстру комерційних таємниць. Крім того, для забезпечення безпеки конфіденційної інформації протягом усього регуляторного процесу та збереження конкурентної переваги компанії необхідне комплексне навчання співробітників...» *(William A. Meunier, Carolina E.K. Säve, Benjamin M. Zegarelli. Can You Keep a Secret? The Trade Secret Tightrope in FDA-Regulated MedTech // Mintz, Levin, Cohn, Ferris, Glovsky and Popeo, P.C. (<https://www.mintz.com/insights-center/viewpoints/2231/2025-11-06-can-you-keep-secret-trade-secret-tightrope-fda-regulated>). 06.11.2025).*

«...Недавні та запропоновані зміни в Відомстві патентів і торгових марок США (USPTO) змінюють стратегію інтелектуальної власності (ІВ) для аерокосмічних компаній, потенційно роблячи патенти більш привабливим варіантом, ніж комерційні таємниці. Традиційно аерокосмічні компанії зважували переваги патентного захисту та ризики розкриття деталей технології. Однак процес Inter Partes Review (IPR), який дозволяє оскаржувати дійсність патенту в USPTO, став значною загрозою, оскільки має високий рівень успішності в анулюванні патентів, особливо в механічній та електричній галузях, що мають відношення до аерокосмічної промисловості...

Нові політики USPTO, впроваджені нещодавно призначеним директором Джоном Сквайрсом, можуть обмежити використання та ефективність прав інтелектуальної власності. Ці зміни включають запропоновану норму щодо обмеження кількості оскаржень одного патенту та нову процедуру, за якою директор особисто вирішуватиме, чи розпочинати процедуру розгляду прав інтелектуальної власності. Цей крок має на меті зменшити високий рівень прийняття оскаржень. Перші ознаки, такі як відмова у розгляді тринадцяти заяв про права інтелектуальної власності без пояснення причин, свідчать про те, що менше оскаржень буде передано до суду...

Ця зміна може призвести до більш надійного захисту патентів на інновації в аерокосмічній галузі. В результаті, фахівці з інтелектуальної

власності можуть бути більш схильні до отримання патентів, ніж до комерційної таємниці, яка не забезпечує захисту від зворотного інжинірингу. Ця тенденція також може призвести до збільшення кількості патентних судових спорів, оскільки власники більш надійних патентів можуть бути більш схильні до захисту своїх прав у суді. Недавні судові позови таких компаній, як Howmet Aerospace, Honeywell, Textron та Wisk (Boeing), свідчать про зростання активності у сфері захисту прав інтелектуальної власності. Хоча повний вплив цих змін USPTO залишається невизначеним, вони свідчать про потенційне посилення патентних прав в аерокосмічному секторі...» **(Tom Cowan. Aerospace IP Strategy in View of Recent U.S. Patent Office Updates // Knobbe Martens (<https://www.knobbe.com/blog/aerospace-ip-strategy-in-view-of-recent-u-s-patent-office-updates/>). 06.11.2025).**

«...Виконавча влада сигналізує про значну зміну в своїй готовності встановлювати контроль над інтелектуальною власністю, отриманою за рахунок федеральних коштів, виділених на дослідження, потенційно використовуючи свої права «march-in» відповідно до Закону Бей-Доула новими способами. Ця зростаюча увага, зумовлена тим, що фінансування Національного інституту охорони здоров'я (НИН) сприяло розробці майже всіх ліків, затверджених FDA з 2010 по 2019 рік, може мати значний вплив на оцінку та стратегічне планування компаній, що працюють у галузі біологічних наук, та їх ліцензованих винаходів...

Тому компанії та інвестори повинні діяти вже зараз:

- Одержувачі грантів повинні переглянути свої контракти та підтвердити, що вони розкрили інформацію про винаходи, подали заявки на патенти та виконали вимоги США щодо виробництва.
- Ліцензіати та інвестори повинні перевірити портфелі на наявність інтелектуальної власності, що фінансується з федерального бюджету, забезпечити дотримання положень про відповідність та передбачити заходи захисту — такі як зобов'язання щодо повідомлення та коригування роялті — у майбутніх ліцензійних угодах на випадок реалізації прав на втручання...

Проактивна ретельність буде простішою і менш витратною, ніж поспішні дії під час фінансування, партнерства або регуляторного протистояння...» **(Executive Branch Focus On Federally Funded Inventions // Conventus Law (<https://conventuslaw.com/report/us-executive-branch-focus-on-federally-funded-inventions/>). 12.11.2025).**

«Уряд США нещодавно оголосив про значні зміни в стратегії закупівель у сфері оборони та аерокосмічної промисловості, надавши пріоритет прискоренню поставок та підвищенню самозабезпеченості у виробництві та ремонті. Цей поворот, про який міністр оборони заявив у

листопаді 2025 року, встановлює «швидкість постачання» як центральний організаційний принцип і вимагає впровадження модульних відкритих системних архітектур (MOSA). Використовуючи відкриті стандарти, Міністерство оборони має намір закріпити за собою більші права інтелектуальної власності (ІВ), зокрема, прагнучи отримати права на використання критично важливих системних інтерфейсів для забезпечення необхідних даних для незалежного обслуговування та підтримки...

Ця тенденція до самозабезпечення уряду ще більше ілюструється ініціативою «SkyFoundry» армії США та супутнім законодавством, яке має на меті створити державні об'єкти, здатні виробляти мільйон дронів на рік. Запропонований закон SkyFoundry Act of 2025 вимагатиме від уряду збереження відповідних прав інтелектуальної власності та технічних даних, зокрема для спільно розроблених систем, щоб уможливити безперервне державне виробництво та модифікацію без залежності від оригінальних підрядників. Одночасно, запропонований Закон про право військовослужбовців на ремонт 2025 року має на меті заборонити укладення контрактів на закупівлю, якщо постачальники не погодяться надати справедливий доступ до матеріалів, інструментів та інформації для ремонту. Прихильники стверджують, що усунення обмежень щодо інтелектуальної власності є необхідним для забезпечення боєготовності, щоб технічні фахівці не зазнавали затримок через бар'єри, пов'язані з правами власності, під час діагностики або ремонту обладнання...

Хоча Міністерство оборони визнає необхідність збалансувати ці нові вимоги із захистом інтелектуального капіталу, що фінансується з приватних джерел, тенденція вказує на поглиблення взаємозалежності урядових операцій та інтелектуальної власності підрядників. Хоча ці законодавчі заходи наразі знаходяться на розгляді комітету і найближчим часом голосування не планується, нова ситуація створює значні ризики для захисту галузі. Підрядникам рекомендується зберігати пильність щодо цих реформ, ретельно вивчаючи майбутні контракти, щоб визначити, чи виходять вимоги уряду щодо технічних даних за межі законодавчих вимог. Зокрема, партнери з галузі повинні оцінити, чи нові умови лише сприяють стандартному ремонту, чи широко уповноважують уряд на реконструкцію власницьких систем, і вони повинні домовитися про умови, які компенсують їм таке розширене використання їх інтелектуальної власності» (*Matthew S. Whitehead. U.S. Government Aerospace Procurement Updates and Implications for Intellectual Property // Knobbe Martens (<https://www.knobbe.com/blog/u-s-government-aerospace-procurement-updates-and-implications-for-intellectual-property/>). 17.11.2025*).

«...Для таких професіоналів, як винахідники, художники та підприємці, планування спадщини вимагає особливої уваги, що виходить

за рамки стандартних заповітів та фінансових довіреностей, з метою захисту інтелектуальної власності (ІВ). Оскільки такі активи, як патенти, авторські права та торговельні марки, часто передбачають складний правовий захист, постійні вимоги щодо обслуговування та потенційні потоки роялті, вони вразливі до знецінення, суперечок або відмови від них, якщо не бути належним чином задокументованими... Щоб захистити ці активи, власники повинні спочатку переконатися, що всі роботи точно зареєстровані в таких установах, як USPTO або Бюро з авторських прав США, а також переконатися, що їхні плани щодо спадщини відповідають будь-яким існуючим ліцензійним угодам або обмеженням щодо передачі прав.

Ефективне планування вимагає чіткого розмежування повноважень з управління інтелектуальною власністю та права на отримання доходу від неї; ці інтереси не обов'язково повинні належати одній і тій самій стороні, що дозволяє стратегічно розділити контроль і фінансову вигоду. Найкращим механізмом для цього часто є використання трасту, оскільки він забезпечує конфіденційність і гарантує, що довірена особа з відповідною експертизою може займатися ліцензуванням і захистом прав, а бенефіціари отримують економічну вигоду. Вживаючи ці заходи, власники інтелектуальної власності можуть запобігти юридичним ускладненням і забезпечити збереження як свого творчого спадку, так і фінансової цінності своєї роботи для майбутнього...» *(Rebecca K. Wrock, Timothy D. Kroninger. Estate Planning for Intellectual Property Owners- Protect Your Creative Legacy // National Law Forum, LLC (<https://natlawreview.com/article/estate-planning-intellectual-property-owners-protect-your-creative-legacy>). 18.11.2025).*

«День Подяки — це єдиний день у році, коли індичка може бути собою, а не замінювати бекон, ковбасу чи копчене м'ясо. Історія патентів показує, що винахідники вже давно намагаються перетворити цю птицю на щось нове. Патенти середини століття перетворили індичку на однорідний «батон або рулет» (патент США № 2 640 779), стискаючи біле і темне м'ясо в рулет, який можна було нарізати як хліб, а потім у консервовану індичку (патент США № 2 761 786), обіцяючи ілюзію свіжоспеченого м'яса, незважаючи на те, що воно було загорнуте, пресоване, заморожене, приготоване, запечене, консервоване і стерилізоване...

Більш пізня заявка на патент (U.S. Pub. No. 2005/0118315) стосувалася надто поширеної проблеми заморожених птахів, які не розморожуються вчасно, і пропонувала готувати індичку в замороженому вигляді у великому пакеті з ретельно прорахованими повітряними проміжками та геометрією, що забезпечує «самозрошення». ідея була розумною, але в кінцевому підсумку не була затверджена, можливо, через те, що заявлені вимоги були занадто близькими до очевидних кухонних імпровізацій. Окрім кулінарії, один винахідник зосередився на полюванні на індиків, отримавши патент США №

4,531,924 на пристрій для приманювання індиків: смужку тканини з бічними клапанами, яку мисливець тріскає на світанку в лісі, імітуючи махання крил. Опис патенту настільки комічно вузький, що нагадує посібник для бойскаутів, пов'язуючи порушення з точними розмірами, місцем розташування та рухами рук...

У сукупності ці дивні патенти на індичок — колоди та бляшанки, сумки для заморожених птахів та гіперспецифічні манки для індичок — показують, як далеко люди готові зайти, щоб погратися навіть із найзвичнішими святковими традиціями, і як патентне право намагається закріпити права майже на все, аж до звуку збентеженої індички на світанку» (*Puya Partow-Navid. Patent Pending and Oven Ready: A Deep Dive into America's Turkey Innovations // Seyfarth Shaw LLP. (<https://www.gadgets-gigabytes-and-goodwill.com/2025/11/patent-pending-and-oven-ready-a-deep-dive-into-americas-turkey-innovations/>). 20.11.2025*).

«Моллі Метц, п'ятиразова чемпіонка світу зі скакалки з Луїсвілля, штат Колорадо, на початку 2000-х років винайшла високопродуктивну скакалку, яка отримала два патенти США і допомогла їй встановити рекорди. Натхненна своєю інтелектуальною власністю, вона вклала значні кошти — 40 000 доларів у патентування та 350 000 доларів у форми, співробітників і виробництво — щоб побудувати бізнес навколо цього винаходу. Однак незабаром вона виявила сотні продавців на Amazon, невеликих магазинів та дистриб'юторів у Китаї та Індії, які продавали ідентичні копії. З 2015 по 2018 рік вона успішно зупинила понад 150 порушників за допомогою ліцензійних угод, але обидва патенти були визнані недійсними Патентною судовою та апеляційною комісією, органом, створеним відповідно до Закону Лехі-Сміта «Америка винаходить» 2012 року. Це рішення позбавило її доходів від ліцензування та змусило звільнити близько 40 співробітників...

Су-Джин Ян, ліцензований косметолог з Лас-Вегаса і засновниця компанії illumino, зіткнулася з подібною проблемою. Після багатьох років розробки, у 2019 році вона випустила на ринок сертифіковані безпечні LED-щипці для вій та LED-метод затвердіння, які значно покращили стійкість нарощених вій. Майже відразу китайські продавці на Alibaba почали продавати майже ідентичні підробки з фальшивими сертифікатами безпеки. Незважаючи на повідомлення регуляторних органів та випробувальних агентств, вона не отримала жодної значущої допомоги...

Обидві жінки зараз активно підтримують два двопартійні законопроекти, подані представником Томасом Массі (республіканець, Кентуккі) та представником Марсі Каптур (демократ, Огайо). HR 5819, Закон про збалансування стимулів, вимагатиме згоди власника патенту, перш ніж хтось зможе оскаржити патент у РТАВ, що запобігатиме великим компаніям залякувати дрібних винахідників дорогими переглядами. HR 5811, Закон про

відновлення лідерства Америки в галузі інновацій 2025 року, скасує низку шкідливих положень Закону про винаходи в Америці та рішень Верховного суду, які послабили патентні права, ускладнили отримання судових заборон проти порушників і підірвали презумпцію дійсності виданого патенту...

Массі, який сам є власником 30 патентів, описує нинішню систему як поступове законодавче та судове обмеження прав винахідників. Метц і Ян підкреслюють, що патенти, торгові марки та авторські права захищають різні аспекти творіння — патенти на корисність і дизайн охоплюють сам винахід, торгові марки захищають ідентичність бренду, а авторські права захищають творчий контент — проте жоден із цих засобів захисту не застосовується ефективно проти закордонних копіювальників, що змушує американських новаторів нести величезні юридичні витрати, тоді як порушники практично не несуть жодних наслідків» (*Chris Woodward. Inventors back effort to tackle intellectual property thefts // Yahoo (<https://www.aol.com/news/inventors-back-effort-tackle-intellectual-231000460.html>). 20.11.2025*).

«17 листопада співробітники Митної та прикордонної служби США (СВР) в Луїсвіллі перехопили посилку з Тайваню, що прямувала до резиденції в Х'юстоні, і виявили в ній 160 підроблених годинників Rolex Datejust. Якби вони були справжніми, загальна рекомендована роздрібна ціна виробника на ці годинники перевищила б 2,57 мільйона доларів. Центри передового досвіду та експертизи СВР підтвердили, що товари були підробленими, і вантаж було конфісковано за порушення прав на торговельну марку Rolex. Директор чиказького відділення LaFonda D. Sutton-Burke заявила, що ці заходи захищають законний бізнес і споживачів від нерегульованих підроблених товарів, які можуть підірвати економіку США та становити загрозу безпеці...

Підробка товарів залишається прибутковим транснаціональним злочином: у 2025 фінансовому році СВР конфіскувала майже 79 мільйонів підроблених товарів, справжня вартість яких оцінюється в понад 7,3 мільярда доларів, серед яких найчастіше вилучалися одяг, електроніка, іграшки та ліки...» (*U.S. Customs officers seize more than \$2.5 million in counterfeit Rolex watches at Port of Louisville // Public Service Journalism (<https://nkytribune.com/2025/11/u-s-customs-officers-seize-more-than-2-5-million-in-counterfeit-rolex-watches-at-port-of-louisville/>). 21.11.2025*).

«...У спільній заяві до Міжнародної торгової комісії США (ІТС) Відомство патентів і торгових марок США та Міністерство юстиції США висловили думку, що заборонні накази повинні залишатися стандартним засобом правового захисту у випадках, коли імпортовані товари порушують чинність патентів США. Посилаючись на розслідування за

статтею 337 щодо пристроїв DRAM, відомства заявили, що сильні, надійно захищені патентні права є основою технологічного лідерства США вже понад два століття, зазначивши, що сектори, які інтенсивно використовують інтелектуальну власність, генерують близько 40 % ВВП США та мільйони робочих місць. Вони попередили, що послаблення захисту прав «знецінює» всю інноваційну екосистему, і навели прецедент, який свідчить, що суспільний інтерес у захисті винахідницьких технологій переважає будь-який інтерес у дешевих продуктах, що порушують патентні права...

У заяві підкреслюється, що перевага суспільних інтересів ІТС — відмова у видачі наказу про виключення з міркувань охорони здоров'я, безпеки або критичного постачання — історично застосовувалася лише в «дійсно надзвичайних обставинах» і не повинна перетворюватися на рутинну процедурну перешкоду. Фактори суспільних інтересів, на їхню думку, повинні враховуватися лише після встановлення факту порушення та дійсності, відповідно до рекомендацій Федерального окружного суду, що «найкраще служить інтересам суспільства забезпечення дотримання патентів, які, ймовірно, є дійсними та порушеними».

Повторюючи недавню заяву про зацікавленість, подану агентствами у справі Radian проти Samsung, у коментарі також стверджується, що порушення патентних прав зазвичай завдає непоправної шкоди, яку грошові збитки не можуть повністю компенсувати. Вони закликали Комісію підтвердити презумпцію виключення, застосовуючи законодавчі винятки лише у випадках, коли конкретні докази свідчать про те, що відмова є необхідною для захисту здоров'я населення, добробуту або конкурентних умов» (*Rose Esfandiari. USPTO and DOJ Warn Against Using Public Interest as Barrier to Patent Enforcement at ITC // IPWatchdog, Inc. (<https://ipwatchdog.com/2025/11/26/uspto-doj-warn-using-public-interest-barrier-patent-enforcement-itc/>). 26.11.2025*).

«Біотехнологія є капіталомісткою галуззю, яка в основному покладається на патенти на корисні моделі, щоб забезпечити необхідну ринкову ексклюзивність та виправдати витрати на дослідження і розробки, які часто перевищують 2,5 мільярда доларів на один препарат. Щоб отримати патент у США, винахід повинен відповідати чотирьом основним законодавчим вимогам: корисність (ідентифікована вигода), новизна (не розкрита раніше), неочевидність (не очевидна для особи, яка має звичайні навички в даній галузі, або PHOSITA) та належне розкриття інформації. Неочевидність є особливо складною вимогою, яка вимагає від винахідників продемонструвати технічну несподіванку, що виходить за межі рутинної лабораторної роботи, часто шляхом надання доказів несподіваних результатів або комерційного успіху...

Окрім цих стандартних вимог, біологічні винаходи стикаються з унікальними юридичними перешкодами. Доктрина патентоспроможності забороняє заявку на патент на «продукти природи», що не підлягають патентуванню (наприклад, природні генні послідовності) або абстрактні ідеї, вимагаючи, щоб продукти мали характеристики, що значно відрізняються від їх природних аналогів. Крім того, підвищені вимоги до розкриття інформації вимагають, щоб специфікація містила точний письмовий опис і давала можливість PHOSITA реалізувати винахід без «надмірних експериментів», що часто вимагає зберігання складних біологічних матеріалів...

Комплексний захист вимагає багаторівневого підходу: заявки на склад речовини охоплюють саму речовину (наприклад, новий антитіл); заявки на метод охоплюють процеси (наприклад, виробництво або лікування захворювання); комерційні таємниці захищають непатентовані власні ноу-хау, такі як деталі виробництва та негативні дані; а торгові марки забезпечують ідентичність бренду. Нарешті, чітке право власності на інтелектуальну власність має бути встановлено шляхом передачі прав від винахідників до роботодавця, а комерціалізація в першу чергу досягається за допомогою ліцензійних угод (ексклюзивних або не ексклюзивних), які передають права партнерам в обмін на компенсацію, структуровану за допомогою авансових платежів, платежів за досягнення певних етапів та поточних роялті» (*How to Protect Intellectual Property in Biotechnology // LegalClarity* (<https://legalclarity.org/how-to-protect-intellectual-property-in-biotechnology/>). 26.11.2025).

«Під керівництвом нового директора Відомство патентів і торгових марок США (USPTO) запровадило значні процедурні зміни до міжстороннього перегляду (IPR) та перегляду після видачі патенту (PGR), зокрема на етапі інституції, коли агентство приймає рішення про продовження оскарження виданого патенту. Реформи мають на меті переглянути баланс між власниками патентів та оскаржувачами, спростити та уточнити критерії, що використовуються на етапі інституції, а також підвищити прозорість у процесі прийняття рішень... Ці зміни відбуваються в той час, коли перегляд патентів відіграє все більшу роль у вирішенні важливих спорів щодо інтелектуальної власності на тлі зростання обсягів поданих заявок та технологічної складності. Для компаній та їхніх юрисконсультів новий підхід USPTO означає перегляд стратегій судового розгляду та перегляду, оскільки передбачуваність та вплив, пов'язані з IPR та PGR, можуть змінитися. Юристам рекомендується бути в курсі останніх змін і залишатися гнучкими, оскільки оновлена система є частиною більш широких зусиль, спрямованих на підвищення ефективності системи перегляду патентів та її адаптацію до швидкозмінного середовища інтелектуальної власності» (*USPTO Leadership Overhaul Redefines Patent Review Process, Alters Legal Strategies // Legal News*

Feed (<https://legalnewsfeed.com/2025/11/26/uspto-leadership-overhaul-redefines-patent-review-process-alters-legal-strategies/>). 26.11.2025).

«...Відомство патентів і торгових марок США (USPTO) використовує дворівневу систему для реєстрації федеральних торгових марок: **Основний реєстр і Додатковий реєстр**. Основний реєстр призначений для відмітних знаків — вигадливих, довільних або натякових — і забезпечує найсильніший правовий захист. На відміну від цього, Додатковий реєстр служить другорядною опцією для знаків, які вважаються лише описовими для товарів або послуг, які вони представляють, і тому ще не підходять для Основного реєстру. Загальні терміни, які є загальними назвами для продуктів, не можуть бути зареєстровані в жодному з реєстрів...

Хоча додаткова реєстрація не має таких потужних переваг, як основний реєстр, таких як юридична презумпція дійсності торгової марки, ексклюзивні права на території всієї країни з дати подання заявки та можливість стати «незаперечною» через п'ять років, вона все ж надає значні переваги. Вона дозволяє власнику використовувати символ ®, подавати позови про порушення прав до федерального суду та служить основою для подачі заявок за кордоном. Важливо, що вона також заважає USPTO реєструвати схожі до ступеня змішування знаки для інших заявників...

Важливо, що Додатковий реєстр виступає як сходинка. Знак може «перейти» до Основного реєстру, як тільки його власник доведе, що він набув «вторинного значення», тобто споживачі почали асоціювати описовий термін з одним джерелом. Це часто доводиться за допомогою доказів п'ятирічного безперервного та виключного використання, що дозволяє бренду зрештою забезпечити повний та надійний захист основної реєстрації...» (*Supplemental Register Trademark // Sierra IP Law, PC* (<https://sierraiplaw.com/supplemental-register-trademark/>). 26.11.2025).

Турецька Республіка

«Згідно з щорічною програмою президента на 2026 рік, Туреччина здійснює комплексні стратегічні заходи з метою розширення свого портфеля географічних зазначень (GI), зареєстрованих в ЄС, прагнучи збільшити їх кількість з 40 до 60 до наступного року. Ця ініціатива спрямована на посилення захисту прав інтелектуальної власності, сприяння інноваціям та підвищення глобальної впізнаваності та експортного потенціалу регіональних турецьких продуктів. Стратегія включає публікацію щорічного звіту про економічний вплив для галузей, що базуються на авторських правах, надання технічної підтримки для оцінки та комерціалізації промислової

власності, а також надання рекомендацій установам, які готують заявки на отримання GI ЄС...

Крім того, Туреччина планує інтегрувати штучний інтелект у процедури реєстрації та аналізувати національні та міжнародні патентні дані у сферах зеленої та цифрової трансформації з метою виявлення тенденцій та розширення кадрового потенціалу для оцінки патентів у цих секторах. Країна також підвищить обізнаність громадськості про стандартні патенти (SEP) та альтернативні механізми вирішення спорів, одночасно пропонуючи семінари та галузеві рекомендації для технологічних компаній на початковому етапі розвитку, щоб поглибити їхнє розуміння питань промислової власності. За прогнозами, ці узгоджені зусилля дозволять збільшити кількість дійсних патентів у зелених та цифрових секторах до 4400, а кількість міжнародних патентних заявок — до 2300 до 2026 року...» (*Türkiye aims to boost EU-registered geographical indications to 60 // Turkuvaz Haberleşme ve Yayıncılık* (<https://www.dailysabah.com/life/health/eu-approves-stricter-toy-safety-rules-to-protect-children>). 07.11.2025).

«У 2024 році Туреччина досягла значних успіхів у сфері внутрішніх патентних заявок, зареєструвавши 10 004 заявки та забезпечивши собі місце серед 10 кращих країн світу. Турецьке відомство з патентів і торговельних марок (Türkpatent) відзначило значне зростання кількості заявок на патенти на 18,4% та збільшення кількості реєстрацій на 38,9% порівняно з попереднім роком, що дозволило Туреччині піднятися з 12-го на 10-те місце у світовому рейтингу. Китай очолив світовий патентний ландшафт із 1,6 мільйонами заявок, за ним слідують США, Японія та Південна Корея...

Зокрема, Туреччина досягла значних успіхів у просуванні жінок-винахідниць: жінки склали 26,1 % заяв на патенти в рамках Договору про патентну кооперацію (РСТ), що зробило країну лідером у цій категорії. Дані показали, що серед турецьких заявок особлива увага приділялася технологіям гідроенергетики...

Крім того, Туреччина посіла шосте місце у світі та друге в Європі за кількістю заявок на реєстрацію внутрішніх торговельних марок, загальна кількість яких склала 366 543, а також четверте місце у світі за кількістю зареєстрованих торговельних марок — 284 781. За кількістю заявок на реєстрацію промислових зразків Туреччина посіла третє місце у світі з 41 875 заявками, переважно у сфері меблів та товарів для дому. Країна також посіла четверте місце за кількістю заявок на реєстрацію промислових зразків у відношенні до ВВП та п'яте місце у відношенні до чисельності населення.

Загалом, результати Туреччини підтвердили її статус як країни, що набирає силу в галузі інтелектуальної власності, з істотним поліпшенням показників реєстрації патентів і торговельних марок» (*Türkiye rises to Global Top 10 in patent applications // Hürriyet Daily News*

(<https://www.hurriyetdailynews.com/turkiye-rises-to-global-top-10-in-patent-applications-215987>). 21.11. 2025).

Федеративна Республіка Бразилія

«...Статистичний щорічник ВРТО за 2024 рік показує ключові зміни в сфері передачі технологій у Бразилії: минулого року було укладено 355 угод на тлі значної модернізації нормативно-правової бази. Нещодавні зміни в законодавстві, зокрема нова система обміну та новий закон про трансфертне ціноутворення, скасували обов'язкову вимогу щодо реєстрації в ВРТО для отримання дозволу на переказ роялті за кордон та забезпечення податкових відрахувань. Це надало компаніям більшу гнучкість та привело практику Бразилії у більшу відповідність до світових стандартів...

У 2024 році Бразилія стала провідною країною походження таких угод (29%), випередивши США (20,8%). Угоди про ліцензування та передачу торговельних марок склали найбільшу категорію зареєстрованих контрактів (43,4%), за ними йдуть угоди про ноу-хау та технічну допомогу. Незважаючи на те, що реєстрація більше не є обов'язковою для певних фіскальних цілей, вона залишається цінною стратегічною практикою. Вона забезпечує правову безпеку, гарантує можливість примусового виконання перед державними органами та надає ліцензіатам правовий статус для боротьби з порушеннями, тим самим підкріплюючи прихильність Бразилії до створення міцної та прозорої інноваційної екосистеми...» (*Pablo Torquato. Brazil: Key Developments and Trends from the BPTO Statistical Yearbook - Technology Transfer Agreements* // *IPLINK-ASIA* (<https://www.iplink-asia.com/article-detail.php?keywords=Intellectual%20property&id=1394>). 10.11.2025).

«У міру інтеграції міжнародних ринків паралельний імпорт — ввезення оригінальних брендових товарів, таких як елітні вина, снеки, парфуми або смартфони, в країну поза офіційними каналами і без згоди власника інтелектуальної власності — став серйозною проблемою не тільки через мільярдні втрати доходів, але й через його вплив на дотримання нормативних вимог, захист споживачів, цілісність продукції, прозорість ланцюгів поставок, гарантії та репутацію бренду...

У Бразилії це питання регулюється доктриною вичерпання прав: відповідно до Закону про промислову власність (Закон № 9.279/1996) Бразилія дотримується національної моделі вичерпання прав, що означає, що після законного розміщення продукції на внутрішньому ринку власником прав інтелектуальної власності або з його згоди власник не може заборонити її перепродаж на території Бразилії (статті 132(III) про торговельні марки та 43(IV) про патенти та промислові зразки)... Однак це не дає права на

паралельний імпорт без згоди власника, і власники прав інтелектуальної власності можуть також посилатися на Кодекс захисту прав споживачів, митні правила та галузеві стандарти (ANVISA, INMETRO, MAPA), а також зобов'язання GATT/TRIPS, щоб зупинити несанкціонований імпорт і захистити споживачів...

Судова практика є багатогранною і вимагає стратегічного підходу: власники прав інтелектуальної власності повинні суворо контролювати як міжнародні, так і внутрішні дистриб'юторські мережі за допомогою чітких територіальних та ексклюзивних положень, оскільки бразильські суди відмовляються розглядати як контрафактні товари, законно придбані у авторизованих дистриб'юторів за кордоном, особливо у випадках, коли у договорах відсутні чіткі обмеження (як у ключових прецедентах STJ та рішенні у справі Orange Comércio & Mercado Livre проти Crocs)... Вони також повинні стежити за фізичними та онлайн-ринками і діяти оперативно; тривалий період терпимості, як у випадку, коли імпорт не оскаржувався протягом 15 років, може бути розцінений як мовчазна згода. Перед подачею позову надсилання позасудових повідомлень має вирішальне значення для встановлення недобросовісності імпортера та посилення претензій, як визнано Апеляційним судом Сан-Паулу у справі Lider Sweet проти EFX...

Ефективність судового розгляду також залежить від надійного збору доказів, таких як придбання підозрілих товарів, отримання рахунків-фактур та корпоративних даних, а також підготовка нотаріальних заяв про онлайн-пропозиції, враховуючи, що тягар доказування лежить на позивачі. Нарешті, тісна координація з митними та регуляторними органами (COANA, ANVISA, MAPA, Secex) шляхом подання скарг, обміну інформацією та прямого залучення допомагає запобігти ввезенню несанкціонованих товарів до країни...

Успішна боротьба з паралельним імпортом у Бразилії залежить від превентивної та проактивної стратегії, яка поєднує суворий договірний контроль, постійний нагляд за ринком, раннє попередження, надійні докази та адміністративне і судове забезпечення для захисту прав інтелектуальної власності та збереження цінності бренду...» (*Yuri Fancher Machado, Gabriela Mendonça Moura. Parallel Importation in Brazil: Key Pitfalls to Avoid // IPLINK-ASIA* (<https://www.iplink-asia.com/article-detail.php?keywords=Intellectual%20property&id=1396>). 14.11.2025).

Федеративна Республіка Нігерія

«Прийняття Федеральною виконавчою радою (FEC) Національної політики та стратегії в галузі інтелектуальної власності (NIPPS) знаменує собою кардинальну зміну для Нігерії, перетворюючи інтелектуальну власність (ІВ) з простого юридичного інструменту на стратегічний економічний актив. Ця політика має на меті позиціонувати Нігерію як

економіку, засновану на знаннях, шляхом використання нематеріальних активів, таких як програмне забезпечення, авторські права, патенти та дані, які становлять понад 80% корпоративної вартості в розвинених країнах, але були недостатньо використані на внутрішньому ринку через розрізнені реєстри та неефективне правозастосування...

Оптимізуючи сферу інтелектуальної власності, NIPPS інтегрує інтелектуальну власність в економічне планування, промислову політику та формування капіталу, що безпосередньо принесе користь мікро-, малим та середнім підприємствам у таких секторах, як технологія, фармацевтика та розваги. Ця політика дозволяє надавати кредити під заставу інтелектуальної власності, даючи підприємствам можливість використовувати нематеріальні активи як заставу, тим самим збільшуючи доступ до кредитів та ліквідності. Крім того, вона створює структурну основу для сек'юритизації інтелектуальної власності на ринку капіталу, дозволяючи перетворювати потоки роялті та доходи від ліцензування в активи, придатні для інвестування, залучаючи пенсійні фонди та приватний капітал...

Покращене управління інтелектуальною власністю також сприятиме збільшенню прямих іноземних інвестицій шляхом зменшення юридичних ризиків та сприяння передачі технологій, одночасно стимулюючи створення робочих місць у секторах, що вимагають високої кваліфікації. Успішна реалізація цієї політики залежить від скоординованих зусиль ключових зацікавлених сторін: Центрального банку Нігерії (CBN) для визнання інтелектуальної власності як застави, Комісії з цінних паперів та бірж (SEC) для регулювання цінних паперів, забезпечених інтелектуальною власністю, та судової влади для забезпечення захисту... Крім того, фінансові установи повинні розробити кредитні моделі на основі інтелектуальної власності, а страховий сектор — створити продукти для зниження ризиків транзакцій з інтелектуальною власністю. Врешті-решт, якщо ця система буде ефективно реалізована, вона зможе вивільнити мільярди доларів у вигляді нереалізованої вартості інтелектуальної власності, що дозволить Нігерії стати провідним центром інновацій в Африці» (*Olalekan O. Akinwumi. National intellectual property policy and strategy: Key stakeholders' involvement and economic gain // The Nation Newspaper Ltd. (<https://thenationonlineng.net/national-intellectual-property-policy-and-strategy-key-stakeholders-involvement-and-economic-gain/>). 19.11.2025*).

«Торговельні марки відіграють важливу роль у формуванні комерційної ідентичності, дозволяючи споживачам розрізняти товари та послуги, одночасно захищаючи економічні інтереси власників. У Нігерії зростання конкуренції через підвищення попиту призвело до збільшення кількості порушень прав на торговельні марки, зокрема підробки та недобросовісної конкуренції, що вводить споживачів в оману та призводить до

економічних збитків для власників торговельних марок. Закон про торговельні марки забезпечує правовий захист від несанкціонованого використання, надаючи власникам право подавати позови про порушення прав...

Нігерія має розгалужену правову та інституційну базу, що регулює питання торговельних марок, включаючи різні закони, такі як Закон про торговельні марки та Федеральний закон про конкуренцію та захист прав споживачів (ФССРА), які спрямовані на забезпечення дотримання прав на торговельні марки та прав споживачів. Незважаючи на ці заходи, порушення прав на торговельні марки завдає значної шкоди, включаючи ризики для здоров'я від підроблених товарів та підрив довіри споживачів.

Захист прав споживачів у Нігерії забезпечується ФССРА, який визначає основні права споживачів, такі як правдиве представлення інформації, безпека продукції та право вибору товарів. Споживачі можуть звернутися за захистом своїх прав, безпосередньо зв'язавшись із постачальниками послуг або звернувшись до регуляторних органів чи судів.

Однак реалізація цих прав стикається з низкою проблем. Застарілі закони, недостатнє фінансування, адміністративна неефективність та недостатня поінформованість громадськості перешкоджають ефективним заходам проти порушень прав на торговельні марки. Крім того, регуляторні конфлікти та судові затримки ускладнюють зусилля з забезпечення дотримання законодавства...

Щоб поліпшити ситуацію, уряд повинен вирішувати ці проблеми за допомогою реформ, включаючи покращення фінансування правоохоронних органів, модернізацію законодавства, підвищення обізнаності громадськості та забезпечення ефективної співпраці між регуляторними органами. Також необхідна академічна інтеграція інтелектуальної власності в освітні програми та більш активна роль правоохоронних органів у боротьбі з порушеннями. Вирішення цих питань може значно поліпшити захист як власників торговельних марок, так і споживачів у Нігерії» (*Izuchukwu Chinedo. Nigeria: Bridging the gap between trademark and consumer protection // Inventa (<https://inventa.com/nigeria-bridging-gap-between-trademark-and-consumer-protection>). 28.11.2025*).

Японська Держава

«...Міністерство охорони здоров'я, праці та соціального забезпечення Японії (MHLW) готується до впровадження нової системи експертних комісій з метою посилення процесу патентного зв'язку для генеричних лікарських засобів та біосимілярів. Наразі, на відміну від американської системи Orange або Purple Books та судових розглядів ANDA, Японія покладається на брендові компанії, які подають переліки патентів на речовини та використання, які, на їхню думку, охоплюють їхні продукти; потім MHLW

неформально оцінює потенційне порушення під час розгляду заявок на генеричні препарати, але не має глибоких знань у сфері патентів, має обмежену інформацію про генеричні продукти, а суди не розглядають попередні заяви генеричних компаній про відсутність порушення...

Щоб усунути цю прогалину, у звіті MHLW від червня 2025 року було запропоновано призначити групи з трьох (а в деяких випадках п'яти) незалежних експертів — зазвичай одного науковця, одного юриста та одного патентного повіреного, що має досвід у сфері фармацевтичних патентів, які підлягають суворим правилам щодо конфлікту інтересів та конфіденційності — для розгляду узгодженої документації як від виробника брендового препарату, так і від виробника генерика та надання спільної письмової думки щодо ризику порушення патентних прав, яка буде враховуватися (але не зобов'язуватиме) рішення MHLW про затвердження або відхилення заявки на генеричний або біосимілярний препарат...

Нова система, яка і надалі буде зосереджуватися виключно на патентах на речовини та способи їх використання і, ймовірно, не буде оцінювати дійсність патентів, не подовжить існуючий однорічний термін розгляду; МОЗ та ЛС буде розкривати обом сторонам відредаговані версії експертних висновків, але не буде надавати кожній стороні повні матеріали, подані іншою стороною, що потенційно обмежить можливості для спростування. Міністерство все ще складає список експертів і опублікує детальні процедурні вказівки після початку випробування, а також ще не визначило тривалість випробування і не вирішило, чи стане цей механізм постійним; його ефективність у зменшенні патентних спорів після затвердження та забезпеченні стабільного постачання ще належить перевірити...» (*Shogo Asaji, Shunji Fukasaka, Michiru Takahashi. Japanese Government Considers Potential Improvements to Patent Linkage System for Generics // Jones Day (<https://www.jonesday.com/en/insights/2025/11/japanese-government-considers-potential-improvements-to-patent-linkage-system-for-generics>). 11.2025*).

Всесвітня організація інтелектуальної власності

«...Суперечки щодо доменних імен є неминучою проблемою для власників торговельних марок, і Всесвітня організація інтелектуальної власності (WIPO) повідомляє про стабільно високу кількість таких випадків. Ці конфлікти вирішуються за допомогою Єдиної політики вирішення спорів щодо доменних імен (UDRP) — обов'язкової адміністративної процедури, в рамках якої власник торгової марки повинен довести три ключові елементи, щоб повернути домен: що домен ідентичний або схожий до ступеня змішування з його торговою маркою, що поточний власник не має законних

прав або інтересів щодо нього, і що домен був зареєстрований і використовується недобросовісно... Недобросовісність зазвичай встановлюється за обставинами, що свідчать про те, що домен було придбано з метою продажу власнику торгової марки або з метою навмисного створення ймовірності сплутування. UDRP ефективно використовується власниками брендів у всьому світі, про що свідчать успішні скарги UDRP від таких компаній, як Philip Morris (щодо «heetflavrs.com») та організацій в Африці, включаючи Африканський Союз та уряд штату Лагос, які відновили домени після того, як комісії визнали, що реєстранти не мали законних інтересів і діяли недобросовісно...» (*Andrew Papadopoulos. Domain names objections - A necessary tool in any enforcement strategy // ENSafrica* (<https://www.ensafrica.com/news/detail/10959/domain-names-objections-a-necessary-tool-in-a>). 03.11.2025).

«...BOIV розпочала випуск нової серії звітів Technology SPARK з першої публікації «Технології для протимінної діяльності», яка містить стислий аналіз глобальної патентної ситуації в галузі гуманітарних рішень з розмінування. Офіційно представлений на конференції GICHD Innovation Conference 2025, де зібралися понад 400 експертів з гуманітарного розмінування, звіт використовує аналітику BOIV у сфері інтелектуальної власності для вивчення тенденцій у поданні патентів, технологічних розробок та ключових інноваторів у сфері протимінної діяльності, охоплюючи світові патентні дані та висвітлюючи географічні закономірності та провідних власників патентів за останні два десятиліття...»

Розроблений за участю експертів Женевського міжнародного центру з гуманітарного розмінування для забезпечення практичної значущості, звіт визначає основні інноваційні тенденції в технологіях виявлення (включаючи ґрунтопроникаючий радар, металодетектори та нові біосенсиори), безпілотні та роботизовані системи розмінування, аналіз даних на основі штучного інтелекту та машинного навчання для оцінки загроз і планування, а також досягнення в області засобів індивідуального захисту та вибухостійких матеріалів...

Серія Technology SPARK (Specific Patent Analytics for Research and Knowledge) додає новий, цілеспрямований вимір до портфеля аналітики BOIV у сфері інтелектуальної власності, надаючи короткі, цілеспрямовані огляди конкретних актуальних або нових технологічних областей, доповнюючи більш широкі звіти BOIV про технологічні тенденції та патентний ландшафт, і має на меті надати практичну інформацію для досліджень, політики та інноваційних стратегій. Подальші звіти SPARK планується публікувати з 2026 року, і BOIV запрошує надсилати пропозиції щодо інших нових технологій, які заслуговують на глибокий аналіз...» (*WIPO Launches Technologies for Mine Action Report // WIPO* (<https://www.wipo.int/en/web/patent-analytics/w/news/2025/wipo-launches-technologies-for-mine-action-report>). 03.11.2025).

«У зв'язку з посиленням екстремальних погодних явищ та зростанням збитків від стихійних лих, нове видання книги WIPO GREEN «Зелені технології: рішення для боротьби з кліматичними катастрофами» з'являється в дуже важливий момент, відображаючи те, що менеджер WIPO з зелених технологій та досліджень Пітер Оксен назвав реальністю, в якій кліматичні катастрофи вже не є винятковими подіями. У книзі показано, як інновації змінюють спосіб підготовки суспільства до кліматичних криз, реагування на них та відновлення після них, представлено як передові, так і практичні рішення — від прогнозування на основі штучного інтелекту та дронів до модульних укриттів, стійкої інфраструктури та цифрових логістичних платформ — та підкреслено, що цей прогрес базується на ефективній системі інтелектуальної власності...»

Основні ідеї книги полягають у тому, що технології для зменшення ризику катастроф вже існують і швидко розвиваються, але для того, щоб вразливі громади могли ними скористатися, необхідний рівний доступ та інклюзивний дизайн; що інвестиції у підготовку та зменшення ризиків є набагато більш економічно ефективними, ніж реагування після кризи, проте вони залишаються недофінансованими; що інструменти, які працюють у режимі реального часу та базуються на даних, такі як штучний інтелект, датчики Інтернету речей, дрони та супутники, значно покращують швидкість, точність та ефективність реагування; поєднання передових технологій з місцевими знаннями та природоохоронними рішеннями дає більш цілісні та стійкі результати; управління катастрофами переходить від реактивного до проактивного підходу, використовуючи цифрові двійники, системи раннього попередження та прогнозу аналітику для передбачення криз, попереднього розміщення ресурсів та зміцнення глобальної стійкості...» *(At COP30: New Green Technology Book Unveils Solutions to Confront Climate Disasters // WIPO (https://www3.wipo.int/wipogreen/en/news/2025/news_0014.html). 11.11.2025).*

«Всесвітня організація інтелектуальної власності (ВОІВ) відзначила 100-річчя Гаазької системи, міжнародного механізму реєстрації промислових зразків, підкресливши століття інновацій, творчості та глобальної співпраці. Створена в 1925 році в епоху ар-деко, система розширилася з 11 засновників до 82 членів, що представляють 99 країн, і сприяла реєстрації понад двох мільйонів зразків, у тому числі понад 27 000 у 2024 році, що майже на 7% більше, ніж у попередньому році. Від моди та меблів до мобільних телефонів та зелених технологій, Гаазька система підтримує розвиток дизайну в різних галузях промисловості по всьому світу. Згідно з доповіддю ВОІВ «Основні показники світових інвестицій у нематеріальні активи до 2025 року», інвестиції в дизайн у таких великих економіках, як США, Велика Британія та ЄС, у 2024 році досягли 685 млрд доларів США, що становить майже 10 % усіх інвестицій у нематеріальні

активи, а в деяких країнах, таких як Франція та Німеччина, цей показник досяг 17 %. Генеральний директор ВОІВ Дарен Тан підкреслив незмінне прагнення людства поєднати функціональність і красу та наголосив на необхідності підвищення обізнаності про права на дизайн, які часто отримують менше уваги, ніж патенти чи торговельні марки. На честь ювілею ВОІВ випустила публікацію, що містить дані, інфографіку та 100 знакових зареєстрованих дизайнів, серед яких поло Lacoste, Sony PlayStation, батончик KITKAT, фігурки PLAYMOBIL та трофей Чемпіонату світу з футболу...

Гаазька система спрощує міжнародний захист промислових зразків, дозволяючи творцям реєструвати свої зразки в декількох країнах за допомогою єдиної заявки, однією мовою та з одним набором зборів. Після того, як Міжнародне бюро проведе перевірку формальних вимог, промисловий зразок вноситься до Міжнародного реєстру і пізніше публікується, як правило, через 12 місяців після подання заявки, якщо не було подано прохання про відстрочку публікації. Кожна призначена держава-член може потім оцінити промисловий зразок відповідно до свого національного законодавства і прийняти рішення про надання або відмову в наданні захисту, причому відмова застосовується тільки в конкретній країні, яка відхилила заявку. Деякі держави, такі як Китай, Японія, Канада та США, проводять суттєві експертизи, включаючи перевірку новизни, а інші, наприклад ЄС та Велика Британія, цього не роблять. Якщо всі вимоги виконані, міжнародна реєстрація промислового зразка спочатку захищається протягом п'яти років і може бути поновлена двічі, що забезпечує мінімум 15 років захисту, а в деяких юрисдикціях — до 25 років. Оскільки промислові зразки продовжують впливати на повсякденне життя та світові ринки, Гаазька система залишається важливим інструментом для творців та підприємств, які прагнуть ефективного, централізованого міжнародного захисту промислових зразків» (*Susan Bradley. Hague turns 100 - a century of designs // Marks & Clerk (<https://www.marks-clerk.com/insights/latest-insights/102lthb-hague-turns-100-a-century-of-designs/>). 07.11.2025*).

«...Експерти з інтелектуальної власності у всьому світі відіграють важливу роль у системі інтелектуальної власності, виступаючи в ролі контролерів, які щорічно ретельно перевіряють понад 20 мільйонів заявок на патенти, торговельні марки та промислові зразки, забезпечуючи належний захист без створення непотрібних монополій на ринку. Їх основна відповідальність полягає у справедливому тлумаченні законодавства, оцінці патентних заявок на новизну, неочевидність та корисність, а також торговельних марок на відмітність та потенційне порушення прав третіх осіб. Окрім технічної експертизи, експерти, наприклад у Нігерії, часто відіграють важливу роль у наданні освітніх та інформаційних послуг, допомагаючи заявникам зрозуміти права інтелектуальної власності та правильно оформити свої заявки...

Співпраця має вирішальне значення, тому експерти регулярно проводять командні наради, щоб обмінюватися передовим досвідом, забезпечувати узгодженість дій та розглядати нові форми інновацій. Така практика є поширеною в офісах від Гватемали до Канади. Роль експертів постійно еволюціонує внаслідок технологічних змін, таких як впровадження баз даних, наприклад PATENTSCOPE, та електронної подачі заявок, що значно скоротило час обробки, особливо для промислових зразків. Експерти також приділяють значну частину часу навчанню молодших колег, часто використовуючи зовнішню підтримку Академії BOIB та авторитетних відомств з інтелектуальної власності... Крім того, багато експертів активно працюють над просуванням доступності та обізнаності, створюючи центри підтримки технологій та інновацій (TISC) і допомагаючи місцевим винахідникам та громадам, включаючи корінні народи, захищати свої активи та традиційні знання, демонструючи, що захист інтелектуальної власності все більше стосується підтримки місцевих підприємців та збереження культурної спадщини. Незважаючи на складний і часто неправильно зрозумілий характер своєї роботи, експерти вважають її корисною, усвідомлюючи своє привілейоване становище, яке дозволяє їм бачити інновації до того, як вони стають загальнодоступними...» (*James Nurton. Examining patents, trademarks & designs: the art of IP examiners // WIPO (<https://www.wipo.int/en/web/wipo-magazine/articles/examining-patents-trademarks--designs-the-art-of-ip-examiners-84063>). 10.11.2025*).

«...Звіт «Світові показники інтелектуальної власності (WIPI) 2025» пропонує комплексний огляд глобальних інноваційних тенденцій, використовуючи дані приблизно 150 відомств інтелектуальної власності, щоб продемонструвати п'ятий рік поспіль зростання патентної діяльності. У 2024 році кількість глобальних патентних заявок досягла історичного максимуму в 3,7 мільйона, що становить 4,9% зростання, яке значною мірою обумовлене активною діяльністю в Китаї, Індії, Республіці Корея та Японії... Серед країн, що посідають перші місця за кількістю поданих заявок, Індія, Фінляндія та Туреччина були єдиними країнами, які продемонстрували двозначне зростання, причому Індія, зокрема, досягла шостого року поспіль швидкого зростання, що було зумовлено внутрішніми інноваціями. Хоча кількість заявок на реєстрацію торговельних марок стабілізувалася і на кінець року залишилася практично незмінною після дворічного спаду — причому Китай зберіг домінуюче лідерство, за ним слідує США — кількість заявок на реєстрацію промислових зразків зросла на 2,2 %. Це зростання активності у сфері промислового дизайну було особливо помітним у країнах з економікою, що розвивається, де найвищі темпи зростання продемонстрували Індія, Марокко та Індонезія...» (*World Intellectual Property Indicators: Global Patent*

and Design Filings Reach New Records in 2024, Trademarks Flat // WIPO (https://www.wipo.int/pressroom/en/articles/2025/article_0012.html). 12.11.2025).

«Індонезія виступила з ініціативою через Всесвітню організацію інтелектуальної власності (ВОІВ) щодо розробки нової міжнародної правової бази для регулювання авторських гонорарів у цифровому середовищі. Пропозиція спрямована на виправлення дисбалансів та підвищення прозорості в існуючій глобальній системі авторських гонорарів, зокрема щодо фонограм та аудіовізуальних творів, що споживаються в Інтернеті. Індонезія наголошує, що творці з країн, що розвиваються, часто стикаються з несправедливим розподілом гонорарів...

Ініціатива в першу чергу реалізується через Постійний комітет ВОІВ з авторського права та суміжних прав (SCCR) на основі попередньої роботи, пов'язаної з авторськими роялті, з метою вирішення давніх місцевих проблем в Індонезії. Крім того, Індонезія використовує регіональну дипломатію в рамках таких форумів, як ASEAN, щоб заручитися підтримкою та досягти консенсусу щодо цих глобальних зусиль...

Ключові аспекти пропозиції включають:

- **Глобальне управління роялті:** Створення міжнародної структури під керівництвом ВОІВ, орієнтованої на ліцензування, збір та прозорий розподіл роялті за аудіо- та відеопродукцію, з метою стандартизації та оптимізації управління роялті на транскордонному рівні...
- **Розподіл, орієнтований на користувача (UCD):** просування систем виплати роялті на основі кількості користувачів як більш справедливої альтернативи існуючим моделям розподілу за часткою ринку. У цій моделі виплати визначаються на основі абонентської плати від окремих користувачів, які взаємодіють з контентом.
- **Зміцнення колективних управлінських органів:** стандартизація управління та підзвітності колективних управлінських організацій (СМО) з метою підвищення ефективності та справедливості в транскордонному управлінні роялті за допомогою юридично зобов'язуючих механізмів...

Незважаючи на ці амбітні пропозиції, попереду чекають виклики. Створення юридично зобов'язуючої рамки в рамках ВОІВ може зустріти опір з боку встановлених інтересів у сфері авторського права в США та Європі, де організації колективного управління правами вже добре розвинені. Крім того, хоча пов'язування пропозиції з проблемами, пов'язаними з ШІ, може викликати інтерес у творців, динаміка, що впливає на розвиток ШІ, значно відрізняється від тієї, що впливає на творців з ринків, що розвиваються, та стрімінгові платформи. Підтримка цієї пропозиції буде розгортатися в найближчі місяці в міру просування дискусій у рамках ВОІВ...» **(Nick Redfearn. *New copyright royalty proposal initiative at WIPO // Rouse* (<https://www.antipiracy.news/post/new-copyright-royalty-proposal-initiative-at-wipo>). 18.11.2025).**

«Опитування WIPO Pulse 2025 показує, що глобальна обізнаність про інтелектуальну власність (ІВ) зростає, хоча повне розуміння громадськістю ще не досягнуто. На основі відповідей 35 500 осіб із 74 країн дослідження повідомляє про зростання рівня обізнаності про патенти, торговельні марки, промислові зразки, авторське право та географічні зазначення порівняно з 2023 роком, причому найсильніше зростання спостерігається у сфері торговельних марок та авторського права, що відображає зростаючу важливість ідентичності бренду та творчої діяльності в сучасній економіці. Це зростання обізнаності є важливим, оскільки поінформовані споживачі, як правило, більше поважають інтелектуальну власність, підтримують легальний бізнес і цінують значення інновацій, а все це є основою творчості та економічного розвитку. Однак результати також висвітлюють регіональні розбіжності: обізнаність зросла серед молоді та жінок в Азіатсько-Тихоокеанському регіоні, але дещо знизилася щодо всіх прав інтелектуальної власності у Східній Європі, тоді як Західна Європа, США та Канада демонструють позитивне ставлення до торговельних марок та авторських прав, але все більший скептицизм щодо продуктів, захищених дизайном...

Сприйняття інтелектуальної власності залишається складним. Хоча споживачі у всьому світі довіряють продуктам, захищеним інтелектуальною власністю, і розуміють їхню роль у забезпеченні справедливої винагороди для творців, багато хто все ще сумнівається, чи такі продукти пропонують кращу ціну або чи повинні вони бути їхнім пріоритетним вибором. Це вказує на необхідність більш чіткої комунікації з боку політиків щодо практичних переваг інтелектуальної власності, включаючи підвищення безпеки споживачів. Довіра до ІВ як рушійної сили економічного зростання залишається сильною в усьому світі, хоча оптимізм дещо слабшає в Західній Європі та Північній Америці, тоді як країни з економікою, що розвивається, продовжують розглядати ІВ як потужний інструмент розвитку та створення робочих місць. Загалом, результати дослідження підкреслюють, що ІВ стає центральною глобальною темою, яка впливає на інновації, торгівлю та культурний обмін, закликаючи підприємства посилювати освіту та просвітницьку діяльність у сфері ІВ, а політиків – впроваджувати інклюзивні стратегії, що усувають прогалини в обізнаності та зміцнюють довіру до системи ІВ» (*Susan Bradley. WIPO Pulse 2025 - Global IP awareness rises, but regional gaps persist // Marks & Clerk* (<https://www.marks-clerk.com/insights/latest-insights/102lv9g-wipo-pulse-2025-global-ip-awareness-rises-but-regional-gaps-persist/>). 19.11.2025).

«Фатімат Хіма Мох Вахід, відома як Хіму, — динамічна мальдівська підприємниця та художниця, яка поєднує креативність, гумор і швидкість, щоб революціонізувати персоналізовані подарунки через свій бренд Kalhudeli. Маючи досвід у бізнесі — вона має ступінь MBA від INTI

International University та ступінь магістра мистецтв у галузі менеджменту від University of Hertfordshire — Хіму рано зрозуміла, що її творчий дух не може розвиватися в умовах традиційної зайнятості. Натомість вона присвятила себе мистецтву, натхненна своїми численними подорожами Азією, де вона занурилася в різноманітні культури, кухні та художні традиції...

У 2023 році Хіму офіційно запустила DaBlackDot, креативну маркетингову компанію, яку вона задумувала ще з дитинства. Назва є даниною поваги до характерної чорної плями на її підборідді — родимки, яка колись визначала її ідентичність. Під цією маркою вона представила Kalhudeli (що означає «чорне чорнило» мовою дивехі), бренд, який відображає її сміливий, мінімалістичний стиль і любов до спонтанності. Під час пандемії COVID-19 Хіму почала малювати цифрові картини чорним чорнилом, які з гумором відображали повсякденне життя. Її нетерплячість до розфарбовування спонукала її розробити швидку, нерафіновану техніку, в якій недосконалості стали частиною чарівності. Глядачі полюбили її дотепні, підбадьорливі ілюстрації, що спонукало її перетворити їх на миттєві персоналізовані подарунки — футболки, чашки, брелоки та інше — готові всього за 15–45 хвилин...

Хоча основним ринком збуту Kalhudeli є мальдівські жінки віком до 45 років, Хіму мріє про глобальну експансію. Такі виклики, як географічне положення країни та обмежені можливості монетизації, не приглушили її амбіції. Вона прагне експортувати свою концепцію «швидкого мистецтва» у всьому світі, пропагуючи сміх і творчість. Її роботи вже захищені Законом про авторське право Мальдівських островів, і вона планує зареєструвати торговельну марку Kalhudeli, як тільки буде прийнятий новий закон про торговельні марки, який зараз розробляється за підтримки Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ). Завдяки наставництву ВОІВ Хіму отримала знання про брендинг та інтелектуальну власність, що дозволило їй розширити свій бізнес у міру зміцнення творчої економіки Мальдівських островів...» (*Fast Art Black Ink Creations Conquer Public in the Maldives // WIPO* (<https://www.wipo.int/en/web/ip-advantage/w/stories/fast-art-black-ink-creations-maldives>). 21.11.2025).

«В рамках серії публікацій «Розблокування фінансування, забезпеченого інтелектуальною власністю», у виданні «Шлях Бразилії» висвітлюються основні виклики, пов'язані з використанням активів інтелектуальної власності як застави в Бразилії. Обговорення зосереджується на двох критично важливих сферах — оцінці інтелектуальної власності та обізнаності про інтелектуальну власність — і охоплює як ключові досягнення, так і перешкоди, що залишаються. На завершення в документі представлено пропозиції щодо майбутніх проєктів та партнерств з урядовими установами та приватним сектором, спрямованих на розвиток фінансування під

заставу інтелектуальної власності в країні» (*Country Perspectives: Brazil's Journey // WIPO* (<https://www.wipo.int/publications/en/details.jsp?id=4826>). 25.11.2025).

«Серія «Intellectual Property Benchbook» — це збірка практичних посібників з права інтелектуальної власності та судової процедури, призначених допомогти суддям розглядати справи про інтелектуальну власність у своїх судах та інформувати читачів про те, як вирішуються спори про інтелектуальну власність у різних юрисдикціях. У томі, присвяченому Шрі-Ланці, міститься покроковий посібник з судового розгляду спорів щодо інтелектуальної власності на кожному етапі судочинства в цій країні, з особливим акцентом на процедурних аспектах. Посібник, підготовлений досвідченим суддею у відставці, має на меті поділитися з колегами-суддями передовим досвідом та практичними знаннями» (*Intellectual Property Adjudication in Sri Lanka // WIPO* (<https://www.wipo.int/publications/en/details.jsp?id=4824>). 26.11.2025).

Інтелектуальна власність в Україні

«Згідно зі Звітом Європейської Комісії щодо України в рамках Пакета розширення (Ukraine Report 2025), Україна досягла певного прогресу у сфері права інтелектуальної власності, зокрема шляхом підготовки ключових законопроектів про авторське право, патенти, торговельні марки та комерційні таємниці, спрямованих на подальше наближення до *acquis* ЄС. У сфері промислової власності відзначено набуття чинності нових Правил складання заявок на винаходи та торговельні марки...

Водночас Єврокомісія вказала на низку проблем, що потребують вирішення. До них належить призупинення акредитації організацій колективного управління (ОКУ) через воєнний стан, що негативно впливає на виплату роялті. Також необхідне подальше наближення до норм ЄС щодо сертифікатів додаткової охорони та примусового ліцензування фармацевтичних патентів. У сфері правозастосування, хоча кількість справ про порушення скоротилася, ключовою перешкодою залишається нефункціонування Вищого суду з питань інтелектуальної власності...

Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій (УКРНОІВІ) отримав позитивну оцінку за співпрацю з EUIPO, зокрема за інтеграцію даних про національні торговельні марки до бази TMView. На наступний рік Єврокомісія рекомендує Україні, серед іншого, покращити функціонування ОКУ, удосконалити боротьбу з піратством, ухвалити підготовлені законопроекти та затвердити Стратегію розвитку сфери ІВ до 2030 року...» (*Європейська Комісія відзначила поступ України у сфері*

«6 листопада 2025 року відбувся 22-й щорічний Діалог з питань інтелектуальної власності (IPR Діалог) між Україною та Європейським Союзом, який підтвердив відданість ЄС підтримці модернізації української ІР-сфери та її інтеграції в глобальну торговельну систему, незважаючи на виклики війни. Українська делегація на чолі з Олександром Цибортом відзначила послідовну роботу за трьома напрямками: підготовка до імплементації норм *acquis* ЄС, зміцнення інституційної спроможності та мінімізація наслідків війни.

В рамках законодавчої реформи Україна представила ключові пропозиції: удосконалення регулювання торговельних марок шляхом впровадження європейської моделі експертизи; структурування умов патентоздатності та запровадження європейської моделі охорони винаходів, включаючи додаткові права фермерів та примусове ліцензування; а також повну імплементацію Директиви ЄС щодо захисту комерційних таємниць та внесення змін до сфери авторського і суміжних прав (зокрема, щодо ретрансляції, технологічних засобів захисту та охорони прес-публікацій)...

Щодо інституційної розбудови, очільниця УКРНОІВІ Олена Орлюк повідомила про успішну співпрацю з EUIPO (зокрема, інтеграцію понад 600 тисяч українських торговельних марок до бази TMview та підготовку до DesignView у 2026 році) та ЕПО (підписання Меморандуму про посилене партнерство для приєднання до Європейської патентної конвенції до 2027 року)...

Критичним питанням залишається запуск спеціалізованого ІР Суду, який відкладений через законодавчі неузгодженості та кадрову потребу в інших судах. Представники судової влади наголосили, що без дієвої судової структури ефективний захист прав ІВ неможливий, позицію, яку послідовно підтримує УКРНОІВІ. Крім того, Україна завершила розробку Національної стратегії розвитку сфери інтелектуальної власності до 2030 року...

У сфері правозастосування відзначається зниження кількості справ, але активізація адміністративних інструментів захисту, зокрема, функціонування Центру спостереження ІВ та підписання меморандумів з Верховним Судом. Великі українські маркетплейси, такі як Prom.ua та Rozetka, вже впровадили механізми блокування контрафакту на основі скарг правовласників. Українська сторона закликала ЄС до ширшого долучення до робочих груп Європейської обсерваторії та підключення до Порталу з питань правозастосування ІВ (IPER)...

» (Діалог з питань інтелектуальної власності 2025: Україна представила ЄС прогрес в ІР сфері та актуальний стан правозастосування

«Паралельно з повномасштабною війною росія веде проти України ще один фронт – правовий та інформаційний, системно привласнюючи українську інтелектуальну власність і використовуючи її як інструмент гібридної агресії. Починаючи з окупації Криму, агресор незаконно реєструє українські географічні зазначення й бренди у своїх реєстрах: кримські вина «Балаклава», «Новий Світ», «Магарач», «Меганом», а згодом – і «Мелітопольська черешня», яку розпатент у 2024 році цинічно оформив як «перший регіональний бренд нових регіонів рф» та закликав бізнес із тимчасово окупованих територій реєструвати там свої позначення...

Паралельно росія краде й використовує українські музичні твори – від пісні Христини Соловій «Тримай» у льодовому шоу дружини речника путіна до композиції Злати Огнєвіч на заходах «єдиної расії» – та вдається до IP-шантажу, як у випадку зламівання й витоку десятків гігабайтів даних зі Stalker 2, аби тиснути на розробників. На внутрішньому рівні держава-агресор фактично легалізувала піратство щодо власників прав із «недружніх» країн, дозволивши російським компаніям безкарно використовувати чужі об'єкти ІВ...

Ці дії грубо порушують міжнародні договори (ТРИПС, Паризьку конвенцію, Мадридську угоду) й підривають довіру до глобальної IP-системи. Росія систематично зловживає інструментами WIPO – Мадридською системою, РСТ, базами Madrid Monitor і Patentscope – подаючи заявки, у яких адреси заявників на тимчасово окупованих територіях України зазначаються як «російські». Попри рішення Генасамблеї WIPO 2024 року про врахування суверенітету й територіальної цілісності України, нинішня модель із дисклеймерами виявилася неефективною: протягом року було опубліковано щонайменше кілька десятків реєстрацій із хибними адресами, зокрема ТМ «МАССАНДРА». Україна наполегливо повертає це питання на порядок денний WIPO, добиваючись закриття московського офісу організації та припинення фінансування проєктів для рф...

На міжнародних майданчиках українська делегація прямо називає спроби рф використати процедури WIPO для легалізації окупації та крадіжки української ІВ загрозою цілісності всієї багатосторонньої системи. У відповідь уже обговорюються нові запобіжники, зокрема застосування ШІ для автоматичного блокування заявок із ТОТ, які подаються як «російські». Усередині країни Україна гармонізує власні правила з європейськими – зокрема, оновила регулювання географічних зазначень, щоб забезпечити їм захист на ринку ЄС.

Ця боротьба не дасть миттєвого ефекту, але це «гра в довгу». Росія намагається відібрати в України суб'єктність, переписуючи карти, історію й реєстри. Натомість Україна послідовно використовує всі доступні юридичні

механізми, щоб зупинити агресора в правовому полі, захистити власну ІВ і не допустити перетворення світової ІР-системи на інструмент політичних маніпуляцій. На кону – не лише наші національні інтереси, а й стабільність міжнародного правопорядку...» *(Олена Орлюк. Чому Росія намагається вкрати українську інтелектуальну власність, і як ми відстоюємо її на міжнародній арені // ТОВ "УП Медіа Плюс" (<https://www.pravda.com.ua/columns/2025/11/11/8006715/>). 11.11.2025).*

«...Сучасний ринок змушує бізнес шукати нетрадиційні способи індивідуалізації, серед яких особливе місце посідають кольорові торговельні марки (ТМ). Законодавство України (ЦК України та Закон «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг») прямо дозволяє реєстрацію комбінацій кольорів, а також одного кольору за певних умов...

Ключовою перешкодою для реєстрації кольору є критерій розрізняльної здатності, оскільки колір сам по собі зазвичай сприймається як естетичний або функціональний елемент, а не як індикатор походження товару. Тому для отримання правової охорони кольору заявник повинен довести, що позначення набуло вторинного значення (secondary meaning) — тобто внаслідок тривалого та інтенсивного використання колір став асоціюватися у споживачів саме з товарами чи послугами конкретного виробника. Доказова база включає маркетингові дослідження, дані про обсяги продажів та інвестиції в рекламу...

Комбінації кольорів мають вищі шанси на реєстрацію, якщо вони чітко визначені: заявник повинен вказати точні кольори, їх пропорції та розташування. При цьому реєстрація кольору не дає абсолютної монополії; інші учасники ринку можуть використовувати схожі кольори, якщо це не створює ймовірності змішування (обмеження конкуренції). Українська практика поступово гармонізується з європейською, де успішно зареєстровані, наприклад, фіолетовий колір Cadbury. Загалом, реєстрація кольорової ТМ в Україні є можливим, але винятковим явищем, що вимагає ретельної підготовки доказів...» *(Назар Костенко. Колір як торговельна марка: особливості правової охорони // ТОВ «Юридична газета» (<https://yur-gazeta.com/publications/practice/zahist-intelektualnoyi-vlasnosti-avtorske-pravo/kolir-yak-torgovelnna-marka-osoblivosti-pravovoyi-ohoroni.html>). 17.11.2025).*

«В українській системі охорони торговельних марок діє реєстраційний принцип, але з нього існує важливий виняток — право попереднього користувача. За статтею 500 Цивільного кодексу будь-яка особа, що до пріоритетної дати чужої заявки добросовісно використовувала позначення у господарській діяльності або здійснила серйозну підготовку до такого використання, може й надалі безоплатно застосовувати його в тих самих

межах. Право виникає автоматично, не потребує реєстрації і має виключно захисний характер: ним не можна розпоряджатися, передавати чи ліцензувати, а лише зберегти вже наявний обсяг використання...

Щоб посилатися на це право, необхідно довести чотири кумулятивні умови:

- пріоритет у часі — факт використання до подання чужої заявки або заявленого пріоритету;
- добросовісність — відсутність наміру «паразитувати» на чужому бренді;
- реальне комерційне використання на території України (договори, рахунки, реклама, виставки тощо);
- ідентичність або схожість позначень і тих самих товарів/послуг...

Обсяг права «заморожується» на рівні, що існував до дати заявки: заборонено розширювати асортимент, географію чи суттєво змінювати знак. Власник зареєстрованої ТМ не може заборонити такому користувачеві продовжувати діяльність, але має право вимагати припинення, якщо останній виходить за встановлені межі...

Право попереднього користування не поглинається принципом вичерпання прав і діє незалежно від нього. Воно зберігається, доки існує сам користувач і доки позначення фактично застосовується; пряма процедура припинення законом не передбачена, але тривале невикористання може розцінюватися як фактична відмова від права...

Через відсутність реєстру попередніх користувачів ключовим є доказування: договори поставки, платіжні документи, рекламні матеріали до пріоритетної дати та свідчення масштабності й довготривалості використання. У міру збільшення кількості заявок на ТМ право попереднього користувача стає критично важливим інструментом балансу між новими правовласниками та добросовісними суб'єктами, що вже працювали під певним позначенням...» *(Богдан Кузьмович. Особливості реалізації права попереднього користування торговельною маркою // ТОВ «Юридична газета» (<https://yur-gazeta.com/publications/practice/zahist-intelektualnoyi-vlasnosti-avtorske-pravo/osoblivosti-realizaciyi-prava-poperednogo-koristuvannya-torgovelnouy-markoyu.html>). 18.11.2025).*

«Для збереження прав на торговельну марку (ТМ) в Україні власнику необхідно вчасно проводити процедуру продовження, оскільки будь-яка помилка може призвести до втрати бренду та значних фінансових і репутаційних збитків...»

Термін дії свідоцтва на ТМ становить 10 років, і ключовим моментом є те, що відлік починається з дати подання заявки, а не з дати отримання свідоцтва. Це означає, що перший термін захисту може бути коротшим за 10 років. Закон дозволяє продовжувати термін дії необмежену кількість разів, що робить захист ТМ потенційно вічним...

Процедура продовження є простою: потрібно подати клопотання та сплатити збір. Найкращий час для цього — останні шість місяців до закінчення 10-річного терміну. Вартість продовження для одного власника та одного класу становить 12 000 грн.

Якщо власник пропускає основний термін, закон передбачає пільговий період у 6 місяців, проте збір за продовження зростає на 50%. Якщо ж не скористатися і цим періодом, свідоцтво втрачає чинність остаточно і без можливості відновлення...

Наслідки пропуску терміну є катастрофічними:

- Втрачається виключне право на бренд, і будь-хто може зареєструвати схожу ТМ.
- Забороняється використання символу ®.
- Неможливо вимагати компенсації за порушення прав.

Бренд перетворюється на нематеріальний актив з нульовою вартістю, який неможливо продати чи ліцензувати...

Єдине послаблення — протягом двох років після втрати прав лише колишній власник може повторно зареєструвати цей знак, щоб захистити його від третіх осіб. Отже, суворе дотримання строків продовження є критично важливим для захисту найціннішого активу бізнесу — його імені та репутації...» (*Як продовжити термін дії свідоцтва на торговельну марку? // «Дебет-Кредит» Український фінансово-бухгалтерський портал (<https://news.dtki.ua/state/other/105400-iak-prodovziti-termin-diyi-svidoctva-na-torgovelnu-marku>). 20.11.2025*).

«Захист інтелектуальної власності є критично важливим для виживання та розвитку малого бізнесу, оскільки ризик копіювання бренду, продуктів чи контенту надзвичайно високий. Для захисту використовуються три основні інструменти: авторське право, торговельна марка (ТМ) та патент.

Торговельна марка — це перший і найважливіший крок для будь-якого бізнесу (кав'ярні, магазину, онлайн-школи), оскільки вона захищає назву, логотип та слоган — те, за що клієнти впізнають бренд. Без реєстрації ТМ конкурент може зареєструвати вашу назву на себе і заборонити вам нею користуватися, що підтверджується численними позовами від Rozetka до малого бізнесу.

Авторське право захищає творчі роботи — тексти, фото, дизайн сайту, пости в соцмережах. Воно виникає автоматично, але для ефективного захисту в суді (наприклад, у справі BuzzFeed, де фотограф отримав компенсацію) необхідна державна реєстрація, яка слугує головним доказом авторства.

Патент (або свідоцтво на промисловий зразок) потрібен для захисту технічних винаходів, унікальних пристроїв чи дизайну виробів. Він не дозволяє конкурентам скопіювати вашу розробку (як це робить "Steko" для захисту своїх профільних систем) і підвищує вартість бізнесу для інвесторів...

Оптимальна стратегія — комбінувати ці інструменти: ТМ для назви кав'ярні, авторське право для дизайну меню і патент для унікальної технології обсмаження кави. Інвестиція в реєстрацію прав на старті є значно дешевшою за витрати на судові позови та втрату бренду, тому захист ІВ — це не розкіш, а обов'язкова частина бізнес-стратегії...» *(Юлія Іськова. Як захистити бізнес в Україні від копіювання: авторське право, торговельна марка чи патент? // Кошт Media (<https://kosht.media/yak-zakhystyty-biznes-v-ukraini-vid-kopiiuvannia-avtorske-pravo-torhovelnna-marka-chy-patent/>). 20.11.2025).*

«Франчайзинг сформувався як масова бізнес-модель у ХХ ст. завдяки мережам швидкого харчування, але його сутність незмінна: власник бренду (франчайзер) ліцензує свої нематеріальні активи – насамперед зареєстровану торговельну марку – партнеру-франчайзі за вступний платіж та роялті. Саме знак, що гарантує однаковий досвід для споживачів від Києва до Нью-Йорка, є «ядром» системи: без нього франшиза перетворюється на набір інструкцій без ринкової вартості. Реєстрація ТМ відкриває можливість укладати ліцензійні договори, контролювати якість, боротися з контрафактом і запобігати розмиванню бренду, а в разі порушень – припиняти використання позначення в суді...

Для виходу за межі України компанії, як правило, подають одну міжнародну заявку за Мадридською системою (131 країна, >80 % світової торгівлі) або через EUIPO, одразу закриваючи весь ЄС. Це швидше й дешевше, ніж національні процедури у кожній державі, і водночас мінімізує ризик, що місцевий партнер спробує «перехопити» знак – проблема, з якою стикаються бренди, котрі не подбали про охорону заздалегідь...

Український ринок уже налічує близько 600 франчайзерів («Нова пошта», ROZETKA, Dnipro M тощо) і активно експортує концепції, передусім до Польщі та інших країн ЄС, де обіг франчайзингу сягає сотень мільярдів євро. У США галузь прогнозує оборот понад 936 млрд \$ у 2025-му, а драйверами зростання залишаються малий бізнес, жінки-підприємниці та ветерани; в Європі – сервіси wellness, pet care, STEM-освіта, green-technologies...

Отже, компанії, що планують масштабування через франчайзинг, мають зробити першим кроком повну й своєчасну реєстрацію торговельної марки в Україні та на цільових зовнішніх ринках. Це забезпечує юридичний захист, довіру потенційних франчайзі, централізований контроль якості й репутації, а також перетворює бренд на довгостроковий актив, який можна безпечно комерціалізувати у світі» *(Катерина Дробишева. Реплікація успіху. Як українські компанії масштабують бізнес через торговельні марки // Українська Рада Торгових Центрів (<https://www.ucsc.org.ua/replikacziya-uspihu-yak-ukrayinski-kompaniyi-masshtabuyut-biznes-cherez-torgovelni-marky/>). 24.11.2025).*

«Інтелектуальна власність дедалі частіше виступає точним індикатором справжніх намірів і стратегії компаній: на відміну від публічних заяв чи презентацій, саме патенти, торгові марки й корисні моделі показують, у які технології бізнес інвестує зараз і на що робить ставку в майбутньому. Завдяки відкритим даним, зокрема Реєстру інтелектуальної власності та аналітичним сервісам на кшталт Clarity Project, ІР-розвідка сформувалася як окремий інструмент бізнес-аналітики: вона дозволяє пов'язати між собою власників брендів, учасників публічних закупівель, підрядників і розробників інновацій, формуючи цілісний портрет компанії...

У відкритих реєстрах насамперед відстежують три ключові типи ІР-активів. Торгові марки відображають бренд-портфель і товарні лінійки (назви продуктів, логотипи), патенти – рівень технологічності та напрямки R&D (обладнання, алгоритми, програмні рішення), а корисні моделі – прикладні інженерні напрацювання, які лягають в основу практичних виробничих рішень. Разом вони формують структуру ІР-портфеля та дають змогу аналізувати бізнес глибше, ніж це можливо за фінансовою звітністю: послідовне патентування в певній галузі свідчить про технічну спеціалізацію, а різке зростання кількості ТМ у певному класі вказує на підготовку до виходу в нову нішу...

ІР-розвідка працює як “рентген”: за патентами виявляють основну технологічну лінію компанії та технічні тренди, а за торговими марками й корисними моделями – конкурентні ніші й активність на конкретних ринках. Інструменти на кшталт Clarity Project спрощують пошук власника бренду: користувач вводить назву, отримує профіль юридичної особи з її ТМ, патентами й корисними моделями, а також бачить участь у закупівлях, коло контрагентів та інші зв'язки.

Патентні заявки, які подаються задовго до появи готових продуктів, перетворюються на джерело ранніх сигналів про майбутні технології: вони дозволяють оцінити складність інновацій, ринки, на які бізнес орієнтується, і припустити, які рішення можуть незабаром з'явитися на ринку. Центральну роль у цьому відіграє Реєстр ІВ: він дає змогу відстежувати динаміку подання заявок, порівнювати патентні активи різних гравців, бачити зміну пріоритетів, структуру власності брендів, а в поєднанні з даними про публічні закупівлі – верифікувати, чи підтверджуються ІР-намірів реальними контрактами й технічними закупівлями...

Загалом система інтелектуальної власності стає фундаментом прозорого й конкурентного бізнес-середовища: відкриті реєстри забезпечують огляд технологічного розвитку компаній, їхніх стратегічних пріоритетів та інноваційної активності, а публічний доступ до цих даних дає змогу формувати збалансовану конкуренцію та обґрунтовано демонструвати технічні й продуктові переваги. Комплексне використання ІР-даних зміцнює економічну стабільність, допомагає прогнозувати ринкові тенденції й точніше оцінювати цілі, можливості та перспективи бізнесу...» *(Микола Грабовецький. ІР-розвідка: як зрозуміти, чим займається компанія, лише подивившись її*

патенти // Новини Івано-Франківськ (<https://versii.if.ua/novunu/ip-rozvidkayak-zrozumity-chym-zajmayetsya-kompaniya-lyshe-podyvyvshys-yiyi-patenty/>). 25.11.2025).

«До 2023 р. українська оборонна індустрія фактично існувала без патентів: із 2013-го в державному реєстрі не з'явилося жодного захищеного винаходу, тоді як окремі конструктори приватно оформлювали сотні патентів. Причина — успадкована від СРСР практика: усі розробки автоматично засекречувалися, формального управління ІВ не було, а в контрактах відсутні стандартні положення про права на результати НДДКР. У 2025 р. ситуацію почали змінювати. При Міноборони створено управління з питань інтелектуальної власності; вперше централізовано виділяються бюджетні кошти на реєстрацію та підтримання патентів і інших об'єктів ІВ, а їхня вартість відображається в бухгалтерському обліку підприємств...

13 жовтня Кабмін ухвалив постанову № 1310, що запускає експеримент: українські компанії можуть безоплатно використовувати технології, які перебувають у розпорядженні Міноборони, для серійного виробництва озброєння, при цьому зберігаючи за собою права інтелектуальної власності на доопрацьовані рішення. Уже видано перші ліцензії, проте надалі необхідно вибудувати сталу модель розподілу прав між власниками ІВ і виробниками...

У пошуку оптимальної системи Україна орієнтується на дві паралельні парадигми: європейську, що робить ставку на відкритий обмін знаннями і комерціалізацію технологій, та натівську, де пріоритетом залишається безпека і, відповідно, вищий рівень секретності. Переосмислення цієї дихотомії має сформувати гібридну модель, яка одночасно забезпечить захист критичних розробок і створить стимули для залучення приватного капіталу та виходу українських оборонних інновацій на європейський ринок...» (В Україні до 2023 року на державному рівні не було зареєстровано жодного патенту в оборонній індустрії // Укрінформ (<https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/4062719-v-ukraini-do-2023-roku-na-derzavnomu-rivni-ne-bulo-zareestrovano-zodnogo-patentu-v-oboronnij-industrii.html>). 25.11.2025).

Інтелектуальна власність в мережі Інтернет

«Музика є важливим емоційним компонентом реклами бренду, але її вплив часто обмежується складною та застарілою системою ліцензування. Отримання прав на пісню — це складний процес, що передбачає переговори з багатьма зацікавленими сторонами, включаючи артистів, видавців та звукозаписні компанії. Ця складність посилюється в сучасному медіа-просторі,

де різні правила для таких платформ, як телебачення та соціальні медіа, створюють «ліцензійне болото», яке може призвести до дорогих судових процесів, як це було у випадку гучних судових позовів проти таких брендів, як Chili та DSW за несанкціоноване використання музики...

Основною проблемою є розбіжність між швидкоплинними потребами сучасного цифрового маркетингу та ліцензійною системою, створеною для минулої епохи, яка вимагає окремого, повільного та дорогого отримання дозволів як на композицію пісні, так і на її мастер-запис. Це призводить до того, що бренди або ненавмисно порушують авторські права, або свідомо йдуть на ризик. Нещодавня поява музики, створеної за допомогою штучного інтелекту, додає ще один рівень правової невизначеності, оскільки бренди стикаються з потенційними судовими позовами щодо результатів роботи моделей штучного інтелекту, навчених на неліцензованих творах...

Щоб вирішити цю проблему, галузь може використовувати технології для створення більш оптимізованої системи. Пропоновані рішення включають платформи ліцензування, що спеціалізуються на синхронізації, які пропонують попередньо затверджену музику за передплатою або за окрему плату, вдосконалені інструменти пошуку з підтримкою штучного інтелекту, що допомагають брендам ефективно знаходити відповідні треки, а також моделі спільного ціноутворення для соціальних медіа з великим обсягом контенту. Застосовуючи такі інновації, бренди можуть безпечно отримувати доступ до музики для створення резонансних кампаній, одночасно забезпечуючи справедливу винагороду артистам, створюючи взаємовигідну структуру для обох сторін...» (*Samantha Sawyer. The broken beat: Bringing brands and agencies back in step // Music Ally Ltd. (<https://musically.com/2025/11/03/the-broken-beat-bringing-brands-and-agencies-back-in-step/>). 03.11.2025*).

«...Популярна тіньова бібліотека Anna's Archive, метапошукова система для піратських книг і статей, стала основною мішенню для власників авторських прав. Всього за три роки видавці та автори змусили Google видалити з результатів пошуку 749 мільйонів URL-адрес цього сайту. Ця масштабна кампанія з видалення становить 5% від усіх запитів на видалення URL-адрес на підставі авторських прав, які Google отримав з 2012 року... Запущений у 2022 році після жорстких заходів проти Z-Library, сайт має на меті забезпечити громадський доступ до «безкоштовних» книг і також був залучений в інші суперечки, включаючи судовий позов за викрадення даних з бази WorldCat та надання своєї бібліотеки дослідникам штучного інтелекту для навчання моделей. Незважаючи на ці масштабні зусилля правовласників, таких як Penguin Random House і John Wiley & Sons, які продовжують щотижня повідомляти про приблизно 10 мільйонів нових URL-адрес, кампанія мала обмежений успіх у тому, щоб зробити сам сайт невидимим... Хоча повідомлення про видалення ефективно видаляють конкретні URL-адреси

піратського контенту з результатів пошуку, архів Анни залишається легко доступним, а його основний домен все ще з'являється першим у результатах пошуку за назвою в Google...» (*Ernesto Van der Sar. Google Removed 749 Million Anna's Archive URLs from its Search Results // TorrentFreak (<https://torrentfreak.com/google-removed-749-million-annas-archive-urls-from-its-search-results/>). 07.11.2025*).

«...Відомі музиканти та офіційні постачальники сувенірної продукції, серед яких такі артисти, як Chappell Roan, Dua Lipa та Twenty One Pilots, нещодавно подали позови до суду з метою боротьби з підробленою та піратською сувенірною продукцією, що продається як в Інтернеті, так і поза концертними майданчиками. Оскільки доходи від стримінгу залишаються низькими — часто лише від 0,003 до 0,005 долара за перегляд — артисти зараз значною мірою залежать від продажу квитків та сувенірної продукції, причому сувенірна продукція з концертів на середніх майданчиках приносить тисячі доларів за ніч... За словами експерта з торгових марок Майка Веттезе, кожна підроблена футболка означає значну втрату доходу та шкоду репутації бренду артиста. Офіційна продукція має ліцензійні витрати, що робить її дорожчою, тоді як підробники обходять ліцензування та накладні витрати, що дозволяє їм продавати товари дешевше за оригінальні. Сучасні виробничі інструменти також зробили підробку простішою та дешевшою, що дозволяє практично будь-кому масово виробляти підробки та продавати їх через численні онлайн-платформи.

Щоб захистити свої доходи, артисти звертаються до більш надійних стратегій боротьби з підробками. Судові позови можуть стримати великих виробників підробок, але їх виконання є дорогим і, як правило, виправданим лише у випадках істотного порушення. Місцеві інспектори з торгових стандартів можуть вилучати несанкціоновані товари поза межами торгових майданчиків, що є економічно вигідним варіантом забезпечення дотримання законодавства. Однак підробки в Інтернеті становлять більшу проблему, оскільки продавці, які порушують авторські права, швидко з'являються знову під новими іменами, що ускладнює і здорожує розгляд кожного випадку. Бренди повинні зважувати витрати на правозастосування з масштабом порушення, хоча рекомендується вживати послідовних заходів, щоб не створювати враження, що підробки залишаються безкарними...

Більш делікатне питання виникає з товарами, виготовленими фанатами, які продаються на таких платформах, як Etsy. Хоча технічно це є порушенням, такі товари часто виробляються в невеликих обсягах справжніми фанатами, і агресивне застосування закону може відштовхнути основних прихильників — як це було, коли Люк Комбс публічно вибачився перед фанатом, який ненавмисно став фігурантом судового процесу про боротьбу з підробками. Нові платформи, такі як Softside, тепер пропонують фанатам легальний спосіб

створювати індивідуальні товари з використанням торгових марок та зображень, затверджених артистами...

Оскільки артисти все більше покладаються на доходи від продажу товарів, очікується зростання кількості судових позовів проти підробників. Ефективна стратегія вимагає розмежування між шкідливими, великомасштабними підробниками та шанувальниками з добрими намірами, а також балансу між суворим правозастосуванням та необхідністю підтримувати позитивні відносини з шанувальниками» *(Mike Vettese. Seizing counterfeit merchandise in the age of music streaming // Murgitroyd & Company (<https://www.murgitroyd.com/insights/trade-marks/seizing-counterfeit-merchandise-in-the-age-of-music-streaming>). 10.11.2025).*

«...Amazon підтвердила, що її пристрої Fire TV тепер блокують додатки, встановлені користувачами для піратського контенту. Зміна відбулася в той час, коли Amazon відмовляється від Android для своїх пристроїв Fire TV і переходить на власну операційну систему...

Продукти Amazon Fire TV стали відомі як своїми низькими цінами, так і простотою завантаження додатків. Сюди входять додатки, призначені для доступу до піратських потокових сервісів, які часто називають «повністю завантаженими» пристроями Fire TV...

Цей крок зроблено в зв'язку з запуском Amazon своєї платформи VegaOS для смарт-телевізорів. Ця операційна система не дозволяє користувачам встановлювати додатки, яких немає в магазині додатків Amazon. Amazon заявляє, що впровадила це рішення після консультацій з 50 медіакомпаніями, серед яких Disney, HBO, Netflix та інші...» *(Ben Schoon. Amazon Fire TV will now block apps used for piracy, even if you sideloaded them // 9to5Google (<https://9to5google.com/2025/11/12/amazon-fire-tv-piracy-apps-block-sideload/>). 12.11.2025).*

«Meta запустила новий потужний інструмент автоматичного захисту для авторів Reels в Instagram і Facebook, який виявляє ідентичні або майже ідентичні копії оригінальних відео, завантажених без дозволу. Після виявлення система негайно повідомляє про це оригінального автора і надає йому можливість вимагати видалення, заблокувати обліковий запис порушника від подальшого зловживання або заявити про свої права власності на платформі. Ця функція також надає авторам детальну аналітику, яка показує, де був викрадений їхній контент і які заходи були вжиті для захисту прав...

Ця функція безпосередньо вирішує одну з найпоширеніших і найнеприємніших проблем коротких відео: несанкціоноване завантаження, повторну публікацію та монетизацію робіт авторів сторонніми сторінками, що часто позбавляє їх визнання, переглядів та доходу. Зараз, коли Reels стимулює

масове залучення користувачів до екосистеми Meta, компанія заявляє, що цей інструмент призначений для відновлення контролю, довіри та належного визнання авторів...» (**Ahmed Boulor. Meta strengthens intellectual property safety // Ripples Nigeria** (<https://www.ripplesnigeria.com/meta-strengthens-intellectual-property-safety-with-new-reels-protection-tool/>). 18.11.2025).

«...Сьогодні Інтернет, безперечно, кращий, ніж будь-коли, проте значні проблеми з конфіденційністю та безпекою погіршуються. Зростання втручання уряду у вирішення цих питань створює ризики, оскільки блокування та обмеження доступу можуть призвести до поширення проблем. Приблизно п'ятнадцять років тому громадська підтримка блокування в Інтернеті обмежувалася переважно образливим контентом, але сьогодні блокування є звичним явищем з різних причин, включаючи піратство та дотримання місцевих нормативних актів. Хоча деякі види блокування є особистим вибором, наприклад блокування спливаючих вікон або реклами через браузер, більшість людей покладаються на сторонні списки блокування для управління небажаним контентом...

Блокувальники, особливо ті, що входять до складу таких інструментів, як uBlock Origin і Pi-hole, зазвичай ефективні, але вони не ідеальні і містять помилки. Наприклад, список блокування «Anti Piracy – Protects Against Piracy!» має на меті заблокувати доступ до тисяч піратських сайтів, але через швидку зміну доменів йому важко залишатися актуальним. Ця ситуація підкреслює контраст між нав'язаним блокуванням піратських сайтів, яке не є прозорим і не підлягає громадському контролю, та відкритим, добровільним характером таких інструментів, як списки блокування Hagezi, які дозволяють користувачам свідомо обирати свій досвід в Інтернеті...

Незважаючи на випадкові неточності в цих списках блокування, їх відкритий характер дозволяє вносити виправлення та залучати користувачів, на відміну від обов'язкового блокування, яке може призвести до надмірного блокування та не має механізму підзвітності. Без прозорості в офіційних режимах блокування користувачі стикаються з проблемами у виявленні проблем та отриманні рішень. Відсутність публічної звітності означає, що помилки залишаються непоміченими, що посилює систему, яка захищає правовласників та інтернет-провайдерів, а не користувачів. Зрештою, хоча особисті списки блокування пропонують можливість поліпшення контролю та вибору, офіційні заходи боротьби з піратством залишаються непрозорими та в значній мірі безвідповідальними, що вказує на майбутнє, в якому права користувачів можуть і надалі залишатися осторонь...» (**Andy Maxwell. Blocking Pirate Sites Inevitably Goes Wrong, Even When You Do it Yourself // TorrentFreak** (<https://torrentfreak.com/blocking-pirate-sites-inevitably-goes-wrong-even-when-you-do-it-yourself-251116/>). 19.11.2025).

«Опитування понад 500 лідерів у сфері виробництва продукції по всьому світу показало, що піратство програмного забезпечення та зловживання ліцензіями залишатимуться основними причинами втрати доходів у 2026 році. 31 % постачальників вважають піратство «основним» джерелом втрат, а ще 43 % називають це проблемою середньої тяжкості; надмірне використання та навмисне фальсифікування ліцензій додають ще більше втрат. Найбільше страждають великі компанії (з річним доходом понад 250 мільйонів доларів), деякі з яких втрачають понад 30% потенційного доходу...»

Телеметрія від постачальників, що беруть участь у дослідженні, як і раніше, показує найвищі показники неліцензійного використання в Китаї та Росії, Індія зараз посідає третє місце, а США – четверте; Німеччина піднялася на шосте місце, особливо на ринках інженерного моделювання та CAD. Незважаючи на суворі закони про інтелектуальну власність у цих країнах, незаконне використання продовжує існувати, але це також дає можливість перетворити порушників на платних клієнтів, якщо постачальники використовують дані про використання.

Незважаючи на поширеність неліцензійного використання, існує значна різниця в тому, як компанії вирішують цю проблему: 30% виробників програмного забезпечення визнають, що збирають телеметричні дані про використання, не аналізуючи їх, втрачаючи важливу інформацію для забезпечення відповідності вимогам та конверсії клієнтів...» **(Shannon Williams. Software piracy & overuse blamed for rising revenue losses // TechDay (<https://itbrief.co.uk/story/software-piracy-overuse-blamed-for-rising-revenue-losses>). 19.11.2025).**

«...Подкастинг перетворився на цінний глобальний засіб масової інформації, що робить захист творчої праці за допомогою законодавства про інтелектуальну власність (ІВ) та договірних угод надзвичайно важливим. Авторське право є основним засобом захисту, що автоматично захищає аудіозаписи, сценарії, музичні композиції та ілюстрації, тоді як законодавство про торговельні марки захищає ідентичність бренду, назву, логотип та слогани, допомагаючи відрізнити програму від конкурентів. Крім того, ведучі та гості мають окремі права виконавців та особисті права на свої записані голоси та зображення...»

Окрім цих основних форм, патентні права можуть поширюватися на інноваційні технології створення або розповсюдження (наприклад, нові аудіоалгоритми), а права на промисловий дизайн можуть захищати естетичний вигляд відповідних товарів або обладнання. Договірні угоди є основою власності, що уточнюють права між співведучими, продюсерами та сценаристами та забезпечують належне ліцензування всього контенту третіх сторін. Забезпечення дотримання прав базується на адміністративних

інструментах платформ (таких як видалення контенту відповідно до DMCA) та судових засобах захисту (судові заборони та грошові збитки), що підкреслює необхідність для творців надавати пріоритет чіткій власності, управлінню ризиками (включаючи уникнення дифамації) та дотриманню політик платформ розповсюдження...» (*Yasmin Abdo. Intellectual Property Protection for Podcast Content: A Legal Perspective Introduction // One World* (<https://oneworldip.com/intellectual-property-protection-for-podcast-content-a-legal-perspective-introduction/>). 23.11.2025).

«...TikTok Shop перетворив платформу на безперешкодний глобальний ринок, де процвітають імпульсні покупки – умови, якими охоче користуються фальсифікатори та продавці «дублікатів». Алгоритм, який просуває танцювальні тренди та косметичні лайфхаки, також поширює дешеві копії розкішних товарів, часто стираючи межу між легальними продуктами, що не належать до бренду, та відвертими підробками. Хоча справжні «дублі» – дешевші, явно небрендові імітації, які не зловживають торговими марками – можуть бути законними, вони перебувають у сірій зоні, де легко порушуються промислові дизайни та репутація. У більш небезпечному випадку підроблені товари видають себе за оригінали, порушують торговельні марки та інші права інтелектуальної власності, вводять споживачів в оману і можуть становити серйозну загрозу для здоров'я. Дослідження виявили високий рівень ймовірних підробок на основних платформах, а в деяких випадках – токсичні інгредієнти та антисанітарні умови виробництва підроблених косметичних та гігієнічних засобів...

TikTok офіційно забороняє підроблені товари та бере участь в таких ініціативах, як кампанія INTA «Unreal», але правоохоронні органи не встигають за швидкістю та масштабами поширення вірусного контенту. Оплачувана реклама від інфлюенсерів може ще більше легітимізувати підозрілі товари, а випадки, такі як позов Бетенні Франкель щодо несанкціонованого використання її зображення, показують, як швидко можуть поширюватися шахрайські схеми. Привабливість культури дублювання — поєднання пошуку вигідних пропозицій, демонстрації статусу та ставлення до люксових брендів на кшталт «Робін Гуда» — робить молодих споживачів, які активно користуються інтернетом, особливо вразливими... Для власників брендів таке середовище підкреслює, що інтелектуальна власність є не лише юридичним активом, а й основою довіри та сприйняття якості. У відповідь на це компанії впроваджують інструменти автентифікації на основі штучного інтелекту, системи онлайн-моніторингу та скоординовані стратегії інтелектуальної власності для виявлення та протидії порушенням на різних платформах. Зрештою, проблема підробки TikTok підкреслює більш загальну істину цифрової економіки: хоча імітація може стати вірусною, довгострокова цінність належить брендам, які інвестують в автентичність, надійний захист інтелектуальної власності та

видиму довіру споживачів» (*Faux fashion: how TikTok became a runway for counterfeits* // *Dennemeyer – The IP Group* (<https://www.dennemeyer.com/ip-blog/news/faux-fashion-how-tiktok-became-a-runway-for-counterfeits/>). 26.11.2025).

Австралійський Союз

«В Австралії підприємства, що використовують або продають відеоігри, включаючи ігрові кафе, е-спорт-бари, роздрібні магазини та розробників, стикаються із значними юридичними та фінансовими ризиками, якщо вони займаються піратством ігор, що передбачає використання або розповсюдження копій без дозволу власника авторських прав. Відеоігри захищені авторським правом (що охоплює програмне забезпечення, графіку, музику та сюжетні лінії), а типові порушення включають завантаження зламаних копій, встановлення споживчих ліцензій на декількох машинах для публічного використання, обхід DRM, продаж неліцензованих ROM або запуск емуляторів з неліцензованими файлами. Винятки з «добросовісного використання» в Австралії є вузькими і рідко застосовуються до комерційного використання, тому підприємства повинні припускати, що їм потрібні дійсні ліцензії для їх конкретних випадків використання...

Підприємства несуть як цивільну відповідальність (відшкодування збитків, судові заборони, конфіскація контрафактних копій), так і кримінальне покарання (штрафи, тюремне ув'язнення) за порушення прав інтелектуальної власності в комерційних масштабах, торгівлю засобами обходу захисту (наприклад, модчіпами) або імпорту піратського контенту. Практичні ризики включають закриття облікових записів на платформах, шкоду репутації та порушення ланцюгів постачання.

Ключові сценарії, на які слід звернути увагу:

- **Ігрові кафе/LAN-центри:** споживчі ліцензії зазвичай забороняють публічне/комерційне використання; підприємствам потрібні спеціальні комерційні ліцензії.
- **Ретро-аркади/емулятори:** володіння картриджем не надає права на завантаження ROM-дисків — ліцензовані пакети контенту є більш безпечними.
- **Роздрібні продавці/онлайн-платформи:** попереднє завантаження пристроїв неліцензованими іграми або продаж підробок може призвести до порушень авторського права та законодавства про захист прав споживачів...

Щоб дотримуватися вимог, підприємства повинні: скласти перелік випадків використання (наприклад, кількість пристроїв, одночасних користувачів) та забезпечити відповідні ліцензії; вести облік покупок та кількості робочих місць; уникати обходу DRM (краки, патчі no-CD); перевіряти постачальників на наявність авторизованого контенту; навчати персонал щодо авторизованих джерел; та використовувати чіткі юридичні документи (EULA,

ліцензійні угоди на програмне забезпечення, умови використання) для визначення дозволеного використання...

Для розробників ігор захист інтелектуальної власності передбачає реєстрацію авторських прав/торгових марок, використання надійних ліцензійних угод, інтеграцію технічних засобів контролю (ліцензійні ключі, водяні знаки) та стратегічний моніторинг піратства.

У разі виявлення піратства підприємства повинні негайно припинити порушення, провести аудит своїх систем, урегулювати ліцензії, де це можливо, та звернутися за юридичною консультацією, щоб відповісти на повідомлення або домовитися про врегулювання...

Піратство ігор в Австралії має серйозні наслідки для бізнесу, але проактивне дотримання вимог — шляхом належного ліцензування, ведення обліку та юридичних гарантій — може зменшити ризики та забезпечити законність діяльності» (*Alex Solo. Is Pirating Games Illegal In Australia? // SPRINTLAW PTY LTD (<https://sprintlaw.com.au/articles/is-pirating-games-illegal-in-australia-2/>). 26.11.2025*).

Європейський Союз

«Європейське відомство з інтелектуальної власності (EUIPO) опублікувало своє перше дослідження «Інфлюенсери та інтелектуальна власність», в якому розглядається, як 300 онлайн-творців з різних країн ЄС взаємодіють з інтелектуальною власністю та впливають на поведінку споживачів. Дослідження підтверджує, що створення контенту є професійною діяльністю, оскільки 92% інфлюенсерів отримують дохід. Однак лише 18% мають офіційні права інтелектуальної власності (наприклад, торговельні марки), хоча ті, хто їх має, значно частіше володіють власними брендами та інтернет-магазинами...

Дослідження показує високий рівень поваги до інтелектуальної власності: 94% респондентів уникають просування підроблених товарів, а 93% — піратського контенту. Хоча 96% відчують відповідальність за свої рекламні акції, а 92% перевіряють легітимність бренду, багато хто з них не наважується відкрито обговорювати дотримання прав інтелектуальної власності, а кожен шостий побоюється, що це може коштувати їм підписників...

Що стосується штучного інтелекту (ШІ), то більше половини (51%) інфлюенсерів використовують його у своїй роботі, але вони висловили занепокоєння щодо можливих змін або перепрофілювання їхньої роботи, недобросовісної конкуренції з боку віртуальних інфлюенсерів та ризику порушення існуючих прав інтелектуальної власності результатами роботи ШІ. У відповідь на ці виклики EUIPO, відповідно до свого Стратегічного плану 2030, співпрацює з Європейською комісією з метою надання ресурсів, таких як Influencer Legal Hub, для надання творцям можливості пройти навчання та

сприяння створенню більш здорового цифрового простору...» (*Influencers recognise risks of promoting pirated content and counterfeits, new study finds // European Union Intellectual Property Office* (<https://www.euipo.europa.eu/en/news/observatory/influencers-recognise-risks-of-promoting-pirated-content-and-counterfeits>). 10.11.2025).

«...LaLiga, найвища іспанська футбольна ліга, опублікувала заяву, в якій йдеться про те, що інтернет-провайдери повинні приєднатися до їхньої стратегії боротьби з піратством, якщо вони хочуть забезпечити собі права на трансляцію матчів...

Ліга відкриває процес подання заявок на сезони з 2027/28 по 2031/32. Однак, її попереджають, що, окрім того, щоб бути найвищою заявкою, компанії повинні викласти свою політику боротьби з шахрайством...

Ця політика виходитиме за рамки блокування сайтів, чим LaLiga вже відома. Вона включатиме водяні знаки на окремі потоки, системи геоблокування та інші інструменти управління цифровими правами. В угоді LaLiga залишає за собою право розривати будь-які контракти з тими, хто не забезпечить належний захист свого контенту або не надасть повного звіту про свої зусилля щодо цього...» (*Andy Maxwell. LaLiga: ISPs Must Join Anti-Piracy War to Secure Broadcasting Rights // TorrentFreak* (<https://torrentfreak.com/laliga-says-isps-joining-its-piracy-war-is-mandatory-for-broadcasting-rights-251118/>). 20.11.2025).

«З 10 по 14 листопада Європол у співпраці з Відомством Європейського Союзу з інтелектуальної власності (EUIPO) та Національною поліцією Іспанії провів «Тиждень кіберпатрулювання злочинів у сфері інтелектуальної власності» в Аліканте, Іспанія. Під час операції 30 слідчих з понад 15 країн використовували сучасні онлайн-інструменти та відкриті джерела інформації (OSINT) для боротьби з ключовою тенденцією: переходом злочинців на криптовалютні платежі за свої незаконні послуги...

Слідчі застосували нову стратегію, використовуючи криптовалюту для придбання незаконних послуг IPTV та потокового мовлення, що дозволило їм відстежити транзакції. Це призвело до виявлення 69 веб-сайтів з майже 12 мільйонами відвідувачів на рік, відстеження близько 55 мільйонів доларів у криптовалюті та передачі 25 незаконних послуг криптопровайдерам для припинення їх діяльності, що безпосередньо вплинуло на джерела доходів злочинців...

Ця операція сприяла зміцненню транскордонного співробітництва, обміну передовим досвідом та посиленню спроможності правоохоронних органів запобігати злочинам проти інтелектуальної власності, завдаючи злочинцям

найболючішого удару — по їхніх фінансах» (*EUR 47 million in crypto traced to disrupt digital piracy services // European Union Agency for Law Enforcement Cooperation* (<https://www.europol.europa.eu/media-press/newsroom/news/eur-47-million-in-crypto-traced-to-disrupt-digital-piracy-services>). 11.2025).

«Європейська Комісія проаналізувала перші результати своєї Рекомендації 2023 року, спрямованої на боротьбу з незаконною прямою трансляцією спортивних та інших подій. У Рекомендації закликано держави-члени прискорити процедури повідомлення та видалення, сприяти «динамічним» судовим заборонам, що блокують піратські трансляції в режимі реального часу, та сприяти тіснішій співпраці між правовласниками, платформами, посередниками та національними органами влади...

Згідно з оцінкою, ця ініціатива сприяла певному прогресу: кілька країн адаптували свої правила для винесення динамічних судових заборон, спрямованих на прямі трансляції, а мережа під керівництвом EUIPO тепер сприяє обміну інформацією між правоохоронними органами. Проте загальний рівень піратства залишається високим. Основні слабкі місця включають повільну або неефективну обробку повідомлень певними хостинг-сервісами, обмежену готовність деяких посередників співпрацювати з правовласниками та постійний попит споживачів, зумовлений недостатньою доступністю або недоступністю легальних пропозицій. З огляду на ці прогалини, Комісія заявляє, що вивчить додаткові заходи на рівні ЄС для більш ефективної боротьби з піратством під час прямих трансляцій...» (*Commission takes stock of the progress made in the take up of the measures of its 2023 Recommendation on combatting online piracy of sports and other live events // European Commission* (<https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/news/commission-takes-stock-progress-made-take-measures-its-2023-recommendation-combatting-online-piracy>). 20.11.2025).

«Захист дизайну часто аналізується з точки зору реєстрації та дійсності, але його можливість застосування через механізми повідомлення та видалення (NTD) на онлайн-ринках є критично важливим, але менш обговорюваним аспектом. Хоча судовий процес залишається остаточним засобом захисту від порушення прав на дизайн, добре підготовлена дія NTD може швидко видалити підроблені товари з основних каналів продажу з мінімальними витратами. Зареєстровані промислові зразки надають власникам виключні права, що дозволяє їм контролювати, хто може використовувати захищений зовнішній вигляд продукту. Згідно із законодавством ЄС, оператори ринків, хоча і не несуть прямої відповідальності за порушення прав третіх осіб, зобов'язані вживати швидких заходів після отримання повідомлення про порушення...

Закон про цифрові послуги формалізує ці зобов'язання, зобов'язуючи платформи видаляти пропозиції, що порушують права, запобігати повторному розміщенню ідентичних оголошень та підтримувати прозорі системи повідомлення та реагування. Наприклад, Amazon має надійну систему NTD, за допомогою якої власники дизайну можуть повідомляти про порушення через реєстр брендів або публічні форми, що зазвичай призводить до швидкого вирішення проблеми протягом декількох днів...

Ефективні запити на видалення повинні бути конкретними та добре задокументованими, включаючи деталі реєстрації дизайну, докази порушення та підтвердження права власності. Підхід NTD має ряд переваг, серед яких швидкість, ефективність та контроль над видимістю продукту, що в кінцевому підсумку запобігає майбутнім порушенням та підвищує надійність портфоліо дизайну. Однак він не повинен замінювати судове виконання, оскільки платформи перевіряють процедурні критерії, але не виносить рішення щодо суті порушення...

Правовласники повинні бути обережними, щоб уникнути необґрунтованих повідомлень, які можуть призвести до штрафних санкцій, і вони повинні узгодити документацію та стратегії забезпечення дотримання прав з реаліями ринку. Майбутні зміни в законодавстві відповідно до Закону про цифрові послуги ще більше посилять зобов'язання великих онлайн-платформ щодо NTD, збільшивши процедурні важелі впливу для правласників. Загалом, зареєстровані дизайни перетворюються на дієві інструменти забезпечення дотримання прав, що дозволяє фахівцям з інтелектуальної власності швидко реагувати на порушення і відновлювати ексклюзивність у цифрових середовищах продажу» (*Margaux Zyla. Using Design Rights to Remove Infringing Products from Online Marketplaces // IP Business Academy (<https://ipbusinessacademy.org/using-design-rights-to-remove-infringing-products-from-online-marketplaces>). 20.11.2025*).

«Альянс проти аудіовізуального піратства (AAPA) попереджає, що онлайн-піратство стало структурною загрозою для культурного суверенітету, економічної конкурентоспроможності та безпеки споживачів Європи. Посилаючись на звіт Європейської комісії, AAPA зазначає, що добровільні, необов'язкові заходи не дали результатів: піратство продовжує розширюватися за масштабами та рівнем складності, використовуючи нові технології та моделі розповсюдження, підриваючи основи аудіовізуальної екосистеми ЄС та послаблюючи її здатність інвестувати, впроваджувати інновації та конкурувати на світовому рівні. Піратство відволікає доходи від законних творців, мовників та дистриб'юторів, позбавляє держави-члени значних податкових надходжень та наражає мільйони громадян ЄС на шахрайство, кіберзлочини та інші незаконні дії...

AAPA вітає поновлення уваги Комісії до відповідальності онлайн-посередників відповідно до Закону про цифрові послуги. Вона стверджує, що координатори цифрових послуг, підтримані Комісією, повинні стимулювати структурні зміни у всьому ланцюжку посередників, інфраструктура яких регулярно зловживається незаконними операторами: не тільки хостинг-провайдерами, але й CDN, центрами обробки даних, реєстрами IP-адрес і доменів, постачальниками обладнання, соціальними мережами та стрімінговими платформами, сайтами електронної комерції, платіжними сервісами та мережами онлайн-реклами. Чіткі зобов'язання щодо прозорості, проактивних заходів та співпраці є надзвичайно важливими; коли посередники беруть конструктивну участь, це призводить до значного прогресу, а багато з цих суб'єктів базуються в ЄС, що робить європейське лідерство надзвичайно важливим...» (*Colin Mann. AAPA backs EU action on online piracy // Advanced Television Ltd. (<https://www.advanced-television.com/2025/11/25/aapa-backs-eu-action-on-online-piracy/>). 25.11.2025*).

Канада

«Спортивні команди, які в цифрову епоху стали основними виробниками контенту, стикаються зі зростанням кількості позовів про відповідальність ЗМІ, зокрема за порушення авторських прав на музику, через постійну публікацію відео, найцікавіших моментів та рекламних матеріалів у соціальних мережах. Джеймс Буллок-Вебстер з New Dawn Risk зазначає, що раніше команди виробляли обмежену кількість контенту (шоу в перервах матчів, виступи черлідерів), а зараз вони працюють як багатомільярдні бізнеси, просуваючи контент у всьому світі, часто використовуючи музику без належного ліцензування. Це призвело до хвилі колективних позовів від адвокатів позивачів, які звинувачують команди в неналежному забезпеченні прав, хоча більшість організацій мають процеси ліцензування — великий обсяг роботи робить помилки ймовірними...

Традиційні поліси відповідальності ЗМІ часто не покривають авторські права на музику, залишаючи команди незахищеними. Ця тенденція найбільш виражена в США, але канадські команди в транскордонних лігах (NHL, NBA, MLB) також знаходяться в зоні ризику, оскільки їхній контент досягає глобальної аудиторії. Страховики адаптуються, пропонуючи індивідуальні страхові покриття, такі як додаткові гарантії або спеціалізовані продукти, щоб заповнити цю прогалину. Наприклад, компанія New Dawn Risk розробила продукт, спеціально призначений для претензій щодо авторських прав на музику.

Брокери відіграють важливу роль в інформуванні відомих команд про обмеження традиційних політик та необхідність проактивних, індивідуальних рішень. Хоча менші команди стикаються з меншим ризиком, провідні

організації повинні узгодити свої стратегії щодо відповідальності за ЗМІ з вимогами економіки контенту. Ця тенденція підкреслює більш широку зміну: оскільки контент стає центральним елементом залучення вболівальників і отримання доходів, страхування повинно еволюціонувати, щоб враховувати нішеві, але зростаючі ризики — навіть якщо найближчі ризики зосереджені в США, глобальні команди не можуть собі дозволити ігнорувати їх» (**Branislav Urosevic. Copyright lawsuits push sports teams to rethink their digital content strategies** // **KM Business Information Canada Ltd.** (<https://www.insurancebusinessmag.com/ca/news/commercial-liability/copyright-lawsuits-push-sports-teams-to-rethink-their-digital-content-strategies-556714.aspx>). 17.11.2025).

«У Канаді прямі трансляції спортивних подій чітко захищені авторським правом, а несанкціоноване трансляція ігор є порушенням, про що свідчать нещодавні міжнародні заходи щодо боротьби з незаконними сервісами, такими як StreamEast. Більш складним питанням є те, чи можуть самі спортивні дані — результати, покроковий опис гри, статистика гравців — бути захищені авторським правом. Законодавство Канади, США та Великої Британії не визнає факти об'єктом авторського права, а суди неодноразово відмовлялися визнавати авторське право на необроблені спортивні дані, розглядаючи їх як інформацію, доступну для будь-якого члена суспільства... Наприклад, у справі National Basketball Assn проти Motorola американські суди постановили, що NBA не має авторських прав на статистику матчів у прямому ефірі або дані, що генеруються гравцями. Ця позиція знайшла відгук у Канаді, де, як було роз'яснено у справі ССН, оригінальність вимагає «вміння та судження» і розмежування між ідеями/фактами, що не підлягають захисту, та їхнім вираженням, що підлягає захисту. Справи, такі як CBC проти Major League Baseball Advanced Media та Toronto Real Estate Board, підтверджують, що базові статистичні дані та механічно зібрані бази даних публічної інформації не можуть вважатися оригінальними творами і залишаються публічною власністю...

Хоча необроблені дані в іграх є фактичними і повинні залишатися вільними для використання, можуть бути ситуації, особливо в спортивних ставках, коли складні, багаточасові компіляції даних, створені завдяки значному людському вкладу, експертному аналізу та нетривіальним інтелектуальним зусиллям, перетинають межу і стають «оригінальними творами», що підпадають під захист авторського права відповідно до ст. 5(1) Канадського закону про авторське право, що відповідає рішенням у справах, таких як Geophysical Service Inc проти Encana. Такі компіляції виходили б за межі «суто механічної» роботи, відхиленої в справі Toronto Real Estate, і нагадували б оригінальний інтелектуальний продукт. Визнання авторського права на ці складні набори даних про ставки могло б захистити інвестиції та

навички їхніх творців, але також мало б політичні наслідки: практики збору даних, широко використовувані букмекерами, експертами та аматорами азартних ігор, могли б стати порушенням, що викликало б занепокоєння щодо доступу, конкуренції та суспільних інтересів. Будь-які зміни в бік захисту таких компіляцій, ймовірно, зіткнуться з пильною увагою і, зрештою, потребуватимуть розгляду Верховним судом Канади з метою збалансування прав творців та необхідності збереження фактичної інформації та її основних видів використання у відкритому доступі...» (*Is Sports Data Copyrightable? Exploring Data Compilations in Sports Betting // University of British Columbia* (<https://iplaw.allard.ubc.ca/2025/11/17/is-sports-data-copyrightable-exploring-copyright-protection-in-sport-betting/>). 17.11.2025).

Китайська Народна Республіка

«...Бурхливий розвиток ринків метавсесвіту та цифрових колекційних предметів у Китаї стирає межу між фізичними та віртуальними продуктами, змушуючи суди та власників брендів переосмислити захист торговельних марок. Відповідно до Закону про торговельні марки КНР, торговельні марки зазвичай захищаються тільки для конкретних товарів/послуг, зареєстрованих (або в межах того самого підкласу Ніщцької класифікації), що означає, що марка на реальному продукті, наприклад, класу 12 (автомобілі), може не надавати автоматичного захисту від її використання на завантажуваній 3D-моделі класу 9 або гоночній грі класу 41...

Нещодавнє історичне рішення Середнього народного суду Ханчжоу скасувало рішення нижчої інстанції та визнало, що віртуальні автомобілі, які з'являються в онлайн-грі, є «подібними товарами» до реальних автомобілів, що продаються під торговою маркою позивача «G.PATTON 乔治巴顿». Суд аргументував своє рішення тим, що віртуальні автомобілі виконують подібні транспортні функції в грі, можуть відтворювати зовнішній вигляд реальних автомобілів і впливати на сприйняття споживачами реального бренду, створюючи ймовірність плутанини, навіть якщо функції, канали та цільові користувачі відрізняються... Це рішення, яке увійшло до «10 найважливіших справ у сфері інтелектуальної власності Китаю», свідчить про готовність виходити за межі жорстких підкласових обмежень, коли віртуальне використання перетинається з репутацією фізичного бренду. Для правовласників це означає: (1) зареєструвати ключові знаки в класах 9 і 41, де переважають цифрові технології; (2) покладатися на доктрину добре відомих знаків для захисту між класами, де це можливо; та (3) активно моніторити віртуальні платформи. Зростаюча гнучкість судів свідчить про те, що торговельні марки на фізичних товарах можуть, за відповідних обставин, застосовуватися проти цифрових імітацій, але проактивні стратегії реєстрації та

захисту залишаються важливими в умовах прискорення розвитку віртуальної торгівлі...» (*Gavin Zuo, Jade Chen. Trademark Use In Virtual/Digital Scenarios: Are Virtual Goods/Services Similar To Real-World Goods/Services Under The PRC Law? // Conventus Law (<https://conventuslaw.com/featured-content/china-trademark-use-in-virtual-digital-scenarios-are-virtual-goods-services-similar-to-real-world-goods-services-under-the-prc-law/>). 10.11.2025*).

Малайзія

«Дебати про те, чи є шрифт Arial «кращим» за Times New Roman або Comic Sans, дають лише невелике уявлення про величезний світ шрифтів, де тисячі дизайнів відрізняються між собою незначними варіаціями форми, товщини або кривизни. Однак з юридичної точки зору це розмаїття порушує складне питання: чи підлягають шрифти авторському праву? Щоб відповісти на це питання, необхідно розрізняти шрифт — повний набір символів, що складають дизайн (літери, цифри, розділові знаки, часто сотні символів для підтримки декількох мов) — і шрифт, який є конкретним проявом цього шрифту (наприклад, певна товщина, розмір або стиль, як Arial Black або Arial Narrow)...

У Малайзії Закон про авторське право 1987 року захищає літературні та художні твори, і хоча визначення «графічного твору» є досить широким, щоб, можливо, охоплювати шрифти, жоден суд ще не вирішив це питання, залишаючи їхній статус у законодавчій сірій зоні. Ця невизначеність віддзеркалює дебати в інших країнах: наприклад, у Сполучених Штатах Америки в Компендіумі Бюро авторського права шрифти, літери та типографічні орнаменти чітко визначені як такі, що не підлягають реєстрації, оскільки вони розглядаються як варіації основних літер і цифр, що не підлягають авторському праву, навіть якщо вони є дуже креативними... Дизайнери можуть отримати авторські права тільки на зображувальні або декоративні елементи, відокремлені від самих літер, або на програмний код, що генерує цифрові шрифти, але ця захист поширюється на код, а не на форми символів. Нещодавня справа в США щодо шрифтів «Blooming Elegant» підкреслила цю реальність: реєстрація «даних шрифтів» позивача була визнана недійсною, а коли Бюро авторських прав відмовилося розглядати шрифти як комп'ютерні програми, суд повністю відхилив позов про порушення авторських прав через відсутність дійсної реєстрації.

Законодавство Малайзії чітко захищає комп'ютерні програми як літературні твори, включаючи ті, що генерують шрифти, але не їх функціональність, тому особа, яка відтворює функціональну поведінку шрифтового движка без копіювання його коду, не порушує авторські права. На практиці завантажувані шрифти регулюються як законодавством про програмне забезпечення та договорами, так і авторським правом на форми літер: файли

шрифтів є програмним забезпеченням, і їх використання регулюється ліцензійними угодами, які розрізняють особисте та комерційне використання, обмежують кількість пристроїв або користувачів і можуть вимагати одноразових, роялті або абонентських платежів.

Тому користувачі, які завантажують шрифти, повинні уважно стежити за їх джерелом та умовами ліцензії і не повинні вважати, що «безкоштовний» означає необмежене використання, особливо для комерційних проєктів, логотипів, додатків або вбудованих застосувань. Зрештою, невизначений статус шрифтів як творів, що підлягають авторському праву в Малайзії, відображає глибшу напругу в законодавстві про інтелектуальну власність між мистецтвом і функцією, ідеями і вираженням; доки суди або законодавці не розглянуть питання шрифтів прямо, вони залишатимуться в доктринальній сірій зоні, регулюючись на практиці переважно через авторське право на програмне забезпечення та договірне ліцензування, а не через чітку, самостійну охорону самих дизайнів» (*Valerie Chung Shu En. Reading between the Letters: The Copyright Puzzle of Typefaces // SKRINE* (<https://www.skrine.com/insights/alerts/november-2025/reading-between-the-letters-the-copyright-puzzle-o>). 11.2025).

Об'єднані Арабські Емірати

«В ОАЕ творчі твори, включаючи музичні композиції, звукозаписи, літературні та аудіовізуальні твори, а також архітектуру, захищені Федеральним декретом-законом № 38 від 2021 року та Бернською конвенцією. Авторське право виникає автоматично після створення твору в матеріальній формі, діє протягом 50 років після смерті автора і надає виключні права на розповсюдження, продаж або ліцензування твору. Хоча реєстрація не є обов'язковою, вона значно посилює правовий захист у разі спорів...

Цифрова ера посилила такі виклики, як легке копіювання, обмін та модифікація контенту за допомогою штучного інтелекту. Для боротьби з цим ОАЕ надає творцям можливість використовувати інструменти DRM та реєструвати твори для посилення контролю за дотриманням прав. Орган регулювання телекомунікацій та цифрового урядування (TDRA) контролює незаконну трансляцію та онлайн-піратство, а порушники караються штрафами та тюремним ув'язненням. Крім того, Асоціація музичних прав Еміратів (EMRA) забезпечує композиторам та продюсерам справедливую компенсацію, приводячи ОАЕ у відповідність до міжнародних стандартів.

Творці повинні активно захищати свої роботи шляхом:

- Реєстрації авторських прав для зміцнення правового статусу.
- Використання ліцензій та DRM на цифрових платформах.
- Складання чітких угод про співпрацю.
- Моніторингу онлайн-платформ на предмет порушень...

Розвиток штучного інтелекту додає складності, тому надійні стратегії захисту інтелектуальної власності стають надзвичайно важливими. Співпраця з фахівцями у сфері інтелектуальної власності допомагає орієнтуватися в питаннях реєстрації, захисту прав та дотримання вимог, забезпечуючи дотримання прав творців у мінливому цифровому середовищі» **(IP protection for Digital Music in the UAE // Jitendra Intellectual Property (JIP) (<https://jcatrademarkuae.com/ip-protection-for-digital-music-in-the-uae/>). 07.11.2025).**

«...В ОАЕ реєстрація торгової марки вашого подкасту є необхідною для захисту ідентичності вашого бренду та активів у конкурентному цифровому середовищі. Зареєстрована торгова марка юридично захищає назву, логотип, слоган або девіз вашого подкасту, запобігаючи їх неправомірному використанню конкурентами та виникненню плутанини серед споживачів. Цей захист є надзвичайно важливим, оскільки успіх вашого подкасту залежить від впізнаваності бренду — слухачі асоціюють ваш контент з вашою унікальною назвою та візуальною ідентичністю...

Основні переваги реєстрації торгової марки:

- Правовий захист: запобігає порушенням і дозволяє вживати правових заходів проти несанкціонованого використання.
- Ідентичність бренду: забезпечує ексклюзивність, допомагаючи вашому подкасту виділитися та завоювати визнання.
- Безпека ресурсів: захищає ваші інвестиції в час, гроші та креативність, гарантуючи, що ніхто інший не зможе використовувати ваш бренд.
- Довіра клієнтів: підвищує надійність, оскільки слухачі частіше взаємодіють з юридично захищеним, автентичним каналом...

Що можна зареєструвати як торговельну марку?

- Назва подкасту: основний ідентифікатор (наприклад, «The Tech Podcast»).
- Логотип/візуальні елементи: унікальні ілюстрації або символи, що представляють ваш бренд.
- Слоган: привабливі фрази, пов'язані з вашим подкастом (наприклад, «Innovate Daily»).

Процес та особливості:

- Вибір класу: Зазвичай реєструється в класі 41 (розваги/аудіопродукція) або класі 9 (цифрові файли для завантаження).
- Пошук торгової марки: Необхідний для того, щоб переконатися, що ваша назва/логотип ще не використовуються.
- Комерційні ліцензії: Необхідні для монетизації; співпрацюйте з фахівцями з інтелектуальної власності, щоб розібратися в дозволах і контрактах...

Реєстрація вашого подкасту в ОАЕ як торгової марки є стратегічним кроком для захисту вашого бренду, запобігання копіюванню та зміцнення довіри — ключових факторів успіху в переповненому просторі цифрового контенту» **(Can you Trademark a Podcast in the UAE? // Jitendra Intellectual Property (JIP) (<https://jcatrademarkuae.com/can-you-trademark-a-podcast-in-the-uae/>). 13.11.2025).**

Південно-Африканська Республіка

«...У Південній Африці одна з найбільших платформ для піратського стрімінгу закрилася після багатьох років роботи, використовуючи лазівку в законодавстві...

Мова йде про сайт My Family Cinema (MFC). Цей сайт не був типовим стрімінговим сервісом; натомість він позиціонував себе як «персональний медіаплеєр», що дозволяв користувачам завантажувати власний контент для подальшого перегляду. Однак сайт пропонував систему хмарних посилань, яка дозволяла користувачам ділитися своїми бібліотеками з іншими, через що сервіс став відомий як піратська мережа...

Проблеми для сайту почалися у вересні, коли він, разом з іншими провайдерами, піддався рейду з боку влади. У жовтні зникла головна сторінка, а нещодавно сервіс повністю припинив свою роботу. Однак ті, хто заплатив за послугу, не мають права на відшкодування, оскільки сама операція була незаконною...» **(Chiraag. My Family Cinema Closes in South Africa After Piracy Crackdown // joburg(etc) (<https://www.joburgetc.com/business/my-family-cinema-shuts-down-south-africa/>). 04.11.2025).**

Республіка Індія

«Поява дипфейків та синтетичних медіа ставить під сумнів традиційні межі між зображенням та реальністю, порушуючи важливі юридичні питання щодо власності та захисту особистості. Особливо вразливими є відомі особистості, які можуть зазнати репутаційної та комерційної шкоди, тоді як звичайні люди можуть зазнати інтимних і небезпечних наслідків через несанкціонований контент, створений за допомогою штучного інтелекту. Концепція «особистісних прав», яка захищає ідентичність особи, включаючи ім'я, зображення та голос, стає надзвичайно важливою. Однак в Індії ці права розвивалися через судові прецеденти без спеціального закону, що призвело до правової невизначеності...

Недавні гучні судові процеси за участю зірок Боллівуду підкреслюють актуальність цього питання, оскільки суди почали видавати судові заборони та накази про видалення оманливих матеріалів, створених за допомогою штучного

інтелекту. Незважаючи на ці тимчасові заходи, залишаються фундаментальні питання щодо довгострокової відповідальності, згоди та обов'язків платформ. Основні юридичні перешкоди включають відсутність законодавчо закріпленого права на публічність, труднощі з виконанням рішень про видалення та складність доведення походження синтетичних медіа...

Інші юрисдикції, такі як Сполучені Штати та Європейський Союз, встановили чіткіші рамки для прав особистості та відповідальності платформ, що вказує на необхідність розгляду Індією подібних реформ. Цілі повинні охоплювати законодавче визнання прав особистості, зобов'язання платформ щодо походження та видалення, а також прозорість щодо навчальних даних. Крім того, посилення технічних та криміналістичних можливостей судів за допомогою експертних груп може сприяти судовим процесам.

Зрештою, для ефективного вирішення проблем, пов'язаних з депфейками, Індія потребує структурованої правової бази, яка б забезпечувала баланс між захистом особистої гідності та комерційними інтересами з одного боку та принципами свободи вираження поглядів з іншого. Цільові реформи повинні спрямовувати законодавство на ефективне орієнтування в цьому мінливому середовищі, запобігаючи суперечностям та забезпечуючи значний контроль над особистими даними» (*Hardika Dave. Personality Rights in The Era of Deepfakes And Synthetic Media // IP & Legal Filings (IPLF) (<https://www.ipandlegalfilings.com/personality-rights-in-the-era-of-deepfakes-and-synthetic-media/>). 18.11.2025*).

Республіка Індонезія

«Авторське право на додатки забезпечує юридичний захист творців цифрового контенту, запобігаючи крадіжці або незаконним претензіям на їхні роботи. Цей захист поширюється на різні елементи, включаючи програмний код, візуальний вигляд, дизайн інтерфейсу, а також звукові та анімаційні елементи, що є частиною програми. В Індонезії правовою основою для авторського права на додатки є Закон № 28 від 2014 року, який автоматично захищає комп'ютерні програми з моменту їх створення. Крім того, авторське право на додатки регулюється кількома іншими нормативно-правовими актами, включаючи Постанову Уряду № 56 від 2021 року та нормативні акти щодо онлайн-реєстрації...

Важливими видами авторських прав, про які слід знати, є права на програмний код, дизайн інтерфейсу, документацію та посібники користувача, логотипи та назви додатків, а також аудіо- та мультимедійні елементи. Авторське право відіграє важливу роль у захисті цінності інтелектуальних творів, гарантуючи економічні та моральні права творців, заохочуючи інвестиції в технологічну галузь, слугуючи доказом у спорах та створюючи здорову творчу екосистему...

Для забезпечення безпеки авторських прав розробникам важливо вести облік процесу розробки, використовувати угоди про конфіденційність, реєструвати додатки в DJKI, контролювати діяльність користувачів та консультуватися з експертами з питань інтелектуальної власності. Завдяки цим заходам авторські права можуть бути ефективно захищені, що зміцнює легітимність та цифрову репутацію розробників у сучасну технологічну епоху» **(Hak Cipta Aplikasi: Arti, Peran, dan Ragam Jenisnya // Jasa Merek (<https://jasamerek.com/blog/hak-cipta-aplikasi-arti/>). 20.11.2025).**

Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії

«Нове дослідження BeStreamWise показує, що незаконне стримінг є класичним прикладом помилкової економії: британські глядачі, які мають доступ до піратського контенту, економлять в середньому лише 13,38 фунтів стерлінгів на місяць (близько 160 фунтів стерлінгів на рік) на передплаті, але 39% з них зазнали фінансових втрат після того, як стали жертвами злочинців, із середньою втратою 1680 фунтів стерлінгів, а 11% втратили понад 7500 фунтів стерлінгів. Дослідження, засноване на опитуванні понад 2000 осіб, підкреслює, як модифіковані пристрої, незаконні додатки та піратські веб-сайти використовуються як приманка для збору банківських даних і даних карток, встановлення шкідливого програмного забезпечення та крадіжки паролів. Майже дві третини тих, хто незаконно дивився потокове відео протягом останнього року, повідомили про проблеми з безпекою, такі як зловмисні спливаючі вікна або підозріле шкідливе програмне забезпечення...

Етичні хакери попереджають, що злочинці використовують нелегальні потоки та модифіковані пристрої як основний метод викрадення особистих даних та банківських реквізитів. Результати дослідження вказують на «хибну економію», в якій споживачі наражаються на такі ризики, як викрадення даних, шкідливе програмне забезпечення та шахрайство, що підриває розважальну індустрію та сприяє організованій злочинності. Поліція наголошує, що громадськість потребує освіти та інструментів, щоб зрозуміти ці небезпеки та обрати легальні, безпечні способи споживання контенту...» **(Colin Mann. Study: 40% illegal streamers hit by financial fraud // Advanced Television Ltd. (<https://www.advanced-television.com/2025/11/12/study-40-illegal-streamers-hit-by-financial-fraud/>). 12.11.2025).**

Сполучені Штати Америки

«...Зближення штучного інтелекту, ігор та метавсесвіту сприяє буму на ринку віртуальних товарів, який, за прогнозами, до 2033 року перевищить 509 мільярдів доларів, одночасно спричиняючи сплеск суперечок щодо порушення прав на торговельні марки. Оскільки бренди використовують генеративний штучний інтелект для створення віртуальних предметів та NFT, швидке поширення контенту, створеного користувачами, на різних платформах ускладнює юридичні питання, такі як «використання в комерційних цілях» та відповідальність платформ...

Останні судові прецеденти показують, що суди застосовують традиційні рамки законодавства про торговельні марки до цих нових технологій. У справі *Hermès Int'l проти Rothschild (MetaBirkin)* суд постановив, що NFT можуть порушувати права на торговельні марки, а у справі *Yuga Labs проти Ripps* Дев'ятий окружний апеляційний суд підтвердив, що NFT кваліфікуються як «товари» відповідно до Закону про торговельні марки, хоча для визнання порушення все ще необхідно довести ймовірність введення споживачів в оману. Інші справи, такі як *Andersen проти Stability AI* та *Roblox проти Wowwee Group*, дозволили продовжити розгляд позовів про порушення прав на торговельну марку та зовнішній вигляд товару, що свідчить про судову тенденцію до адаптації існуючих законів до нових цифрових викликів...

Щоб зменшити ці ризики, власники брендів повинні застосовувати проактивні стратегії, включаючи моніторинг віртуальних просторів на предмет порушень, узгодження конкретних положень щодо навчання штучного інтелекту, оновлення умов надання послуг платформою та подання заявок на реєстрацію торговельних марок для віртуальних товарів у ключових класах, таких як клас 9 (віртуальні товари, що завантажуються), клас 35 (онлайн-ринки), клас 41 (розважальні послуги) та клас 42 (графічний дизайн). Оскільки очікується збільшення кількості судових спорів у цій сфері, компанії повинні розробити надійний план захисту інтелектуальної власності, щоб захистити свої бренди в мінливому віртуальному світі...» (*Jonathan Menkes. Case law trends define how US courts approach trademark disputes involving NFTs, AI and virtual goods // Law Business Research (<https://www.iam-media.com/article/case-law-trends-define-how-us-courts-approach-trademark-disputes-involving-nfts-ai-and-virtual-goods>). 05.11.2025*).

«Залучення інфлюенсерів та творців контенту стало популярною та ефективною маркетинговою стратегією, але воно несе все більші юридичні ризики, особливо коли творці використовують інтелектуальну власність (ІВ) третіх осіб без належного дозволу. Компанії все частіше несуть вторинну відповідальність за порушення авторських прав, що виникають внаслідок використання їхніми творцями неліцензованої музики або іншого захищеного

контенту в публікаціях у соціальних мережах. Хоча творці часто працюють як незалежні підрядники з творчою свободою, суди все одно можуть визнати компанії відповідальними, якщо вони отримують вигоду від створення контенту, що порушує авторські права, або беруть участь у його створенні.

Ця проблема набула актуальності після того, як музичні видавництва, такі як Sony Music, BMG та Universal Music Group, подали позови проти таких брендів, як DSW та Bang Energy, звинувачуючи їх у несанкціонованому використанні музики. Багато інших спорів вирішуються за допомогою листів з вимогами та укладенням мирових угод. Широке використання музики, захищеної авторським правом, на таких платформах, як YouTube та Instagram, часто через помилкове переконання, що таке використання покривається некомерційними ліцензіями, зробило порушення авторських прав поширеним явищем. У міру посилення правозастосування компанії з більшими фінансовими можливостями, ніж окремі творці, стають головними об'єктами судових позовів...

Щоб зменшити ці ризики, компанії повинні вжити низки захисних заходів. По-перше, вони повинні укласти комплексні угоди з творцями, в яких чітко визначено права власності на контент, ліцензійні права, вимоги до відповідності бренду та процеси затвердження контенту. Ці угоди також повинні містити гарантії щодо порушення прав, положення про відшкодування збитків, умови ексклюзивності та вимоги щодо страхування. Однак компанії повинні бути обережними — надмірний контроль над контентом може збільшити відповідальність...

Співпраця з агентствами інфлюенсерів також може бути корисною, оскільки ці посередники часто керують перевіреними творцями і беруть на себе більшу відповідальність. Крім того, компанії повинні мати страховку, яка покриває претензії щодо інтелектуальної власності, пов'язані з діяльністю творців. Важливо ретельно перевіряти творців, переконатися, що вони розуміють рекомендації FTC, і наголошувати, що контент третіх сторін, особливо музика, не є автоматично вільним для використання.

Нарешті, компанії повинні активно контролювати контент творців і вимагати видалення публікацій, що порушують права, як зазначено в їхніх угодах. Оскільки правова база навколо маркетингу інфлюенсерів продовжує розвиватися, проактивне управління ризиками є надзвичайно важливим для брендів, які співпрацюють з творцями контенту...» **(Douglas A. Cherry. Compliance and Social Media: What You Need to Know About Influencer Content // Shumaker, Loop & Kendrick, LLP (https://www.shumaker.com/insight/compliance-and-social-media-what-you-need-to-know-about-influencer-content/). 13.11.2025).**

«Бази даних є цінним активом бізнесу, оскільки часто містять інформацію про клієнтів, моделі ціноутворення, власні дослідження та

аналітичні дані, що забезпечують конкурентну перевагу. Тому вибір способу їх захисту — через реєстрацію авторських прав або закон про комерційну таємницю — є критично важливим стратегічним рішенням. Згідно із законодавством США, авторське право не захищає самі необроблені дані (факти та цифри), але може захищати оригінальні елементи «компіляції» бази даних: творчий підбір, структуру та розташування цих даних...

Реєстрація авторських прав на базу даних має ряд переваг: вона створює публічний запис про право власності, є необхідною умовою для подання позову про порушення авторських прав у США, може надати доступ до передбачених законом відшкодувань та оплати послуг адвоката, посилює зусилля з ліцензування та монетизації, запобігає несанкціонованому використанню та слугує доказом авторства та дати створення у спорах, аудитах або транзакціях...

Натомість захист комерційної таємниці часто є кращим варіантом, коли цінність бази даних полягає в її конфіденційному вмісті, такому як алгоритми ціноутворення або списки клієнтів, і коли підприємство може забезпечити суворий внутрішній контроль для збереження таємниці; його ефективність залежить від постійної конфіденційності, а не від публічної реєстрації. Реєстрація авторських прав, як правило, додає найбільшої цінності, коли база даних має особливу, творчу структуру, призначена для зовнішнього ліцензування або розповсюдження, а також коли пріоритетом є публічне підтвердження права власності та можливість примусового виконання.

Оскільки універсального рішення не існує, підприємствам слід оцінити, як вони використовують базу даних, їхні потреби в конфіденційності, плани ліцензування та забезпечення дотримання прав, а потім, в ідеалі за допомогою досвідченого юриста з питань авторського права, розробити стратегію захисту, яка відповідатиме як характеру бази даних, так і більш широкому портфелю інтелектуальної власності...» (*Laura Lamansky. Copyright or Confidential? How to Choose Between Database Registration and Trade Secrets // Michael Best & Friedrich LLP (<https://insights.michaelbest.com/post/102lvrq/copyright-or-confidential-how-to-choose-between-database-registration-and-trade#page=1>). 24.11.2025*).

Федеративна Республіка Бразилія

«...Спеціальна група Бразилії по боротьбі з організованою злочинністю (Gaeco), що входить до складу прокуратури штату Сеара, провела у вівторок масштабну операцію, спрямовану проти осіб і компаній, пов'язаних з декількома піратськими стрімінговими платформами. За підтримки цивільної поліції штату Сеара в рамках операції «Endpoint» було виконано 19 ордерів на обшук і вилучення майна та п'ять ордерів на арешт у штатах Алагоас, Сеара і Санта-Катаріна, в результаті чого

було заарештовано трьох осіб, а ще двоє підозрюваних, на яких виписано ордери, залишаються на свободі...

Розслідування було розпочато на підставі повідомлень Міністерства юстиції та громадської безпеки, місцевих ЗМІ та правоохоронних органів щодо операторів популярних піратських стрімінгових сервісів, які позиціонували себе як легальних провайдерів телевізійних послуг за такими брендами, як DezPila, Tyflex та Onlyflix. Ці оператори були звинувачені у масштабному порушенні авторських прав та причетності до організованої злочинності, зокрема відмивання грошей...

Влада виявила, що група використовувала «підставних осіб» для приховування справжнього власника активів, що полегшувало фінансові операції для піратських послуг, які рекламувалися через соціальні мережі, такі як WhatsApp і Telegram. Вони використовували веб-сайти, розміщені на серверах таких компаній, як Wix і Hostinger, для реєстрації нових клієнтів, обробляючи платежі переважно через бразильську платформу миттєвих платежів Pix.

У ході розслідування влада вилучила активи на загальну суму приблизно 12 мільйонів рантів (2,25 мільйона доларів США), фактично заблокувавши 118 веб-сайтів і профілів у соціальних мережах, вилучивши їх з результатів пошукових систем і конфіскувавши криптовалюту. Хоча офіційних повідомлень про вилучення не було, численні домени, пов'язані з брендами, перестали функціонувати, а в деяких з них у записах WHOIS були вказані справжні імена, що викликало підозри...

Під час операції було конфісковано різноманітне електронне обладнання, яке, ймовірно, використовувалося для запобігання перегріванню. Слідчі також виявили кілька юридичних осіб, причетних до відмивання незаконних коштів, та зафіксували партнерські відносини між операторами, що включали фіктивні компанії та обладнання, яке використовувалося для майнінгу криптовалюту.

Операція була спрямована не тільки на арешт окремих осіб, а й на ліквідацію всієї інфраструктури мережі, включаючи сервери, домени та канали монетизації. Незважаючи на результати операції, тривають дискусії та спекуляції щодо майбутнього послуг IPTV у Бразилії, особливо з огляду на останні події в Аргентині, що вплинули на подібні підприємства» (**Andy Maxwell. Operation Endpoint: Pirate IPTV Services Down After Raids & Several Arrests // TorrentFreak (<https://torrentfreak.com/operation-endpoint-pirate-iptv-services-down-after-raids-arrests-251119/>). 19.11.2025).**

Інтелектуальна власність в епоху штучного інтелекту

«Швидка інтеграція штучного інтелекту в креативні галузі спричиняє глобальну фрагментацію законодавства про авторське право, створюючи складну і часто суперечливу правову ситуацію для медіакомпаній та митців. Різні країни застосовують дуже різні підходи; наприклад, Данія пропонує нові закони, що надають фізичним особам захист, подібний до авторського права, щодо їхнього цифрового зображення для боротьби з депфейками, тоді як Японія та Сінгапур внесли зміни до своїх законів, щоб дозволити навчання ШІ на даних, захищених авторським правом, без попередньої згоди. Тим часом суди також втручаються в ситуацію: Верховний суд Мексики відмовив у наданні авторських прав на твори, створені виключно за допомогою штучного інтелекту, а нещодавнє рішення китайського суду вказує на можливе приведення законодавства у відповідність до більш суворих стандартів США...»

Ця глобальна розбіжність створює значні виклики для міжнародних медіапроектів, де контент, розроблений відповідно до ліберального законодавства однієї країни, наприклад Японії, може бути незаконним в іншій, наприклад Мексиці. Один і той самий продукт може стикатися з суперечливими правами на зображення та фрагментованою власністю, що призводить до складних юридичних та дистрибуційних перешкод. Для зацікавлених сторін у сфері медіа та розваг таке роздроблене середовище вимагає проактивного та глобального підходу до управління інтелектуальною власністю. Більше не достатньо лише стежити за внутрішнім законодавством; компанії тепер повинні пильно відстежувати міжнародні правові стандарти, розробляти нові стратегії управління правами за межами країни та адаптуватися до мінливих і часто суперечливих правил, що регулюють контент, створений за допомогою штучного інтелекту, у всьому світі...» *(Adrian F. Vallens. AI's Passport Problem: How Can Media and Content Creators Navigate Fragmented Copyright Laws in a Global World? // Davis Wright Tremaine LLP (<https://www.dwt.com/blogs/artificial-intelligence-law-advisor/2025/11/ai-regulation-global-patchwork-content-creators>). 04.11.2025).*

«На відміну від попередніх років, зараз і Китай, і США активно заохочують подання патентів, пов'язаних зі штучним інтелектом, що створює безпрецедентні можливості для винахідників. Керуючись бажанням підтримати вітчизняну галузь штучного інтелекту, Національне управління інтелектуальної власності Китаю (CNIPA) та Відомство патентів і торгових марок США (USPTO) прийняли більш гнучкі та сприятливі стандарти експертизи винаходів у галузі штучного інтелекту...»

Китай вжив цілеспрямованих заходів, щоб стати світовим лідером, і вже володіє 60% світових патентів у галузі штучного інтелекту. CNIPA випустила «Пілотні рекомендації», в яких чітко зазначено, що більшість винаходів у сфері штучного інтелекту будуть вважатися такими, що підлягають патентуванню, якщо вони містять технічні дані, мають конкретне технічне застосування або обробляють великі масиви даних. Сприяючи поданню заявок, Китай встановив етичні межі, заявивши, що винаходи, які порушують закони або суспільною мораль, такі як системи несанкціонованого спостереження або дискримінаційного прийняття рішень, будуть відхилені...

Сполучені Штати дотримуються подібної про-ІІІ тенденції, особливо під керівництвом нового директора USPTO Джона Сквайрса, який оголосив, що США «відкриті для бізнесу» в галузі таких технологій, як ІІІ. У ключовому рішенні *Ex parte Desjardins* директор Сквайрс підтримав патенти на ІІІ, попередивши, що їх виключення поставить під загрозу лідерство Америки. Це ґрунтується на попередніх вказівках заступника директора, який наказував експертам бути більш поблажливими і відхиляти заявки лише в тому випадку, якщо «більш імовірно, ніж ні», що вони не відповідають вимогам...

Оскільки обидві основні юрисдикції демонструють прихильне ставлення, зараз як ніколи сприятливий час для подання заявок на патенти, пов'язані з штучним інтелектом. Однак заявникам слід пам'ятати, що така відкритість не є приводом для поспіху. Патенти на штучний інтелект залишаються складними, а недостатнє розкриття інформації може підірвати їхню цінність, тому надзвичайно важливо співпрацювати з досвідченими юристами для створення надійних патентів, які можна захистити» (*Kirk Sigmon, Hengyi Jiang. China and U.S. signal openness to AI patents in the AI race, but applicants should proceed carefully // Reuters (<https://www.reuters.com/legal/legalindustry/china-us-signal-openness-ai-patents-ai-race-applicants-should-proceed-carefully--pracin-2025-11-04/>). 04.11.2025*).

«...Getty Images уклала важливу багаторічну ліцензійну угоду з компанією Perplexity, що займається пошуком за допомогою штучного інтелекту, надавши їй ліцензований доступ до своєї великої бібліотеки творчих та редакційних зображень через API. Ця співпраця має на меті встановити новий стандарт відповідального використання зображень у штучному інтелекті, гарантуючи, що всі візуальні матеріали на платформі Perplexity мають повну ліцензію, зазначені авторські права та етичне походження... Для Perplexity ця угода покращує користувацький досвід завдяки інтеграції високоякісних, перевірених фотожурналістських матеріалів та креативного контенту в результати пошуку, що виділяє компанію серед конкурентів, які борються з проблемами авторського права. Для Getty Images це підкріплює її роль як охоронця етичних візуальних даних і створює джерело доходу, демонструючи життєздатну бізнес-модель, яка різко контрастує з її

судовими баталіями проти таких компаній, як Stability AI, яку вона позивала за несанкціоноване використання зображень. Ця угода розглядається як позитивний крок для фотографів, який гарантує їм винагороду за їхню роботу та зазначення авторства, а також для користувачів, які отримують більш надійну візуальну інформацію. Забезпечуючи чіткий шлях для інновацій, що поважають інтелектуальну власність, угода між Getty та Perplexity слугує потенційним поворотним моментом і цінним прецедентом для ширшої технологічної галузі, пропонуючи стійку модель, в якій розвиток штучного інтелекту може співіснувати з правами творців...» (*Alysa Gavilan. What the Getty Images-Perplexity Deal Means for AI and Photography // DIYPhotography (<https://www.diyphotography.net/getty-images-perplexity-ai-deal/>). 06.11.2025*).

«...Незважаючи на розвиток штучного інтелекту, угоди між інфлюенсерами та брендами в основному укладаються без положень, що стосуються інтелектуальної власності та авторських прав, що наражає як творців, так і бренди на юридичні ризики. За словами юристів, що спеціалізуються на інтелектуальній власності, багато творців не включають до угод положення, які б обмежували використання брендами їхніх синтетичних зображень або обмежували їхнє власне використання інструментів штучного інтелекту в контенті...

Хоча деякі інфлюенсери не переймаються цим, вважаючи, що зв'язок зі своєю аудиторією є незамінним, інші починають адаптуватися. Деякі агентства зараз додають до контрактів пункти, які вимагають прозорості або забороняють використання генеративної ШІ в брендovanому контенті. Ця ситуація є частиною більш широкого, мінливого правового поля, де великі медіакомпанії судяться з ШІ-фірмами за порушення авторських прав, а технологічні платформи одночасно платять творцям за ліцензування їхнього контенту для навчання ШІ-моделей. Це складне і «хаотичне» середовище підкреслює нагальну потребу в більш чітких контрактних рекомендаціях в економіці творців...» (*Kimeko McCoy. Brands and influencers are not including intellectual property clauses addressing AI in their deals // Digiday Media (<https://digiday.com/marketing/brands-and-influencers-are-not-including-intellectual-property-clauses-addressing-ai-in-their-deals/>). 10.11.2025*).

«Нещодавнє опитування Deezer–Ipsos показало, що 97% слухачів не можуть відрізнити пісні, створені штучним інтелектом, від пісень, написаних людьми, що підкреслює зростаючу стурбованість тим, що штучний інтелект може перевернути музичну індустрію. Опитування 9000 людей у восьми країнах показало, що більшість слухачів хочуть чіткого маркування: 73% підтримують розкриття інформації про треки, створені

штучним інтелектом, 45% хочуть мати можливість фільтрувати їх, а 40% кажуть, що повністю пропускати їх...

Це питання стає все більш актуальним, оскільки стрімінгові платформи стикаються з величезною кількістю синтетичної музики. Deezer повідомив, що щоденна кількість музичних творів, створених за допомогою штучного інтелекту, зросла до понад 50 000 — це третина від загальної кількості завантажених творів — що змусило платформу позначати такі треки і виключати їх зі своїх плейлистів. Цю тенденцію підкреслюють такі випадки, як створений за допомогою штучного інтелекту гурт «The Velvet Sundown», який привернув мільйон слухачів Spotify, перш ніж його походження було розкрито...

Індустрія реагує на це поєднанням опору та адаптації. Генеральний директор Deezer закликав до прозорості для захисту творців-людей, а Universal Music Group нещодавно врегулювала судовий спір про авторські права з компанією Udio, що займається штучним інтелектом у музиці, і планує запуснути ліцензовану платформу для музики, створену за допомогою штучного інтелекту, у 2026 році. Ці події відбуваються паралельно з юридичними викликами для компаній, що займаються штучним інтелектом, такими як нещодавнє рішення німецького суду про те, що ChatGPT від OpenAI порушив закон про авторські права, використовуючи тексти пісень для навчання, що свідчить про глобальну боротьбу за майбутнє створення музики та права власності на неї» *(Jaspreet Singh. Are you listening to bots? Survey shows AI music is virtually undetectable // Reuters (<https://www.reuters.com/legal/litigation/are-you-listening-bots-survey-shows-ai-music-is-virtually-undetectable-2025-11-12/>). 12.11.2025).*

«...Дебати про те, чи може код, створений штучним інтелектом, бути захищений авторським правом, стають все менш актуальними, а лідери, які продовжують зосереджуватися на боротьбі за інтелектуальну власність, ризикують втратити свою значимість на ринку. Код вже багато років є товаром завдяки відкритим джерелам, API та, зараз, генеративному штучному інтелекту, тому власність на код як такий більше не є стійкою перевагою; справжня перевага полягає в тому, наскільки швидко та розумно компанії навчаються, повторюють та впроваджують...

Маркування або водяні знаки на коді, згенерованому ШІ, можуть сприяти підзвітності, але мало впливають на конкурентну диференціацію, яка, навпаки, залежить від чотирьох основних факторів: власні високоякісні дані, що забезпечують унікальні результати моделювання; швидкість впровадження ШІ в робочі процеси клієнтів, що ускладнює перехід на інші рішення; репутація та довіра, побудовані на прозорій комунікації щодо використання ШІ та даних; оперативна дисципліна, що поєднує швидкість із надійним контролем, щоб інновації не порушували роботу системи...

З цієї точки зору, управління повинно функціонувати як рульове колесо, а не гальмо — бути легким, культурним і призначеним для захисту швидкості, — тоді як ради директорів та інвестори все менше дбають про розумний код і все більше про те, наскільки надійно і швидко можна масштабувати ІІІ. Зі свого боку, клієнти хочуть чітких, зрозумілих розкриттів інформації та надійних захисних бар'єрів більше, ніж технічних деталей. У нових нормативних актах інновації продовжують випереджати законодавство, тому переможцями стануть ті, хто рухається вперед попри невизначеність і перетворює довіру, швидкість та диференціацію на організаційні рефлексії...

У добі штучного інтелекту справжньою інтелектуальною власністю є не сам код, а переконання, оперативне навчання та надійне виконання, які дають компаніям змогу випереджати своїх конкурентів» (**Matt Arnould. Forget Copyright: In AI, Real IP Is Speed, Trust And Differentiation // Forbes Media LLC** (<https://www.forbes.com/councils/forbesbusinesscouncil/2025/11/12/forget-copyright-in-ai-real-ip-is-speed-trust-and-differentiation/>). 12.11.2025).

Україна

«...У світі формується консенсус: об'єкт авторського права має походити від людини, а не від алгоритму. Це закріпили суди США у справі Thaler v. Perlmutter (2025), де генеративній системі Creativity Machine відмовили у статусі автора, та Бюро авторських прав США, яке прямо заявило: «повністю AI-створений контент охороні не підлягає; захист можливий лише за наявності істотного й творчого людського внеску». Однак Україна пішла іншим шляхом і першою в Європі ввела спеціальний, *sui generis*, режим охорони для такого контенту...

З 2022 року стаття 33 Закону «Про авторське право та суміжні права» надає 25-річний майновий захист «неоригінальним об'єктам, згенерованим комп'ютерною програмою без безпосередньої участі людини». Право належить власнику ПЗ, особисті немайнові права не виникають, а отже відпадає проблема «автор-не-людина». Цей інвестиційний підхід забезпечує компаніям хоча б мінімальну визначеність для монетизації AI-продуктів, не підриваючи класичну концепцію людського авторства. В ЄС поки що аналогічного інструменту немає: регламент-AI Act регулює лише ризики, а не ІВ; у судовій площині лишається невизначеність...

Практичні наслідки для українського бізнесу такі.

Якщо твір створювався з творчим контролем людини (відбір, редагування, компоновка) — реєструємо класичне авторське право й фіксуємо докази людського внеску.

Якщо контент згенерований «на виході» алгоритмом — оформлюємо *sui generis*-охорону, попередньо закріпивши права на саму програму-генератор.

У договорах із підрядниками та замовниками потрібно прямо визначати, хто є правовласником AI-контенту та за якою моделлю він охороняється. Дані для тренування моделей слід ліцензувати; рішення судів США (Thomson Reuters v. Ross, 2025) свідчать, що масове копіювання комерційних баз під «fair use» не проходить...

Таким чином, домінуюча західна доктрина наполягає на людському авторстві, а український sui generis-режим пропонує гнучкий компроміс, дозволяючи AI-індустрії розвиватися без порушення конституційного принципу охорони творчої праці людини. Бізнесу, що працює з генеративним AI, важливо комбінувати ці підходи: фіксувати людський креатив там, де він є, і користуватися національним 25-річним захистом там, де його немає, водночас стежачи за новими судовими прецедентами, які швидко формують правила гри на глобальному ринку...» (*Богдан Кузьмович. AI як автор: чи визнає суд штучний інтелект творцем // ТОВ «Юридична газета» (<https://yur-gazeta.com/dumka-eksperta/ai-yak-avtor-chi-viznae-sud-shtuchniy-intelekt-tvorcem.html>). 24.11.2025).*

Австралійський Союз

«...Правове поле для навчання моделей штучного інтелекту на матеріалах, захищених авторським правом, значно відрізняється в США та Австралії, що створює більший ризик для розробників в Австралії. У США нещодавні судові рішення визнали, що використання книг для навчання великих мовних моделей (LLM) може вважатися «добросовісним використанням», що означає, що дозвіл не потрібний. Однак цей захист не поширюється на використання матеріалів з піратських сайтів...

На відміну від цього, в Австралії відсутня широка доктрина «добросовісного використання» і діє більш суворий режим авторського права. Законодавство цієї країни передбачає лише конкретні, вузькі винятки, наприклад, для досліджень або тимчасового технічного копіювання, які навряд чи можуть поширюватися на навчання штучного інтелекту. Нещодавнє рішення австралійського уряду не вводить виняток для текстового та даних майнінгу (TDM) ще раз підтверджує, що розробники повинні отримувати ліцензії на використання творів авторів для навчання... Модель штучного інтелекту порушує авторські права лише в тому випадку, якщо вона відтворює «істотну частину» твору, а не просто створює контент у схожому стилі. Отже, компанії, що займаються штучним інтелектом і працюють в Австралії, повинні отримати ліцензії, щоб уникнути позовів про порушення авторських прав, а австралійські автори мають вагомі підстави вимагати відшкодування збитків, якщо їхні твори використовуються без дозволу...» (*Clare Ashley, Timothy Seton. AI ate my novel: Copyright in the age of large language models // Colin Biggers & Paisley*

(<https://www.cbp.com.au/insights/publications/ai-ate-my-novel-copyright-in-the-age-of-large-language-models>). 11.11.2025).

Європейський Союз

«...Згідно з рекомендаціями французького органу з захисту даних (CNIL), веб-скрапінг для таких цілей, як навчання моделей штучного інтелекту, становить значний ризик, включаючи масовий збір даних і порушення конфіденційності, і вже призвів до суворих покарань для компаній, які не дотримуються вимог. Хоча деякі органи влади виступають за обов'язкову згоду, CNIL дозволяє використовувати «законний інтерес» як правову основу, за умови, що контролер даних може продемонструвати, що особи можуть розумно очікувати повторного використання своїх даних, опублікованих у відкритому доступі. Це очікування оцінюється на основі таких факторів, як публічний характер даних, веб-сайт-джерело та відсутність технічних обмежень, таких як robots.txt...

Навіть при використанні законних інтересів контролери повинні дотримуватися суворих принципів. Принцип мінімізації даних вимагає від них визначити точні критерії збору, виключити чутливі сайти та видалити або псевдонімізувати нерелевантні дані. Інформування суб'єктів даних є складним завданням, тому CNIL пропонує публікувати загальні повідомлення та використовувати різні засоби масової інформації для поширення інформації. Вона також рекомендує впровадити прості механізми попереднього відмови, такі як прапорці або «списки відмов», щоб поважати права осіб...

Окрім захисту даних, вилучення контенту для навчання ШІ порушує питання авторського права. Директива ЄС про авторське право передбачає два винятки: вузький для некомерційних наукових досліджень (стаття 3) і ширший для будь-яких користувачів, включаючи комерційні організації, який дозволяє правовласникам прямо відмовитися від цього (стаття 4). Ця відмова може бути реалізована за допомогою засобів, що читаються машиною, таких як протокол robots.txt. Законність цих практик наразі перебуває на судовому розгляді, але загальний висновок полягає в тому, що розробники можуть використовувати веб-збирання для штучного інтелекту лише в тому випадку, якщо вони дотримуються суворих правил захисту даних та авторських прав, впроваджують технічні заходи для забезпечення дотримання цих правил та ретельно документують свої процеси...» (*Web Scraping for AI Training in France // Bryan Cave Leighton Paisner LLP (<https://www.bclplaw.com/en-US/events-insights-news/web-scraping-for-ai-training-in-france.html>). 03.11.2025).*

«У міру того як штучний інтелект продовжує трансформувати сферу охорони здоров'я, від діагностичної візуалізації до відкриття нових ліків,

захист цих інновацій за допомогою інтелектуальної власності (ІВ) стає складним, але надзвичайно важливим завданням. Хоча патенти забезпечують потужну 20-річну комерційну перевагу, патентування ІІ не є простим завданням, оскільки алгоритми часто вважаються математичними методами, що не підлягають патентуванню. Щоб отримати право на патентування, винахід у сфері ІІ повинен демонструвати «справжній технічний внесок», наприклад, використання реальних медичних даних для отримання клінічних результатів або підвищення ефективності обробки даних комп'ютером...

Для інновацій, які не відповідають цій технічній вимозі, доступні інші інструменти інтелектуальної власності. Авторське право може захищати буквальний код програмного забезпечення, але не функціональні аспекти моделі штучного інтелекту. Більш надійною альтернативою є використання комерційної таємниці, яка може необмежено захищати цінну конфіденційну інформацію, таку як алгоритми та навчальні дані, за умови, що вживаються активні заходи для збереження їх у таємниці. Основним недоліком комерційної таємниці є те, що вона не забезпечує захисту, якщо конкурент самостійно розробляє або здійснює зворотну розробку інновації.

З огляду на ці варіанти, оптимальна стратегія часто передбачає гібридний підхід, коли патенти використовуються для основних функціональних винаходів, а комерційні таємниці захищають допоміжні власницькі дані. Зрештою, щоб орієнтуватися в цьому складному середовищі, необхідно на ранньому етапі залучити фахівців з інтелектуальної власності для розробки чіткого плану захисту, який забезпечить збереження інвестицій компанії та основи для її зростання...» (*Amy Kelly. Protecting Digital Health innovation in the AI revolution // HGF Ltd (<https://www.hgf.com/news/protecting-digital-health-innovation-in-the-ai-revolution/>). 11.2025).*

«Європейське відомство з інтелектуальної власності (EUIPO) запустило новий інструмент на основі штучного інтелекту «Early Screening Tool», який забезпечує попередній аналіз запропонованого товарного знака перед подачею заявки. Інструмент призначений для виявлення двох основних потенційних проблем: конфліктів з попередніми правами (такими як раніше зареєстровані товарні знаки та доменні імена) та проблем з описовістю або розпізнаваністю, хоча останній все ще перебуває в стадії бета-тестування...

Хоча інструмент надає дані про попередні знаки, його функція перевірки конфліктів, як повідомляється, є ненадійною, а перевірка розпізнаваності є неповною. Однак найбільше занепокоєння викликає відсутність чітких гарантій конфіденційності. На відміну від комерційних інструментів пошуку, немає гарантії, що пошукові запити залишатимуться конфіденційними, що робить їх використання ризикованим для чутливих або стратегічних знаків...

Тому, хоча цей інструмент може бути корисним додатковим засобом перевірки, його слід використовувати з особливою обережністю, і він поки що не може замінити професійні перевірки на відсутність судимостей» (**Nathan Smith. Early TM Screening: the EUIPO's new AI tool for pre-filing trade mark checks** // **Katten Muchin Rosenman LLP** (<https://quickreads.ext.katten.com/post/102lu5f/early-tm-screening-the-euipos-new-ai-tool-for-pre-filing-trade-mark-checks#page=1>). 12.11.2025).

«Забезпечення європейського патентного захисту для швидко розвиваючихся інновацій у галузі медичних технологій на основі штучного інтелекту, зокрема тих, що передбачають використання великих мовних моделей (LLM) та машинного навчання для діагностики та персоналізованої медицини, залежить від дотримання суворих вимог щодо розкриття інформації стосовно достатності та правдоподібності...

Достатність розкриття інформації вимагає, щоб патентна заявка містила достатньо деталей, щоб «фахівець у даній галузі» міг відтворити винахід без надмірних зусиль. Для моделей ШІ це вимагає адекватного опису архітектури мережі, методології навчання та характеристик вхідних даних, навіть без розкриття власних даних. Рішення Т 1191/19 є прикладом невдачі в цій сфері, оскільки заявку було визнано недостатньою через відсутність деталей щодо навчальних наборів даних, необхідної кількості пацієнтів та відповідних параметрів, а розкриття інформації було визнано «запрошенням до участі в дослідницькій програмі». Щоб уникнути цього, у заявках слід уникати нечітких посилань на «навчені моделі» та чітко деталізувати тип даних, методи навчання та архітектуру...

Правдоподібність, яка гарантує, що заявлений технічний ефект достовірно підтверджується поданою заявкою, також має вирішальне значення для виконання вимоги щодо винахідницького рівня. Хоча використання даних, опублікованих після подання заявки, для демонстрації технічних ефектів переглядається відповідно до G 2/21, заявки на штучний інтелект повинні містити інформацію, що підтверджує причинно-наслідковий зв'язок між конкретними алгоритмічними особливостями та вимірюваними технічними вдосконаленнями... Наприклад, у справі Т 0161/18 заявка щодо оцінки серцевого викиду була відхилена, оскільки технічні ефекти не були належним чином пов'язані з конкретними характеристиками та навчанням штучної нейронної мережі. Отже, успішні заявки на патенти повинні чітко описувати архітектуру моделі, навчальні дані та причинно-наслідкові зв'язки з поліпшеними технічними результатами, забезпечуючи відтворюваність інновації та надійність її ефектів...» (**Joe Spencer. AI health tech inventions - key disclosure requirements at the European Patent Office** // **Gill Jennings & Every LLP** (<https://www.gje.com/resources/ai-health-tech-inventions-key-disclosure-requirements-at-the-european-patent-office/>). 13.11.2025).

«...Останні досягнення в області застосування штучного інтелекту для створення музики та звуків стають все більш універсальними та впливовими, дозволяючи створювати індивідуальні мелодії, тексти та настрої, що відповідають різним потребам користувачів, особливо в комерційній сфері. Багато звукових платформ зараз надають доступ до баз даних музики, створеної за допомогою штучного інтелекту, задовольняючи потреби таких підприємств, як ресторани та роздрібні магазини, які шукають фонову музику, що не входить до хіт-парадів. Цей розвиток є економічно вигідною альтернативою традиційному ліцензуванню, однак пов'язані з ним питання авторського права є складними...

З точки зору авторського права, музика, створена за допомогою штучного інтелекту, може бути розділена на два типи: «чиста музика ШІ» та «музика, створена за допомогою ШІ». Чиста музика ШІ створюється з мінімальним втручанням людини, в результаті чого вона не має необхідного авторства людини для захисту авторських прав і, отже, потрапляє в суспільний надбання. Музика, створена за допомогою ШІ, навпаки, включає в себе значну частку людської творчості, що робить її придатною для захисту авторських прав...

Користувачі музики, створеної за допомогою штучного інтелекту, повинні бути обережними, оскільки використання ліцензійних платформ може затуманити процес створення. Як правило, відповідальність за те, щоб використовувана музика не порушувала авторські права, лежить на користувачі. Організації колективного управління правами, такі як АКМ (Австрія), управляють авторськими та суміжними правами, видають ліцензії, необхідні для комерційного використання, і вважають, що музика, доступна для загального користування, є частиною їхнього репертуару, покладаючи на користувачів обов'язок довести протилежне.

Чиста музика, створена за допомогою штучного інтелекту, не передбачає участі людських авторів, які можуть належати до колективної організації, тобто вона діє поза їхньою компетенцією. Однак у випадку музики, створеної за допомогою штучного інтелекту, якщо людські творці є членами колективної організації, твори підпадають під дію їхніх ліцензійних угод...

Зростаюче значення музики, створеної за допомогою штучного інтелекту, викликає юридичну невизначеність, особливо щодо презумпції АКМ. Існує нагальна потреба у чітких процедурах для розмежування музики, яка потребує ліцензування, та музики, яка цього не потребує. Додаткові юридичні складнощі можуть виникнути через використання існуючих творів для навчання штучного інтелекту, потенційну відповідальність за результати, що нагадують існуючі твори, та порушення особистих прав у разі використання реальних голосів без згоди. У міру розвитку законодавства майбутні нормативні акти можуть також вимагати маркування контенту, створеного за допомогою штучного інтелекту, як такого в конкретних контекстах» *(Dominik Hofmarcher and Marie-Therese Wirtz. Austria: The rise of AI-generated music - a challenging legal framework //*

Schönherr Rechtsanwälte GmbH (<https://www.schoenherr.eu/content/austria-the-rise-of-ai-generated-music-a-challenging-legal-framework-1>). 18.11.2025).

Канада

«У світі дизайну використання шрифтів без відповідної ліцензії може призвести до позовів про порушення прав інтелектуальної власності (ІВ), і цей ризик зростає з розвитком штучного інтелекту (ШІ). Важливо розуміти, що «шрифт» означає художнє оформлення набору символів (наприклад, Times New Roman), а «шрифт» — це цифровий або фізичний інструмент, що використовується для застосування цього оформлення (наприклад, Times New Roman 12 кегль, напівжирний)...

У Канаді захист інтелектуальної власності для них є багатограним. Авторське право може захищати оригінальні художні аспекти шрифту або шрифтового набору, а також програмний код, що лежить в їх основі, але не поширюється на самі неалфавітні символи. Крім того, шрифт може претендувати на захист торговельною маркою, якщо він є достатньо відмінним, а назва шрифту (наприклад, «Helvetica») може бути зареєстрована як торговельна марка. Закон про промисловий дизайн також може забезпечувати захист декоративних елементів шрифту, коли він застосовується до виробу...

Поява штучного інтелекту ставить нові виклики, оскільки інструменти штучного інтелекту можуть створювати нові шрифти, аналізуючи існуючі дизайни, що викликає питання щодо оригінальності результатів роботи штучного інтелекту та порушення ним існуючих авторських прав. Штучний інтелект також може використовуватися для легкого копіювання та розповсюдження шрифтів без дозволу...

Щоб зменшити ці ризики, дуже важливо дотримуватися найкращих практик. До них належать ретельне вивчення та дотримання ліцензійних угод на шрифти, придбання ліцензій від надійних джерел, обережність щодо безкоштовних шрифтів, які можуть мати приховані обмеження, відповідальне використання інструментів штучного інтелекту та консультації з юристами у разі сумнівів щодо ліцензування або статусу авторських прав...» (*Benjamin Reingold, Makda Yohannes and Stephen Burns. Understanding IP Infringement Risk in Typeface Use in AI-Generated Content // Bennett Jones LLP (<https://www.bennettjones.com/Insights/Blogs/Understanding-IP-Infringement-Risk-in-Typeface-Use-in-AI-Generated-Content>). 05.11.2025).*

«Канадський федеральний регулятор телерадіомовлення CRTC модернізував своє визначення канадського контенту, запровадивши нові правила, які чітко вимагають, щоб творчий контроль над виробництвом,

яке претендує на відповідність вимогам, здійснювали люди, а не штучний інтелект...

Оновлена система зберігає бальну систему, засновану на кількості канадців, які обіймають ключові творчі посади, але розширює перелік посад, що відповідають критеріям, додавши такі посади, як шоуранер, режисер спецефектів та керівник костюмерної. З метою додаткової підтримки канадських творців нове правило вимагає, щоб щонайменше 20 % авторських прав на виробництво належали канадцям. Виробництва також можуть отримати бонусні бали за використання впізнаваних елементів канадської культури, таких як декорації чи персонажі.

Це рішення є частиною впровадження Закону про онлайн-трансляції, який підпорядковує онлайн-трансляційні послуги традиційним правилам мовлення. Воно також вводить нові вимоги щодо розкриття інформації для великих трансляційних платформ, зобов'язуючи їх ділитися даними про свої канадські доходи та витрати на контент. Хоча деякі трансляційні компанії висловили занепокоєння щодо конкурентоспроможності, CRTC стверджує, що суспільний інтерес переважає потенційну шкоду...

Цей крок був позитивно сприйнятий канадськими мовниками за його збалансований підхід, навіть незважаючи на те, що великі іноземні стрімінгові сервіси оскаржують інші нещодавні розпорядження CRTC щодо фінансового внеску...» (*Anja Karadeglja. CRTC updates definition of Canadian content, putting limits on AI use // CBC/Radio-Canada (https://www.cbc.ca/news/politics/crtc-canadian-content-9.6983364). 18.11.2025).*

Республіка Індія

«Бізнес-альянс програмного забезпечення (BSA), до складу якого входять Microsoft, AWS, Adobe, IBM, Salesforce та SAP, закликає Нью-Делі модернізувати законодавство про авторське право, додавши виняток щодо видобутку тексту та даних (TDM), щоб компанії могли легально збирати та обробляти загальнодоступну інформацію для навчання штучного інтелекту. У новій статті «Програма впровадження штучного інтелекту в підприємствах Індії» група визначає три вимоги — кваліфіковані кадри, надійна інфраструктура та узгоджене управління — і попереджає, що без чіткого дозволу на видобуток даних у великих обсягах індійські компанії відставатимуть від своїх глобальних конкурентів, які вже працюють за винятками TDM в ЄС та Японії... Цей запит збігається з розробкою Закону про цифрову Індію та впровадженням Закону про захист цифрових персональних даних (DPDP); BSA хоче, щоб ці закони визнавали навчання моделей штучного інтелекту «законним використанням» даних, яке регулюється системою, що базується на ризиках і все ще захищає приватність. Альянс також радить уряду уникати правил, що діють в окремих штатах, узгодити національну політику з

такими ініціативами, як «Hiroshima AI Process», розширити внутрішні хмарні потужності, оприлюднити більше нечутливих публічних наборів даних та інтегрувати інструменти штучного інтелекту в платформи державних послуг, від проєктів «розумних міст» до порталів електронного урядування...» (*Merin Susan John. Microsoft, AWS, Adobe Push for Copyright Clarity in India's AI Framework // Analytics India Magazine Pvt Ltd & AIM Media House LLC (<https://analyticsindiamag.com/ai-news-updates/microsoft-aws-adobe-push-for-copyright-clarity-in-indias-ai-framework/>). 07.11.2025*).

«...Поява генеративного штучного інтелекту змінила ландшафт творчості, дозволивши людям з легкістю створювати такі твори, як реалістичні зображення та складні тексти. Однак ця еволюція ставить під сумнів традиційне законодавство про авторське право, яке було розроблене для людських творців відповідно до Закону про авторське право 1957 року в Індії. Цей закон визначає «автора» таким чином, що лише люди можуть претендувати на творчі права, що викликає питання щодо авторства, коли штучний інтелект генерує контент...»

Існує кілька можливостей визначення авторства:

- Штучний інтелект як автор: ця концепція є проблематичною, оскільки чинне законодавство не визнає нелюдські суб'єкти як авторів...
- Програміст/розробник: хоча можна стверджувати, що розробник штучного інтелекту несе відповідальність за його результати, непередбачуваний характер навчання штучного інтелекту ускладнює це пов'язання...
- Користувач, який дає команди штучному інтелекту: користувачі можуть відчувати творчість під час створення команд, але фактичний творчий процес полягає переважно в роботі самого штучного інтелекту...

На міжнародному рівні країни вирішують подібні питання. У США Бюро з авторських прав реєструє лише твори, створені людьми, і відмовляє в авторських правах на твори, створені штучним інтелектом. Навпаки, у Великобританії авторство «творів, створених комп'ютером» може бути визнане тими, хто організував їх створення, що потенційно визнає роль тих, хто стимулює штучний інтелект...

Для Індії потенційними рішеннями можуть бути тест на «втручання людини», введення нового права інтелектуальної власності спеціально для творів, створених за допомогою ШІ, або оголошення творів ШІ громадським надбанням, якщо авторство людини не встановлено. Триваюча дискусія підкреслює необхідність правової адаптації для визнання як людської творчості, так і технологічного розвитку. В кінцевому підсумку необхідно знайти баланс, щоб забезпечити захист людських митців і водночас сприяти інноваціям у сфері ШІ та інтелектуальної власності» (*Upamita Chourey. AI & Copyright: Who Owns Art by Machines? // Khurana & Khurana*

**(<https://www.khuranaandkhurana.com/ai-copyright-who-owns-art-by-machines>).
14.11.2025).**

**Сполучене Королівство Великої Британії та Північної
Ірландії**

«Хоча штучний інтелект відкриває перед юридичними фірмами можливості для трансформації завдяки підвищенню ефективності та точності, його впровадження також створює безліч нових загроз, які вимагають обережного та обґрунтованого підходу. Ключова вразливість полягає в тому, як функціонують системи ШІ: вони навчаються на величезних обсягах «навчальних даних», що означає, що якість їхніх результатів повністю залежить від якості вхідних даних. Це відкриває двері для «отруєння даних» — кібератаки, під час якої зловмисники навмисно вводять пошкоджені або оманливі дані в навчальний набір ШІ, щоб маніпулювати майбутніми результатами, що може призвести до катастрофічно неточних юридичних подань, якщо їх не перевірити критично людиною...

Ці ризики посилюють ще кілька інших нових загроз. Зловмисники можуть використовувати генеративну ШІ для створення підробок і депфейків, упереджені навчальні дані можуть призвести до дискримінаційних результатів, а використання сторонніх інструментів ШІ може становити ризик для конфіденційності клієнтів і наражати компанії на небезпеку використання програмного забезпечення, яке має приховані зв'язки з державними структурами. Крім того, юридична професія повинна бути обережною щодо низькоякісних інструментів «ШІ», які є лише оболонками для інших моделей, та ризику «старджекінгу», коли розробників обманом змушують використовувати скомпрометований відкритий код за допомогою маніпулювання рейтингами популярності...

**Щоб орієнтуватися в цьому складному середовищі, робоча група CITMA з питань штучного інтелекту рекомендує компаніям завжди залучати людей до перевірки контенту, створеного штучним інтелектом, критично оцінювати якість і безпеку навчальних даних та проактивно управляти ризиками. Зрештою, компанії повинні знайти баланс між прагненням до інновацій та фундаментальною потребою в пильності та безпеці, щоб відповідально використовувати можливості штучного інтелекту, одночасно зберігаючи довіру клієнтів» (*Alain Godement. Brains v Bots // Murgitroyd & Company* (<https://www.murgitroyd.com/insights/trade-marks/brains-v-bots#page=1>).
04.11.2025).**

«Пол Маккартні має намір випустити новий беззвучний трек у рамках протестного альбому проти запропонованих змін до британського

законодавства про авторське право, які, на думку артистів, нададуть надмірну владу технологічним компаніям та компаніям, що займаються штучним інтелектом. Його внесок у беззвучний альбом «Is This What We Want» — двохвилинний 45-секундний запис порожньої студії під назвою «Bonus Track» — має на меті підкреслити потенційну шкоду для засобів до існування артистів, якщо уряд дозволить компаніям, що займаються штучним інтелектом, навчати моделі на творах, захищених авторським правом, без дозволу або оплати...

Понад 1000 артистів, серед яких Ганс Циммер, Кейт Буш, Енні Леннокс, Деймон Албарн і Джаміроквай, взяли участь у створенні альбому, який було випущено тиражем усього 1000 вінілових копій. Артисти стверджують, що ці пропозиції «перевернуть» закон про авторське право, змусивши творців відмовлятися від своїх прав, а не надаючи компаніям, що займаються штучним інтелектом, право на використання за замовчуванням, що фактично принесе користь глобальним технологічним гігантам.

У травні близько 400 письменників і музикантів, серед яких Елтон Джон, Ед Ширан, Дуа Ліпа, Стінг, Кадзуо Ісігуро, Майкл Морпурго та Гелен Філдінг, засудили цей план у листі до газети The Times, назвавши його «подарунком» для Кремнієвої долини. Хоча прем'єр-міністр Кір Стармер заявив, що Велика Британія повинна «знайти правильний баланс», дослідження U.K. Music виявило, що дві третини артистів і продюсерів побоюються, що штучний інтелект загрожує їхній кар'єрі, а понад 90% хочуть юридичного захисту свого образу та голосу, а також компенсації за використання їхніх творів» (*Paul McCartney releases silent track to defend copyright from AI // Turkuvaz Haberleşme ve Yayıncılık (<https://www.dailysabah.com/arts/music/paul-mccartney-releases-silent-track-to-defend-copyright-from-ai>). 18.11.2025*).

«Дослідження, проведене компанією Fiftyfive5 для Агентства з ліцензування авторських прав (CLA) у 2025 році, показало, що 55% працівників державного сектору використовують інструменти генеративного штучного інтелекту (GAI) на роботі, а 80% використовують їх щотижня. Важливо, що 82% цих користувачів включають у свої запити сторонній контент (наприклад, статті, журнали), що наражає організації на ризик порушення авторських прав. У міру зростання популярності GAI для управління ризиками, пов'язаними з інтелектуальною власністю, та дотримання нормативних вимог необхідне надійне управління...

Ліцензія CLA на державне управління, якою користуються понад 700 органів державного сектору Великої Британії, надає дозвіл на повторне використання авторського контенту в повсякденній діяльності. З метою усунення ризиків, пов'язаних із GAI, у травні 2025 року CLA запровадила нові дозволи на використання генеративної штучної інтелекту на робочому місці, що дозволяє ліцензованим організаціям (у тому числі поліції, пожежній службі

та місцевим органам влади) законно використовувати авторизований контент як підказки для затверджених інструментів GAI.

Щоб орієнтуватися в цій ситуації, органи державного сектору повинні впровадити систему управління: забезпечити розуміння працівниками захисту авторських прав, провести навчання з кращих практик використання GAI, оцінити безпеку інструментів, розробити політику використання та контролювати дотримання вимог. Інтегруючи ці кроки, організації можуть скористатися перевагами GAI, дотримуючись при цьому законодавства про авторські права та громадської довіри...» (*Generative AI in the Public Sector: Balancing Innovation with Good Governance // Cognitive Publishing Ltd* (<https://www.publicsectorexecutive.com/articles/generative-ai-public-sector-balancing-innovation-good-governance>). 19.11.2025).

«...Згідно з новим опитуванням, проведеним Кембриджським університетом, значна більшість письменників у Великобританії глибоко стурбовані тим, що штучний інтелект становить існувальну загрозу для їхньої професії та доходів. Дослідження показало, що 51% авторів побоюються, що їх повністю замінить штучний інтелект, а 85% вважають, що це негативно вплине на їхні майбутні доходи, причому 39% повідомляють, що їхні фінанси вже постраждали...

Автори пов'язують цю втрату доходів із прямою конкуренцією з боку книг, створених за допомогою штучного інтелекту, та зникненням додаткової роботи, такої як копірайтинг. Основною проблемою є авторське право: 59% письменників вважають, що їхні твори використовуються для навчання моделей штучного інтелекту без їхнього дозволу та винагороди. Бестселерська авторка Трейсі Шевальє висловила поширене побоювання, порівнявши потенційне майбутнє з тим, як споживачі обирають дешевші, виготовлені машиною светри замість ручно в'язаних, і припустила, що видавці будуть схильні випускати дешевші романи, створені штучним інтелектом...

У звіті підкреслюється, що середній дохід письменника становить лише 7000 фунтів стерлінгів, що робить ці фінансові загрози особливо гострими. Хоча невелика меншість авторів використовує ШІ як інструмент для підвищення своєї продуктивності, переважна більшість (67%) ніколи не використовує його для творчої роботи. Автори звіту закликають уряд посилити законодавство про авторське право для захисту творців, критикуючи поточні пропозиції, які змушують митців «відмовлятися» від використання їхніх творів для навчання ШІ, що, на їхню думку, є «поганою економікою» та зрадою творчих галузей Великобританії» (*Novels have survived plenty of revolutions before - but could this one be different? // Dover Wealth Management* (<https://doverwealth.co.uk/articles/novels-have-survived-plenty-of-revolutions-before-but-could-this-one-be-different>). 21.11.2025).

«Відрізняючись від свого попередника, міністр технологій Великобританії Ліз Кендалл висловила співчуття вимогам художників щодо оплати їхньої роботи, коли їхні авторські права використовуються для навчання моделей штучного інтелекту. Заявивши, що «люди справедливо хочуть отримувати оплату за свою роботу», Кендалл оголосила про «перезавантаження» підходу уряду до штучного інтелекту та інтелектуальної власності, сигналізуючи про відхід від попередньої системи відмови, запропонованої Пітером Кайлом...

Ця зміна відбувається на тлі інтенсивної реакції з боку креативної індустрії, коли такі особистості, як Елтон Джон і Пол Маккартні, протестують проти використання їхніх творів без дозволу компаніями, що займаються штучним інтелектом. Хоча Кендалл прагне знайти збалансоване рішення, яке дозволить процвітати як сектору штучного інтелекту, так і креативній індустрії, критики, такі як його колега Бібан Кідрон, стверджують, що уряд вже втратив довіру креативної спільноти і повинен діяти негайно. Кідрон закликав уряд припинити укладати публічні угоди з компаніями, що займаються штучним інтелектом, у спорах про авторські права та вимагати прозорості в обробці даних, а не чекати на повний звіт у 2026 році. Нова позиція Кендалл визнає необхідність компенсації творцям, але проблема полягає у створенні механізму, який задовольнятиме як інноваторів, так і митців...» *(Robert Booth. Minister indicates sympathy for artists in debate over AI and copyright // Guardian News & Media Limited (<https://www.theguardian.com/business/2025/nov/23/minister-indicates-sympathy-for-artists-in-debate-over-ai-and-copyright-liz-kendall>)).* 23.11.2025).

Сполучені Штати Америки

«Штучний інтелект трансформує інновації, створюючи значні виклики для патентної системи та змушуючи суди та Відомство патентів і торгових марок США (USPTO) адаптувати традиційні правові рамки. Щоб винахід, пов'язаний зі штучним інтелектом, міг бути запатентований, він повинен надавати конкретне технічне рішення технічної проблеми, наприклад, конкретну модель конструкції або вдосконалення процесу, а не просто описувати абстрактний алгоритм. Цей загальний принцип застосовується в основних юрисдикціях, таких як США, Європа та Китай, хоча їхні конкретні критерії відрізняються...

Важливим правовим принципом, підтвердженим USPTO та знаковою справою *Thaler v. Vidal*, є те, що система штучного інтелекту сама по собі не може бути винахідником. Винахідником може бути лише фізична особа, і для того, щоб винахід, створений за допомогою штучного інтелекту, міг бути запатентований, необхідний значний і добре задокументований внесок людини у винахідницьку концепцію.

Зі збільшенням кількості виданих патентів на штучний інтелект зростає кількість судових спорів, що створює унікальні складнощі. Оскільки процеси штучного інтелекту часто є непрозорими, позивачі часто покладаються на публічні матеріали, такі як маркетингові тексти та технічні документи, щоб спочатку довести порушення. Відповідачі, в свою чергу, часто оскаржують патенти на штучний інтелект за надто загальність або недостатність технічних деталей. Розкриття інформації в таких випадках також є складним і вимагає великого обсягу даних, включаючи мінливі набори даних та вихідний код...

Щоб орієнтуватися в цьому середовищі, компанії повинні інтегрувати продуману патентну стратегію на кожному етапі, документуючи людську винахідницьку діяльність, складаючи надійні заявки, зосереджені на технічних вдосконаленнях, та готуючись до унікальних викликів, пов'язаних із судовими спорами щодо штучного інтелекту...» (*Manita Rawat, Karon N. Fowler. AI Patent Protection and Litigation: Key Takeaways for Innovators and Companies // Morgan, Lewis & Bockius LLP (<https://www.morganlewis.com/pubs/2025/11/ai-patent-protection-and-litigation-key-takeaways-for-innovators-and-companies>). 03.11.2025*).

«Основною проблемою, з якою стикається креативна економіка, є те, що провідні компанії в галузі штучного інтелекту (ШІ), такі як розробники Sora 2 від OpenAI, порушують фундаментальний принцип вільного ринку, який забороняє продавати те, що не належить тобі. Sora 2, яка може генерувати відео кіноякості на основі текстових підказок, була, як повідомляється, навчена на величезних бібліотеках фільмів, телепрограм та візуальних медіа, захищених авторським правом, без дозволу та оплати. Критики стверджують, що така практика не є справжньою інновацією, а «творчим арбітражем», який підриває стимули, необхідні для підтримки художніх ринків.

Як заявив голова Асоціації кінопродюсерів Чарльз Рівкін, нову бізнес-модель не можна будувати на краденому майні, підкресливши, що права власності, які можна захистити в судовому порядку, є основою капіталізму, а не застарілими реліктами. Прихильники необмеженого використання штучного інтелекту відкидають закон про авторське право, стверджуючи, що їхні системи лише «навчаються», але це вважається зручною логікою для трильйонних компаній, чії центри обробки даних отримують прибуток від творчої праці інших. Завантаження мільйонів фільмів, захищених авторським правом, для вивчення «стилю» вважається не навчанням, а несанкціонованим копіюванням...

Шкода є значною і практичною, оскільки агентства попередили клієнтів, що такі моделі, як Sora, становлять серйозну загрозу для засобів до існування, піддаючи незалежних художників і письменників новій формі піратства, коли контент дублюється, позбавляється контексту і монетизується корпораціями,

які не платять за нього. Ця тенденція знецінює творчість і робить право власності необов'язковим, загрожуючи справедливому обміну, від якого залежать ринки, що призводить до краху конкуренції та зниження якості через зникнення стимулів.

Ця проблема виходить за межі Голлівуду, оскільки штучний інтелект, здатний копіювати обличчя або голос зірки, може бути спрямований на будь-кого, що потенційно може призвести до підробки особи, приниження або руйнування репутації з боку таких осіб, як ревниві колишні партнери або інтернет-тролі.

Економічна модель, яку використовують компанії, що займаються штучним інтелектом, в будь-якій іншій галузі вважалася б крадіжкою, наприклад, якщо фармацевтична компанія скопіює формулу конкурента або стартап викраде креслення автовиробника. Замість того, щоб руйнувати ринки, технологія повинна розширювати їх, винагороджуючи творців і поважаючи право власності.

Для вирішення цієї проблеми не потрібні жорсткі регуляторні заходи, а лише відповідальність. Політики повинні чітко визначити, що закон про авторське право однаково застосовується до порушень, скоєних людьми або кодом. Розробники штучного інтелекту, які навчають системи на захищених творах, повинні платити за доступ до них, подібно до того, як кіностудії платять за права на музику або бібліотеки зображень. Крім того, прозорість є обов'язковою умовою, яка гарантує, що творці та споживачі знають, коли результат роботи моделі базується на неліцензованих даних...» (*Gerard Scimeca. Opinion: AI's free ride on creative labor is undermining the marketplace // MediaNews Group (<https://www.mercurynews.com/2025/11/07/opinion-ais-free-ride-on-creative-labor-is-undermining-the-marketplace/>). 07.11.2025*).

«Стрімкий розвиток штучного інтелекту значно ускладнив захист патентів, вимагаючи набагато більш досконалих формулювань, ніж у випадку традиційних технологій. Незважаючи на те, що основні юридичні критерії залишаються незмінними, їх застосування до ШІ вимагає виняткової точності як у формулюванні вимог, так і в специфікації, щоб витримати перевірку експертів, РТАВ, Федерального окружного суду та все більш впливових стандартів Європейського патентного відомства (ЕРО)...

Відповідність предмета патенту вимогам §101 залишається основною перешкодою в США. З часу справи Alice (2014) Федеральний апеляційний суд неодноразово визнавав недійсними заявки, які просто застосовують традиційне машинне навчання до відомих проблем (останній випадок — справа Recentive проти Fox Corp., квітень 2025 р., яка зараз розглядається Верховним судом, та справа Rideshare Displays проти Lyft, вересень 2025 р., в якій було прямо відмовлено у дотриманні рекомендацій USPTO). Хоча приклади придатності 47–49, наведені USPTO у 2024 році, та значно більш сприятлива позиція РТАВ

з жовтня 2025 року покращили результати судових розглядів, заявки, готові до судового розгляду, все ще повинні демонструвати конкретні технічні вдосконалення, такі як особлива структура моделі в ASIC, дії після прогнозування (наприклад, скидання пакетів) або конкретні протоколи обробки, що запускаються прогнозом ML, — а не просто «обгортання» старих процесів термінологією ІІІ...

Впровадження стало настільки ж вимогливим, особливо відповідно до керівних принципів ЄПВ, які швидко стають глобальним еталоном. Керівні принципи ЕРО від лютого 2024 року та рішення Апеляційної ради від жовтня 2024 року Т 1669/21 тепер вимагають детального розкриття архітектури моделі (топології, математики вузлів, процедур навчання), точно визначених змінних вводу/виводу з прикладами, вказівок щодо гіперпараметрів та достатнього опису джерела та характеристик навчальних даних у всьому заявленому обсязі. Недостатньо просто назвати TensorFlow або PyTorch; заявники повинні пояснити конкретну конфігурацію, надати приклади структур записів і 20–50 ключових особливостей, що характеризують навчальні дані, а для винаходів на основі LLM — розкрити шаблони підказок, формування контексту та стратегії запитів RAG. Ці стандарти ЕРО все частіше цитуються експертами USPTO і, ймовірно, будуть формувати майбутню практику США навіть для суто внутрішніх заявок...

Не кожна перевага штучного інтелекту може бути запатентована. Ексклюзивні дані для навчання краще захищати як комерційну таємницю. Натомість, справді нові архітектури моделей, модифікації трансформаторів (наприклад, LoRA heads), поліпшення ефективності пам'яті/обчислень, провідні N-прогнозні функції, зазначені в заявках, складні шаблони для швидкого проєктування та графіки координації багатоагентних систем — все це дозволяється і підтримується, про що свідчать нещодавно видані патенти США 12,353,827 (вдосконалення LLM за допомогою систем, що не є LLM), 11,886,800 (інновації трансформатора) та 12,379,948 (агентний ІІІ)...

Практикуючі фахівці, які використовують інструменти штучного інтелекту для складання документів, повинні дотримуватися рекомендацій USPTO від квітня 2024 року (89 Fed. Reg. 25609): кожна подана заявка повинна бути особисто перевірена та підтверджена підписувачем-людиною; використання штучного інтелекту при розробці концепції або складанні документів повинно бути розкрито; конфіденційні дані ніколи не повинні передаватися в системи третіх сторін без суворого контролю...» (*Christopher Palermo. Navigating the New Landscape of AI Patent Protection // Baker Botts L.L.P (https://ourtake.bakerbotts.com/post/102luaq/navigating-the-new-landscape-of-ai-patent-protection). 12.11.2025).*

«...Перетин інструментів генеративного штучного інтелекту (GenAI) та законодавства США про інтелектуальну власність (IP) породжує

важливі питання, зокрема щодо авторського права, патентів та торговельних марок...

У сфері авторського права Бюро з авторських прав США стверджує, що існуючі закони адекватно вирішують проблеми, пов'язані з GenAI, і заявляє, що нове законодавство не потрібне. Ключові правові питання включають можливість захисту творів, створених за допомогою ШІ, та потенційну відповідальність за порушення прав як для користувачів, так і для розробників. Чинне законодавство обмежує захист авторських прав творами, створеними людьми; отже, результати, повністю створені за допомогою GenAI, як правило, не підлягають захисту. Наприклад, зображення, створені за допомогою штучного інтелекту, не можуть бути зареєстровані як об'єкти авторського права, оскільки елементи авторства походять від технології, а не від користувача. Однак внесок людини у твори, що містять результати роботи GenAI, може бути захищений, якщо він відображає достатню креативність та оригінальність...

Потенційні проблеми з порушенням авторських прав виникають для користувачів, які можуть несвідомо копіювати матеріали, захищені авторським правом, що використовуються для навчання алгоритмів. Користувачі можуть аргументувати свою захист на підставі відсутності прямого копіювання. Проте суди можуть визнати користувачів відповідальними, якщо матеріали, створені штучним інтелектом, істотно імітують захищені твори. Що стосується розробників, то вони стикаються з численними судовими позовами про порушення авторських прав, пов'язаних з наборами даних, що використовуються для навчання моделей, таких як Stable Diffusion, оскільки позивачі стверджують, що їхні твори відтворюються в цих наборах даних...

Що стосується патентів, Федеральний апеляційний суд вважає, що винаходи, створені виключно за допомогою штучного інтелекту, не підлягають патентуванню, оскільки винахідником має бути визнана фізична особа. Згідно з останніми рекомендаціями, винаходи, створені за допомогою штучного інтелекту, не можуть бути запатентовані, проте інновації, створені за допомогою людини, яка брала значну участь у процесі, можуть бути патентовані. Відомство патентів і торгових марок США (USPTO) також розглядає питання, пов'язані з штучним інтелектом, щодо придатності об'єктів для патентування та наслідків для рівня техніки...

Що стосується законодавства про торговельні марки, GenAI створює менше ускладнень. Торговельні марки не потребують людського авторства для захисту, а GenAI може навіть допомогти у створенні нових торговельних марок. Однак для того, щоб нові марки не порушували права на існуючі, необхідно провести ретельне дослідження, оскільки права на торговельні марки базуються на першому використанні в комерційній діяльності...

Підсумовуючи, можна сказати, що з розвитком інструментів GenAI повинні розвиватися і правові рамки, що регулюють інтелектуальну власність, особливо в частині захисту авторських прав і патентів, тоді як торгові марки

залишаються менш схильними до впливу цих змін...» (*Michael Chiappetta, Amanda K. O’Keefe, Helen Respass. Using Generative AI: Key Legal Issues // Reuters* (<https://www.reuters.com/practical-law-the-journal/transactional/using-generative-ai-key-legal-issues-2025-11-01/>). 11.2025).

«У міру того як компанії все частіше звертаються до інновацій у сфері штучного інтелекту для трансформації різних галузей, перед ними відкриваються нові можливості для отримання патентів на свої технологічні досягнення. Однак патенти, засновані на машинному навчанні, відносно мало випробувані в судах і перед USPTO, яке відреагувало на це винесенням ключових рішень і видачею рекомендацій для уточнення ситуації з патентоспроможністю. Це мінливе правове середовище підкреслює важливість розуміння того, що саме становить винахід у сфері штучного інтелекту, який підлягає патентуванню. Найавторитетніші рекомендації Федерального апеляційного суду щодо патентоспроможності штучного інтелекту відповідно до § 101 містяться у справі *Recentive Analytics* проти *Fox Corp.*, де суд постановив, що просте застосування машинного навчання в новій галузі не надає автоматично права на патент, якщо винахід не розкриває конкретних удосконалень самих моделей... Суд підтвердив, що патенти на штучний інтелект підпадають під двоступеневу систему *Alice*, яка оцінює, чи стосуються заявлені права абстрактної ідеї та чи додають вони «щось більше» — винахідницьку концепцію, засновану на тому, як працює система, а не лише на тому, що вона досягає. У випадку винаходів у сфері ШІ заявки часто не проходять перший етап, оскільки високорівневі алгоритми вважаються абстрактними; тому заявники повинні зосередитися на другому етапі, продемонструвавши, що їхній винахід передбачає конкретне технологічне вдосконалення функціональності комп’ютера, наприклад архітектурні інновації або оптимізацію ресурсів...

Прецеденти, такі як *Electric Power Group*, показали, що заявки, які стосуються лише збору, аналізу та відображення даних, незалежно від галузі, часто вважаються абстрактними та непатентоспроможними, що створює важливий контекст для заявок на патенти в галузі штучного інтелекту. У рекомендаціях USPTO також підкреслюється, що багато заяв на патенти в галузі ШІ будуть стосуватися абстрактних ідей, таких як математичні концепції, що вимагає більш ретельного розгляду на етапі 2. Експертам рекомендується шукати особливості, які обмежують або перетворюють ці ідеї на практичне технологічне застосування з конкретною структурою або етапами процесу, що відповідає традиційному підходу «поліпшення функціональності комп’ютера». Заяви, які зосереджуються виключно на абстрактних результатах або підвищенні продуктивності без зв’язку з структурними або обмеженими реалізаціями, ризикують бути відхиленіми...

Щоб скласти надійні патенти на штучний інтелект, фахівці повинні розробити переконливий технічний опис, який чітко пояснює технічну проблему, винахідницький механізм та вимірювані поліпшення. Цей опис повинен бути послідовним від специфікації до формулювання вимог, що зробить винахід легшим для захисту та привабливішим для інвесторів. Важливим кроком є виявлення конкретних технічних обмежень у попередньому рівні техніки, таких як проблеми з затримкою або неефективністю, та опис того, як винахід забезпечує детальне технологічне рішення, чи то за допомогою нових архітектур, вдосконалень процесів, чи то за допомогою технік управління ресурсами. Виділення можливостей, доступних лише машинам, таких як паралельна обробка або динамічний розподіл ресурсів, підсилює патентну придатність, оскільки їх складно відтворити в уяві та вони демонструють відчутний технологічний прогрес.

Типові помилки при поданні патентних заявок на штучний інтелект включають визнання того, що моделі або методи є загальноприйнятими, що підриває новизну заявки; використання надто абстрактної мови, яка описує, що робить система, а не як вона це робить; покладання на твердження, що базуються на результатах, які зосереджуються на результатах, а не на технологічних механізмах; та відокремлення тверджень від технічного опису в специфікації. Наприклад, твердження, що описують лише аналіз даних або генерацію прогнозів без детальних технічних кроків, можуть бути сприйняті як абстрактні. Забезпечення того, щоб твердження відображали технічну інформацію, викладену в специфікації, та чітко пов'язували алгоритмічні вдосконалень з перевагами продуктивності комп'ютера, може пом'якшити ці проблеми...

Крім того, компанії повинні застосовувати комплексну стратегію інтелектуальної власності; не кожна інновація в галузі ШІ найкраще захищена патентами. Торгові секрети, авторські права та договірні заходи захисту іноді можуть бути більш ефективними, особливо з огляду на швидку еволюцію технологій ШІ. Наприклад, основні архітектури моделей або власні навчальні дані можуть бути краще захищені за допомогою заходів конфіденційності...

Суди та USPTO вимагають конкретності, технічної сутності та чіткого зв'язку між алгоритмічними техніками та технологічним прогресом. Успіх у патентуванні винаходів у сфері ШІ залежить не тільки від юридичного оформлення, але й від надійного технічного опису, який чітко і детально висвітлює винахідницький внесок» (*Sasha S. Rao, Todd M. Hopfinger. Turning AI innovation into patent protection: key considerations // Reuters (<https://www.reuters.com/legal/legalindustry/turning-ai-innovation-into-patent-protection-key-considerations--pracin-2025-11-18/>). 18.11.2025*).

«Warner Music Group уклала угоду про врегулювання судового спору щодо порушення авторських прав з компанією Udio, що займається

штучним інтелектом у музиці, і в 2026 році спільно запусить платформу для створення пісень на основі штучного інтелекту, використовуючи моделі, навчені виключно на ліцензованій та авторизованій музиці, щоб відкрити нові джерела доходу для артистів і авторів пісень, одночасно захищаючи їхні роботи. Ця угода є продовженням аналогічної угоди, укладеної Udio з Universal Music Group, і відбувається на тлі зростаючої занепокоєності щодо треків, створених за допомогою штучного інтелекту, що змусило такі платформи, як Deezer, маркувати музику, створену за допомогою штучного інтелекту, через етичні проблеми та проблеми з авторським правом...

Конкурент Udio, компанія Suno, оцінена в 2,45 мільярда доларів після залучення 250 мільйонів доларів, стикається з постійними суперечками щодо авторських прав з Warner, Universal і Sony за нібито копіювання сотень популярних пісень для навчання своїх систем. Udio і Suno відкидають ці звинувачення, стверджуючи, що їхні методи навчання є справедливим використанням і що судові позови мають на меті придушити конкуренцію...

Суперечка загострюється через опитування Deezer–Ipsos, яке показує, що 97% слухачів не можуть відрізнити пісні, створені штучним інтелектом, від пісень, створених людьми, а також через інші дослідження, які вказують, що аудиторія більше сприймає штучний інтелект у технічних ролях, ніж у основних творчих завданнях, таких як написання сценаріїв або заміна виконавців» (*Warner Music Group, Udio settle copyright case, plan new AI song creation platform // Reuters (<https://www.reuters.com/legal/litigation/warner-music-settles-with-ai-firm-udio-plans-joint-platform-2025-11-19/>). 19.11.2025*).

«...Неминуче зіткнення між зростанням генеративного штучного інтелекту (Gen AI) як важливого творчого інструменту та суворою інтерпретацією Бюро авторських прав США, згідно з якою захистом користуються лише твори, створені людьми, що зводить усі результати роботи Gen AI до публічного надбання. Така жорстка позиція створює значну невизначеність для галузей США, що залежать від авторських прав, що може придушити інновації та зашкодити економічній конкурентоспроможності... Чинне законодавство видається несправедливим, оскільки відмовляє у авторських правах таким творцям, як Джейсон Аллен і Кріс Каштанова, які широко використовують Gen AI, але також застосовують значну людську творчість, вдосконалення та контроль. Крім того, вимога про відмову від частин, створених за допомогою штучного інтелекту, у заявках на авторські права є обтяжливою та непрактичною, а також відкриває можливість для відповідачів у справах про порушення авторських прав оскаржувати дійсність будь-яких авторських прав, де було використано Gen AI...

Для вирішення цієї проблеми розглядаються три можливі шляхи. Перший – внести поправки до Закону про авторське право, щоб результати роботи штучного інтелекту розглядалися як «роботи, виконані за наймом», і право

власності на них належало людському користувачеві. Це забезпечило б юридичну визначеність, але могло б спотворити принцип авторства, потенційно винагороджуючи мінімальні людські зусилля. Другий варіант полягає в тому, щоб розглядати їх як «спільні твори», визнаючи спільний характер створення людини та штучного інтелекту, хоча це створює власні юридичні фікції та неоднозначності щодо права власності... Третій шлях полягає в тому, щоб дозволити закону розвиватися органічно через судові рішення, що є повільним процесом, який зберігає основні принципи, але продовжує шкідливу невизначеність. Хоча ідеального рішення не існує, у статті висловлюється думка, що в довгостроковій перспективі Конгрес повинен вжити заходів для адаптації законодавства про авторське право до економіки, що базується на штучному інтелекті, щоб воно продовжувало стимулювати творчість і забезпечувати юридичну ясність, необхідну нашим галузям...» (**Jay Myers. Pursuing Copyright Clarity amidst the Gen AI Creativity Revolution // Seyfarth Shaw LLP** (<https://www.gadgetsbytesandgoodwill.com/2025/11/pursuing-copyright-clarity-amidst-the-gen-ai-creativity-revolution/>). 24.11.2025).

«Відомство патентів і торгових марок США (USPTO) під керівництвом директора Джона Сквайрса скасувало свої рекомендації від лютого 2024 року щодо авторства винаходів, створених за допомогою штучного інтелекту, і випустило нові інструкції, в яких підкреслюється, що трифакторний тест у справі Рампу v. Iolab для визначення спільного авторства винаходів не застосовуються, коли штучний інтелект допомагає одній фізичній особі в розробці винаходу...»

Попередні рекомендації неправильно застосовували цей триетапний тест, який призначений для визначення того, чи можуть декілька винахідників-людей вважатися спільними винахідниками, до окремих винахідників, які використовують ШІ, вимагаючи від єдиного винахідника продемонструвати «значний внесок» у кожен заявку. Нові рекомендації роз'яснюють, що, оскільки системи ШІ не є фізичними особами, вони не можуть бути «спільними винахідниками», що робить питання спільного винахідництва неактуальним у винаходах, створених за допомогою ШІ, з єдиним винахідником-людиною...

Згідно з USPTO, однакові давні правові норми щодо авторства винаходів застосовуються до всіх винаходів, незалежно від використання штучного інтелекту. У керівництві підтверджується, що винахідниками можуть бути лише фізичні особи, а ШІ слід розглядати виключно як інструмент, що допомагає у процесі винахідництва. Ця зміна, яка буде опублікована у Федеральному реєстрі 28 листопада, впроваджує Указ № 14179, спрямований на сприяння лідерству США у сфері ШІ шляхом усунення політичних бар'єрів, встановлених попередньою адміністрацією» (**Eileen McDermott. USPTO Issues New AI Inventorship Guidance, Snubs Vidal's Approach // IPWatchdog, Inc.**

Турецька Республіка

«Турецьке законодавство автоматично захищає програмне забезпечення відповідно до Закону про авторське право № 5846, визнаючи його літературним і науковим твором, якщо воно відображає інтелектуальні зусилля, несе індивідуальність творця і виражене в матеріальній формі. Цей захист поширюється лише на вираження програмного забезпечення — його код — а не на його основоположні ідеї, алгоритми або технічні функції, що залишає значну прогалину для підприємств, які конкурують на швидкозмінних технологічних ринках. Патентний захист може заповнити цю прогалину, коли програмне забезпечення демонструє технічний характер, створюючи матеріальний технічний ефект і відповідаючи вимогам патентоспроможності щодо новизни, винахідницького рівня та промислової застосовності... Хоча «комп'ютерні програми як такі» виключені з турецького закону про промислову власність та Європейської патентної конвенції, програмне забезпечення та винаходи в галузі штучного інтелекту, що генерують додаткові технічні ефекти, такі як розпізнавання об'єктів або оптимізація машин, можуть претендувати на захист, особливо якщо вони пов'язані з фізичним пристроєм відповідно до підходу «будь-яке апаратне забезпечення», якого дотримуються Європейське патентне відомство та Турецьке відомство з патентів і торговельних марок...

Винаходи, пов'язані з ШІ, стикаються з додатковими проблемами: багато моделей не дають патентоспроможного технічного ефекту, а коли інновація полягає виключно в наборі даних, а не в структурі моделі або технічному процесі, патентоспроможність стає сумнівною. Суди, включаючи Федеральний окружний суд США, підкреслили, що простого застосування відомих методів машинного навчання до нових даних недостатньо для патентного захисту. Більше того, «чорний ящик» систем ШІ ускладнює вимогу щодо розкриття патенту, яка вимагає чітких і відтворюваних пояснень того, як працює винахід. У випадках, коли розкриття інформації або тривалі періоди експертизи можуть підірвати конкурентну перевагу, компанії можуть замість цього покластися на захист комерційної таємниці, що дозволяє уникнути публічного розкриття інформації і діє необмежений час, доки зберігається таємниця...

На практиці ефективний захист програмного забезпечення та штучного інтелекту вимагає гібридної стратегії. Авторське право захищає код; патенти захищають технічні рішення, коли це можливо; а комерційна таємниця захищає алгоритми, моделі або інновації на основі даних, які не можуть або не повинні бути оприлюднені. Оптимальний підхід залежить від того, де лежить справжня інновація — чи то в творчому кодуванні, технічній архітектурі, чи в

інтелектуальному використанні даних — та від балансу між правовим захистом і довгостроковими бізнес-інтересами» (*Protection of Software and Artificial Intelligence Innovations: Copyright, Patent, Trade Secret – Different Protections, Different Purposes* // Moroğlu Arseven (<https://www.morogluarseven.com/news-and-publications/yazilimlar-ve-yapay-zeka-icin-patent-korumasi-mumkun-mu/>). 07.11.2025).

Японська Держава

«...Японська організація з розповсюдження контенту за кордоном (CODA) — квазіурядова структура, яка представляє провідних правовласників, таких як Square Enix, Bandai Namco та Studio Ghibli, — офіційно звернулася до OpenAI з проханням припинити використання матеріалів своїх членів для навчання або створення контенту за допомогою моделі створення відео Sora 2... CODA стверджує, що багато відеороликів Sora 2 мають безсумнівну схожість з японськими фільмами, аніме та іграми, що вказує на те, що до системи були введені твори, захищені авторським правом, без дозволу, що порушує японське законодавство про авторське право. На відміну від дебатів про «добросовісне використання» у США, японські правила вимагають попереднього дозволу, а не відмови від використання після факту. Тому CODA вимагає (1) щоб OpenAI припинила використовувати контент своїх членів без попередньої згоди та (2) щоб компанія оперативно реагувала на будь-які скарги щодо порушення прав, пов'язані з результатами роботи Sora 2. Хоча позов ще не подано, цей крок свідчить про зростання міжнародного тиску на підхід OpenAI щодо відмови від участі та може спонукати інші великі студії оскаржувати несанкціоноване навчання штучного інтелекту...» (*Grant St. Clair. Copyright holders are finally beginning to push back against OpenAI* // Boing Boing (<https://boingboing.net/2025/11/06/copyright-holders-are-finally-beginning-to-push-back-against-openai.html>). 06.11.2025).

Наука в сфері інтелектуальної власності

«Університетські видавництва та бібліотеки співпрацюють з метою покращення доступу до досліджень та знань, про що свідчать приклади з Темплського університету, Ліверпульського університету та Браунського університету. Ці установи започаткували проекти, що сприяють відкритому доступу до наукової комунікації, одночасно підтримуючи різноманітність та розширюючи доступ до знань...

У Браунському університеті програма «Цифрові публікації» заохочує цифрове видання відкритих мультимодальних наукових праць у партнерстві з науковими видавництвами. Вона включає навчання для науковців з історично

чорних коледжів та університетів (HBCU) з метою розвитку цифрової науки. Браунський університет співпрацює з престижними видавництвами та випускає мультимодальні монографії, що отримують нагороди...

Видавництво Liverpool University Press запустило програму «Trailblazers», яка підтримує молодих науковців у галузі гуманітарних та соціальних наук, сприяючи відкритому доступу до публікацій їхніх перших монографій. Ця ініціатива включає наставництво, навчальні семінари та фінансову підтримку, що дозволяє посилити голос нових науковців та вирішити системні проблеми, з якими вони стикаються...

Темплський університет та його видавництво створили North Broad Press, яке видає відкриті підручники для викладачів. Програма набула широкого поширення та зацікавила багатьох, але наразі її модель переглядається через обмеження в кадрах та бюджеті. Основна увага буде приділятися спрощенню виробничих процесів та забезпеченню стабільності...

Всі три програми поділяють місію, спрямовану на забезпечення рівності, доступності та інновацій, надаючи цінні моделі для просування відкритого доступу до публікацій. Незважаючи на такі виклики, як обмеженість ресурсів та складність робочих процесів, вони спільно сприяють покращенню доступу до наукових знань та розвитку співпраці між видавництвами та бібліотеками...»
(Jennie Collinson, Allison Levy, Mary Rose Muccie, Jessica Thomson. University Presses and Libraries, Teaming Up to Innovate // Annual Reviews (https://katinamagazine.org/content/article/open-knowledge/2025/university-presses-and-libraries-remove-barriers). 11.11.2025).

«...Всупереч поширеній думці про «неминучість» цього процесу, глобальний перехід до відкритого доступу (ОА) у наукових виданнях, схоже, зупинився. Замість повного переходу, екосистема еволюціонувала у різноманітну гібридну модель, в якій комфортно співіснують різні формати відкритого та платного доступу. Останні дані з доповіді STM показують, що платні видання залишаються в чудовому стані, представляючи більшість статей, оглядів та доповідей конференцій у 2024 році, і навіть збільшують свою частку на ринку протягом останнього десятиліття...

Хоча Gold OA, що фінансується переважно за рахунок суперечливих зборів за обробку статей (APC), значно зросла і зараз конкурує з платним доступом, її зростання, здається, сповільнюється. Тим часом моделі Green і Bronze OA перебувають у стані стагнації або занепаду. Ця гібридна реальність також відображається у глобальній політиці. США зосереджуються на публічному доступі, а не на універсальному обов'язковому OA; європейська коаліція cOAlition S відходить від своїх початкових радикальних цілей; а такі великі гравці, як Китай та Індія, інституціоналізують гібридні системи, що підтримують як передплату, так і APC. Отже, хоча рух OA домогся успіху в просуванні зростання відкритого доступу, мета універсального, обов'язкового

ОА здається дедалі віддаленішою, а поточні дані вказують на стабільне, гібридне майбутнє наукової комунікації...» (**Rick Anderson. *The Global Transition Has Already Happened – It's Just Not the One You Expected* // *Society for Scholarly Publishing* (<https://scholarlykitchen.sspnet.org/2025/11/17/the-global-transition-has-already-happened-its-just-not-the-one-you-expected-part-1-of-2/>). 17.11.2025).**

«Рух за відкриті дослідження ґрунтується на вірі в цілісність науки та суспільства, відображаючи ідеали універсалізму, комуналізму, безкорисливості та організованого скептицизму. Хоча відкритість вважається суспільним благом і рішенням таких проблем, як криза відтворюваності, вчені-гуманітарії часто стикаються з труднощами у пристосуванні до практик відкритих досліджень, які переважно походять від наукових норм. Інтерв'ю з 39 дослідниками в галузі гуманітарних наук показали, що, хоча вони цінують відкритість, вони стурбовані тим, що її включення в оцінку досліджень може поставити їх у невідгідне становище, оскільки їхня робота не завжди відповідає стандартам відкритих досліджень...

Вчені-гуманітарії висловили почуття маргіналізації, особливо в зв'язку зі скороченням фінансування гуманітарних програм, що може погіршити їхнє становище в системі виробництва знань. Зростання витрат на обробку статей (APC) та обробку книг (BPC), пов'язаних з відкритим доступом, ще більше поглибило диспропорції, надавши перевагу заможним установам і посиливши глобальну нерівність у науковій комунікації. Багато дослідників гуманітарних наук залежать від інституційної підтримки відкритого доступу, а надмірні витрати на публікацію можуть перешкоджати рівному доступу до знань...

Незважаючи на визнання принципів відкритого доступу, дослідники в галузі гуманітарних наук побоюються, що нерівності, які впливають з цих економічних структур, можуть призвести до негативного сприйняття їхньої галузі, що підірве можливості фінансування в майбутньому. Значна диспропорція у публікаціях з відкритим доступом між науками та гуманітарними науками сприяє поширенню тривожної думки, яка применшує видимість та важливість досліджень у галузі гуманітарних наук...

Зрештою, при впровадженні відкритих досліджень необхідно враховувати унікальні контексти та виклики, з якими стикаються гуманітарні дисципліни, щоб уникнути закріплення існуючих диспропорцій та нерівностей. Якщо політика не зможе належним чином залучити гуманітарних науковців, вона ризикує поглибити маргіналізацію цієї галузі, а не сприяти рівності у виробництві знань» (**Lai Ma, Claire Davin. *For Researchers in the Humanities, Is Open Really Fair?* // *Annual Reviews* (<https://katinamagazine.org/content/article/open-knowledge/2025/for-researchers-in-the-humanities-is-open-really-fair>). 18.11.2025).**

«...Плагіат у наукових дослідженнях є серйозною загрозою науковій цілісності, підриваючи довіру, прозорість та оригінальність, на яких ґрунтується вся дослідницька діяльність. Це не лише копіювання тексту (текстовий плагіат), але й привласнення чужих експериментальних даних, ідей, методологій, а також самоплагіат...

У різних країнах десятки гучних скандалів показали всю шкоду цього явища: від фальсифікації даних, що впливають на клінічні протоколи, до політичних кар'єр, зруйнованих через скопійовані дисертації. Еліас Альсабті публікував десятки «чужих» статей про онкологію; Бхарат Аггарвал маніпулював зображеннями у роботах про куркумін; анестезіолог Йоахім Болдт сфабрикував дані для понад 220 статей; міністр оборони ФРН Карл-Теодор Гуттенберг і президент Угорщини Паль Шмітт втратили посади через плагіат у дисертаціях. Загальні риси цих випадків: шалений тиск «публікуйся або загинь», слабка система рецензування, сліпі зони керівників та інституційний престиж, що «прикриває» порушників...

Наслідки виходять далеко за межі особистих репутацій: сфабриковані дослідження спотворюють медичні рекомендації, відволікають фінансування, породжують недовіру суспільства до науки й компрометують університети й журнали. Ситуацію посилюють комерційні «фабрики» дисертацій, хижацькі журнали та можливість через суди блокувати розслідування. Водночас наукова спільнота виробила інструменти протидії: програмне забезпечення для виявлення збігів, краудсорсингові платформи Guttenplag чи Retraction Watch, жорсткіші етичні стандарти й процедури відкликання робіт...

Урок очевидний: інституції мають створювати культуру нульової толерантності до плагіату, посилювати перевірку рукописів, підтримувати викривачів і покладатися на принцип «оригінальність понад імпакт-фактор». А кожен дослідник повинен пам'ятати: сумлінне цитування, відтворюваність і чесна робота з даними важливіші за швидкі публікації. Тільки так наука зможе зберегти свою репутацію та служити суспільству надійним джерелом знань...»
(Відомі Випадки Плагіату, які Сколихнули Світ Науки // OriginalityReport.com (https://originalityreport.com/uk/plagiarism-cases-in-science/). 24.11.2025).

Україна

«...В Україні розквітла ціла екосистема академічної фальші, де плагіат і купівля наукових робіт стали нормою, а не поодинокими випадками. Кандидатські дисертації можна придбати за ціною від \$2000, а докторські — від \$5000, при цьому "фабрики дисертацій" пропонують послуги "під ключ" з гарантією успішного захисту, використовуючи корпоративні сайти та менеджерів...

Цей тіньовий бізнес працює десятиліттями під прикриттям університетів: наукові керівники, опоненти та члени рад свідомо ігнорують плагіат, оскільки самі є частиною цього ланцюга. Для легітимізації "робіт" використовуються "хижацькі журнали" (Predatory journals), які публікують будь-який текст за 100-300 доларів, надаючи статті видимість науковості. Крім того, розвинулася індустрія купівлі співавторства у фейкових статтях...

Система захищає плагіаторів навіть через суд: викриті автори подають позови, і суди забороняють перевірку їхніх робіт, перетворюючи судову систему на інструмент "академічного імунітету". Приклад із Київського авіаційного інституту (КАІ) демонструє системну проблему: після того, як рада КАІ відмовила у розгляді докторської роботи, що виявилася копією чотирьох російських дисертацій, ця ж робота була успішно захищена в іншому університеті...

Надія на зміни пов'язана із законопроектом «Про академічну доброчесність», що готується до другого читання. Він передбачає покарання за плагіат, фабрики дисертацій та публікації у хижацьких журналах, а також дозволить позбавляти наукових ступенів через встановлену процедуру, а не через суди. Наразі боротьба з фальшо залежить від "викривачів-волонтерів", тоді як інституції мають взяти на себе відповідальність, оскільки "університет, який краде думки, ніколи не створить власних"...» (*Петро Чернишов. На кого працює фабрика дисертацій в Україні // (https://nv.ua/ukr/opinion/zahist-disertaciji-pid-klyuch-petro-chernishov-pro-plagiat-v-ukrajinskiy-nauci-50563391.html). 25.11.2025).*

Австралійський Союз

«...У міру того як комерціалізація досліджень зближує наукові кола та промисловість, захист патентів став важливим кроком для дослідників, які прагнуть реалізувати свої ідеї на ринку, чи то шляхом ліцензування, чи то шляхом створення дочірньої компанії. Щоб бути патентоспроможним, винахід повинен відповідати кільком ключовим критеріям...

По-перше, це має бути «спосіб виготовлення», тобто матеріальний продукт або процес, що має реальне застосування, а не абстрактна ідея, науковий закон або математична формула. Однак пристрій, що використовує таку формулу, може бути патентоспроможним. Існують конкретні винятки, які різняться залежно від країни. Наприклад, Нова Зеландія виключає комп'ютерні програми (якщо вони не покращують функціональність комп'ютера), методи медичного лікування та клонування людини. На відміну від цього, Австралія дозволяє патентувати деякі комп'ютерні програми та методи медичного лікування, а США мають власні правила щодо бізнес-методів та природних речовин...

Крім цих вимог, винахід повинен бути корисним, що зазвичай є очевидним критерієм, але може вимагати доказів для таких винаходів, як нові хімічні речовини або ліки. Нарешті, і це часто є найважливішою перешкодою, винахід повинен бути як новим (оригінальним), так і винахідливим (неочевидним для фахівця в даній галузі)...» (*Briar Dominick, Erica Cassie. Patents for academics: Is my research a patentable invention? // AJ Park (<https://www.ajpark.com/insights/is-my-research-a-patentable-invention/>). 03.11.2025*).

«Нещодавно ABC News повідомило про студента університету Мердока, який подав до суду за звинуваченнями у несанкціонованому використанні штучного інтелекту в курсовій роботі. Цей інцидент збігся з повідомленнями про те, що кілька австралійських університетів впровадили інструменти штучного інтелекту для виявлення контенту, створеного штучним інтелектом, у студентських роботах, що викликало дискусії щодо надійності таких методів виявлення та їхнього впливу на збереження академічної доброчесності.

Ці звіти висвітлюють більш глобальну системну проблему, пов'язану з балансом між академічною доброчесністю та мінливим ландшафтом оцінювання в епоху генеративної штучної інтелекту (GenAI). Такі інструменти, як ChatGPT, можуть швидко генерувати оригінальний контент, але вони також дають студентам можливість обійти важливі навчальні процеси, які мають вирішальне значення для академічного успіху. Ця динаміка створює виклики, що виходять за межі простого порушення дисципліни, виявляючи фундаментальні недоліки в існуючих системах академічної доброчесності та структурі оцінювання...

Обмеження існуючих політик стають очевидними, оскільки GenAI ускладнює визначення прийняттого використання ресурсів. На відміну від традиційного плагіату, де скопійований текст легко ідентифікувати, результати GenAI часто не мають чітких слідів. Крім того, студенти можуть розглядати допомогу ШІ як законну підтримку, тоді як викладачі можуть сприймати її як академічну недоброчесність, що призводить до суперечливих тлумачень, як це було у справі Мердока...

Основною проблемою є не лише поява GenAI, а й небажання вищої освіти переглянути методи оцінювання, які можуть бути схильні до різних форм недобросовісної поведінки, включаючи плагіат та контрактне шахрайство. Вирішення проблеми GenAI вимагає більш широкого переосмислення парадигм оцінювання, а не розглядання її як окремої загрози.

У звіті «Реформа оцінювання в епоху штучного інтелекту», підготовленому на замовлення Агентства з якості та стандартів вищої освіти, підкреслюється недостатність заборон і методів виявлення, натомість пропонується зміна парадигми. Ефективне оцінювання повинно

зосереджуватися на критичній оцінці та вдумливому аналізі, а не просто на дотриманні вимог...

Перепроєктування завдань може передбачати необхідність ітеративного використання GenAI студентами, що дозволить їм критично оцінювати та вдосконалювати результати відповідно до встановлених критеріїв, тим самим розвиваючи необхідні навички оціночного судження, що є важливими в професійному контексті. Крім того, планування оцінювання на рівні програми має вирішальне значення для визначення, коли використання GenAI є доцільним, а коли воно підриває навички, що оцінюються...

Включення знань про штучний інтелект до навчальної програми має вирішальне значення для виховання не тільки академічної доброчесності, а й професійної компетентності, оскільки роботодавці все більше цінують випускників, здатних відповідально використовувати інструменти штучного інтелекту. Таке прагнення навчати використанню штучного інтелекту також викликає занепокоєння з приводу рівності: студенти з привілейованих сімей мають більше шансів вільно володіти GenAI, що підкреслює необхідність рівноправного підходу в усіх навчальних закладах...

Надалі завдання полягає у відмові від стратегій, орієнтованих на дотримання вимог, на користь перегляду освітніх цілей з урахуванням наявності GenAI. Це вимагає скоординованих зусиль для подолання розриву між політикою та практикою, перегляду систем оцінювання з метою сприяння досягненню справжніх результатів навчання та закріплення знань про штучний інтелект як базової компетентності...

Ці зміни не є простими коригуваннями; вони вимагають цілісної трансформації університетів, спонукаючи їх перейти від застарілих практик до оновленої освітньої місії. Застосовуючи інтегрований підхід, який розглядає політику, оцінювання та грамотність як взаємопов'язані компоненти, університети можуть орієнтуватися у складнощах епохи GenAI і, зрештою, перетворити виклики на можливості для оновлення та зростання...» (*Tianchong Wang, Christopher Deneen. How AI is reshaping integrity, assessment in universities // University World News (https://www.universityworldnews.com/post.php?story=20251104143144527). 05.11.2025*).

«Рада бібліотекарів австралійських університетів (CAUL) уклала важливу угоду про відкритий доступ з глобальним видавництвом Taylor & Francis, яка гарантує, що дослідження університетів-учасників з Австралії та Нової Зеландії будуть публікуватися без індивідуальних зборів за обробку статей, починаючи з 1 січня 2026 року...

Ця знакова угода, що охоплює всі гібридні та золоті журнали, є важливим кроком на шляху до більш справедливому та сталого доступу до досліджень і є першою угодою, укладеною в рамках нової галузевої переговорної структури

CAUL, створеної для вирішення проблеми недоступних витрат на публікації з відкритим доступом. Навпаки, CAUL призупинила переговори з Elsevier через неможливість домовитися про комерційні умови, включаючи ціноутворення та структуру угоди, хоча CAUL залишається відданою ідеї поновлення переговорів з метою забезпечення «справедливої та розумної» стійкої системи ціноутворення з прибутковим видавцем...» (*Australasian libraries agree new OA deal with Taylor & Francis // RI Media Ltd* (<https://www.researchinformation.info/news/australasian-libraries-agree-new-oa-deal-with-taylor-francis/>). 17.11.2025).

Європейський Союз

«сOAlition S підтвердила свою прихильність до просування повного та негайного відкритого доступу та розширила свою концепцію, включивши до неї справедливий обмін надійними науковими знаннями. Через сім років після запуску Plan S ця міжнародна коаліція організацій, що фінансують наукові дослідження, сформулювала новий стратегічний план на 2026–2030 роки для подальшого просування відкритого доступу...

З моменту свого створення в 2018 році з дванадцятьма організаціями, сOAlition S перетворилася на значну міжнародну мережу, яка позитивно вплинула на глобальне впровадження відкритого доступу. Однак зростання вартості обробки статей підкреслило існуючі проблеми справедливості в науковій комунікації, а прогрес у галузі штучного інтелекту створює як можливості для прискорення поширення досліджень, так і занепокоєння щодо цілісності досліджень...

Для вирішення цих завдань коаліція сOAlition S зосередиться на трьох взаємопов'язаних стратегічних пріоритетах: зміцненні сталого та справедливого відкритого доступу до рецензованих статей, підтримці цифрової інфраструктури, необхідної для відкритого доступу, та дослідженні фінансово стійких систем публікації...

Нова стратегія, розроблена на основі консультацій з членами та залучення зацікавлених сторін, враховує різні національні та міжнародні контексти, одночасно пропагуючи різні шляхи до відкритої науки. Реалізація цієї стратегії розпочнеться спільно в найближчі місяці» (*сOAlition S reinforces Open Access commitment while advancing next strategic phase // European Science Foundation* (<https://www.coalition-s.org/coalition-s-reinforces-open-access-commitment-while-advancing-next-strategic-phase/>). 12.11.2025).

Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії

«Офіси з передачі технологій (ТТО) відіграють ключову роль у комерціалізації університетських досліджень, але їхній підхід значно відрізняється залежно від ресурсів установи. Тоді як провідні університети, такі як Імперський, Оксфордський та Кембриджський, можуть дозволити собі розгалужені, незалежні ТТО та міжнародні інноваційні центри, менші установи часто стикаються з проблемою обмеженого бюджету та браком спеціалізованих знань, що заважає їм підтримувати академічні спін-оф компанії...»

Щоб вирішити ці проблеми, менші університети вивчають моделі спільних ТТО, такі як регіональний пілотний проєкт Wessex, в рамках якого установи об'єднують ресурси для створення ефективної ТТО на засадах співпраці. Такий підхід забезпечує доступ до спеціалізованих знань у галузі права та розвитку бізнесу, створює економію масштабу та сприяє розвитку динамічних регіональних інноваційних екосистем. На відміну від цього, провідні університети вважають за краще зберігати незалежні ТТО, щоб забезпечити контроль і гнучкість, налагодити прямі тісні корпоративні відносини та зміцнити свій інституційний бренд. Їхня небажання приєднуватися до спільних моделей пояснюється бажанням захистити ці конкурентні переваги...

У перспективі сектор може еволюціонувати до гібридних моделей, де більші університети пропонуватимуть послуги меншим партнерам або регіональним консорціумам на основі географічного розташування чи тем досліджень. Поява спільних ТТО вирівнює правила гри для менших установ, тоді як стратегії провідних університетів підкреслюють цінність масштабу та корпоративної взаємодії. Зрештою, поєднання спільних та незалежних підходів, ймовірно, максимізує комерційний вплив досліджень у Великій Британії...»
(Rob Northall, Phillip Pugh. How shared technology transfer offices can help universities commercialise research // Browne Jacobson LLP (<https://www.brownejacobson.com/insights/how-shared-technology-transfer-offices-can-help-universities-commercialise-research>). 03.11.2025).

«Нещодавнє опитування 500 британських професорів, аналітиків та корпоративних дослідників показало, що дослідження за допомогою штучного інтелекту економить кожному респонденту приблизно чотири години на тиждень, що в цілому становить понад п'ять додаткових робочих тижнів на рік на одного дослідника. Опитування, проведене Cognora.ai, показує, що така економія часу може призвести до потенційного підвищення національної продуктивності на 600 мільйонів робочих годин на рік, що еквівалентно економічній вартості від 11 до 20 мільярдів фунтів стерлінгів. Ця оцінка базується на середній заробітній платі працівників у сфері

досліджень і розробок у Великобританії та значному потенціалі інструментів штучного інтелекту для прискорення пошуку попередніх розробок та свободи дій (FTO)...

Оскільки Великобританія стикається з економічними викликами і прагне до зростання, ефективність штучного інтелекту в скороченні трудомістких завдань, зокрема в перевірці інтелектуальної власності, може допомогти перенаправити ресурси на більш глибокий аналіз та інновації. Мел Морріс, співзасновник і генеральний директор Corpora.ai, підкреслив, що полегшення тягаря пошуку попередніх розробок, який часто називають «прихованим податком на інтелектуальну власність», може значно прискорити процес інновацій...

Середній цикл від інновації до комерціалізації зазвичай триває 7-12 років, причому понад 80% ініціатив зазнають невдачі до виходу на ринок, головним чином через тривалість і високу вартість перевірок попереднього рівня техніки та FTO...

Крім того, опитування показало, що 96% британських дослідників вважають, що ШІ може допомогти зменшити навантаження, пов'язане з цими перевірками. Однак залишаються проблеми, пов'язані з довірою та точністю; багато дослідників висловлюють занепокоєння щодо перевірки результатів, отриманих за допомогою ШІ. Значна більшість прагне чіткості в цитуваннях, підкреслюючи необхідність прозорості джерел у професійних дослідницьких робочих процесах» (*Lara Williams. AI could slash the cost of patent searches for UK R&D teams unlocking up to £20bn in economic value // GlobalData Plc (<https://www.verdict.co.uk/ai-could-slash-the-cost-of-patent-searches-for-uk-rd-teams-unlocking-up-to-20bn-in-economic-value-research/?cf-view&cf-closed>). 24.11.2025*).

Сполучені Штати Америки

«22 липня 2025 року адміністрація Трампа оголосила про вихід США з ЮНЕСКО з 31 грудня 2026 року, посиляючись на конфлікти з національними інтересами, зокрема на «розкольніцькі соціальні та культурні причини» організації та її зосередження на Цілях сталого розвитку ООН, які адміністрація вважала «глобалістською, ідеологічною програмою», що суперечить її політиці «America First» (Америка понад усе). Цей крок викликає критичні питання щодо майбутнього Рекомендації ЮНЕСКО про відкриту науку (2021), яку підписали США, оскільки раніше ця країна була активним прихильником відкритої науки завдяки таким ініціативам, як «Year of Open Science» (Рік відкритої науки) NASA 2023 та інвестиціям у навчання та розбудову потенціалу. Однак політика адміністрації Трампа, така як скасування федеральних програм з питань різноманітності, рівності та інклюзивності (DEI), видалення дослідницьких наборів даних з академічних

записів, припинення фінансування інфраструктури та введення заборон на поїздки, прямо суперечить основним цінностям відкритої науки, таким як рівність, цілісність, колективна вигода та глобальна співпраця...

Ключовою проблемою є концентрація основних інфраструктур відкритої науки в США, включаючи сервери препринтів (arXiv, bioRxiv), програмні платформи (GitHub) та послуги репозитаріїв. Дослідження підкреслюють цю нерівномірну розподіленість, попереджаючи, що залежність від інфраструктур, розташованих у США, створює «єдині точки відмови», які загрожують стійкості глобальної відкритої науки. На додаток до цього, американські організації — незалежно від того, чи фінансуються вони з федерального бюджету, є некомерційними (наприклад, організації 501(c)(3)) або приватними — повинні дотримуватися санкцій адміністрації Трампа, блокуючи особам із країн, що підпадають під санкції (наприклад, Куба, Іран, Північна Корея, Сирія), доступ до таких послуг, як цифрові ідентифікатори об'єктів (DOI), які мають вирішальне значення для постійних, доступних для пошуку результатів досліджень. Наприклад, Crossref (американський постачальник DOI) та DataCite обмежують членство та послуги для країн, що підпадають під санкції, навіть якщо інші країни (наприклад, ЄС, Великобританія) не застосовують таких санкцій, виключаючи такі регіони, як Куба, виключно через зовнішню політику США...

Така концентрація інфраструктури та дотримання санкцій США означає, що політика адміністрації Трампа тепер визначає, хто може брати участь у глобальній відкритій науці, що є прямим викликом баченню ЮНЕСКО щодо інклюзивного та рівного доступу. Оскільки США більше не є членом ЮНЕСКО, можливості для діалогу з метою збалансування національної безпеки та глобальних наукових інтересів зменшуються, що створює ризик підризу основних принципів відкритої науки. Щоб вирішити цю проблему, експерти закликають до термінових дискусій про власність та стійкість інфраструктур відкритої науки, виступаючи за моделі, що управляються спільнотою (наприклад, запропоновані Knowledge Commons багатонаціональні некомерційні організації) та угоди про «вихід до спільноти», щоб забезпечити стійкість до геополітичного втручання... Головне питання залишається: чи повинна країна, політика якої суперечить цінностям відкритої науки ЮНЕСКО і яка більше не є підписантом Рекомендації, зберігати право виключати інших з глобальних досліджень? Для захисту руху необхідно переосмислити управління інфраструктурою, щоб надати пріоритет колективній вигоді над національними інтересами» (*Louise Bezuidenhout, Jon Verriet. The withdrawal of the US from UNESCO: What does this mean for Open Science? // Leiden University (<https://www.leidenmadtrics.nl/articles/the-withdrawal-of-the-us-from-unesco-what-does-this-mean-for-open-science>). 05.11.2025*).

Законодавство з інтелектуальної власності

Україна

«4 листопада 2025 року Верховна Рада України ухвалила закон "Про внесення змін до Цивільного кодексу України щодо майнових прав інтелектуальної власності на об'єкти, створені у зв'язку із проходженням військової служби" (№13110), який нормативно врегульовує розподіл прав на об'єкти, створені військовослужбовцями під час виконання службових обов'язків. Відповідно до змін, особисті немайнові права інтелектуальної власності на створені об'єкти належатимуть військовослужбовцям-творцям, тоді як майнові права належатимуть суб'єкту, визначеному законом...

Цей закон створює умови для передбачуваного розподілу прав ІВ, сприяючи забезпеченню національних інтересів у сфері безпеки та оборони. Окрім того, він дозволить залучити приватний сектор до використання об'єктів ІВ, що належать державі, поліпшуючи економічну ситуацію. Закон набере чинності після його опублікування, але не раніше 12 грудня 2025 року, коли набуде чинності пов'язаний Закон № 4585-ІХ...» *(ІП права на об'єкти, створені військовослужбовцями: ухвалено закон про внесення змін до Цивільного кодексу України // Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій (УКРНОІВІ) (<https://nipo.gov.ua/ip-prava-viisk-obiekty-zminy-zakon/>). 05.11.2025).*

«3 листопада 2025 року набув чинності наказ Міністерства економіки, довкілля та сільського господарства України, який вніс суттєві зміни до Порядку державної реєстрації авторського права і договорів, що стосуються майнових прав на твір. Ці зміни, запроваджені на виконання Закону "Про адміністративну процедуру", спрямовані на підвищення зручності, прозорості та якості державних послуг у сфері інтелектуальної власності...

Ключові нововведення включають: скорочення терміну розгляду заявок на державну реєстрацію авторського права та договорів до 30 календарних днів; заміну рішення про реєстрацію договору на видачу свідоцтва; можливість продовження терміну для усунення недоліків за клопотанням заявника; а також можливість отримання дубліката або виправленого свідоцтва у разі наявності очевидних помилок. Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій (УКРНОІВІ) повідомив, що заявки, подані до 3 листопада 2025 року, розглядатимуться за старим Порядком...» *(Державна реєстрація авторського права: скорочено строки та запроваджено свідоцтво для договорів, які стосуються майнових прав на твір // Український*

національний офіс інтелектуальної власності та інновацій (УКРНОІВІ) (<https://nipo.gov.ua/skorocheno-stroky-mainovi-prava-tvir/>). 07.11.2025).

«Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства України оприлюднило проєкт розпорядження Кабінету Міністрів, який пропонує схвалити Стратегію розвитку сфери інтелектуальної власності України до 2030 року та затвердити операційний план заходів на 2026-2028 роки. Основні цілі Стратегії включають вдосконалення правової охорони та підвищення ефективності захисту прав інтелектуальної власності (ІВ), стимулювання її комерціалізації з урахуванням євроінтеграційних пріоритетів та гармонізацію державної політики зі стандартами ЄС для досягнення соціально-економічного зростання.

Сім пріоритетних напрямів розвитку сфери ІВ до 2030 року охоплюють: покращення доступу до системи ІВ для всіх категорій користувачів, включаючи стартапи та креативні індустрії; європейську інтеграцію та повну відповідність законодавства acquis ЄС; комплексну цифрову трансформацію процесів ІВ та створення сучасних електронних реєстрів; підтримку інновацій, штучного інтелекту та комерціалізації досліджень; зміцнення системи охорони та захисту прав через підвищення спроможності судових, митних та правоохоронних органів; впровадження механізмів управління ІВ у секторах національної безпеки та оборонно-промислового комплексу; а також розвиток культури поваги до прав ІВ та людського потенціалу. В цілому, Стратегія спрямована на створення сприятливого середовища та забезпечення якісної системи захисту прав ІВ в Україні...» (Стратегія розвитку ІР сфери України до 2030 року: Мінекономіки оприлюднило відповідний проєкт розпорядження та план реалізації // Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій (УКРНОІВІ) (<https://nipo.gov.ua/strategiia-rozvytku-ip-2030/>). 21.11.2025).

«...У межах рекодифікації Цивільного кодексу Верховна Рада розглядає законопроєкти № 14056 і № 14057, якими вводиться новий інститут особистого та родового герба. Після ухвалення фізичні особи зможуть офіційно засновувати власні або родові герби як засіб персональної ідентифікації чи приналежності до роду, а юридичні особи та територіальні громади — використовувати їх як елемент корпоративної/комунальної айдентики...

Герб має бути індивідуальним, відповідати геральдичним правилам і не містити забороненої символіки. До його елементів можуть входити графіка, кольори, девізи тощо. Використання особистого герба допускається лише за згодою власника, родового — із урахуванням прав усіх членів роду та культурної спадщини. Герб можна зареєструвати як торговельну марку чи

інший об'єкт ІВ; у разі незаконного використання власник матиме право вимагати припинення порушення...

Окремий нормативний акт визначатиме процедури визнання, реєстрації та захисту гербів, зокрема порядок геральдичної експертизи та врегулювання спорів. Положення не поширюватимуться на герби, що вже є частиною державної чи місцевої символіки, використовуються для нацбезпеки, мають цінність як культурна спадщина або застосовуються в інтересах правосуддя. Таким чином, Україна планує запровадити комплексні правила для створення й охорони приватних та корпоративних гербів, розширюючи інструменти інтелектуальної власності та ідентичності...» (*Ростислав Вонс. Українці зможуть зареєструвати власний родовий герб: деталі // Українські медійні системи (<https://glavcom.ua/country/incidents/ukrajintsi-zmozhut-zarejestruvati-vlasnij-rodovij-herb-detali-1089846.html>). 24.11.2025*).

Австралійський Союз

«...Законопроект про внесення змін до Закону про авторське право 1968 року (2025) вносить дві важливі реформи, що стосуються сирітських творів та дистанційного навчання...

По-перше, законопроект встановлює нову схему для «сирітських творів» — матеріалів, захищених авторським правом, власника яких неможливо ідентифікувати або знайти. Ця схема обмежує правовий захист проти користувача, який здійснив «достатньо ретельний пошук» власника, не зміг його знайти та надав чітке повідомлення про використання твору. Хоча суд може пізніше призначити «розумну оплату», якщо власник з'явиться, сторони також можуть домовитися про умови. Ця реформа має на меті збалансувати права власників авторських прав з необхідністю публічного доступу до приблизно 70 % бібліотечних колекцій, які є сирітськими творами...

По-друге, законопроект вносить поправки до винятку щодо освіти (розділ 28) Закону, щоб уточнити, що він застосовується до онлайн- та гібридних занять, і прямо дозволяє батькам або опікунам допомагати дітям під час цих занять. Поправки були передані до комітету і, як очікується, набудуть чинності на початку 2026 року» (*James Lawrence, Justine Munsie, Audrey O'Young. Copyright Amendment Bill 2025 // Addisons (<https://addisons.com/article/addisons-ip-alert-copyright-amendment-bill-2025/>). 07.11.2025*).

«З 1 січня 2026 року Австралія реформує свою систему контролю за злиттями, запровадивши обов'язкову систему повідомлення з призупиненням, яка матиме значний вплив на операції з інтелектуальною власністю (ІВ). Ця реформа означає значну концептуальну зміну, переносючи активи ІВ, такі як патенти, торговельні марки та ліцензії, з периферії в центр

конкурентного права. Вперше передача ІВ, яка раніше розглядалася як звичайна комерційна діяльність, буде офіційно перевірятися Австралійською комісією з конкуренції та захисту прав споживачів (АССС) як потенційний інструмент ринкової влади...

Ця зміна приводить Австралію у відповідність до світових тенденцій в ЄС, Великобританії та США, де регуляторні органи все частіше визнають, що накопичення нематеріальних активів, наприклад, шляхом серійного придбання патентів, може призвести до концентрації економічної влади та створення бар'єрів для входу на ринок...

Згідно з новою системою, про транзакції необхідно буде обов'язково повідомляти, якщо вони відповідають певним порогам вартості активів або доходу, з трирічним періодом огляду для оцінки сукупного ефекту серійних придбань. Всі повідомлені транзакції будуть оприлюднені в реєстрі АССС, що забезпечить безпрецедентну прозорість стратегій консолідації інтелектуальної власності. Покупці повинні пройти багатоетапну перевірку АССС і включити регуляторне схвалення в планування угоди, щоб уникнути «попереднього виконання», коли дії, здійснені до отримання попереднього схвалення, можуть призвести до скасування транзакції. Це означає, що навіть невеликі, поступові угоди з інтелектуальною власністю, які раніше вважалися звичайними діловими операціями, тепер можуть вимагати стратегічної та економічної оцінки, що кардинально змінить спосіб управління, структурування та оцінки інтелектуальної власності в Австралії...» (*Linda Xu, Jack Shan. No longer ordinary: Australia's IP deals enter a new era of ACCC scrutiny // Davies Collison Cave (<https://dcc.com/news-and-insights/no-longer-ordinary-australias-ip-deals-enter-a-new-era-of-accc-scrutiny/>). 07.11.2025*).

«Федеральний уряд Австралії вирішив не вводити виняток щодо інтелектуального аналізу тексту та даних (TDM) у своєму законі про авторське право, зберігаючи обмежувальну позицію в умовах глобального буму штучного інтелекту. Цей виняток міг би дозволити компаніям, що займаються штучним інтелектом, використовувати контент, захищений авторським правом, для навчання моделей без порушення авторських прав, що залишається спірним питанням, оскільки набори даних часто містять захищені твори. Комісія з продуктивності раніше обговорювала це питання у своєму звіті «Використання даних та цифрових технологій», підкреслюючи виклики, які штучний інтелект ставить перед системою інтелектуальної власності Австралії, та докази того, що великі моделі штучного інтелекту, можливо, вже використовують матеріали, захищені авторським правом, без згоди...»

Виняток TDM, спочатку рекомендований Австралійською комісією з реформи законодавства в 2013 році, був розроблений з метою розширення існуючих положень Закону про авторське право 1968 року щодо «добросовісного використання», які дозволяють обмежене використання

матеріалів, захищених авторським правом, для конкретних цілей, таких як дослідження та критика. На відміну від цього, більш гнучка доктрина «добросовісного використання» у Сполучених Штатах дозволяє ширше застосування, як продемонструвало нещодавнє історичне рішення у справі *Bartz, et al. v. Anthropic PBC*, яке надало перевагу компаніям, що займаються штучним інтелектом, над претензіями щодо авторських прав. З огляду на це рішення, компанії, що займаються штучним інтелектом в Австралії, стикаються з більш суворими обмеженнями, і очікувані зміни до чинного режиму в найближчому майбутньому здаються малоімовірними. Хоча розслідування Комісії з продуктивності триває, і звіт очікується в грудні 2023 року, воно може запропонувати нові заходи щодо забезпечення дотримання законодавства без істотних змін у захисті авторських прав на навчання штучного інтелекту в Австралії...» (*Katrina Crooks and Jesmine Medina. Australia's position on AI and copyright - Text and Data Mining Exemption rejected // Spruson & Ferguson (https://www.spruson.com/australia-on-ai-copyright-text-and-data-mining-exemption/). 17.11.2025*).

Держава Лівія

«...24 січня 2024 року Лівія запровадила нові правила щодо торговельних марок, які значно модернізують її систему інтелектуальної власності. Основні зміни включають запровадження електронної подачі заявок через спеціальну платформу та електронну публікацію торговельних марок. Сфера охоронюваних марок була розширена і тепер включає звукові торговельні марки, а система офіційно перейшла на 11-те видання Ніццької міжнародної класифікації. Нові формальні вимоги передбачають, що будь-які неарабські слова в знаку повинні супроводжуватися юридичним арабським перекладом та його фонетичним написанням, а реєстрації без зазначеного кольору будуть вважатися дійсними лише в чорному кольорі. Крім того, термін оскарження було скорочено з 60 до 30 днів, а офіційні збори в Бюро торговельних марок було збільшено...» (*Global Intellectual Property Law Updates Overview // Beijing Sanyou Intellectual Property Agency Ltd (https://www.sanyouip.com/en/insights/content/2/353.html). 05.11.2025*).

Європейський Союз

«...Данія готується прийняти один з найжорсткіших у світі законів щодо боротьби з депфейками: законопроект, який надасть кожному данцю авторські права на власний голос і зображення та заборонить поширення в Інтернеті імітацій, створених за допомогою штучного інтелекту, без згоди особи. Законопроект, який отримав широку міжпартійну підтримку і був

натхненний зростаючою кількістю випадків маніпулювання зображеннями, порнографічними фейками та політичною дезінформацією, спрямований на платформи, а не на звичайних користувачів — фізичні особи не будуть підлягати штрафам або тюремному ув'язненню, але технологічні гіганти, які не видалять образливий контент, можуть бути покарані суворими штрафами... Винятки для пародій та сатири залишаються, хоча як саме вони будуть оцінюватися, поки що незрозуміло. Прихильники, такі як дослідник штучного інтелекту Генрі Адждер, стверджують, що цей захід заповнює правову прогалину, яка наразі залишає жертв майже без засобів правового захисту, тоді як виконавці, такі як актор озвучування «Хітмена» Девід Бейтсон та стрімерка Марі Ватсон, наводять як доказ нагальності цього питання власний досвід боротьби за видалення несанкціонованих клонів. Міністр культури Якоб Енгель-Шмідт, попереджаючи, що невиявні фейкові відео можуть підірвати демократію, фальсифікуючи слова політиків, зазначає, що інші держави ЄС, зокрема Франція та Ірландія, вже вивчають підхід Данії. Якщо закон буде прийнятий на початку наступного року, Данія стане законодавчим лідером у сфері захисту громадян від підробки особи та дезінформації за допомогою штучного інтелекту...» **(JAMES BROOKS. Denmark eyes new law to protect citizens from AI deepfakes // MediaNews Group (https://www.sandiegouniontribune.com/2025/11/06/denmark-ai-deepfake-law/). 06.11.2025).**

«З 1 грудня 2025 року ремісничі та промислові (CI) продукти отримають повний захист географічних зазначень (GI) на всій території ЄС відповідно до Регламенту (ЄС) 2023/2411. GI надають права інтелектуальної власності на назви продуктів, які отримують унікальні якості завдяки своєму географічному походженню. Традиційно пов'язаний із сільським господарством, вином та харчовими продуктами, цей захист тепер поширюється на CI-продукти, такі як вироби з дерева, текстиль та скло. Щоб отримати захист GI, продукт повинен походити з певного регіону та мати якості, пов'язані з цим походженням, причому принаймні один етап виробництва повинен відбуватися в межах визначеної території...

Процес реєстрації складається з двох етапів: національного етапу, на якому заявки повинні відповідати різним вимогам, після чого проводиться експертиза та можливе оскарження, та етапу ЄС, на якому заявка розглядається Відомством інтелектуальної власності Європейського Союзу (EUIPO). Успішні заявники отримають реєстрацію GI, що дозволить дотримуватися нормативних вимог та захистити від несанкціонованого комерційного використання та введення в оману щодо походження продукту...

Це розширення є важливим визнанням культурної та творчої спадщини, надаючи ремісникам та малим підприємствам можливість підвищити цінність бренду та продемонструвати майстерність. Однак, хоча GI доповнюють інші

права інтелектуальної власності, такі як торговельні марки, дизайни та патенти, вони не замінюють необхідність дотримання існуючих законів про безпеку продукції та захист споживачів...» (*Florina Firaru. European Union geographical indications for craft and industrial products: Unlocking protection for regional identity and local know-how // Legal Benchmarking Group* (<https://www.ipstars.com/NewsAndAnalysis/European-Union-geographical-indications-for-craft-and-industrial-products-Unlock/Index/10973>). 12.11.2025).

«...Новий план Європейської комісії «Digital Omnibus» відкладає введення в дію ключових положень Закону ЄС про штучний інтелект, зокрема щодо систем штучного інтелекту «високого ризику», що використовуються в таких сферах, як перевірка резюме, оцінювання іспитів або оцінка кредитоспроможності, переносючи їх повне впровадження з серпня 2026 року на грудень 2027 року. Комісія посиляється на повільне впровадження членами ЄС та необхідність адаптації галузі до складних правил, але критики, зокрема групи споживачів та депутати Європарламенту, називають це «дерегулюванням для прискорення», яке може завдати шкоди споживачам, наприклад, у вигляді упередженого ШІ, що відмовляє у кредитах або підвищує страхові премії без згоди...

Великі лобісти технологічних компаній, такі як ССІА (що представляє Amazon, Apple, Google, Uber), вітають відстрочку, але вимагають більш сміливих змін, тоді як захисники прав споживачів стверджують, що вона ставить інтереси великих технологічних компаній вище за права споживачів. Відстрочка також пов'язана з тим, що багато країн ЄС не встигли до серпня 2025 року створити органи з контролю за дотриманням законодавства, що паралізує функціонування системи. Очікується, що депутати Європарламенту виступлять проти Omnibus, оскільки він обходить стандартні законодавчі процедури і вносить поправки до нещодавно прийнятих законів, створюючи невизначеність. Незважаючи на відстрочку, правила все одно повинні бути введені до початкового терміну в серпні 2026 року, що додає тиску на швидке завершення змін...» (*Romane Armangau. European Commission proposes delaying full implementation of AI Act to 2027 // euronews* (<https://www.euronews.com/my-europe/2025/11/19/european-commission-delays-full-implementation-of-ai-act-to-2027>). 19.11.2025).

«Правоцентристська коаліція в Європейському парламенті, до складу якої входять EPP, ECR, Patriots for Europe and ESN, наполягає на тому, щоб звернутися до Європейського суду справедливості з приводу рішення Європейської комісії скасувати законопроект про стандартні основні патенти (SEP). Цей крок є наслідком того, що Комісія вилучила пропозицію зі своєї робочої програми на 2025 рік, аргументуючи це тим, що

досягнення угоди не є можливим, незважаючи на те, що Парламент вже ухвалив свою позицію щодо цього законодавства у 2024 році...

Комітет з правових питань Парламенту (JURI) вже проголосував за порушення судової справи. Коаліція зараз прагне отримати підтвердження на пленарному засіданні, щоб офіційно просунути справу. Прихильники називають цю дію «необхідним уточненням» повноважень Комісії ігнорувати парламентський мандат. Натомість критики звинувачують Комісію в «торпедуванні» поточної законодавчої процедури і засуджують ЕРР за союз з ультраправими партіями, який, на їхню думку, послаблює права Парламенту» (*Anupriya Datta. Right-wing MEPs push lawsuit over scrapped patents bill to plenary vote // Euractiv (<https://www.euractiv.com/news/right-wing-meps-push-lawsuit-over-scrapped-patents-bill-to-plenary-vote/>). 19.11.2025).*

«28 жовтня 2025 року Сенат Нідерландів схвалив законопроект про внесення змін до Закону Нідерландів про авторське право (DCA) в рамках Закону про посилення авторських договорів, який, як очікується, набере чинності 1 січня 2026 року. Згідно з чинною статтею 25(2) DCA, моральні права автора (такі як право на зазначення імені, право заперечувати проти змін або проти ушкоджень, що шкодять репутації) є суто особистими, непідлягають передачі і продовжують діяти після смерті автора лише в тому випадку, якщо автор призначив особу в заповіті; якщо така особа не призначена, моральні права припиняють діяти після смерті автора. Поправка змінює цей режим, передбачаючи, що якщо ніхто не призначений заповітом, моральні права переходять до «живих родичів» автора (батьків, подружжя або зареєстрованого партнера та дітей, як визначено в статті 25a(1) DCA) і можуть бути реалізовані кожним з них незалежно до 70 років після смерті автора, після чого вони остаточно втрачають чинність і не можуть бути передані далі...

Моральні права залишаються предметом перевірки на розумність: суди зважують інтереси правовласників та інших осіб з урахуванням усіх обставин, включаючи серйозність зміни, популярність твору та автора, причини зміни та час, що минув з моменту створення твору. Судова практика (наприклад, рішення у справі 4 Jaargetijden) показує, що, наприклад, знесення будівлі не є автоматично «пошкодженням» відповідно до статті 25(1)(d) DCA, але все одно може бути незаконним в особливих випадках, особливо якщо йдеться про унікальні твори мистецтва. Ключовим питанням, яке порушує ця поправка, є те, чи будуть «відновлені» моральні права, які раніше втратили чинність через відсутність призначеного спадкоємця, для авторів, які померли до 1 січня 2026 року. Закон має негайну, але не ретроактивну силу. За словами державного секретаря Коенраді, моральні права таких померлих авторів тепер перейдуть до їхніх живих родичів, за умови, що твір все ще захищений авторським правом і передбачуване порушення відбувається після набрання чинності Законом, що потенційно дозволяє родичам авторів, які померли до 70 років тому,

відстоювати моральні права. Однак деякі юридичні коментатори стверджують, що за відсутності конкретних перехідних положень права, які вже втратили чинність, не можуть бути відновлені, і що стаття 25(2) може діяти лише на майбутнє...

Оскільки це питання залишається невирішеним, а думка державного секретаря може вплинути на суди, сторони повинні припустити, що з 1 січня 2026 року родичі, які пережили автора, можуть на практиці посилалися на моральні права навіть стосовно творів авторів, які померли давно, принаймні щодо дій, що відбулися після цієї дати. Жодних заходів не можна вжити щодо порушень, скоєних до набрання чинності, але триваючі порушення, які продовжуються після цього, можуть бути оскаржені за період після 2026 року. Це має особливе значення для секторів нерухомості та будівництва, де переробка або знесення будівель може раптово зіткнутися з запереченнями спадкоємців, які заявляють про моральні права на оригінальний проєкт. З огляду на цю невизначеність, практикуючим фахівцям рекомендується перед реконструкцією або знесенням існуючих споруд перевірити, чи архітектор помер менше 70 років тому; чітко врахувати ризики, пов'язані з моральними правами, під час проведення комплексної перевірки нерухомості; а також зменшити ризики шляхом укладення чітких договірних угод з архітекторами щодо обсягу та можливості реалізації їх моральних прав» (*Maarten Rijks, Manon van Weezel. Could construction projects be halted as a result of the amendment to the Dutch Copyright Act // Taylor Wessing* (<https://www.taylorwessing.com/en/insights-and-events/insights/2025/11/could-construction-projects-be-halted-as-a-result-of-the-amendment-to-the-dutch-copyright-act>). 25.11.2025).

«Парламент Болгарії схвалив у першому читанні поправки до Закону про торговельні марки та географічні зазначення з метою імплементації Регламенту ЄС 2023/2411 та створення гармонізованого правового захисту географічних зазначень (GI) для ремісничих та промислових товарів. Законопроект визначає Патентне відомство Республіки Болгарія як компетентний орган, який підтримується постійною міжвідомчою консультативною комісією, та регулює національну фазу процедур реєстрації, внесення змін та скасування, а також контроль та забезпечення дотримання... Патентне відомство буде вести файли та реєстри щодо GI, яким надано тимчасовий національний захист, та їх заявників, сертифікованих користувачів, органів сертифікації або уповноважених контролерів, а також осіб, яким надано перехідні періоди. Як і в разі реєстрації GI, видалення відбуватиметься у два етапи (на національному рівні та на рівні ЄС). Контрольні заходи включатимуть декларації виробників про відповідність специфікаціям продукції та моніторинг використання GI I на ринку, в тому числі в Інтернеті, підкріплені штрафними санкціями для запобігання шахрайству та

порушенням... Збори стягуватимуться для покриття адміністративних витрат на управління системою географічних зазначень. Оскільки Регламент ЄС замінить національні правила щодо географічних зазначень для ремесел та промисловості, законопроект також передбачає, що будь-які незавершені національні процедури реєстрації або внесення користувачів географічних зазначень, щодо яких до 2 грудня 2026 року не буде прийнято остаточного рішення, будуть припинені» (*Momchil Rusev, Teodora Tsaneva. MPs Approve on First Reading Amendments to Trademarks and Geographical Indications Act // Bulgarian News Agency (<https://www.bta.bg/en/news/bulgaria/1016780-mps-approve-on-first-reading-amendments-to-trademarks-and-geographical-indications>). 27.11.2025*).

Нова Зеландія

«Уряд Нової Зеландії запровадив національну політику управління інтелектуальною власністю (ІВ), спрямовану на дослідницькі організації, що стало значною реформою в науковій галузі. Ця політика, яка набирає чинності з 1 липня 2026 року, встановлює правила визначення права власності на ІВ, створену в рамках науково-дослідних проєктів, що фінансуються з державного бюджету, переходячи від системи, в якій організації в основному контролювали ІВ, до системи, яка може бути вигіднішою для творців....

Історично склалося так, що новозеландські дослідницькі організації встановлювали власні правила щодо власності на інтелектуальну власність, що часто призводило до того, що організації зберігали за собою права на володіння та комерціалізацію інтелектуальної власності, створеної співробітниками. Нова політика спрямована на стандартизацію цих правил у всіх організаціях, що фінансуються з державного бюджету, розрізняючи проєкти, ініційовані дослідниками, що є звичним для університетів, та проєкти, спрямовані організаціями, що здійснюються державними дослідницькими організаціями (PRO).

Після впровадження цієї зміни університетські дослідники отримають можливість володіти та комерціалізувати інтелектуальну власність, створену в ході їхніх проєктів, за умови, що вони візьмуть на себе пов'язані з цим витрати. Очікується, що ця зміна сприятиме більшій комерціалізації університетських досліджень, оскільки раніше більшість університетів вважали за краще зберігати за собою першочергові права на інтелектуальну власність...

У випадку досліджень, що проводяться під керівництвом професійних організацій, права власності залишаються за організацією, якщо вона не вирішить не користуватися своїми правами. Новозеландські рекомендації надають університетам і дослідникам 90-денний термін для досягнення згоди щодо того, хто буде займатися комерціалізацією інтелектуальної власності

після подання інформації про винахід. Якщо згоди досягнуто не буде, відповідальність за це автоматично переходить до дослідників...

Ця політика, поряд з майбутніми рекомендаціями Міністерства бізнесу, інновацій та зайнятості (MBIE) щодо сприяння процесу переговорів, свідчить про трансформаційний підхід до управління інтелектуальною власністю, створеною в результаті досліджень, що фінансуються з державного бюджету Нової Зеландії» (*Adrian Evans. New Zealand's national IP management policy // AJ Park (<https://www.ajpark.com/insights/new-zealands-ip-management-policy/>). 14.11.2025*).

Об'єднані Арабські Емірати

«...Патентне відомство Об'єднаних Арабських Еміратів запровадило нову процедуру розгляду патентів, яка застосовується як до нових, так і до раніше не розглянутих заяв, що знаходяться на розгляді. Згідно з новими правилами, запроваджено структуру зборів, що базується на кількості заявлених вимог, за якою додатково стягується 1000 AED (приблизно 274 долари США) за заявки з більш ніж 10 вимогами до 30, та 2000 AED (приблизно 548 доларів США) за заявки з більш ніж 30 вимогами до 50. Крім того, експерти тепер мають право на власний розсуд стягувати окремий збір за виправлення в розмірі 2000 AED за виправлення незначних помилок, виявлених у заявці на патент» (*Global Intellectual Property Law Updates Overview // Beijing Sanyou Intellectual Property Agency Ltd (<https://www.sanyouip.com/en/insights/content/2/353.html>). 05.11.2025*).

Республіка Індія

«Департамент з питань сприяння промисловості та внутрішньої торгівлі Індії (DPIIT) розповсюдив проєкт поправок до Правил про патенти 2003 року та Правил про торговельні марки 2017 року, які запроваджують офіційний Кодекс поведінки та дисциплінарний механізм для патентних та торговельних агентів/адвокатів. Спричинені рішенням Вищого суду Делі від серпня 2024 року у справі Saurav Chaudhary проти Союзу Індії, де патент був скасований через навмисну недбалість агента, а суд висловив жаль з приводу відсутності запобіжних заходів щодо професійних зловживань, ці пропозиції надають законодавчу силу тому, що раніше було лише теоретичною можливістю виключати з реєстрів практикуючих фахівців, які порушують правила...

Ключові моменти

- Кодекс поведінки: Агенти повинні дотримуватися визнаних стандартів професійної етики та діяти сумлінно в інтересах заявників; порушення є «неправомірною поведінкою».
- Процедура подання скарг: Будь-яка особа, яка вважає себе потерпілою, може подати електронну скаргу до Реєстратора протягом шести місяців з моменту виявлення неправомірної поведінки...
- Розслідування: Реєстратор передає скарги до дисциплінарного комітету, що складається з п'яти членів (головуючий на рівні спільного реєстратора, два заступники реєстратора та два фахівці з досвідом роботи ≥ 20 років). Якщо існують очевидні докази, агенту надсилається повідомлення, на яке він повинен відповісти протягом одного місяця.
- Рішення та санкції: Комітет повинен прийняти рішення протягом трьох місяців з моменту отримання відповіді; після цього секретар може винести попередження, догану або постановити про виключення з реєстру. Процедура залишається конфіденційною і повністю електронною...

Таким чином, поправки створюють структурований, обмежений у часі шлях до виконання, що усуває розрив між існуючими повноваженнями щодо покарання за порушення та фактичною відсутністю керівних принципів щодо належного процесу, спрямованих на боротьбу з недбалим виконанням обов'язків та оманливою рекламою в сфері інтелектуальної власності в Індії...» *(Draft Code of Conduct Proposed for Patent and Trademark Agents // Fox Mandal Foundation* (<https://foxmandal.in/News/draft-code-of-conduct-proposed-for-patent-and-trademark-agents/>). 12.11.2025).

«Бізнес-альянс програмного забезпечення (BSA), що представляє такі великі компанії-розробники програмного забезпечення, як Microsoft і Adobe, виступає за додавання винятку щодо інтелектуального аналізу тексту та даних (TDM) до Закону Індії про авторське право, аргументуючи це тим, що відсутність такого положення гальмує інновації в галузі штучного інтелекту та наражає як творців, так і розробників на непередбачувані юридичні наслідки...

Наразі винятки щодо справедливого використання в Індії не поширюються на великомасштабний автоматизований TDM, необхідний для навчання моделей ШІ. Юридичні експерти стверджують, що хоча виняток щодо TDM є необхідним для надійного ШІ, він повинен бути чітко адаптований з явними запобіжними заходами, що є необхідністю, яку уряд Індії визнав у своїх нещодавніх Керівних принципах управління ШІ...

Ці запропоновані запобіжні заходи включають в себе обов'язкове забезпечення законного доступу тільки до творів (запобігання використанню піратського контенту), надання правовласникам можливості відмовитися від участі, введення обмежень на зберігання та використання репродукцій, заборону на недобросовісну конкуренцію результатів TDM з оригінальними

творами, забезпечення належного зазначення авторства та визначення, що виняток TDM не може мати перевагу над існуючими договірними угодами або ліцензіями...» (*Business Software Alliance lobbies for text and data mining exception in India's copyright law // Asia IP* (<https://asiaiplaw.com/section/news-analysis/business-software-alliance-lobbies-for-text-and-data-mining-exception-in-indias-copyright-law>). 27.11.2025).

Республіка Філіппіни

«Американська креативна індустрія б'є на сполох з приводу запропонованих поправок до Кодексу інтелектуальної власності Філіппін, попереджаючи уряд США, що кілька законопроектів, які знаходяться на розгляді, можуть значно послабити захист авторських прав і створити нові торговельні бар'єри. Міжнародний альянс інтелектуальної власності (ІПА) з Вашингтона, який представляє основні галузеві групи, закликав торгового представника США уважно стежити за законодавчим процесом...

Основні занепокоєння ІПА стосуються пропозиції запровадити систему розширеного колективного ліцензування (ECL), яка, на думку альянсу, є непридатною для Філіппін з огляду на недосконалість структури колективного управління правами (лише шість акредитованих організацій колективного управління правами, всі в музичному секторі). Альянс також висловив занепокоєння щодо заходу, який вимагає додаткової винагороди для виконавців за повторні трансляції, аргументуючи це тим, що це порушує свободу укладення договорів. Крім того, ІПА рекомендувала або скасувати, або посилити відкриту клаузулу про справедливе використання в Кодексі інтелектуальної власності на користь більш чіткої системи справедливого використання із закритим переліком, а також закликала Філіппіни продовжити термін дії авторського права на звукозаписи та аудіовізуальні твори з 50 до щонайменше 70 років, щоб привести його у відповідність до міжнародних норм. ІПА наголосила, що послаблення захисту авторських прав за кордоном безпосередньо підриває доходи творчого сектору США та робочі місця в Америці...» (*U.S. creative sector raises concerns over 'problematic' amendments to Philippine IP Code // Asia IP* (<https://asiaiplaw.com/section/news-analysis/us-creative-sector-raises-concerns-over-problematic-amendments-to-philippine-ip-code>). 27.11.2025).

Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії

«Британське відомство з інтелектуальної власності планує підвищити збори за патенти, торговельні марки, промислові зразки та інші

послуги в сфері інтелектуальної власності приблизно на 25 % з 1 квітня 2026 року, за умови схвалення парламентом. Це буде перше підвищення з 2018 року для патентних зборів, з 2016 року для промислових зразків і з 1998 року для торговельних марок. Вищі тарифи, введені для компенсації сукупного 32-відсоткового зростання витрат, спричиненого інфляцією, та для фінансування подальших інвестицій у цифрові послуги, все одно залишать IPO серед найдешевших відомств у світі... Ілюстративні зміни включають підвищення вартості пошуку патентів з 150 до 200 фунтів стерлінгів та вартості подання заявки на реєстрацію торгової марки з 170 до 205 фунтів стерлінгів. Отже, користувачі мають два роки, щоб скористатися поточними цінами: компаніям, можливо, варто прискорити подання нових заявок, пошуки, поновлення, реєстрацію, оскарження або скасування до 31 березня 2026 року та переглянути внутрішні бюджети та робочі процеси затвердження, щоб врахувати вищі тарифи, які будуть застосовуватися з 1 квітня 2026 року...»
(Jade MacIntyre. Are you prepared for the UK IPO's upcoming fee increase? // Lewis Silkin LLP (<https://www.lewissilkin.com/insights/2025/11/05/are-you-prepared-for-the-uk-ipos-upcoming-fee-increase>). 05.11.2025).

«...Закон про рухомі транзакції (Шотландія) 2023 року, який набрав чинності в квітні, революціонізував фінансування, забезпечене інтелектуальною власністю, в Шотландії, запровадивши нову форму фіксованого забезпечення, яка називається «законодавчий заставу». Раніше шотландські підприємства стикалися зі значними труднощами при використанні своєї інтелектуальної власності як застави, часто вдаючись до громіздких плаваючих застав або складних угод про передачу та зворотну ліцензію. Новий статутний заставу спрощує цей процес, дозволяючи підприємствам надавати фіксоване забезпечення своїх активів інтелектуальної власності без передачі права власності, просто зареєструвавши заставу в новому онлайн-реєстрі...

Ця зміна має значні переваги: позичальники можуть легше використовувати свою інтелектуальну власність для забезпечення фінансування зростання, а кредитори отримують більш міцну та комерційно привабливу фіксовану заставу порівняно з плаваючою заставою. Очікується, що реформа привабить кредиторів, які пропонують фінансування під заставу інтелектуальної власності в інших частинах Великої Британії, розширити свої послуги на Шотландію та зробити шотландські підприємства більш привабливими для міжюрисдикційних придбань. Щоб отримати найкращий доступ до цих нових можливостей фінансування, підприємствам рекомендується переглянути та зареєструвати свої портфелі інтелектуальної власності, оскільки зареєстровані активи, такі як патенти та торговельні марки, зазвичай оцінюються вище, ніж незареєстровані. Ця модернізована правова база значно покращує здатність Шотландії стимулювати інновації та підтримувати

свої найдинамічніші сектори, багаті на інтелектуальну власність...» (*Peter Brading, Alison Bryce and Lindsay Lee. New law unlocks growth by facilitating IP-backed loans // Brodies LLP (<https://brodies.com/insights/banking-and-finance/new-law-unlocks-growth-by-facilitating-ip-backed-loans/#page=1>). 20.11.2025*).

Сполучені Штати Америки

«Американські оборонні підрядники розгорнули інтенсивну лобістську та PR-кампанію, щоб скасувати двопартійну поправку Сенату до закону про оборонний бюджет на 2026 фінансовий рік, яка зобов'язувала б компанії надавати технічні дані, необхідні Пентагону для експлуатації, обслуговування та ремонту власних систем озброєння. Складена сенатором Елізабет Уоррен (Демократична партія, штат Массачусетс) та сенатором Тімом Шіхі (Республіканська партія, штат Монтана), стаття про «право на ремонт» забороняє Міністерству оборони укладати контракти, якщо підрядники не надають повний набір даних, програмного забезпечення та інструментів, необхідних для технічного обслуговування, що фактично покладе край прибутковій практиці «залежності від постачальника», яка, на думку критиків, коштує платникам податків мільярди доларів і не дає військовим можливості ремонтувати критично важливе обладнання в умовах бойових дій...

Промислові групи, очолювані Асоціацією аерокосмічної промисловості та Радою професійних послуг, називають це положення екзистенційною загрозою, попереджаючи, що воно змусить компанії відмовитися від своєї найціннішої інтелектуальної власності — «коронних коштовностей», розроблених за рахунок приватних коштів на дослідження і розробки, — тим самим знищивши стимули для інновацій і витісбивши комерційні та нетрадиційні компанії з ринку оборонної промисловості. Президент AIA Ерік Фаннінг стверджує, що це положення «паралізує інновації» і стане «холодним душем» для інвесторів...

Білий дім і міністр оборони Піт Хегсет підтримали основний принцип, згідно з яким військові повинні бути здатні підтримувати власні системи, але наголошують на необхідності збалансувати це з захистом інтелектуального капіталу промисловості. У той час як переговорники з Палати представників і Сенату поспішають узгодити два законопроекти NDAA до грудня, доля цього положення залишається одним з останніх і найбільш гостро дискусійних питань, від якого залежить доля сотень мільярдів доларів довгострокових витрат на технічне обслуговування, а також життя військовослужбовців, які залежать від справного обладнання» (*John M. Donnelly. Defense contractors fight back against NDAA repair language // FiscalNote (<https://rollcall.com/2025/11/17/defense-contractors-fight-back-against-ndaa-repair-language/>). 17.11.2025*).

Федеративна Республіка Нігерія

«Професор Доркас Одунайке, експерт з комерційного права та права інтелектуальної власності в Університеті Бабкока, закликала нігерійських законодавців розширити Закон про авторське право 2022 року, щоб посилити захист прав виконавців. Виступаючи на своїй інавгураційній лекції, вона підкреслила, що, хоча Нігерія прагне до 2030 року збільшити свою креативну економіку до 100 мільярдів доларів, нинішня правова база є недостатньою...

Професор Одунайке описала «шрам» у захисті авторських прав, стверджуючи, що Закон не вирішує проблем, пов'язаних із швидким технологічним прогресом, зокрема цифровим піратством, несанкціонованим розповсюдженням та маніпулюванням виступами за допомогою дипфейків. Вона зазначила, що права виконавців все ще вважаються другорядними порівняно з правами авторів, а цифрові платформи створили нові складнощі щодо згоди, автентичності та міжнародного правозастосування...

Щоб виправити цю ситуацію, вона рекомендувала кілька ключових заходів: оновлення Закону з метою чіткого охоплення нових технологій, впровадження більш ефективних механізмів правозастосування та підвищення обізнаності виконавців про їхні права інтелектуальної власності. Вона також закликала проводити щорічні незалежні перевірки ліцензійних товариств та конкретно включити «цифрове виконання» до Закону, щоб забезпечити отримання виконавцями роялті від цифрового використання, тим самим підвищивши прозорість та збільшивши їхні економічні прибутки» (*Apata Oyeniran. Don Urges Lawmakers To Expand Copyright Act To Boost Performers' Rights In Nigeria's Creative Sector // Independent (<https://independent.ng/don-urges-lawmakers-to-expand-copyright-act-to-boost-performers-rights-in-nigerias-creative-sector/>). 07.11.2025*).

Турецька Республіка

«...З 10 січня 2024 року Туреччина перенесла повноваження щодо скасування торговельних марок з судів до Турецького відомства з патентів і торговельних марок (ТРТОВ), спростивши та знизивши вартість процедур щодо марок, які не використовуються, стали загальними, вводять в оману або не відповідають технічним стандартам. Завдяки такому адміністративному підходу скасування торговельних марок, що не використовуються або мають дефекти, має стати швидшим, дешевшим і доступнішим, що сприятиме оскарженню неактивних торговельних марок і надасть заявникам нову тактику для подолання заперечень. Однак спрощений процес також відкриває можливість для недобросовісних суб'єктів атакувати дійсні торговельні марки, тому правовласники повинні ретельно стежити за

своїми портфелями. Хоча детальні інструкції щодо експертизи ще не опубліковані, фахівці очікують, що нова система, позбавлена слухань експертних комітетів та інспекцій на місцях, які були типовими для судових дій, зробить режим охорони торговельних марок Туреччини більш ефективним і прозорим, спонукаючи всіх зацікавлених сторін оновлювати свої стратегії щодо забезпечення дотримання прав та захисту...» (*Global Intellectual Property Law Updates Overview // Beijing Sanyou Intellectual Property Agency Ltd* (<https://www.sanyouip.com/en/insights/content/2/353.html>). 05.11.2025).

Спори та судові розгляди щодо порушення прав інтелектуальної власності

Австралійський Союз

«...Стартап Swim Shady, заснований подружжям із Сіднея, що виробляє пляжний одяг, веде запеклу міжнародну війну за торговельну марку з американським репером Eminem через назву, яка навмисно нагадує його знамените альтер-его Slim Shady...

Джеремі Скотт та Елізабет Афраккоф запустили бренд у 2024 році, отримали тимчасове схвалення торгової марки в Австралії, США та Великобританії і в грудні почали продавати стильні пляжні парасольки та засоби захисту від сонця. Юридична команда Eminem негайно відповіла офіційними запереченнями в кожній юрисдикції, стверджуючи, що «Swim Shady» вводить споживачів в оману, було обрано недобросовісно (спочатку пара розглядала варіант «Slim Shade») і використовує глобальну репутацію бренду Slim Shady, який Eminem активно просуває вже понад 25 років...

Оскільки австралійська заявка є основною заявкою відповідно до Мадридського протоколу, її результат, ймовірно, визначить долю торговельних марок Swim Shady у всьому світі. Eminem не володів торговельною маркою «Slim Shady» в Австралії на момент подання заявки Swim Shady, а його існуючі марки «Shady» та «Shady Limited» наразі є предметом процедури скасування за невикористання, що надає компанії з Сіднея значну перевагу «першого заявника» відповідно до австралійського законодавства. Однак Eminem покладається на окрему підставу — репутацію за кордоном, стверджуючи, що ім'я Slim Shady настільки відоме в Австралії, що нікому не повинно бути дозволено реєструвати схожу до ступеня змішування торговельну марку...

Цей самий аргумент про «репутацію без реєстрації» є саме тією проблемою, яку зараз розглядає Верховний суд Австралії у тривалій справі «Katy Perry v Katie Perry». Якщо Верховний суд вирішить, що репутація міжнародно відомого артиста є достатньою підставою для блокування або скасування місцевої торгової марки, навіть тієї, що була зареєстрована раніше,

юридичні експерти стверджують, що Емінем майже напевно переможе, а торгові марки Swim Shady будуть скасовані в усьому світі. Обидві сторони займають тверду позицію, слухання тривають в Австралії та США, і виживання невеликого австралійського бренду тепер залежить від результату апеляції Katy Perry. Swim Shady пообіцяв продовжувати боротьбу, заявивши, що «серйозно ставиться до захисту свого бренду і буде відстоювати свою позицію» (*Elias Visontay. Why Eminem is in a legal fight over an Aussie beach brand // The Sydney Morning Herald* (<https://www.smh.com.au/business/small-business/why-eminem-is-in-a-legal-fight-over-an-aussie-beach-brand-20251119-p5nglh.html>). 21.11.2025).

Європейський Союз

«UEFA загрожує судовий позов після того, як чилійська спортивна консалтингова компанія MatchVision подала позов з вимогою відшкодування збитків у розмірі 20 мільйонів євро, стверджуючи, що новий формат Ліги чемпіонів є плагіатом. MatchVision, яка позиціонує себе як розробник математичних алгоритмів, стверджує, що вона розробила цю модель і представила її UEFA ще в 2013 році, але спочатку пропозиція не викликала інтересу...

Хоча новий формат UEFA з 36 командами базується на добре відомій «швейцарській моделі», яка використовується в таких видах діяльності, як шахи, з 1889 року, твердження MatchVision зосереджується на значній модифікації. У традиційній швейцарській системі пари для пізніших раундів визначаються за результатами, причому переможці зустрічаються з переможцями. Однак версія UEFA передбачає єдиний випадковий жеребкування для всіх восьми раундів до початку змагань. MatchVision стверджує, що ця конкретна зміна є їхнім власним винаходом, який вони зареєстрували як торговельну марку в 2006 році і який визнаний FIFA як інтелектуальна власність. Після того, як останні спроби переговорів з UEFA, як повідомляється, були відхилені або проігноровані, компанія подала позов про незаконне привласнення, давши UEFA три тижні на відповідь і можливість уникнути судового процесу...» (*Champions League format squabble could see UEFA end up in court // Keir Radnedge* (<http://keirradnedge.com/2025/11/02/champions-league-format-squabble-could-see-uefa-end-up-in-court/>). 02.11.2025).

«...Протягом більше двох десятиліть між групою розкішних готелів Belmond (нині належить LVMH) та відомою родиною Чіпріані (Cipriani) точився запеклий судовий спір щодо прав на використання назви «Cipriani» у готельній галузі. Конфлікт виник через угоду 1967 року, за якою

родина Чіпріані і продала оригінальний готель Cipriani у Венеції та ексклюзивні права на торговельну марку для готельних послуг компанії, яка згодом стала Belmond...

Незважаючи на продаж, сім'я Чіпріані продовжувала розширювати свою глобальну імперію ресторанів і клубів під своїм прізвищем. Компанія Belmond, стверджуючи свої ексклюзивні права, розпочала світову кампанію судових позовів щодо торговельної марки, щоб заборонити сім'ї використовувати це ім'я, аргументуючи це тим, що це викликає плутанину у споживачів і розмиває їхній бренд. Чіпріані заперечили, що угода 1967 року стосувалася лише одного готелю у Венеції і не забороняла їм використовувати власне прізвище для інших готельних підприємств...

У цій судовій тяганині, що охоплювала кілька юрисдикцій, брали участь суди Великої Британії, Іспанії, Італії та інших країн, і деякі з них винесли рішення на користь Belmond щодо виключності права на використання назви. Суперечка завершилася у 2010 році рішенням британського суду, який зобов'язав ресторан у Лондоні, що належав Чіпріані, змінити свою назву та виплатити значну компенсацію...

У лютому 2023 року обидві сторони оголосили про мир, оголосивши про всеосяжне глобальне врегулювання, яке поклало край усім судовим спорам. Угода уточнила їхні відповідні права: готель Belmond's Hotel Cipriani у Венеції залишається єдиним готелем у світі з такою назвою, а Cipriani Group може продовжувати розширювати свою глобальну мережу розкішних ресторанів і клубів. Несподіваним поворотом подій стало те, що угода також дозволяє майбутні партнерські відносини між двома брендами, перетворюючи давню ворожнечу на основу для співіснування» (*Cipriani: A Family, a Brand, and a Global Battle for Control // TFL Media, Inc. (<https://www.thefashionlaw.com/cipriani-a-family-a-brand-and-a-global-battle-for-control/>). 07.11.2025*).

«У історичному рішенні, яке може мати наслідки для всієї Європи, Окружний суд Мюнхена I постановив, що ChatGPT від OpenAI порушує авторські права GEMA, німецької організації, що представляє інтереси авторів пісень. Суд визнав, що як навчання моделі штучного інтелекту на музичному репертуарі GEMA, так і подальше створення музики на основі цього навчання порушують німецьке законодавство про авторське право...

У своєму рішенні суд встановив, що OpenAI використовувала твори GEMA для навчання ChatGPT, що призвело до отримання результатів, дуже схожих на матеріали, захищені авторським правом. Суд дійшов висновку, що передбачена законом виняток щодо текстового та даних майнінгу (TDM) є недостатнім для навчання штучного інтелекту, оскільки цей процес передбачає відтворення захищених творів у рамках моделі, що порушує права правовласників на використання своїх творів. За відсутності ліцензії суд визнав

як навчання, так і отримані результати порушенням авторських прав. Відповідно, він зобов'язав OpenAI припинити використання репертуару GEMA, надати інформацію про його використання та доходи, а також виплатити компенсацію...

Це перше велике рішення в Європі, яке покладає на розробника штучного інтелекту відповідальність за навчання на творах, захищених авторським правом, без ліцензії. Хоча рішення не є остаточним і буде оскаржене OpenAI, воно може закріпити необхідність широкого ліцензування для розвитку генеративного штучного інтелекту. Це рішення підкреслює зростаючу необхідність законного отримання даних та прозорих практик у сфері ШІ. Воно також контрастує з іншими нещодавніми рішеннями в Німеччині, США та Великій Британії, підкреслюючи фрагментованість та швидку еволюцію глобального правового поля навколо ШІ та авторського права» (*Nick Breen, Alexander Hardinghaus, Carsten Dobler. Copyright & AI: German court issues landmark decision in favor of rights holders // Reed Smith LLP (<https://viewpoints.reedsmith.com/post/102lrzg/copyright-ai-german-court-issues-landmark-decision-in-favor-of-rights-holders#page=1>). 11.11.2025*).

«...У важливому рішенні Суд Європейського Союзу (CJEU) роз'яснив сферу застосування статті 10(3)(b) Директиви про торговельні марки щодо порушення прав на торговельну марку. Справа Tradeinn Retail Services S.L. проти РН стосувалася німецького власника торговельної марки, який подав позов проти іспанської компанії за зберігання в Іспанії товарів, призначених для продажу в Німеччині...

CJEU розглянув два ключові питання. По-перше, щодо територіального аспекту, суд підтвердив, що власник торгової марки в одній державі-члені може заборонити третій стороні зберігати товари, що порушують права, в іншій державі-члені, якщо ці товари призначені для ринку власника. Суд аргументував це тим, що в іншому випадку оператори електронної комерції могли б ухилятися від дотримання прав на торговельні марки, підриваючи захист, передбачений Директивою...

По-друге, щодо концептуального питання, CJEU постановив, що «складування» включає не тільки прямий фізичний контроль над товарами, але й непрямий контроль, наприклад, через стороннього постачальника логістичних або складських послуг. Це запобігає уникненню відповідальності підприємствами за допомогою посередників.

Це рішення забезпечує бажану ясність і зміцнює позицію власників торговельних марок, гарантуючи ефективність захисту в цифрову епоху. Воно підкреслює, що підприємства повинні гарантувати, що товари, які продаються в будь-якій країні ЄС, не порушують права на торговельні марки, зареєстровані в цій країні, незалежно від того, де фізично зберігаються товари...» (*Manuel Kröller. "Stocking" goods: CJEU has confirmed the cross-border reach of trade*

marks // Bird & Bird (<https://brandwrites.twobirds.com/post/102ltwx/stocking-goods-cjeu-has-confirmed-the-cross-border-reach-of-trade-marks#page=1>). 10.11.2025).

«З моменту відкриття Єдиного патентного суду (UPC) в червні 2023 року найскладнішим юридичним питанням було те, наскільки його юрисдикція поширюється за межі 17 держав-учасниць ЄС... Ранні коментарі підтримували вузьке, «суворе тлумачення» міжнародної юрисдикції Суду, але рішення CJEU 2024 року у справі BSH Hausgeräte проти Electrolux перевернуло це припущення: якщо відповідач притягається до відповідальності в державі ЄС, де він має місце проживання, відповідно до статті 4(1) переглянутої Брюссельської конвенції I (BR), суд може також виносити рішення про порушення (і навіть про дійсність на основі *inter partes*) того самого європейського патенту в країнах, що не входять до UPC, — навіть на території третіх країн, таких як Велика Британія...

Після справи Electrolux підрозділи UPC почали застосовувати набагато ширшу юрисдикцію «довгого рукава». Місцевий підрозділ у Парижі прийняв позови, що охоплюють Іспанію, Швейцарію, Велику Британію та Польщу (Mul-T-Lock; Nurom II). Мілан заявив про «універсальну юрисдикцію» над італійськими відповідачами (Dainese проти Alpinestars). Мюнхен та Апеляційний суд дозволили розширення юрисдикції на Іспанію, Чехію та Велику Британію (Syngenta; AIM Sport). Найбільш вражаючими є три останні лінії прецедентного права:

- Fujifilm проти Kodak (Дюссельдорф і Мангейм). Відповідачі, які проживали в Німеччині, були притягнуті до відповідальності за порушення прав інтелектуальної власності як у Німеччині, так і у Великій Британії. Після справи Electrolux суд у Мангеймі постановив, що він може розглянути позови у Великій Британії, оцінити дійсність патенту у Великій Британії в захисному порядку та — у разі збереження німецької частини патенту — винести судові заборони на території всієї Великої Британії.
- Dyson проти Dreame (Гамбург). Посилаючись на статтю 71b(2) BR (the Brussels Regime) та статтю 8(1) BR, Суд використав німецького «основного відповідача», щоб залучити материнську компанію з Гонконгу до судового розгляду, що охоплював Іспанію (державу ЄС, яка не входить до складу UPC). Ця інтерпретація, унікальна для UPC, надає Суду ширші повноваження, ніж будь-якому окремому національному суду ЄС...
- Nurom проти NUC Electronics I (Мангейм). Відділ прийняв юрисдикцію над корейською компанією за нібито вчинені дії в Польщі та Іспанії (країни, що не є членами UPC ЄС) та Великобританії. Він аргументував це тим, що відправлення, які проходили через територію UPC, робили Німеччину «місцем події, що спричинила шкоду» відповідно до статті 7(2) BR, і що принципи

Electrolux застосовуються навіть тоді, коли юрисдикція ґрунтується на цій нормі, а не на статті 4(1) BR ...

Хоча деякі позови були в кінцевому підсумку відхилені по суті, ці рішення підтверджують тенденцію: якщо відповідач (або тісно пов'язаний співвідповідач) може бути пов'язаний з територією UPC, Суд все частіше готовий надавати загальноєвропейський — або навіть позаєвропейський — захист на підставі одного європейського патенту. Точні межі залишаються невизначеними; Апеляційний суд UPC ще не встановив чітких меж, а відділення мають різні думки щодо того, чи слід зупиняти провадження, коли за кордоном розглядаються паралельні позови про дійсність. Проте, більш широке тлумачення статей 4, 7 та 8 BR разом зі статтею 71b, як видається, зараз є частиною практики UPC...

Практичні наслідки є негайними. Власники патентів повинні опитати всіх відповідних відповідачів та ланцюги постачання при формулюванні позовів до UPC, знаючи, що компенсація може поширюватися на держави, які не є членами Союзу. І навпаки, потенційні цілі — особливо компанії, що не входять до ЄС — можуть зменшити ризик, розмістивши представників ЄС у державах, що не входять до UPC, своєчасно подаючи позови про скасування або про відсутність порушення прав у місцевих судах та контролюючи маршрути постачання, що проходять через територію UPC. Доки не буде отримано роз'яснення від апеляційної інстанції, безпечним припущенням є те, що юрисдикція UPC з довгим рукавом є реальною, розширюється і залишиться такою» (*Geoff Hussey, Peter Thorniley, Mahdi Godazgar, Honor Kunisch White. Long arm jurisdiction at the Unified Patent Court: Electrolux and beyond // Venner Shipley* (<https://www.vennershipley.com/insights-events/long-arm-jurisdiction-at-the-unified-patent-court-electrolux-and-beyond/>). 11.11.2025).

«...Нещодавнє рішення Загального суду Європейського Союзу (10 вересня 2025 р., *Montres Tudor SA проти EUIPO, T-444/24*) підтверджує, що знак, який складається з дати, наприклад «1926», не може бути зареєстрований як торговельна марка у секторах годинникового, ювелірного та золотарського виробництва. Хоча торговельна марка повинна бути розпізнавальною, Суд постановив, що рік, як правило, сприймається як ознака, що вказує на такі характеристики, як дата створення продукту, рік заснування компанії або посилення на спадщину та традиції. З огляду на це, чотиризначний рік вважається описовим, а не розпізнавальним для цих товарів...

Справа розпочалася, коли компанія *Montres Tudor SA* спробувала зареєструвати «1926» для різних товарів класу 14. EUIPO частково відхилив заявку, визнавши, що знак посиляється на епоху або початок виробництва товарів і тому не має розпізнавального характеру. *Tudor* подала апеляцію, стверджуючи, що «1926» є неоднозначним, не пов'язаним з дизайном їхньої

продукції, а також що роки не є показником якості розкішних товарів. Вони також стверджували, що ця цифра символізує спадщину бренду, а не характеристики продукції...

Як Апеляційна палата EUIPO, так і Загальний суд відхилили ці аргументи. Суд вважав, що компанії часто використовують правдоподібні історичні дати, щоб нагадати про традиції, довговічність або рік заснування. У годинниковому та ювелірному виробництві, де спадщина тісно пов'язана з майстерністю та престижем, така дата, як «1926», буде відразу ж сприйнята як ознака таких якостей. Отже, знак передає описову інформацію, а не вказує на комерційне походження, і не може виконувати функцію торговельної марки. Суд також зазначив, що навіть одне описове значення є достатнім для виключення розпізнавального характеру, і відхилив посилання Tudor на попередні, можливо помилкові, реєстрації.

У рішенні підкреслюється, що, незважаючи на їхню маркетингову цінність, роки важко, а то й неможливо, монополізувати як торговельні марки в годинниковій та ювелірній промисловості...» (*Laura Vincent. Marques et dates : le Tribunal de l'UE exclut la protection du signe "1926" pour Montres Tudor // Novagraaf* (<https://www.novagraaf.com/fr/vision/marques-et-dates-le-tribunal-de-lue-exclut-la-protection-du-signe-1926-pour-montres-tudor>). 12.11.2025).

«За перші два роки своєї діяльності Єдиний патентний суд (UPC) кардинально змінив європейську патентну судову практику, запровадивши безпрецедентну швидкість і гармонізовані процедури, що дозволяють ухвалювати рішення протягом року та видавати судові заборони протягом декількох місяців у 17 державах ЄС. Однак така ефективність супроводжується значними фінансовими змінами: процедура суду, що передбачає попередню оплату, зосереджує судові витрати на перші 6-12 місяців, створюючи значні проблеми з ліквідністю та перетворюючи юридичний ризик на безпосередній фінансовий ризик, особливо за системи «переможець оплачує витрати»...

Ця нова динаміка витрат зробила фінансування судових процесів важливим стратегічним інструментом. Фінансування дозволяє компаніям домагатися виконання рішень без навантаження на фіксований бюджет, перетворюючи нестабільні юридичні витрати на умовні домовленості та забезпечуючи незалежну оцінку суті справи. Окрім окремих справ, все більшої популярності набувають портфельні механізми та фінансування монетизації, що дозволяє компаніям об'єднувати справи або перетворювати патентні портфелі на початковий капітал для стратегічних ініціатив. Зокрема, для малих і середніх підприємств поєднання широкого охоплення UPC та доступного фінансування відкриває можливість захищати свої права на ринку, що налічує 400 мільйонів споживачів. Як результат, фінансування судових процесів не обмежується лише фінансуванням окремих спорів, а реструктурує всю

європейську екосистему інтелектуальної власності, перетворюючи патенти на вимірювані фінансові активи та узгоджуючи юридичну стратегію з корпоративним фінансовим плануванням...» (*Christopher Freeman. The Unified Patent Court and the new economics of enforcement // Juve Patent* (<https://www.juve-patent.com/sponsored/burford-capital/the-unified-patent-court-and-the-new-economics-of-enforcement/>). 19.11.2025).

«Загальний суд (GC) скасував два рішення Апеляційної ради EUIPO (BoA) щодо скасування двох фігуральних знаків ЄС, LÅV та LAV, що належать турецькій компанії Gürok Turizm ve Madencilik AŞ, винісши рішення на користь власника. Німецька компанія Olav GmbH подала заявку на скасування через невикористання протягом п'яти років поспіль...

Суперечка стосувалася того, чи надані докази свідчать про справжнє використання знаків для конкретних товарів класу 21 Ніццької класифікації (посуд та скляний посуд). Хоча Відділ скасування EUIPO спочатку визнав справжнє використання на підставі понад 900 сторінок рахунків-фактур та комерційних документів, Апеляційна палата (BoA) скасувала це рішення, вимагаючи «необґрунтованого або надмірного тягара доказування», включаючи вичерпні, построкові перехресні посилання між кожним записом у рахунку-фактурі та кожним пунктом каталогу...

Генеральний суд постановив, що BoA порушила права власника та принцип належного адміністрування, вимагаючи надмірних доказів. Суд підкреслив, що справжнє використання має оцінюватися комплексно, визнаючи, що продаж дистриб'юторам (B2B) є зовнішнім використанням, і що достатньою є сукупність послідовних показників, таких як рахунки-фактури, що підтверджують продаж на мільйони євро в різних державах ЄС. Вимога проаналізувати кожну з тисяч позицій була визнана необґрунтованим тягарем, що змусило EUIPO провести всебічну та логічну оцінку поданих доказів...» (*EU trade mark disputes: LÅV & LAV – POWERBALL // IP Helpdesk* (https://intellectual-property-helpdesk.ec.europa.eu/news-events/news/eu-trade-mark-disputes-lav-lav-powerball-2025-11-21_en). 21.11.2025).

«...Європейський парламент проголосував за те, щоб звернутися до Суду ЄС щодо відкликання Європейською комісією пропозиції 2023 року про реформу патентів, що мають важливе значення для стандартів (SEP) — кроку, спрямованого на допомогу малим і середнім підприємствам (МСП) у переговорах з такими технологічними гігантами, як Nokia, Ericsson і Qualcomm. Пропозиція, яка охоплювала патенти на такі технології, як 5G, LTE та Wi-Fi, мала на меті підвищити прозорість та доручити Відомству інтелектуальної власності ЄС (EUIPO) нагляд за переговорами щодо ліцензування на справедливих, розумних та недискримінаційних умовах.

Комісія відкликала пропозицію в 2025 році, посилаючись на «відсутність передбачуваної угоди» та «істотні економічні наслідки», незважаючи на визнання того, що чинна система перешкоджає інноваціям та взаємодії для споживачів...

334 депутати Європарламенту (переважно з лівих фракцій) проголосували за судовий позов, 294 – проти, 11 утрималися. Парламент стверджує, що відкликання підриває його роль як рівноправного співзаконодавця, і прагне з'ясувати, чи може Комісія відхиляти законодавство, що перебуває на розгляді. Німецька депутатка Європарламенту Маріон Вальсманн (ЄНП), яка підготувала запит, назвала цей крок «важливим для європейської економіки» з метою захисту статусу Парламенту та забезпечення надійних інституційних відносин. Це не перший випадок, коли Парламент подає позов проти Комісії — серед попередніх справ є позов 2020 року щодо скасування візових вимог (відхилений Судом) та два позови 1980-х років проти Ради за бездіяльність. Тепер судова тяганина переходить до Суду ЄС, який винесе рішення щодо повноважень Комісії відкликати пропозиції в процесі законодавчого регулювання» (*Vincenzo Genovese. European Parliament to take Commission to court over technology patents // euronews (<https://www.euronews.com/my-europe/2025/11/25/european-parliament-to-take-commission-to-court-over-technology-patents>). 25.11.2025*).

«Німецький суд виніс історичне рішення проти оператора незаконного сервісу Share-Online, засудивши його до двох років позбавлення волі з відстрочкою виконання покарання та давши чіткий сигнал, що управління файлообмінними платформами, побудованими на піратстві, може призвести до кримінальної відповідальності. Рішення окружного суду Аахена, яке було названо «революційним», було ухвалено після тривалого розслідування, проведеного прокурором Грегорі Скавроном із Zentral- und Ansprechstelle Cybercrime Nordrhein-Westfalen (ZAC NRW), та тісної співпраці з правоохоронними органами Нідерландів, спільні дії яких у жовтні 2019 року призвели до закриття сайту та видалення з Інтернету майже 20 мільйонів файлів, що порушували авторські права...

Share-Online був одним із найбільших кіберлокерів на німецькомовних ринках, який з 2008 по 2019 рік отримав понад 50 мільйонів євро доходу, сприяючи масштабному порушенню авторських прав...

Цей вердикт є чітким сигналом, що оператори платформ не можуть поводитися на необізнаність або покладатися на привілеї щодо відповідальності, коли їхня бізнес-модель активно сприяє та підтримує масове порушення авторських прав, що робить їх відповідальними як за збитки, так і за кримінальні правопорушення» (*Colin Mann. Conviction for illicit cyberlocker operator // Advanced Television Ltd. (<https://www.advanced-television.com/2025/11/26/conviction-for-illicit-cyberlocker-operator/>). 26.11.2025*).

«Тривалий судовий спір між Universal Music Group Germany та інтернет-сервісною компанією Cloudflare був переданий до Суду Європейського Союзу (CJEU), вищого суду ЄС, для з'ясування відповідальності постачальників інтернет-інфраструктури за порушення авторських прав... Справа почалася в 2019 році, коли Universal подала позов проти Cloudflare за надання послуг DNS та мережі доставки контенту (CDN) DDL-Music, сайту, який зараз не існує, але який містив посилання на піратську музику. Німецький федеральний суд звернувся до CJEU з проханням вирішити два важливі питання: по-перше, чи є саме надання посилання на піратський контент порушенням авторських прав, і, по-друге, чи слід розглядати послугу CDN, яка кешує контент для прискорення доступу, як послугу «хостингу», відповідальну за порушення авторських прав, або як привілейовану послугу «кешування»...»

Рішення на користь Universal створило б потужний новий прецедент, згідно з яким інфраструктурні компанії, такі як Cloudflare, Akamai та Amazon CloudFront, несли б відповідальність за піратство, що відбувається на веб-сайтах, які вони обслуговують... Це дало б власникам авторських прав значну нову можливість боротися з порушеннями в Інтернеті. І навпаки, рішення на користь Cloudflare посилює захист відповідальності посередницьких служб і змусило б власників прав безпосередньо звертатися до суду проти часто важкодоступних сайтів, що розміщують контент. Рішення CJEU, яке очікується протягом 12–18 місяців, матиме глибокі наслідки для майбутнього захисту авторських прав в Інтернеті в усій Європейській Союзі» **(Daniel Tencer. Will Europe's top court give record companies a powerful new tool to fight online copyright infringement? // Music Business Worldwide (<https://www.musicbusinessworldwide.com/will-europes-top-court-give-record-companies-a-powerful-new-tool-to-fight-online-copyright-infringement/>)). 26.11.2025).**

Китайська Народна Республіка

«Верховний народний суд Китаю нещодавно виніс остаточне рішення у справі про порушення патентних прав між компаніями Nanjing BaiJie та Yichang DongGuang, надавши важливі рекомендації щодо розрахунку збитків. Суд роз'яснив, що коли ключові факти, такі як обсяг продажів та ціна одиниці продукції, що порушує патентні права, є перевіреними, суд повинен надавати пріоритет розрахунку компенсації на основі фактичних збитків правовласника або прибутку порушника, а не застосовувати стандартні збитки, навіть якщо патентовласник погоджується на останнє...»

У даному випадку, незважаючи на вимогу патентовласника про стягнення встановленого законом відшкодування у другій інстанції, Верховний суд використав встановлені дані про продажі (приблизно 11,97 млн юанів доходу)

та середню норму операційного прибутку в галузі (7,1%) для визначення прибутку від порушення прав інтелектуальної власності в розмірі приблизно 850 000 юанів, плюс 150 000 юанів розумних витрат, що в сумі становить 1 млн юанів. Суд відхилив позови про стягнення штрафних збитків та твердження про несередні норми прибутку через недостатність доказів від обох сторін...

Це рішення уніфікує судові стандарти, підкреслюючи, що як правовласники, так і обвинувачені порушники повинні надавати пріоритет збиранню вичерпних фінансових і технічних доказів, таких як галузеві дослідження або висновки експертів, для обґрунтування своїх вимог щодо прибутку або частки запатентованих технологій. Це відображає зусилля китайської судової системи щодо підвищення передбачуваності та вимагає більш професійного, орієнтованого на дані підходу до захисту прав інтелектуальної власності та управління ризиками в Китаї» **(Lu Xin. Rules Governing the Calculation of Damages for Invention Patent Infringement // SHANGHAI PATENT & TRADEMARK LAW OFFICE, LLC (<https://www.sptl.com.cn/newsinfo/8817210.html?templateId=585306>). 05.11.2025).**

Південно-Африканська Республіка

«Нещодавнє рішення південноафриканського суду у справі Pixel Kollektive (Pty) Ltd проти Nthando Duma Mothombeni створило важливий прецедент щодо права власності на авторські права в економіці інфлюенсерів. Суперечка виникла, коли Pixel Kollektive, контент-агентство, фотограф якого сфотографував інфлюенсерку Ntando Duma на заході, подало на неї до суду за порушення авторських прав. Фотографія була використана в рекламній кампанії компанії-виробника сніків без дозволу Pixel...

Суд виніс рішення на користь Pixel Kollektive, підтвердивши, що відповідно до південноафриканського законодавства про авторське право фотограф є автором твору, а Pixel, як роботодавець, володіє авторським правом. У рішенні підкреслювалося, що використання захищеного твору в комерційних цілях без ліцензії від власника авторських прав є порушенням. Суд зазначив, що як досвідчений інфлюенсер Duma повинна була знати про необхідність отримання дозволу, а її свідчення з цього питання були визнані недостовірними...

Цей випадок є яскравим нагадуванням про те, що в цифровій економіці творців контент не є безкоштовним тільки тому, що він розміщений в Інтернеті. Він підтверджує, що творці та агентства зберігають за собою авторські права, які можна захищати в судовому порядку, що є важливим інструментом захисту їхньої роботи в рамках комерційної співпраці» **(Gomolemo Tau. Social influencers, copyright and photographs // ENSafrica**

(<https://www.ensafrika.com/news/detail/10954/social-influencers-copyright-and-photographs>). 03.11.2025).

Республіка Індія

«...Після шестирічної судової тяганини окружний суд Делі виніс рішення на користь делійського кафе Carnatic Cafe, назавжди заборонивши ресторану з Бангалора використовувати назву «CARNATIC». Суд визнав, що відповідач, компанія Lemonpepper Hospitality, порушував права зареєстрованої торгової марки кафе «CARNATIC CAFÉ»...

Рішення забороняє Lemonpepper Hospitality використовувати торгову марку «CARNATIC» або будь-яку подібну назву для своєї ресторанної діяльності. Суд також зобов'язав компанію передати своє доменне ім'я Carnatic Cafe і присудив позивачеві 60 000 рупій в якості відшкодування збитків і витрат. Рішення було прийнято після того, як Carnatic Cafe заявила, що компанія з Бангалора навмисно використовувала репутацію її бренду. Суд підтримав цю заяву, зазначивши встановлені права позивача та відсутність відповіді відповідача на позов...» (*Nirbhay Thakur. In win for Delhi's Carnatic Cafe, court restrains Bengaluru eatery from using trademark // The Indian Express [P] Ltd. (<https://indianexpress.com/article/cities/delhi/in-win-for-delhis-carnatic-cafe-court-restrains-bengaluru-eatery-from-using-trademark-10352723/>). 08.11.2025).*

«...Вищий суд Делі роз'яснив, як сучасне законодавство про авторське право взаємодіє з індійськими традиціями усної передачі класичної музики у справі A.R. Rahman (Рахман) проти Ustad Faiyaz Wasifuddin Dagar (Дагар) (2025 SCC Online Del 6159). Дагар стверджував, що пісня Рахмана «Veera Raja Veera» з фільму є копією композиції «Shiva Stuti» у стилі дхрупад, нібито створеної в 1970-х роках братами Джуніором Дагаром (його батьком і дядьком). Спираючись на запис концерту 1978 року, ліцензійні документи та сімейні щоденники, він заявив про свої економічні та моральні права. Захист Рахмана стверджував, що «Shiva Stuti» є частиною колективного, переданого усно репертуару Dagarvani з Raag Adana і тому є надбанням громадськості...

Суддя спочатку визнав очевидну схожість, наказав змінити титри фільму та вимагав заставу в розмірі 20 мільйонів рупій. Після апеляції колегія суддів скасувала ці рішення, провівши чітке розмежування між композицією (авторством) та виконанням. Суд постановив:

- В усній традиції авторське право виникає лише тоді, коли заявник доводить своє авторство; записи або історія виконання самі по собі є недостатніми.

- Припущення про авторство відповідно до Закону про авторське право застосовуються лише тоді, коли в опублікованій копії прямо вказано ім'я автора, що не було в даному випадку.
- Структурні елементи, що диктуються граматиною раагу, не підлягають захисту; оригінальність повинна впливати з незалежних рішень композитора, чого позивач не довів...

Оскільки авторство та оригінальність не були встановлені, не існувало жодних очевидних підстав для позову про порушення авторських прав, і судова заборона була скасована.

У рішенні підкреслюється протиріччя між правилами авторського права, орієнтованими на особистість, та колективно розвиненими формами мистецтва, такими як дхрупад. Хоча виконавці зберігають моральні та суміжні права, суд попередив, що надання виключних прав на композиції виключно на підставі перших записів придушить систему guru-shishya усної передачі та імпровізації, яка підтримує життя індійської класичної музики» (*Bisman Kaur. Division bench vacates interim injunction in classical music copyright dispute // Law Business Research (<https://www.worldtrademarkreview.com/article/division-bench-vacates-interim-injunction-in-classical-music-copyright-dispute>). 20.11.2025*).

«Вищий суд Делі вжив заходів проти музичного піратства, наказавши заблокувати веб-сайти, що дозволяють користувачам завантажувати медіафайли з таких платформ, як YouTube. У позові, поданому компанією Saregama India проти численних сайтів, які конвертують потокові відео в MP3/MP4-файли, що можна завантажити (включно з SSYouTube, YT.SaveTube та Y2Down), суддя Теджас Карія доручив Департаменту телекомунікацій та інтернет-провайдерам заблокувати доступ до цих платформ, а також зобов'язав реєстраторів доменів розкрити базову інформацію про своїх операторів, таку як імена, контактні дані, реєстраційні записи та IP-журнали... Суд постановив, що ці послуги «навмисно спрямовані на порушення авторських прав», зазначивши, що стрім-ріпінг — через сайти, додатки, розширення або програмне забезпечення — дозволяє користувачам витягувати та постійно завантажувати аудіо з ліцензованих стрімів у режимі реального часу, що є явним порушенням Умов надання послуг YouTube та прав Saregama відповідно до Закону про авторське право. Компанія Saregama, яка надає ліцензії на свої звукозаписи, композиції та тексти пісень великим стрімінговим сервісам (YouTube, Spotify, Apple Music, Gaana, JioSaavn, Amazon Music), телеканалам, рекламодавцям, продюсерським компаніям та VOD-платформам, стверджувала, що її твори законно пропонуються лише через такі ліцензовані сервіси, які застосовують заходи атрибуції та технологічного захисту, включаючи «прив'язані» завантаження, які є тимчасовими, прив'язаними до облікового запису та непередавальними. Суд порівняв потокове передавання, яке не створює постійної локальної копії, із завантаженням, яке створює файли, що можуть

бути використані повторно та передані без дозволу, і дійшов висновку, що сайти, які дозволяють завантажувати потокове передавання, підривають доходи від передплати та реклами, зменшуючи трафік на легальних платформах, знижуючи кількість преміум-передплат та відволікаючи постійні продажі завантажень. Позов був поданий відповідно до розділу 80(2) Цивільного процесуального кодексу для термінового розгляду без попереднього повідомлення Міністерства телекомунікацій, за умови оцінки терміновості судом...» (*Delhi HC Blocks YouTube Stream-Ripping Sites Cited in Saregama Piracy Complaint // Mixed Bag Media Pvt. Ltd. (https://www.medianama.com/2025/11/223-delhi-hc-blocks-stream-ripping-sites-saregama/). 20.11.2025*).

«Цифрова ера, забезпечуючи глобальну взаємодію, породила складні транскордонні спори щодо інтелектуальної власності (ІВ), які традиційні судові процеси часто не в змозі вирішити. У відповідь на це все більшого значення набувають механізми альтернативного вирішення спорів (ADR), такі як медіація та арбітраж, що пропонують швидші, гнучкіші та конфіденційні рішення. Це особливо актуально в Індії, де медіація до судового розгляду є обов'язковою для комерційних спорів...

Для боротьби з цифровими порушеннями прав власники застосовують нетрадиційні стратегії. До них належать моделі співпраці, такі як партнерства з розподілом доходів між музичними лейблами та платформами соціальних медіа (наприклад, Instagram) або між видавцями новин та компаніями, що займаються штучним інтелектом (наприклад, OpenAI), які монетизують контент замість того, щоб вести марні судові процеси. У разі триваючих суперечок динамічні судові заборони ефективно блокують дзеркальні веб-сайти, а медіація забезпечує тимчасовий спосіб монетизації контенту без шкоди для правової позиції...

Крім того, інструменти штучного інтелекту революціонізують захист прав інтелектуальної власності завдяки автоматизованому моніторингу, виявленню контенту та ідентифікації підробок. Зрештою, гнучкість ADR, його здатність інтегрувати технічні знання та ефективність у транскордонних сценаріях роблять його унікальним надійним засобом захисту та забезпечення прав інтелектуальної власності в умовах стрімкого розвитку цифрового середовища...» (*Akshi Seem. Benefits of ADR in Digital IP Disputes // Maheshwari & Co. (https://www.maheshwariandco.com/blog/adr-in-digital-ip-disputes/). 18.11.2025*).

Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії

«Getty Images в основному прогнала судовий процес у Лондоні проти Stability AI, в якому звинувачувала компанію, що займається штучним інтелектом, у незаконному використанні своїх зображень для навчання генератора зображень Stable Diffusion. Getty подала позов як за порушення авторських прав, так і за порушення прав на торговельну марку, але справа була значно ослаблена, коли вона відмовилася від основної претензії щодо авторських прав в середині судового розгляду, посиляючись на відсутність доказів про те, де фізично навчалася модель штучного інтелекту. В результаті суддя відхилив другорядну претензію Getty щодо порушення авторських прав, постановивши, що модель штучного інтелекту «не зберігає і не відтворює жодних творів, захищених авторським правом», і лише частково підтримав претензію щодо торговельної марки в дуже обмеженому обсязі, пов'язаному з водяними знаками Getty, які іноді з'являлися на згенерованих зображеннях...

Незважаючи на обмежений результат, обидві компанії заявили про свою перемогу. Stability AI заявила, що рішення суду вирішило основні проблеми з авторським правом, а Getty підкреслила, що невелика перемога у справі про торговельну марку є важливим прецедентом. Однак юридичні експерти охарактеризували результат як «невдалий», оскільки відмова від основної вимоги залишила невирішеним важливе юридичне питання про те, чи є навчання штучного інтелекту на матеріалах, захищених авторським правом, порушенням у Великобританії. Ця справа викрила слабкі місця британського законодавства про авторське право, що спонукало як Getty, так і юристів закликати уряд встановити більш суворі правила прозорості та надати чіткі політичні рекомендації щодо захисту прав творців у добу штучного інтелекту...» (Sam Tobin. *Getty Images largely loses landmark UK lawsuit over AI image generator* // Thomson Reuters (<https://www.reuters.com/sustainability/boards-policy-regulation/getty-images-largely-loses-landmark-uk-lawsuit-over-ai-image-generator-2025-11-04/>). 04.11.2025).

«...Ребекка Даудсвелл, власниця бізнесу з епіляції «nkd», веде судовий спір з косметичним гігантом L'Oréal, який стверджує, що її торгова марка занадто схожа на лінію косметики «NAKED» і може спричинити плутанину серед споживачів. Судовий спір, який триває з 2022 року, негативно вплинув на бізнес Даудсвелл, змусивши її закрити один із двох салонів...

На недавньому слуханні в Офісі інтелектуальної власності (IPO) компанія L'Oréal звузила свою опозицію безпосередньо перед початком розгляду. Представник Даудсвелл виступив за «непомірні» витрати, критикуючи справу

L'Oréal як «вкрай недостатню» і її зміни в останній хвилині як необґрунтовану тактику. L'Oréal стверджувала, що знаки є фонетично схожими і що споживачі можуть припустити зв'язок з її брендом класу «люкс»...

Однак голова трибуналу Аран Купер відмовився присудити додаткові витрати, заявивши, що покарання сторони за поступки може завадити укладанню угод у майбутньому. Остаточне рішення IPO очікується через 12 тижнів, але рішення слухача щодо витрат стало розчаруванням для Даудсвелл, який вважає, що великі компанії повинні нести відповідальність за свої судові тактики...» (*Rucsandra Moldoveanu. No 'off the scale' costs award for Nottinghamshire business owner in L'Oréal trademark battle // Reach plc* (<https://www.nottinghampost.com/news/business/no-off-scale-costs-award-10624305>). 05.11.2025).

«23 жовтня 2025 року Апеляційний суд у справі Babek International Ltd проти Iceland Foods Ltd ([2025] EWCA Civ 1341) роз'яснив, як слід тлумачити реєстрацію торговельних марок у Великій Британії, які поєднують зображення з коротким словесним описом. Компанія Iceland намагалася визнати недійсною фігуративну торговельну марку Babek 2009 року — зображення золотого овалу з тисненням «BABEK» — аргументуючи це тим, що опис «золотий овал з тисненням BABEK» був надто неточним (відсутність посилань на Pantone, нечіткі слова, що описують колір) і не відповідав зображенню, тому реєстрація не відповідала вимозі «графічного зображення», що діяла до 2019 року. Лорд-суддя Арнольд (за згодою суддів Ньюї та Закаролі) відхилив апеляцію...

Ключові моменти:

- Реєстрація все ще залежить від трьох незалежних умов: знак повинен (1) існувати, (2) бути чітко і точно представлений (оцінюється відповідно до законодавства, що діяло на момент подання заявки — в даному випадку в січні 2009 року, коли графічне представлення було обов'язковим), і (3) бути здатним розрізняти товари/послуги. Перші дві умови вирішуються до розгляду питання про розпізнаваність.
- Якщо заявка містить як зображення, так і опис, вони розглядаються разом: питання полягає в тому, як розумний, поінформований спостерігач реєстру зрозуміє цю комбінацію. Жоден з елементів не має автоматичної переваги над іншим...
- Простий фігуративний логотип відповідає критерію чіткості, якщо саме зображення визначає знак; достатньо простих словесних підказок («золотий», «чорний», «рельєфний»), які повторюють те, що видно. Вичерпні технічні деталі (наприклад, номери Pantone) не потрібні, якщо тільки колір сам по собі не є предметом заявки.
- Невідповідність між зображенням і формулюванням все ще може бути фатальною (як у випадках Hartwall і Red Bull), але в даному випадку

формулювання лише підсумовувало зображення і не створювало двозначності...

Практичні наслідки:

– Старі торговельні марки Великобританії/ЄС, зареєстровані до реформ 2019 року, які містять короткі описи кольорів, навряд чи будуть скасовані лише через відсутність кодів Pantone або детального формулювання.

– Для нових заявок найбезпечніше покладатися лише на зображення; якщо опис включений, він повинен бути мінімальним і повністю відповідати зображенню...

– Посилання на Pantone або RGB є необов'язковими; надавайте їх лише в тому випадку, якщо вони сприяють чіткості заяв, що стосуються виключно кольору...

Загалом, це рішення запевняє власників брендів, що суди будуть застосовувати прагматичний тест «розумного читача», а не перфекціоністський, при оцінці точності зображувальних знаків, що супроводжуються стислими описами» (*Jade MacIntyre. Court of Appeal clarifies treatment of colour and figurative marks in Babek International v Iceland Foods // Lewis Silkin LLP* (<https://www.lewissilkin.com/insights/2025/11/06/court-of-appeal-clarifies-treatment-of-colour-and-figurative-marks-in-babek-inter-102ltf5>). 06.11.2025).

«...Зірка TikTok Саймон Ханніган (Simon Hannigan) уникнув тюремного ув'язнення за свою роль у продажу піратських підписок на IPTV...

Більш відомий як «Dad the Dish» на TikTok, він був заарештований у 2022 році за підозрою у продажу піратських послуг IPTV через свою онлайн-присутність. Він визнав себе винним у продажу послуг, але стверджував, що був посередником, який продавав підписки від імені більшої європейської компанії...

7 листопада він отримав два роки умовного терміну та був зобов'язаний виконати 250 годин громадських робіт. До цього йому загрожувало значне тюремне ув'язнення, але через його обмежену роль в операції та фінансові труднощі суд виніс більш м'який вирок...» (*Emma Butterworth and Ashlie Blakey. TikTok star 'Dad the dish' who shared illegal Sky TV log-ins for £50 a year hauled to court // M.E.N Media* (<https://www.manchestereveningnews.co.uk/news/uk-news/tiktok-star-dad-dish-who-32836363>). 08.11.2025).

Сполучені Штати Америки

«Медіація може бути ефективним інструментом для вирішення спорів щодо торговельних марок, пропонуючи такі переваги, як економія

коштів, швидше вирішення та збереження ділових відносин. Однак успішна медіація вимагає ретельної підготовки, щоб уникнути марнування часу та ресурсів. Ключ до успіху лежить у декількох критичних сферах, починаючи з ретельної оцінки того, чи підходить спір для медіації, з урахуванням таких факторів, як важливість ділових відносин, готовність обох сторін вести переговори в дусі доброї волі та невизначеність результату судового розгляду...

Важливим елементом є вибір правильного посередника. Вибір між приватним посередником і судовим чиновником передбачає компроміси; суддя може мати більше впливу («ефект чорної мантиї») і пропонувати економію коштів, але приватний посередник часто забезпечує більшу нейтральність, більше часу та спеціалізовані знання в галузі торговельних марок, необхідні для творчих рішень, таких як ліцензійні угоди. Ідеальний посередник має знання в галузі права торговельних марок, досвід у посередництві та проактивно сприяє досягненню рішення...

Підготовка також має важливе значення. Сторони повинні надати посереднику перед засіданням стислі, добре організовані короткі виклади, в яких викладено їхні правові та фактичні позиції, докази та реалістичні розрахунки збитків. Це надає посереднику необхідну інформацію для ефективної допомоги сторонам. Під час самого посередництва особисті засідання часто є більш успішними для справ з високими ставками, і процес зазвичай передбачає проведення закритих нарад, а не спільних засідань, щоб запобігти поляризації...

Нарешті, час є стратегічним фактором, оскільки медіація може бути спробувана на різних етапах судового розгляду. Для ефективного завершення сторони повинні заздалегідь підготувати проєкт угоди про врегулювання та працювати над укладенням всеосяжної остаточної угоди, підписаної особами, які мають повноваження зобов'язувати сторони, забезпечуючи вирішення всіх спірних питань...» (*Floyd A. Mandell. Maximizing Success and Avoiding Common Pitfalls in Trademark Mediation // National Law Forum, LLC (<https://natlawreview.com/article/maximizing-success-and-avoiding-common-pitfalls-trademark-mediation>). 03.11.2025*).

«...Група вчених, серед яких професори Шломіт Яніскі-Равід і Лоуренс Лессіг, подала до Верховного суду США amicus brief, в якому закликає переглянути справу «Тейлер проти Перлмуттера» і визнати захист авторських прав на твори, створені штучним інтелектом. Справа бере свій початок від спроби доктора Стівена Талера зареєструвати авторські права на твір «A Recent Entrance to Paradise» («Недавній вхід до раю»), створений його штучним інтелектом «Creativity Machine», який Бюро з авторських прав США відхилило через відсутність людського авторства. У заяві стверджується, що таке тлумачення загрожує американським інноваціям

та економічному зростанню, оскільки ігнорує акцент Закону про авторське право на оригінальність, а не на людство...

Професори стверджують, що чинний стандарт «достатньої людської авторської участі» є нездійсненним, сприяє правовій невизначеності та стримує інвестиції в ІІІ, посиляючись на випадки, коли навіть істотний творчий внесок людини був визнаний недостатнім для отримання авторського права. Вони підкреслюють величезні економічні інтереси, зазначаючи, що галузі, пов'язані з авторським правом, приносять понад 3,3 трлн доларів до ВВП США, а генеративний ІІІ, за прогнозами, додасть ще трильйони... Крім того, вони стверджують, що відмова у визнанні авторських прав непропорційно шкодить окремим творцям, малим підприємствам та митцям з інвалідністю, які використовують ІІІ як необхідний інструмент. Проводячи паралелі з минулими рішеннями Верховного суду, які поширили авторські права на нові технології, такі як фотографія та програмне забезпечення, у доповіді стверджується, що суд повинен знову адаптувати законодавство. У ній міститься застереження, що без чіткого шляху до захисту США ризикують відстати від інших країн і втратити своє лідерство в креативній економіці, що базується на ІІІ» (*Rose Esfandiari. Professors Press SCOTUS to Affirm Copyright Protection for AI-Created Works // IPWatchdog, Inc. (<https://ipwatchdog.com/2025/11/03/professors-press-scotus-affirm-copyright-protection-ai-created-works/>). 03.11.2025*).

«Верховний суд має намір роз'яснити межі відповідальності інтернет-провайдера (ISP) за порушення авторських прав клієнтів у справі *Cox Communications* проти *Sony Music*. Суперечка стосується того, чи може Cox претендувати на захист «безпечної гавані» відповідно до Закону про авторське право в цифрову епоху (DMCA), який захищає інтернет-провайдерів, що дотримуються вимог закону, від відповідальності. Щоб отримати такий захист, інтернет-провайдер повинен оперативно видаляти контент, що порушує авторські права, та припиняти доступ повторюваним порушникам...

Музичні продюсери стверджують, що Cox не виконав ці вимоги, проігнорувавши мільйони повідомлень про видалення, видаливши багато з них без вжиття заходів і рідко припиняючи обслуговування клієнтів навіть після численних попереджень. Продюсери стверджують, що бездіяльність Cox, зумовлена орієнтацією бізнесу на утримання клієнтів, а не на забезпечення дотримання законодавства, є співучастю в порушенні авторських прав. На свій захист Cox стверджує, що вимоги DMCA є необов'язковими і що для застосування відповідальності за сприяння порушення виробники повинні довести, що Cox вчинив активні дії для заохочення порушення, а не просто не контролював свою мережу. Рішення Верховного суду визначить, чи є невиконання інтернет-провайдером положень DMCA про безпечну гавань достатньою підставою для встановлення відповідальності за сприяння порушенню...» (*Joseph Saltiel and Faye Vasilopoulos. Tricky Business – Using A*

Law You Flout to Avoid Liability // Irwin IP LLP
(<https://irwinip.com/2025/11/tricky-business-using-a-law-you-flout-to-avoid-liability/>). 03.11.2025).

«...Нещодавня, хоча і невдала, законодавча ініціатива щодо оподаткування фінансування судових процесів підкреслила його важливу роль як рішення для юридичної галузі, зокрема для власників інтелектуальної власності (ІВ). Фінансування судових процесів — це не податкова лазівка, а важливий інструмент, який дозволяє позивачам з вагомими претензіями, але обмеженими ресурсами, таким як індивідуальні винахідники, стартапи та університети, домагатися справедливості проти добре фінансованих порушників. У світі високовартісних судових спорів щодо ІВ фінансування без права регресу часто є єдиним способом вирівняти шанси та забезпечити дотримання законних прав, які в іншому випадку були б проігноровані...

Належним реагуванням на занепокоєння щодо фінансування судових процесів є не каральне оподаткування чи примусове розкриття інформації, а визнання його необхідним інструментом у поєднанні з індивідуальною прозорістю під наглядом суду. Мета полягає в тому, щоб фінансова нерівність не стала тактичною зброєю, тим самим залишаючи двері судів відкритими для всіх. Для досягнення цієї мети юридична спільнота може допомогти, інформуючи громадськість та законодавців про переваги фінансування судових процесів, ділячись історіями успіху позивачів у справах про інтелектуальну власність та беручи активну участь у законодавчій діяльності...

Зрештою, фінансування судових процесів зміцнює систему правосуддя, забезпечуючи додатковий рівень професійної перевірки справ, стимулюючи обґрунтовані позови та гарантуючи, що справедливість визначається силою справи, а не розміром банківського рахунку сторони. Неправильне регулювання, яке стримує таке фінансування, зашкодить інноваціям, дозволяючи поширюватися порушенням, що залишаються безкарними, і в кінцевому підсумку підриває саму мету законодавства про інтелектуальну власність...» (*Molly Pease, Kirstine Rogers. Litigation Funding Protects IP ‘Davids’ from Predatory Goliaths // Bloomberg Industry Group, Inc.* (<https://news.bloomberglaw.com/us-law-week/litigation-funding-protects-ip-davids-from-predatory-goliaths>). 04.11.2025).

«31 жовтня 2025 року директор Відомство патентів і торгових марок США (USPTO) видав повідомлення про відмову в проведенні *inter partes* перегляду (IPR) у 13 окремих провадженнях. У повідомленні були вказані лише номери справ, що стосуються відповідних IPR, і не було надано жодних суттєвих пояснень щодо відмови, а лише зазначено: «Відповідно до 35 U.S.C. § 314(a), розгляд між сторонами відхиляється у [перелічених] провадженнях». Ця

коротка відмова є наслідком меморандуму директора від 17 жовтня 2025 року, в якому зазначалося, що повноваження щодо прийняття рішення про порушення провадження з IPR та перегляду після видачі патенту (PGR) належить виключно директору USPTO...

Хоча повідомлення від 31 жовтня надає обмежену інформацію про підстави для відмови, воно підкреслює важливість розуміння еволюції позиції USPTO щодо дискреційних повноважень інституції...» (*Amol Parikh. Spooky Silence- USPTO Director Summarily Denies 13 IPR Petitions // National Law Forum, LLC* (<https://natlawreview.com/article/spooky-silence-uspto-director-summarily-denies-13-ipr-petitions>). 06.11.2025).

«...чоловікові з Пенсільванії загрожує 9 мільйонів доларів потенційних збитків після того, як він не відповів на позов, поданий групою кіностудій...

Йдеться про Брендона Вейблі, якого звинувачують в експлуатації декількох незаконних IPTV-сервісів, зокрема Shrugs і Zing. Коаліція кіностудій, до якої входять Amazon, Netflix і Disney, подала на нього до суду, звинувативши в порушенні авторських прав на їхній контент. Однак, незважаючи на вручення позову, Вейблі так і не відповів на нього...

Зараз студії подали позов про винесення рішення заочно, вимагаючи 9 мільйонів доларів компенсації. Студії також вимагають винесення судової ухвали, що забороняє подальше порушення прав, та права на конфіскацію відповідних доменних імен. Аналогічна справа, порушена майже в той самий час, також закінчилася винесенням рішення заочно; в цій справі студіям було присуджено 15 мільйонів доларів компенсації...» (*Ernesto Van der Sar. U.S. Pirate IPTV Operator Faces \$9 Million in Damages After Ghosting Hollywood Lawsuit // TorrentFreak* (<https://torrentfreak.com/u-s-pirate-iptv-operator-faces-9-million-in-damages-after-ghosting-hollywood-lawsuit/>). 08.11.2025).

«...Федеральний суд присяжних штату Делавер зобов'язало реєстратора інтернет-доменів GoDaddy виплатити 170 мільйонів доларів власнику патенту Express Mobile за порушення прав на технологію створення веб-сайтів. Суд визнав, що інструменти веб-дизайну GoDaddy порушують два патенти Express Mobile, розроблені засновником компанії, колишнім інженером IBM... У відповідь GoDaddy заявила, що не згодна з вердиктом і буде «енергійно боротися» за допомогою апеляцій, якщо це буде необхідно, тоді як адвокат Express Mobile назвав результат «видатним». Позов був поданий у 2019 році, і GoDaddy раніше виграла окремий судовий процес проти Express Mobile за подібними позовами у 2023 році. Цей вердикт є продовженням іншої справи, в якій Express Mobile виграла 40 мільйонів доларів у судовому процесі проти платформи електронної комерції Shopify у 2022 році,

хоча це рішення пізніше було скасоване суддею» (*Blake Brittain. GoDaddy Hit With \$170M Patent Verdict Over Web-Design Tech // Wells Media Group, Inc. (<https://www.claimsjournal.com/news/national/2025/11/10/333981.htm>). 10.11.2025*).

«...Федеральний суддя відхилив позов проти Залу слави рок-н-ролу (Rock & Roll Hall of Fame), заявивши, що використання фотографії музиканта Едді Ван Халена в музейній експозиції було захищеним добросовісним використанням...

Фотограф Ніл Злозовер подав позов, стверджуючи, що музей зробив «майже точну» копію частини його фотографії для експозиції. Він стверджував, що для такого використання потрібна ліцензія, але музей навіть не вказав авторство. Музей стверджував, що використання було добросовісним, оскільки заявленою метою виставки було освітянське, а зображення було «історичним артефактом»...

Суддя виніс рішення на користь музею, заявивши, що порівняння двох зображень показало, що музей додав нове значення і змінив зображення. Музей був лише останньою мішенню судових позовів Злозовера. Він подав майже 60 подібних позовів про порушення авторських прав щодо зображень різних музикантів...» (*Bill Donahue. Rock & Roll Hall of Fame Wins Lawsuit Over Van Halen Photo in Museum Exhibit // Billboard Media, LLC (<https://www.billboard.com/pro/rock-roll-hall-of-fame-wins-eddie-van-halen-photo-lawsuit/>). 10.11.2025*).

«Нещодавнє рішення федерального суду у справі Voyages проти Університету Вермонта постановило, що Університет Вермонта (UVM) володіє авторськими правами на новий спортивний логотип, створений співробітницею Софією Бояджес, незважаючи на її безперечне авторство. Суд визнав логотип «роботою, виконаною за наймом», підкресливши, як університети повинні поводитися з інтелектуальною власністю (ІВ), створеною співробітниками, особливо коли творчі завдання виходять за межі традиційних посадових інструкцій.

Бояджес, адміністративний помічник із навичками графічного дизайну, розробила логотип «Rally Cat Head» після засідання відділу з брендингу. Університет прийняв дизайн, відредагував його, використовував на товарах і подав заявку на реєстрацію торгової марки — без зазначення авторства та компенсації їй. Бояджес подала позов про порушення авторських прав, стверджуючи своє виключне авторство, але UVM стверджував, що робота була створена в рамках її трудових обов'язків...

Суд погодився з UVM, застосувавши тест Restatement (Second) of Agency, який враховує, чи була робота частиною обов'язків працівника, чи була вона

виконана в межах дозволеного часу та простору і чи була спрямована на користь роботодавця. Незважаючи на те, що Бояджес не була найнята як дизайнер, її роль включала творчі завдання, а її робота над логотипом відповідала мінливим цілям її роботи. Суд також зазначив, що використання особистого обладнання або робота в неробочий час не скасовує статус роботи за наймом, якщо робота відповідає інтересам роботодавця...

Крім того, суд постановив, що навіть якщо логотип не був роботою за наймом, він все одно був би несанкціонованим похідним від існуючого логотипу UVM «V-Cat», маючи схожі естетичні елементи. Це підкріпило претензію UVM на право власності...

Ця справа підкреслює необхідність для університетів уточнювати права власності на інтелектуальну власність у контрактах із співробітниками, посилювати політику під час прийняття на роботу та розглядати питання атрибуції або компенсації для підтримки морального духу. Для співробітників це підкреслює важливість укладення письмових угод, якщо вони бажають зберегти права на свої твори...» (**Matthew A. Braunel. Who Owns University-Created Art? A Work Made for Hire Showdown Offers a Cautionary Tale for Higher Ed // Thompson Coburn LLP** (<https://www.thompsoncoburn.com/insights/who-owns-university-created-art-a-work-made-for-hire-showdown-offers-a-cautionar-102lu4s/>). 11.11.2025).

«Верховний суд США відмовився розглядати справу Halicki проти Carroll Shelby Licensing, дозволивши апеляційному суду залишити в силі рішення про відмову в захисті авторських прав на автомобіль Eleanor.

Позов подала Деніс Шакаріан Халікі (Denice Shakarian Halicki). Вона творця оригінального фільму «За 60 секунд». У фільмі фігурує модифікований Ford Mustang під назвою Eleanor, імітації якого після виходу фільму в 2000 році продавала компанія Carroll Shelby Licensing. Халікі подала позов, стверджуючи, що Eleanor є персонажем, захищеним авторським правом, і що імітації є порушенням цього права...

Окружний суд відхилив справу, заявивши, що Eleanor не відповідала вимогам, необхідним для того, щоб бути персонажем. Це рішення було підтверджено в апеляційному суді Дев'ятого округу. Халікі подала апеляцію до Верховного суду, але відмова розглядати справу означає, що рішення Дев'ятого окружного апеляційного суду залишається в силі...» (**Rose Esfandiari. SCOTUS Denies Petition Seeking Review of Ninth Circuit's 'Gone in 60 Seconds' Copyright Ruling // IPWatchdog, Inc.** (<https://ipwatchdog.com/2025/11/12/scotus-denies-petition-seeking-review-ninth-circuits-gone-60-seconds-copyright-ruling/>). 12.11.2025).

«Апеляційний суд США з федеральних питань розглянув аргументи у справі Micron Technology проти Longhorn IP, яка має вирішальне значення для визначення того, чи федеральне патентне законодавство має перевагу над законами штатів про боротьбу з патентними троями, такими як закон штату Айдахо. Закон штату Айдахо дозволяє жертвам «недобросовісних» патентних позовів стягувати потрійну компенсацію збитків та судових витрат, а також, що дуже важливо, вимагає від передбачуваних тролів внести заставу — у справі Micron окружний суд призначив заставу у розмірі 8 мільйонів доларів...

Ця справа набуває все більшого значення, оскільки доступність Inter Partes Review (IPR) — відносно недорогого методу оскарження дійсності патентів — стає обмеженою, що збільшує загрозу з боку «низових» непрактикуючих патентовласників (NPE), які покладаються на високі судові витрати, щоб змусити до укладення угод. Якщо державні закони проти тролів будуть визнані конституційними, вони можуть стати важливим стримуючим фактором для зловживання патентами в умовах після IPR...

Longhorn в апеляції стверджував, що закон штату Айдахо неправомірно втручається у федеральне патентне законодавство, зокрема тому, що він застосовується до тверджень, викладених у позовах до федерального суду, та вимагає надання застави. Micron заперечив, що багато штатів мають подібні закони та вимоги щодо застави. Справа залежить від того, чи високі стандарти Федерального апеляційного суду щодо імунітету від патентних позовів, які вимагають доведення «об'єктивно безпідставних» претензій та суб'єктивної недобросовісності, мають перевагу над законами штатів, які ґрунтуються лише на «недобросовісності»...

Федеральний апеляційний суд може відхилити апеляцію як передчасну, оскільки рішення про заставу не є остаточним судовим рішенням. Однак ця справа висвітлює конфлікт, що виникає між захистом споживачів на рівні штату від зловживання патентами та контролем федерального уряду над патентними правами, і ця напруга, як очікується, посилиться, оскільки доступ до недорогих процедур захисту прав інтелектуальної власності стає все більш ускладненим» (*Paul Gugliuzza. Testing the Limits of State 'Anti-Troll' Laws // IPWatchdog, Inc. (<https://ipwatchdog.com/2025/11/13/testing-limits-state-anti-troll-laws/>). 13.11.2025*).

«...суддя окружного суду США відхилив клопотання про закриття позову проти Cohere Inc., постановивши, що згенеровані штучним інтелектом резюме новинних статей можуть становити порушення авторських прав...

Група медіакомпаній подала позов, стверджуючи, що Cohere незаконно використовувала їхні статті для навчання своїх систем штучного інтелекту.

Згідно з позовом, ці статті потім були узагальнені системами штучного інтелекту, що створило пряме порушення авторських прав...

Cohere не оскаржувала питання навчання ШІ, але подала прохання відхилити звинувачення у прямому порушенні авторських прав на основі резюме ШІ. Суддя відмовився це зробити, заявивши, що такі резюме можуть становити порушення авторських прав, і що для вирішення цього питання потрібні додаткові розслідування...» (**Aaron Moss. Court Rules AI News Summaries May Infringe Copyright // AARON MOSS** (<https://copyrightlately.com/court-rules-ai-news-summaries-may-infringe-copyright/>). 16.11.2025).

«Апеляційний суд США для федерального округу підтвердив два рішення Комісії з розгляду патентних спорів та апеляцій (PTAB), постановивши, що компанія Samsung Electronics Co., Ltd. втратила право на нову теорію очевидності проти патентів Power2B, Inc. на стилус, представивши її вперше у своїй відповіді, тим самим порушивши правила комісії. У своїх петиціях Samsung спочатку пропонувала об'єднати два посилання на попередні розробки, Keely і Geva, але робоча конфігурація — розміщення «плоского елемента» Geva поверх РК-дисплея Keely — була розкрита лише у відповіді...

Апеляційний суд підтримав дискреційне рішення PTAB, підтвердивши, що прискорений характер міжстороннього перегляду (IPR) вимагає від заявників повного викладення своєї справи в початковій петиції, а введення істотно різних комбінацій у відповіді на петицію є несправедливою несподіванкою для власника патенту. Суд дійшов висновку, що, оскільки в клопотаннях не було представлено нову конфігурацію з необхідною детальністю, PTAB мав підстави виключити цей аргумент і підтримати всі оскаржувані вимоги. Суддя Дайк, висловивши незгоду, стверджував, що в клопотаннях було чітко розкрито конфігурацію, а відповідь була лише допустимим уточненням, і скасував би висновки PTAB щодо суті справи...» (**Saurabh Kashyap. Licensing entity's stylus-input patents survive Samsung's invalidity challenges // CCH Incorporated** (<https://www.vitallaw.com/news/patent-fed-cir-licensing-entity-s-stylus-input-patents-survive-samsung-s-invalidity-challenges/ipm01d69db79d59724e4fbce5f47dca04aafc>). 17.11.2025).

«Верховний суд США відмовився розглядати справу, що стосується права оскаржувати патенти, термін дії яких закінчився, чим забезпечив перемогу компаніям Apple, Google та LG Electronics. Судді відмовилися розглядати апеляцію компанії Gesture Technology Partners, яка намагалася поновити судовий процес про порушення патентних прав проти технологічних компаній...

Gesture подала позов проти цих компаній у 2021 році, звинувативши їх у порушенні патенту на технологію камери до закінчення терміну його дії у 2020 році. У відповідь компанії успішно подали клопотання до Комісії з розгляду патентних спорів та апеляцій (РТАВ) Відомства патентів і торгових марок США про визнання патенту недійсним. Після того, як РТАВ і Апеляційний суд США для федерального округу винесли рішення проти Gesture, компанія подала апеляцію до Верховного суду...

Gesture стверджувала, що після закінчення терміну дії патенту він більше не стосується «публічних прав» і тому не може бути переглянутий адміністративним органом, таким як РТАВ, а повинен бути оскаржений у федеральному суді. Відмовившись розглядати цю справу, Верховний суд залишив рішення нижчої інстанції в силі, підтвердивши, що процедури РТАВ можуть бути використані для визнання патентів недійсними навіть після закінчення їх терміну дії» **(Blake Brittain. US Supreme Court won't hear patent appeal against Apple, Google, LG // Reuters (<https://www.reuters.com/legal/government/us-supreme-court-wont-hear-patent-appeal-against-apple-google-lg-2025-11-17/>). 18.11.2025).**

«...Апеляційний суд США по федеральних справах визнав недійсним патент, що належав Дюкському університету та Allergan Sales, LLC, скасувавши рішення про стягнення 39 мільйонів доларів з виробника генеричних ліків Sandoz Inc. за порушення патентних прав. Було встановлено, що патент, який стосується методу стимулювання росту вій (продається під торговою маркою Latisse®), не містив належного письмового опису...

Федеральний апеляційний суд постановив, що жоден розсудливий присяжний не міг би дійти висновку, що компанія Sandoz не довела недійсність патенту, оскільки патентна специфікація не містила достатніх деталей або «орієнтирів», які б допомогли фахівцю в даній галузі звузити розкритий спектр мільярдів сполук до конкретного підмножини сполук, заявлених у патенті... Зокрема, суд встановив, що в описі не вказано, як кваліфікований фахівець вибрав би належні заміни C1 і Z-кінця, необхідні для заявки 30, що означає, що винахідники не продемонстрували належним чином володіння повним заявленим підродом, включаючи ключовий варіант, біматопрост...» **(Brian Craig. Jury verdict of \$39M over eyelash hair growth patent vacated // CCH Incorporated (<https://www.vitallaw.com/news/patent-fed-cir-jury-verdict-of-39m-over-eyelash-hair-growth-patent-vacated/ipm013d6ae405fc0340de9bbb67df334f79b2>). 18.11.2025).**

«Апеляційний суд четвертого округу скасував рішення суду нижчої інстанції про відхилення позову, поданого компанією SamuelSherbrooke

Corporate, Ltd. та її афілійованими особами проти колишніх співробітників на підставі Закону про захист комерційної таємниці (DTSA), постановивши, що компанія надала достатньо фактів, щоб обґрунтовано стверджувати про незаконне привласнення її власного програмного забезпечення... Позов стосувався технічного директора компанії та інших співробітників, які після підписання угод про конфіденційність та винаходи почали створювати конкурентну страхову компанію, використовуючи власне програмне забезпечення, яке на основі медичних записів ефективно прогнозувало ризики та розраховувало вартість страхових контрактів...

Спочатку окружний суд визнав, що компанія не довела, що вжила «розумних заходів» для захисту секретності програмного забезпечення. Однак Четвертий окружний апеляційний суд не погодився з цим, визнавши, що вимога до співробітників підписати угоду про конфіденційність та положення про винаходи була достатньою для задоволення вимоги «розумних заходів» на стадії подання позову, з огляду на характер та контекст комерційної таємниці. Крім того, суд дійшов висновку, що сукупність тверджень, в яких детально описується підготовка та діяльність прямого конкурента, переконливо свідчить про незаконне привласнення, оскільки єдиним логічним використанням викраденого програмного забезпечення для конкурентного ціноутворення є ведення конкурентної діяльності...» (*Cathleen Calhoun. Insurance company revives trade secrets claim, employees allegedly took software to start business // CCH Incorporated (<https://www.vitallaw.com/news/trade-secrets-4th-cir-insurance-company-revives-trade-secrets-claim-employees-allegedly-took-software-to-start-business/ipm018e73bde7d4cb41bc8ed2cd00a1a8ad2a>). 19.11.2025*).

«Юридичний конфлікт OpenAI з New York Times зіткнувся з перешкодою після того, як компанія ненавмисно знищила результати тижневої розслідувальної роботи позивачів. The Times і Daily News отримали дві віртуальні машини, розміщені на серверах OpenAI, для пошуку доказів того, що ChatGPT був навчений і може відтворювати статті, доступ до яких обмежений платною підпискою. 14 листопада інженери OpenAI видалили програми, журнали пошуку та інші матеріали з однієї з машин; хоча більшість необроблених даних було відновлено, оригінальна структура папок і імена файлів були втрачені, що змусило експертів газет розпочати аналіз заново...

Позивачі стверджують, що немає доказів того, що видалення було навмисним, але наголошують, що OpenAI самостійно контролює базові навчальні дані, які відмовляється розкривати. У позові The Times стверджується, що статті були скопійовані «майже дослівно», тоді як OpenAI стверджує, що її моделі базуються виключно на загальнодоступних даних і захищені доктриною справедливого використання. Цей інцидент підкреслює складність для позивачів довести порушення і висвітлює жорсткий контроль OpenAI над своїми наборами даних — питання, яке також піднімається в інших

позовах про порушення авторських прав, навіть незважаючи на те, що компанія укладає багатомільйонні ліцензійні угоди з видавцями, такими як Dotdash Meredith» (*Cecily Mauran. OpenAI accidentally deleted potential evidence in New York Times copyright lawsuit case // Mashable, Inc. (https://mashable.com/article/openai-accidentally-deleted-potential-evidence-new-york-times-copyright). 21.11.2025).*

«...Федеральний суддя в штаті Меріленд відхилив кілька позовів розробника програмного забезпечення JET Systems проти ВМС США та головного підрядника J.F. Taylor, Inc. (JFTI), посиляючись на перевагу Закону про авторське право та недостатність доказів. JET стверджувала, що ВМС незаконно зберегли та скопіювали її програмне забезпечення Adaptive Layer Framework (ALF) після того, як відхилили його як недосконале, а JFTI (головний підрядник) розірвав контракт з JET як субпідрядником без виплати винагороди...

JET подала позов проти JFTI за порушення авторських прав, крадіжку комерційної таємниці, незаконне привласнення та порушення договору, але у вересні 2025 року суд відхилив ці позови через відсутність конкретних фактів, спираючись на «інформацію та переконання» та припущення. Коли JET спробувала внести поправки до своєї скарги проти JFTI, суд відхилив цей клопотання, визнавши, що нові звинувачення є лише переформулюванням недосконалих позовів або додаванням нерелевантних деталей, що робить поправки марними...

В окремій справі проти ВМС позов JET про конверсію (в якому стверджувалося, що ВМС зберегли програмне забезпечення та його фізичний компакт-диск) був відхилений, оскільки він був випереджений Законом про авторське право. Суд постановив, що позов мав на меті забезпечити дотримання прав, еквівалентних авторському праву (відтворення та використання), а збереження компакт-диска не обходило випередження, оскільки Конгрес мав намір поширити авторське право на програмне забезпечення, втілене у фізичних носіях...

У рішеннях підкреслюється, що позови за законодавством штату (наприклад, про незаконне привласнення) не можуть мати перевагу над федеральним захистом авторських прав, якщо вони стосуються одного й того самого діяння, а позивачі повинні наводити конкретні факти, а не розпливчасті твердження, на підтвердження своїх позовів про порушення авторських прав або комерційної таємниці» (*Matthew Hersh. Twin-barreled loss for Navy subcontractor over allegedly pilfered software // CCH Incorporated (https://www.vitallaw.com/news/copyright-d-md-twin-barreled-loss-for-navy-subcontractor-over-allegedly-pilfered-software/ipm01144d2349b15b4913b3eb685a7c84ad5f). 21.11.2025).*

«...Верховний суд США дозволив Ширі Перлмуттер поки що залишатися на посаді реєстратора авторських прав, відмовившись негайно задовольнити надзвичайне прохання президента Дональда Трампа про її звільнення, поки судді готуються розглянути більш широкі заперечення щодо обмежень виконавчої влади у звільненні в грудні та січні. Перлмуттер, головний чиновник країни з питань авторських прав, була поновлена на посаді судом нижчої інстанції після того, як Трамп звільнив її на підставі звіту Бюро з авторських прав, в якому застерігалось, що деякі види використання творів, захищених авторським правом, у навчанні генеративної штучної інтелекту можуть виходити за межі добросовісного використання...»

Розділена колегія окружного суду округу Колумбія постановила, що бібліотекар Конгресу та реєстратор є законодавчими, а не виконавчими посадовими особами, що означає, що президент не має повноважень звільняти їх відповідно до Федерального закону про реформу вакансій; Перлмуттер стверджує, що тільки бібліотекар Конгресу може звільнити її, і вона звинуватила Трампа в тому, що він «невиправдано зіпсував» систему управління Конгресом щодо Бібліотеки Конгресу після того, як він звільнив Карлу Хейден і призначив свого заступника генерального прокурора Тодда Бланша виконуючим обов'язки бібліотекаря.

Адвокати Трампа стверджують, що це рішення є неналежним втручанням судової влади у повноваження президента щодо звільнення, наполягаючи на тому, що дозвіл звільненому посадовцю продовжувати виконувати свої повноваження створює більшу конституційну проблему, ніж неправомірне припинення його служби, і стверджуючи, що навіть якщо Перлмуттер в кінцевому підсумку переможе, її компенсацією має бути виплата заборгованої заробітної плати, а не тимчасове поновлення на посаді...» **(Kelsey Reichmann. Supreme Court won't let Trump boot top copyright official, for now // Courthouse News Service (<https://www.courthousenews.com/supreme-court-wont-let-trump-boot-top-copyright-official-for-now/>). 26.11.2025).**

Японська Держава

«...Токійський окружний суд зобов'язав компанію Cloudflare виплатити 500 мільйонів ієн (3,2 мільйона доларів) великим видавцям манги за хостинг піратських сайтів з мангою...»

Cloudflare — це мережа доставки контенту, яку використовують багато сайтів, як легальних, так і піратських, для прискорення доступу та забезпечення додаткової безпеки. У 2022 році чотири великі видавці манги подали позов проти компанії, стверджуючи, що Cloudflare ігнорує піратство в своїй мережі та надає послуги різним піратським сайтам...

Суд виніс рішення на користь видавців, зобов'язавши Cloudflare виплатити 500 мільйонів ієн в якості компенсації збитків. Cloudflare заявила,

що оскаржить це рішення...» (*Japanese court orders Cloudflare to pay ¥500 million over manga piracy // THE JAPAN TIMES LTD* (<https://www.japantimes.co.jp/news/2025/11/20/japan/crime-legal/cloudflare-manga-piracy/>). 20.11.2025).

«У знаковій справі японська поліція звинуватила чоловіка в несанкціонованому відтворенні зображення, створеного за допомогою штучного інтелекту, що стало першим випадком, коли твір, створений за допомогою штучного інтелекту, був визнаний об'єктом авторського права відповідно до Закону Японії про авторське право. Зображення, створене в 2024 році за допомогою Stable Diffusion чоловіком у віці 20 років, нібито було використано на обкладинці книги, що продається в комерційних мережах, без дозволу. Поліція визначила, що значна участь творця — використання понад 20 000 детальних підказок та вдосконалення інструкцій шляхом багаторазових спроб — відповідала законодавчим нормам щодо авторського права, які вимагають «творчого вираження думок або почуттів».

Японське агентство з питань культури роз'яснило, що контент, створений за допомогою штучного інтелекту, може претендувати на авторське право, якщо людина використовує цей інструмент для творчого вираження ідей, що оцінюється в кожному конкретному випадку на основі таких факторів, як конкретність запиту та творчий вклад. Це рішення створює прецедент, оскільки раніше не існувало жодних правових рекомендацій. Експерт з юридичних питань зазначив, що детальні, орієнтовані на мету запити є ключовими для встановлення авторського права...

Ця справа висвітлює більш широкі суперечності в японській сфері штучного інтелекту: хоча це рішення підтверджує авторське право на достатньо творчі роботи штучного інтелекту, зростає негативна реакція на контент штучного інтелекту, що нагадує існуючі авторські права, — наприклад, кліпи, створені Sora 2, в яких фігурують відомі японські персонажі. Великі творчі організації, такі як Bandai Namco і Studio Ghibli, вимагають від OpenAI припинити несанкціоноване навчання на японських інтелектуальних правах, підкреслюючи необхідність більш чітких правил щодо штучного інтелекту та інтелектуальної власності» (*Verity Townsend. Japan Police Accuse Man of Unauthorized Use of AI-Generated Image in Landmark Copyright Case // IGN* (<https://www.ign.com/articles/japan-police-accuse-man-of-unauthorized-use-of-ai-generated-image-in-landmark-copyright-case>). 21.11.2025).

Сучасний стан авторського права в Україні та світі

«12 років тому було укладено Марракеський договір як ключовий інструмент для усунення бар'єрів авторського права, що перешкоджають створенню та обміну книгами в доступному форматі, а також для подолання «книжкового голоду» серед осіб з обмеженими можливостями читання друкованих текстів. Хоча з того часу багато країн ратифікували або приєдналися до Договору, моніторингові звіти IFLA щодо Марракеського договору показують значні розбіжності в його імплементації, а деякі національні заходи фактично підривають його цілі...

До проблемних практик належить вимога до уповноважених суб'єктів реєструватися без надання будь-якого дієвого механізму реєстрації, як це спостерігається в Бразилії та Аргентині, що унеможлиблює функціонування бібліотек відповідно до положень Марракеської угоди. Деякі країни також звужують визначення «уповноважених суб'єктів» понад вимоги Договору, обмежуючи кількість постачальників послуг та додаючи адміністративного навантаження...

Інші країни вводять додаткові вимоги щодо винагороди для правовласників, такі як німецькі збори за кожну передачу та за кожне завантаження, що відволікає обмежені ресурси від послуг для осіб з інвалідністю. Положення, що вимагають перевірки «комерційної доступності», як у Канаді, створюють додаткові перешкоди, незважаючи на те, що бібліотеки вже віддають перевагу придбанню доступних форматів, якщо такі існують, та на практичні труднощі з перевіркою доступності на закордонних ринках, що гальмує транскордонний обмін...

Крім того, понад 50 країн приєдналися до Договору, не адаптувавши своє внутрішнє законодавство, що залишає бібліотеки та організації для осіб з обмеженими можливостями читання друкованих текстів в невизначеності щодо того, наскільки вони можуть покладатися на Марракешський договір на практиці, про що свідчать затримки в Бангладеш та Південній Африці. Марракешський договір залишається знаковою подією у захисті права на доступ до інформації, досліджень та культурного життя для людей з обмеженими можливостями читання друкованих текстів, але його повний потенціал залежить від того, чи будуть національні уряди впроваджувати його таким чином, щоб відобразити його дух і уникнути створення нових бар'єрів...» (*How to get Marrakesh Treaty Implementation Wrong // International Federation of Library Associations and Institutions* (<https://www.ifla.org/news/how-to-get-marrakesh-treaty-implementation-wrong/>). 17.11.2025).

«...У 2025 року захист авторських прав зазнав серйозних змін під впливом штучного інтелекту, технології блокчейн та глобальних політичних зрушень. Основні зміни включають:

Штучний інтелект та авторство людини: Бюро з авторських прав США підтверджує, що матеріали, створені виключно за допомогою штучного інтелекту, не підлягають захисту авторським правом — захист поширюється лише на твори, в яких є значний творчий внесок людини. Творці повинні додавати істотні редагування або аранжування до результатів роботи штучного інтелекту, щоб забезпечити захист...

Битви за добросовісне використання: Використання контенту, захищеного авторським правом, для навчання моделей штучного інтелекту зараз є предметом гострих судових суперечок. Суди розглядають, чи таке використання є справедливим, зосереджуючись на впливі на ринок та трансформації. Великі судові процеси (наприклад, Anthropic, New York Times проти Microsoft) підкреслюють напруженість ситуації, а деякі угоди визнають ризики відповідальності...

Законодавчі тенденції:

- Законопроекти США (наприклад, Закон про відповідальність за штучний інтелект) мають на меті обмежити несанкціоноване навчання та підвищити прозорість.
- ЄС рухається в напрямку системи ліцензування за згодою (замість принципу «мовчання = згода»), що вимагає винагороди та можливості відстеження.
- Закон ЄС про штучний інтелект (набирає чинності в серпні 2024 року) вимагає розкриття даних для навчання та маркування результатів роботи штучного інтелекту...

Технологічні рішення: Блокчейн, водяні знаки (наприклад, система DataSafe) та відбитки пальців моделей з'являються для відстеження власності, перевірки автентичності та захисту як вихідного контенту, так і моделей штучного інтелекту. Розумні контракти можуть незабаром автоматизувати ліцензування та виплату роялті.

Ключові висновки для творців/бізнесів:

- Внесок людини є надзвичайно важливим — переконайтеся, що результати роботи ШІ містять творчі модифікації.
- Впровадьте захисні заходи (наприклад, фільтри результатів) для посилення захисту справедливого використання.
- Слідкуйте за глобальним законодавством — правила США, ЄС та Великої Британії швидко змінюються.
- Використовуйте технічні засоби, такі як водяні знаки, для захисту прав та відстеження використання...

Майбутнє залежить від балансу між людською творчістю та технологічними запобіжними заходами, прозорим ліцензуванням та адаптивними правовими рамками...» ***(Copyright in 2025: Key Trends Shaping***

the Future of Intellectual Property // De Penning & De Penning
(<https://depenning.com/blog/copyright-in-2025-key-trends-shaping-the-future-of-intellectual-property/>). 20.11.2025).

«У сучасному мінливому медіа-середовищі бренди все частіше співпрацюють з творцями розважального контенту — телевізійними продюсерами, модними будинками, музикантами та технологічними компаніями — щоб завоювати глибшу прихильність споживачів, а не лише їхню короткочасну увагу. Ця зміна переформатовує стратегію інтелектуальної власності: замість того, щоб розглядати ІВ як статичний актив навколо реклами, розміщеної поруч із контентом, провідні компанії влітають свої бренди безпосередньо в сам сюжет...

Прикладами можуть слугувати модні бренди, які розробляють капсульні колекції, що з'являються в популярних серіалах, а потім випускаються як реальні товари, а також музичні виконавці, які співпрацюють з технологічними компаніями для створення інтерактивних, орієнтованих на бренд слухових вражень. Ці угоди відкривають нові потужні канали для підвищення впізнаваності та монетизації, але вони також створюють складні виклики в галузі інтелектуальної власності. Юридичні команди повинні вести переговори щодо багаторівневих прав, захищати цілісність бренду та розробляти угоди, що передбачають розвиток цифрових платформ, подовження циклів ліцензування та використання різних медіа...

Результатом є перехід до інтегрованих, довгострокових стратегій інтелектуальної власності, які є проактивними, а не реактивними, і побудовані на симбіотичних відносинах з творцями. Для юристів та керівників підприємств залишатися попереду означає оволодіти цим новим поєднанням брендингу, сторітеллінгу та управління інтелектуальною власністю, щоб побудувати міцні відносини з аудиторією на ринку, де емоційна прихильність все більше визначає конкурентну перевагу» (*Strategic Collaborations Transforming Intellectual Property in Media and Entertainment // Legal News Feed* (<https://legalnewsfeed.com/2025/11/24/strategic-collaborations-transforming-intellectual-property-in-media-and-entertainment/>). 24.11.2025).

Україна

«У сучасній економіці, де контент, технології й бренди формують основну вартість компаній, належний захист інтелектуальної власності стає критично важливим. Авторське право автоматично виникає з моменту створення літературного твору, музики, програмного коду чи дизайнерського рішення, однак офіційна реєстрація у Мінекономіки України істотно підсилює позиції автора під час спорів, полегшує комерціалізацію та укладення

ліцензійних договорів. Для бізнесу це прямий захист від піратського копіювання й репутаційних ризиків...

Якщо ж об'єктом є технічне рішення, доречніше скористатися патентом: він закріплює виключне право на винахід або корисну модель і дає змогу блокувати конкурентів на визначений законом строк у межах території, де патент зареєстровано. Бренд, своєю чергою, охороняється через торговельну марку: зареєстрована назва, логотип чи слоган дозволяють перешкоджати використанню схожих позначень третіми особами, зміцнюють довіру споживачів і спрощують судовий захист. Проте формальної реєстрації недостатньо: власник має постійно моніторити ринок, аби своєчасно виявляти та припиняти порушення, інакше економічні втрати чи розмивання бренду стануть неминучими...

Комплексне використання трьох інструментів— авторського права, патенту й торговельної марки— дає змогу українським авторам та компаніям не лише убезпечити свої здобутки, а й підвищити ринкову вартість активів і ефективно їх монетизувати» (*Пушкар Дмитро. Авторське право: що це таке і чому воно важливе для творчих людей // Media Інформаційний Гід (<https://mignews.com.ua/ekonomika/avtorske-pravo-shho-cze-take-i-chomu-vono-vazhlyve-dlya-tvorchyh-lyudej.html>). 05.11.2025*).

«Євген Рибчинський публічно підтвердив, що його конфлікт із Тонею Матвієнко щодо порушення авторських прав на пісні, які вона виконувала (створені його батьком, Юрієм Рибчинським), був вирішений "полюбовно" після того, як співачка сплатила компенсацію. Рибчинський пояснив, що Матвієнко не знала, що не може виконувати пісні матері без належного договору, оскільки ці композиції не були особистою спадщиною Ніни Матвієнко, а створювалися для хору імені Верьовки...

Композитор рішуче відкинув звинувачення в тому, що він "наїхав" на Тоню Матвієнко, наполягаючи на тому, що порушення авторських прав є злочином, і він має намір голосно відстоювати свої права. Він зазначив, що попередив її про можливий позов від іншої правовласниці. У результаті домовленості Тоня Матвієнко заплатила "середню, комфортну" суму за право виконання пісень, а організатори її концертів надалі сплачуватимуть роялті. Рибчинський не назвав точної суми, але наголосив, що його батька вона задовольнила, і заявив, що ціна за виконання його творів не фіксована і залежить від його особистого рішення...» (*Анастасія Мушенок. Тоня Матвієнко заплатила Рибчинському, щоб виконувати пісні своєї мами: усі деталі конфлікту // ПрАТ «Телерадіокомпанія Люкс» (https://lux.fm/tonya-matviyenko-zaplatila-ribchinskому-shchob-vikonuvati-pisni-svoyeyi-mami-usi-detali-konfliktu_n203686). 13.11.2025*).

«Коли фізична особа-підприємець (ФОП) створює об'єкт інтелектуальної власності (програмний код, дизайн, текст, фото), він автоматично стає його автором і первинним власником майнових прав, незалежно від факту оплати роботи замовником. Це ключовий момент українського законодавства: якщо в договорі чітко не прописана передача майнових прав, замовник отримує лише право користування результатом у межах договору, але не може продавати його, передавати іншим або забороняти використання третім особам...

Немайнові права (право на ім'я, авторство) є невідчужуваними і завжди залишаються за ФОП. Передаватися можуть лише майнові права (дозвіл на використання, продаж, зміну твору), і це має бути зафіксовано письмово. Найпоширеніша помилка — підписання стандартного договору про надання послуг без згадки про інтелектуальну власність, що залишає права за виконавцем...

Для коректної передачі прав у договорі необхідно вказати: умови та обсяг передачі, строк і територію дії, характер прав (виключні/невиключні) та окрему винагороду за передачу. Якщо права не були передані одразу, сторони можуть укласти додаткову угоду або акт передачі. Щоб уникнути конфліктів, юристи рекомендують використовувати спеціалізовані договори (на створення об'єкта ІВ з передачею прав або ліцензійні договори), які чітко регулюють правовий статус створеного продукту...» **(ФОП та інтелектуальна власність: кому належать права на створений продукт // ТОВ "ГПП Акцент" (<https://akzent.zp.ua/fop-ta-intelektualna-vlasnist-komu-nalezhat-prava-na-stvorenyj-produkt/>). 20.11.2025).**

«...Хіт «Врубай», що приніс співаку Parfeniuk (Іллі Парфенюку) солідні прибутки й репутацію хітмейкера, опинився в центрі скандалу: вуличний виконавець Вова Циган звинуватив його у плагіаті й через лейбл Рара Music домогся видалення кліпу з YouTube... У відповідь Parfeniuk заявив в Instagram, що саме трек Цигана «Хованки» копіює «Врубай», а Рара Music, не навчивши свого артиста базових правил авторського права, тепер намагається перевести стрілки, називаючи «Врубай» плагіатом старшої роботи самого Parfeniuk у співпраці з Quest Pistols і Wellboy («Дівчина»)...

Музикант також повідомив, що після заяв лейблу його сторінки атакували боти з Бангладешу та Індії з масовими звинуваченнями в плагіаті, й закликав Рара Music припинити маніпуляції й професійно займатися розвитком власних артистів...» **(Софія Бройтман. Parfeniuk відреагував на скандал про плагіат після блокування свого треку "Врубай" // ПрАТ «Телерадіокомпанія Люкс» (https://lux.fm/parfeniuk-vidreaguvav-na-skandal-pro-plagiat-pislya-blokuvannya-svogo-treku-vrubaj_n204595). 20.11.2025).**

«Мультимаркет "Аврора" опинився в центрі скандалу після того, як майстриня Любов Шульга публічно звинуватила магазин у порушенні авторських прав через продаж різдвяних вертепних зірок, що повністю повторюють її унікальний дизайн, створений у 2023 році. Шульга, чії роботи широко відомі в інтернеті, стверджує, що замість придбання майнових прав та сплати роялті, "Аврора" разом із підрядником продає зірки за значно нижчою ціною і готує юридичну претензію...

У відповідь, представники "Аврори" перепросили, пояснивши, що товар був поставлений українським виробником як його власна продукція. До з'ясування обставин компанія тимчасово призупинила продаж зірок і заявила, що очікує офіційних пояснень від виробника...

Публікація викликала суперечливу реакцію в соцмережах: частина коментаторів ставила під сумнів законність претензій, вказуючи на фольклорне походження різдвяних зірок, тоді як інша частина підтримала авторку, наголошуючи на важливості захисту унікального авторського дизайну» **(Софія Ткачук. "Аврора" у центрі скандалу: майстриня звинуватила мультимаркет у порушенні авторських прав // Фокус (<https://focus.ua/uk/ukraine/733702-skandal-za-uchasti-avrori-maystrinya-zvinuvatila-multimarket-u-vikoristanni-jiji-robit-bez-dozvolu>). 20.11.2025).**

«В Україні, як і в усьому світі, будь-яке комерційне використання запатентованих технологій, зареєстрованих торговельних марок, авторських текстів, музики чи дизайнів потребує попередньої згоди правовласника — тобто ліцензії. Це стосується виробників, імпортерів, ІТ-розробників, рекламних агентств, франчайзі, медіа й навіть освітніх платформ: від кав'ярні, що друкує чужий логотип на чашках, до SaaS-проекту, який інтегрує сторонній API...

Невиконання цієї вимоги загрожує низкою санкцій, серед яких: судові позови, компенсації збитків, митне затримання товару, блокування контенту на платформах YouTube, Meta чи App Store, втрати франшизи, відмова в реєстрації власної ТМ, репутаційні збитки та неможливість участі у тендерах...

Ліцензії бувають різні: від відкритих Creative Commons і роялті-фрі до ексклюзивних, неексклюзивних, франчайзингових, на адаптацію, публікацію чи монетизацію. Вибір залежить від завдання. Наприклад, освітньому курсу підійде СС ВУ для текстів і зображень; виробнику ексклюзивна ліцензія на промисловий зразок; подкастеру — роялті-фрі-музика; а кав'ярні під відомим брендом — франшизна угода...

Найпоширеніші помилки бізнесу: «вказали автора — значить можна», «матеріал у відкритому доступі», «це лише для внутрішнього користування» або «це ж мем». Насправді атрибуція не скасовує авторського права, відкритий доступ не дорівнює вільному використанню, а навіть фонова музика без ліцензії порушує права композиторів і лейблів...

Щоб уникнути ризиків, українським компаніям варто:

- до публікації продуктів чи виходу на іноземні ринки перевіряти, чи не охоплені потрібні елементи патентом, ТМ або авторським правом;
- завчасно домовлятися про ліцензії й фіксувати це письмово;
- документувати право на використання будь-якого контенту (тексти, фото, шрифти, музика);
- у договорах із підрядниками чітко визначати, хто володіє правами й на яких умовах допускається їхнє подальше використання.

Вартість легального ліцензування у десятки разів нижча за потенційні судові витрати й репутаційні втрати, тому включення витрат на ІВ у бізнес-план — обов'язкова умова сталого розвитку компанії на українському та міжнародному ринках...» (*Мар'яна Рожак. Кому і коли потрібно задуматися про ліцензування інтелектуальної власності // Юридична компанія 4B* (<https://4b.ua/blog/who-needs-intellectual-property-licensing/>). 24.11.2025).

Австралійський Союз

«...В Австралії використання цитат у бізнесі (наприклад, у соціальних мережах, на продуктах, веб-сайтах) несе ризики порушення авторських прав, навіть якщо цитати короткі або мають посилання на джерело. Ключові моменти:

Захист авторських прав: Цитати захищені, якщо вони є оригінальними і становлять «істотну частину» твору (наприклад, характерні фрази з книг, промов, текстів пісень). Захист триває 70 років після смерті автора. Вказівка авторства не замінює дозволу — моральні права вимагають вказівки авторства, але для володіння авторськими правами все одно потрібна авторизація...

Винятки щодо добросовісного використання: обмежені та рідко застосовуються до маркетингу. Дозволене використання включає справжню критику/огляд (з посиланням на джерело), висвітлення новин, пародію/сатиру або дослідження/навчання — не рекламне/декоративне використання.

Суспільний надбання: цитати авторів, які померли більше 70 років тому, як правило, є вільними, але сучасні видання/переклади можуть мати окремі авторські права...

Ризики комерційного використання: для використання цитат з метою просування/продажу товарів зазвичай потрібна ліцензія. «Знайдено в Інтернеті» не є виправданням — вважайте, що дозвіл відсутній, якщо він не наданий явно...

Практичні кроки щодо дотримання вимог:

- Перевірте оригінальність/статус: Перевірте, чи цитата є загальною (незахищеною) чи особливою (захищеною). Підтвердьте статус публічного домену (дата смерті автора).

- Отримайте дозвіл: Зверніться до видавців/авторів для отримання письмових ліцензій із зазначенням використання (наприклад, веб-сайт, продукти).
- Використовуйте альтернативи: Цитати з публічного домену, оригінальні формулювання (перефразування ідей, а не висловлювань) або ліцензований контент.
- Уникайте проблем із торговими марками: Деякі фрази є торговими марками — перевірте їх реєстрацію...

Юридичні інструменти: використовуйте ліцензії на інтелектуальну власність для отримання дозволів, чіткі умови використання веб-сайту та політику конфіденційності, якщо ви збираєте дані...» (*Alex Solo. Are Quotes Copyrighted In Australia? // SPRINTLAW PTY LTD (https://sprintlaw.com.au/articles/are-quotes-copyrighted-in-australia/).* 27.11.2025).

Демократична Республіка Конго

«...Права інтелектуальної власності, включаючи авторські права та патенти, були встановлені для захисту творців від експлуатації, і ця концепція сягає корінням у 18 століття... Однак, згідно з дослідженням, проведеним істориком Веронікою Пуйяр, ці системи створюють фундаментальну напругу між захистом творців і забезпеченням широкого доступу громадськості. Це призвело до значних диспропорцій, особливо між Північною і Південною півкулями. Хоча права інтелектуальної власності мають на меті сприяти інноваціям, вони можуть перешкоджати розвитку, особливо в медицині, де патенти можуть блокувати доступ до ліків, що рятують життя...

У креативних галузях цей дисбаланс також є очевидним. Музична індустрія, яка колись покладалася на авторські права, зараз бачить, як цифрові платформи, такі як Spotify, віддають перевагу мейнстрім-артистам і маргіналізують менших творців. Ця проблема загострюється в таких країнах, що розвиваються, як Демократична Республіка Конго, де бідна інфраструктура обмежує доступ артистів. На відміну від цього, індустрія моди успішно використовує права на торговельні марки для захисту ідентичності бренду. Пуйяр робить висновок, що нинішня система непропорційно вигідна для великих корпорацій і тих, хто вже перебуває при владі. Замість універсального підходу вона пропонує країнам Північної півкулі надати пріоритет забезпеченню відкритого доступу для країн Південної півкулі, особливо в галузі охорони здоров'я та технологій, аргументуючи це тим, що доступ до інфраструктури та інформації часто є більш важливим, ніж суворе дотримання прав інтелектуальної власності...» (*Eivind Torgersen. New study: The dilemma of copyright in the Global South // ScienceNorway.no*

(<https://partner.sciencenorway.no/society-and-culture-university-of-oslo/new-study-the-dilemma-of-copyright-in-the-global-south/2569126>). 03.11.2025).

Європейський Союз

«Європейське відомство з інтелектуальної власності (EUIPO) відкрило Центр знань про авторське право, який був представлений 20 листопада на конференції EUIPO з питань авторського права. Створений як єдиний «центр» на рівні ЄС з питань авторського права, портал об'єднує в одному місці рекомендації, бази даних, судову практику та навчальні матеріали, надаючи творцям і громадськості чітку практичну інформацію про те, як захищати і монетизувати твори — це нагальна потреба, оскільки генеративна штучна інтелігенція розмиває традиційні межі, а правова база Європи залишається фрагментованою. Сайт також пропонує інтерактивну карту, на якій детально представлено законодавство, компетентні органи та схеми ліцензування кожної держави-члена, а також останні дані про порушення...»

Окрім виконання функції інформаційного центру, Центр буде співпрацювати з креативними та інноваційними секторами з метою виявлення нових викликів та апробації нових інструментів прозорості на єдиному ринку. Згідно зі Стратегічним планом EUIPO на 2030 рік, серед майбутніх проєктів є «CopyrightView» — сервіс, покликаний спростити перевірку правового статусу, авторства та власності на твори в усьому ЄС...» (*EUIPO launches Copyright Knowledge Centre to support creators in the digital age // European Union Intellectual Property Office* (<https://www.euipo.europa.eu/en/news/euipo-launches-copyright-knowledge-centre-to-support-creators-in-the-digital-age>). 24.11.2025).

Китайська Народна Республіка

«...Нещодавній спір щодо авторських прав у Китаї, де було виявлено, що популярна пісня «Above the Snowline» без дозволу використовувала мелодію класичної пісні «My Loulan», підкреслює складність правових питань, пов'язаних з адаптацією музики. Цей випадок підкреслює необхідність розуміння різних прав, пов'язаних з музичним твором, та правових обмежень щодо переписання текстів пісень...»

Авторські права на музику поділяються на особисті права автора (такі як право на зазначення авторства та захист цілісності твору) та економічні права (такі як право на відтворення, розповсюдження та адаптацію). Ці права належать різним сторонам: автор тексту володіє авторськими правами на текст, композитор володіє авторськими правами на мелодію, виконавець має права виконавця, а продюсер запису має права на конкретний запис...»

Суть спору полягає в тому, чи є «переробка» пісні з новими словами порушенням авторських прав. З юридичної точки зору це визначається за допомогою тесту «контакт + істотна схожість», який оцінює, чи є нова робота занадто схожою на оригінал за мелодією, текстом або загальним враженням. Ключовим юридичним принципом є те, що пісні зазвичай вважаються «роздільними спільними творами», що означає, що авторські права на текст і музику можуть бути різними. Тому для використання лише оригінальної мелодії необхідний дозвіл композитора, але не обов'язково дозвіл автора тексту...

Однак право на адаптацію не є абсолютним. Нова робота не повинна порушувати право автора оригіналу на захист цілісності його твору шляхом спотворення його первісного задуму або шкоди репутації автора. Щоб уникнути порушення, творці повинні отримати відповідну ліцензію, в ідеалі — через чіткий договір, який визначає сферу використання та гарантує компенсацію і визнання всіх необхідних правовласників. Цей випадок є важливим нагадуванням про те, що в цифрову епоху повага до авторських прав на музику та належне ліцензування є необхідними для здорової творчої екосистеми...» (*Infringement and Authorization Issues of Rewriting Lyrics in Music Works // Beijing Sanyou Intellectual Property Agency Ltd* (<https://www.sanyouip.com/en/insights/content/2/719.html>). 05.11.2025).

Республіка Індія

«...Боротьба Тейлор Свіфт за свої мастер-записи висвітлює критичні проблеми авторського права як у США, так і в Індії. У 2005 році Свіфт передала свої права на мастер-записи «назавжди» компанії Big Machine Records (BMR), втративши контроль після того, як Скутер Браун придбав BMR у 2019 році. Перезаписавши свої альбоми, вона скористалася прогалиною в законодавстві США: хоча Закон про авторське право 1976 року розділяє права на композиції та мастери, він дозволяє перезапис через певний період, що знижує вартість оригінальних мастерів. Ця стратегія, хоча і не кодифікована явно, змінила норми галузі, надавши артистам можливість відновлювати права власності за допомогою нових записів...

В Індії правова ситуація відрізняється. Закон про авторське право (з поправками) від 2012 року захищає права авторів на базові твори (наприклад, композиції) навіть після передачі прав, як підтверджено у справі IPRS проти Rajasthan Patrika. Права виконавців (розділ 38) та моральні права (розділ 57), включаючи право на визнання авторства та право на цілісність, додатково захищають артистів. Однак права на повторний запис залишаються залежними від договору, що створює невизначеність. На відміну від США, в Індії відсутній законодавчий механізм повернення прав, що змушує артистів покладатися на

моральні права та права виконавців, щоб оскаржувати використання їхніх творів...

Успіх Свіфт підкреслює необхідність проактивних стратегій укладення договорів. В Індії артисти повинні надавати пріоритет перевірці угод, використовуючи моральні права для запобігання спотворенню та обговорюючи умови, що забезпечують баланс між економічним та творчим контролем. Доки не з'являться більш чіткі прецеденти, захисні юридичні заходи та належна ретельність залишаються надзвичайно важливими для захисту авторських прав на твори мистецтва» (*Ilana Baruah. IP Battles in the Life of a Showgirl // Fox Mandal Foundation* (<https://foxmandal.in/ip-battles-in-the-life-of-a-showgirl/>). 11.11.2025).

«...Логотипи вимагають подвійної стратегії захисту з використанням як авторського права, так і права на торговельну марку, оскільки кожне з них має окрему і взаємодоповнюючу мету. Авторське право захищає художнє вираження логотипу, за умови, що він має достатню оригінальність і креативність, як, наприклад, стилізований шрифт Coca-Cola. Однак цей захист є обмеженим, оскільки не поширюється на саму назву бренду і часто може бути обійдений за допомогою незначних змін у дизайні. Закон про торговельні марки є надзвичайно важливим, оскільки він захищає функцію логотипу як ідентифікатора бренду на ринку, запобігаючи плутанині серед споживачів, забороняючи конкурентам використовувати схожі знаки, що можуть ввести в оману. На відміну від авторського права, торговельна марка може діяти необмежений час за умови належного використання та поновлення, захищаючи репутацію та комерційну цінність бренду...

Реальні випадки підкреслюють небезпеку покладатися виключно на авторське право. Наприклад, Adidas виграв справу проти Payless на підставі закону про торговельні марки, довівши, що споживачі плутають дизайн смужок, оскільки прості смужки не мають оригінальності для захисту авторських прав. Аналогічно, дорогий судовий спір між Apple Inc. і Apple Corps групи The Beatles був вирішений на підставі торговельних марок, що стосуються їхньої ролі на музичному ринку, а не візуальних відмінностей їхніх логотипів. Тому комплексна стратегія передбачає спочатку забезпечення торговельної марки для захисту ідентичності бренду та його функції на ринку, а потім, якщо логотип є достатньо художнім, також заявлення авторських прав для захисту від прямого копіювання, забезпечуючи повний захист його дизайну та комерційної цінності...» (*Vaibhav Bansal. Why Copyright Alone Does Not Fully Protect a Logo: The Trademark-Copyright Overlap Explained // IPLINK-ASIA* (<https://www.iplink-asia.com/article-detail.php?keywords=Intellectual%20property&id=1398>). 19.11.2025).

Республіка Індонезія

«...Випадки порушення авторських прав в Індонезії все ще є поширеним явищем, що завдає значних збитків творцям і підриває довіру громадськості до брендів. Для захисту бізнесу важливо розуміти форми та наслідки піратства, а також ефективні заходи захисту. Порушення авторських прав включає несанкціоноване відтворення та розповсюдження творів, що завдає шкоди творцям і послаблює економічну цінність їхніх творів...»

Відповідно до Закону № 28 від 2014 року, порушення авторських прав карається позбавленням волі на строк до 10 років та/або штрафом у розмірі до 4 мільярдів рупій. Для захисту вашої роботи настійно рекомендується офіційна реєстрація авторських прав як доказ права власності та контролю над використанням твору. Цифрові технології також можуть бути використані для маркування та відстеження розповсюдження творів, що ускладнює діяльність піратів...

Використання професійних послуг для реєстрації авторських прав може прискорити процес і уникнути адміністративних помилок. Крім того, належна юридична підтримка дуже корисна в разі виникнення спору. Розуміючи ризики та вживаючи правильні захисні заходи, підприємства можуть захистити репутацію та економічну цінність своєї роботи. Тому негайно зареєструйте свої авторські права, щоб захистити свою роботу від піратства та забезпечити безперервність бізнесу...» **(Pembajakan Hak Cipta Bisa Merugikan Bisnis, Ini Solusinya // Jasa Merek (<https://jasamerek.com/blog/pembajakan-hak-cipta/>). 11.11.2025).**

«Креативні цифрові підприємства в Індонезії повинні розуміти види авторських прав, щоб уникнути помилок, які можуть мати фатальні наслідки. Без цього розуміння вони можуть вважати, що їхня робота захищена, хоча насправді це не так. Загалом авторське право поділяється на два типи: оригінальні твори, які є новими творами без копіювання інших творів, такі як упаковка продуктів та джінгли; та похідні твори, які є адаптаціями інших творів, такі як перекладені книги та ремікси пісень...»

Крім того, класифікація авторських прав також відповідає Закону № 28/2014, який охоплює літературні твори, образотворче мистецтво, музику, портрети, кіно та цифрові програми, кожна з яких має різний строк охорони. Щоб визначити відповідний тип авторського права, підприємствам необхідно визнати форму твору, підтвердити право власності, перевірити наявність елементів адаптації, якщо твір є похідним, і, можливо, проконсультуватися з експертами перед реєстрацією. Неправильне визначення типу захисту може призвести до слабого захисту, труднощів у поданні судових позовів та втрати економічних прав, тоді як правильний вибір може забезпечити максимальний захист і підвищити цінність твору...» **(Panduan Cerdas Mengenal Jenis Hak**

Республіка Південний Судан

«Креативний сектор Південного Судану — музиканти, письменники, кінематографісти, дизайнери та телерадіомовники — розширюється за талантом і амбіціями, але все ще не має сучасної системи захисту авторських прав, яка перетворює творчу працю на захищені права, передбачуваний дохід та інвестиції. Без сучасного законодавства пісні, фільми та інші твори регулярно використовуються без дозволу та оплати, що послаблює стимули до професіоналізації культурних галузей, які могли б зробити значний внесок у відновлення країни, створення робочих місць та економічне зростання... За даними UNCTAD, у світовому масштабі креативні галузі можуть становити від 0,5% до 7,3% ВВП і до 12,5% зайнятості, проте потенціал Південного Судану залишається недооціненим. Країна має деякі застарілі інструменти та проєкти пропозицій, зокрема законопроект про інтелектуальну власність, який вперше широко обговорювався близько 2015 року, та політику щодо авторського права, розроблену за підтримки UNESCO та ЄС, а також у 2023 році знову запровадила резервування торговельних марок. Однак консолідоване сучасне законодавство про інтелектуальну власність, яке відповідало б регіональним та міжнародним стандартам, досі не прийнято, що залишає розрив між політикою та юридичною реальністю...

Для прискорення прийняття закону необхідна багатовекторна стратегія. Вона включає цілеспрямоване політичне лобіювання в парламентських комітетах, використання даних для демонстрації економічних переваг авторського права та залучення технічної підтримки донорів для розробки законопроекту та нарощування потенціалу. Створення пілотної організації колективного управління для демонстрації конкретних переваг та проведення інформаційних кампаній, приурочених до парламентських календарів, також можуть сприяти набранню обертів...

Самих творців закликають сприяти реформам, ділячись особистими історіями про фінансові втрати, утворюючи коаліції для лобіювання депутатів парламенту та співпрацюючи із засобами масової інформації для проведення публічних кампаній. Демонструючи найкращі практики та організовуючись вже зараз, митці Південного Судану можуть створити інституції, які підтримуватиме майбутній закон, перетворивши свій талант на стабільне джерело доходу та стратегічний національний актив» (*Simon Kuony Jial. Why South Sudan needs a copyright law now // Radio Tamazuj (<https://www.radiotamazuj.org/en/news/article/opinion-why-south-sudan-needs-a-copyright-law-now>). 26.11.2025).*

Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії

«...Історія інтелектуальної власності роману «Чарівник країни Оз» від Л. Френка Баума 1900 року до сучасних фільмів «Wicked» демонструє складність навігації авторських прав у різних засобах масової інформації. Оригінальний роман Баума став надбанням громадськості у США та Великобританії в 1956 році, що дозволило новим похідним творам вільно використовувати основну історію. Однак культовий фільм MGM 1939 року, що належить Warner Bros., створив нові, діючі авторські права, які діють до 2057 року, захищаючи його унікальні творіння, такі як рубіново-червоні туфлі (які в книзі були срібними) та специфічне зображення зеленої шкіри Злої чаклунки Заходу...

Наступні творці, включаючи Грегорі Магуайра (роман 1995 року) та творців мюзиклу і фільмів «Wicked», створили нові авторські права на свої унікальні елементи сюжету та пісні. Важливо, що вони прийняли стратегічні рішення щодо інтелектуальної власності, щоб уникнути порушення захищених прав на фільм 1939 року: вони повернули туфлі до їхнього оригінального срібного кольору та перетворили персонаж Чаклунки — з чисто злої на складну, симпатичну Ельфабу — за допомогою особливого вибору костюмів та макіяжу, тим самим встановивши її як юридично окрему особу, яка лише має зелений колір шкіри. Ця необхідність дотримуватися існуючих обмежень авторських прав в кінцевому підсумку сформувала творчий підхід до розповіді, що призвело до створення більш складного та сучасного персонажа...» *(Christina Watts. A wickedly good IP strategy // GOV.UK (<https://ipo.blog.gov.uk/2025/11/20/a-wickedly-good-ip-strategy/>). 20.11.2025).*

«...У той час, коли хори та слухачі готуються до сезону різдвяних колядок, важливо пам'ятати, що більшість музичних творів, які співаються та виконуються, захищені законом про авторське право. У Великій Британії авторське право автоматично захищає музичні твори, тексти пісень та типографічне оформлення нот, як правило, протягом 70 років після смерті композитора або автора тексту. Це означає, що хоча багато традиційних колядок, таких як «The Twelve Days of Christmas», «We Wish You a Merry Christmas» та «Hark! The Herald Angels Sing — зараз є у відкритому доступі, лише їхні оригінальні версії (або дуже старі аранжування) можна використовувати безкоштовно. Сучасні аранжування та улюблені сучасні різдвяні пісні, від колядок Джона Раттера до поп-пісень, таких як All I Want for Christmas Is You, залишаються захищеними і їх необхідно придбати або отримати ліцензію від офіційних продавців...

Копіювання музики без дозволу, включаючи фотокопіювання однієї придбаної партитури для всіх членів хору, зазвичай є порушенням, оскільки

створення копій є обмеженою дією. Законні варіанти включають придбання достатньої кількості копій для кожного співака, отримання ліцензій, що дозволяють копіювання, або в обмежених випадках покладання на конкретні винятки з авторського права (наприклад, створення доступних копій для тих, хто їх потребує). Хори завжди повинні перевіряти повідомлення про авторське право на нотах і читати умови, щоб зрозуміти, що дозволяє їх придбання...

Ліцензування має значення не тільки для друкованої музики. Якщо концерт записується або транслюється в прямому ефірі, або якщо використовуються фонограми та заздалегідь записані акомпанементи, можуть знадобитися додаткові дозволи. Права на публічне виконання часто покриваються ліцензіями на використання приміщення, але запис, трансляція або використання записаної музики можуть спричинити окремі зобов'язання. Такі організації, як PRS for Music (для роялті за виконання), Music Publishers' Association (для дозволів видавців) та Printed Music Licensing Ltd (для копіювання в школах) можуть допомогти хорам розібратися в питаннях ліцензування...

Зрештою, авторське право не покликане псувати святковий настрій; воно гарантує, що композитори, аранжувальники та автори текстів отримують справедливу винагороду, щоб вони могли продовжувати створювати музику, яка робить Різдво особливим. Перевіряючи права, купуючи або ліцензуючи музику належним чином та звертаючись за порадою в разі потреби, хори можуть зберегти свої святкування радісними та законними» (*Meg Davies. Copyright carols for choirs // GOV.UK (<https://ipo.blog.gov.uk/2025/11/27/copyright-carols-for-choirs/>). 27.11.2025*).

Сполучені Штати Америки

«...Після майже трьох десятиліть архівування веб-сторінок, в жовтні Інтернет-архів (ІА) відсвяткував свою трильйонну сторінку — досягнення, яке спонукало Сан-Франциско проголосити «День Інтернет-архіву», а Сенат США призначити цю некомерційну організацію офіційною федеральною бібліотекою-депозитарієм. Однак цей важливий крок відбувся на тлі жорстких суперечок щодо авторських прав, які змусили ІА видалити понад півмільйона електронних книг зі своєї Відкритої бібліотеки та поставили під загрозу існування організації...

Заснована в 1996 році Брюстером Кале як цифрова «Бібліотека Олександрії», ІА спочатку отримала високу оцінку за свою Wayback Machine, запущену в 2001 році для збереження знімків веб-сайтів. Протягом десятиліття вона також надавала в користування відскановані книги по одній копії без юридичних перешкод. Ситуація змінилася під час пандемії 2020 року, коли ІА створила «Національну бібліотеку надзвичайних ситуацій», яка тимчасово скасувала обмеження на надання в користування. Великі видавці подали позов,

стверджуючи, що така практика підриває продажі електронних книг. У 2024 році ІА програла остаточну апеляцію і, хоча їй вдалося уникнути потенційного судового рішення на суму 400 мільйонів доларів завдяки конфіденційній угоді, вона була змушена закрити значну частину Open Library. Паралельний позов щодо проєкту Great 78 Project — оцифрування 400 000 шелакових платівок — закінчився аналогічно, конфіденційною угодою після того, як видавці зажадали до 700 мільйонів доларів...

Кале стверджує, що судовий процес показує, що «багатомільярдні медіа-конгломерати» прагнуть безпрецедентного контролю над цифровою інформацією, залишаючи бібліотекам ризики відшкодування збитків, які можуть значно перевищити їхні бюджети. Хоча суди підтвердили попередні прецеденти справедливого використання, такі як Google Books, вони провели межу щодо більш широкої моделі «контрольованого цифрового позичання» ІА. Після вирішення основних судових спорів ІА знову зосередилася на нових ініціативах: «Бібліотека демократії» — відкрите сховище урядових документів, пов'язане з Вікіпедією, та розширені зусилля зі збору та оцифрування фізичних матеріалів, що знаходяться під загрозою. Кале попереджає, що скорочення бюджетів бібліотек, агресивне застосування авторських прав та вартість судових спорів в епоху штучного інтелекту можуть призвести до маргіналізації архівування матеріалів, що становлять суспільний інтерес. Щоб підтримати відкриту екосистему знань, він закликає переглянути архітектуру авторського права, щоб автори, видавці та бібліотеки «виграли», а також використовувати ШІ таким чином, щоб розширити, а не обмежити загальний доступ до інформації...» (*Ashley Belanger. Internet Archive's legal fights are over, but its founder mourns what was lost // Condé Nast (<https://arstechnica.com/tech-policy/2025/11/the-internet-archive-survived-major-copyright-losses-whats-next/>). 03.11.2025*).

«...Відповідно до законодавства США про авторське право, для показу фільму групі людей за межами приватного будинку — навіть на території університетського містечка — необхідна спеціальна ліцензія на публічний показ, незалежно від того, чи є у організатора копія фільму або особиста підписка на стримінговий сервіс. Це пов'язано з тим, що показ фільму групі людей є «публічним показом», що є одним з виключних прав, наданих творцям відповідно до Закону про авторське право 1976 року...

Порушення, які часто відбуваються ненавмисно, можуть призвести до отримання листів з вимогою припинити порушення та відшкодувати збитки. Щоб дотриматися вимог, такі організації, як університети, користуються послугами компаній, наприклад Swank Motion Pictures, яка надає ліцензії від великих кіностудій на нетеатральні покази. Вартість варіюється, зазвичай від 500 до 1500 доларів, залежно від розміру аудиторії та популярності фільму. Однак головна проблема полягає в недостатній обізнаності, оскільки багато

студентів і навіть організатори заходів помилково вважають, що для публічних показів достатньо особистих облікових записів для стримінгу... Тому експерти з питань авторського права наголошують на простому правилі: якщо захід відбувається поза межами вашої кімнати в гуртожитку або вітальні, спочатку забезпечте собі права на публічний показ...» (*Jazlyn Gonzales. Specialty Screening: A look at the copyright purchases behind showing films on campus // The State Press* (<https://www.statepress.com/article/2025/11/showing-movies-on-campus>). 17.11.2025).

«З моменту вбивства Селени Кінтанілья-Перес у 1995 році її історія була переказана у фільмах, книгах, серіалах, а нещодавно — у документальному фільмі Netflix «Селена і Лос Дінос», схваленому родиною. Хоча зірка заробила близько 5 мільйонів доларів ($\approx$ 11 мільйонів доларів на сьогодні) за свою коротку кар'єру, вона померла, не залишивши заповіту; тому її вдівець, гітарист Кріс Перес, і сім'я Кінтанілья мали вирішити питання контролю над її бізнесом через спадкове судочинство. Через кілька тижнів після її смерті батько Селени, Абрахам Кінтанілья-молодший, склав «Угоду про майно 1995 року», яка зберігала історичний розподіл прибутку гурту (75% — Абрахаму, його дружині Марселі та дітям А.Б. і Сузетті; 25% — Пересу), але передавала всі повноваження щодо прийняття рішень стосовно імені, зображення та прав інтелектуальної власності Селени родині Кінтанілья. Перес, у скорботі та без представника, підписав угоду, ставши пасивним учасником прибутку...

Посмертні доходи виявилися колосальними. Кросовер-альбом «Dreaming of You» розійшовся тиражем у 3 мільйони копій, біографічний фільм про Дженніфер Лопес 1997 року зібрав 35 мільйонів доларів, а постійний продаж сувенірної продукції, косметики (зокрема, дві колаборації з MAC), модних ліній та ліцензійних угод забезпечив процвітання спадщини. Судові документи з судової тяганини між Пересом і Кінтанільясами в 2012–2021 роках показали, що 25-відсоткова частка Переса принесла йому приблизно 3 мільйони доларів за 25 років, що означає близько 12 мільйонів доларів чистого прибутку для спадщини після значних допустимих відрахувань (витрати на персонал, маркетинг, музей тощо). Зрештою, сторони дійшли згоди в 2021 році...

Сьогодні нові розважальні технології можуть знову збільшити прибутки. Аналітики відзначають, що іммерсивна резиденція Las Vegas Sphere, яка використовує архівні кадри та сучасну проєкцію, подібну до шоу Backstreet Boys, може приносити близько 4 мільйонів доларів за ніч і 2,8 мільйона доларів чистого прибутку. За існуючим розподілом, Перес зароблятиме приблизно 700 000 доларів за шоу, а кожен член сім'ї Кінтанілья отримає близько 525 000 доларів; 35 виступів можуть принести 98 мільйонів доларів загального прибутку. Незалежно від того, чи буде реалізований такий проєкт, каталог, імідж і бренд Селени залишаються одними з найцінніших активів

латиноамериканської розважальної індустрії, продовжуючи приносити мільйони через три десятиліття після її смерті» (**Brian Warner. Who Inherited Selena's Money, Royalties, And Copyrights? Inside The Multi-Decade Family Battle Over Her Never-Ending Posthumous Fortune // Celebrity Net Worth** (<https://www.celebritynetworth.com/articles/entertainment-articles/who-inherited-selenas-money/>). 18.11.2025).

«Гері К. Вольф (Gary K. Wolf), автор роману 1981 року «Хто цензурував Роджера Кролика?» (Who Censored Roger Rabbit?), щойно відновив авторські права на Роджера Кролика та пов'язаних з ним персонажів, посилаючись на положення США про «припинення передачі», маловідому клаузулу, додану до Закону про авторське право 1976 року. Припинення дозволяє творцям скасувати ліцензію на авторські права через 35 років після її підписання, змушуючи видавців, студії або лейбли або переглянути умови на більш справедливих умовах, або взагалі втратити права. Хоча фільм Діснея 1988 року «Хто підставив кролика Роджера?» (Who Framed Roger Rabbit?) став класикою, студія ніколи не зняла продовження; Вольф тепер відновив контроль і планує нові проекти, включаючи історію про Джесіку Кролика...

Припинення дії авторських прав є одним із небагатьох правил авторського права, яке приносить користь художникам, а не «посередникам» у сфері ЗМІ, які домінують на сьогоднішніх висококонцентрованих ринках видавничої справи, музики та кіно. Оскільки творці ведуть переговори лише з кількома потужними покупцями — п'ятьма великими видавництвами, чотирма великими студіями, трьома глобальними музичними лейблами, двома магазинами додатків та одним домінуючим продавцем електронних книг — постійно розширювані терміни дії авторських прав рідко призводять до збільшення доходів людей, які фактично створюють твори. Додаткові права просто включаються в договори, які не підлягають перегляду...

Спочатку Конгрес хотів, щоб припинення дії відбувалося автоматично через 25 років, але лобіювання з боку індустрії продовжило термін очікування до 35 років і завалило процес паперовою роботою; у 1999 році маневр, підтриманий RIAA, навіть спробував (недовго) повністю позбавити музикантів цього права. Незважаючи на перешкоди, такі відомі творці, як Стівен Кінг, Енн М. Мартін (The Baby-sitters Club) і легенда фанку Джордж Клінтон, скористалися припиненням дії авторських прав, щоб повернути собі твори, які були недооцінені або неправильно використані їхніми первинними покупцями.

Перемога Вольфа підкреслює як силу, так і обмеження цього положення. Disney, ймовірно, зможе продовжити показ свого фільму та експлуатацію атракціону в тематичному парку, але лише уклавши нову угоду — саме для цього і було розроблено механізм припинення дії прав, щоб надати авторам перевагу, коли їхні контракти на початку кар'єри виявляються

несправедливими. Для будь-якого письменника, музиканта чи художника, який 35 років тому підписав договір про передачу прав, безкоштовні ресурси від таких організацій, як Creative Commons та Authors Alliance, тепер пояснюють, як подати необхідні повідомлення та повернути контроль над своїми творами...» (*Cory Doctorow. Disney has lost Roger Rabbit // Medium (<https://doctorow.medium.com/https-pluralistic-net-2025-11-18-im-not-bad-im-just-drawn-that-way-8cde6fd19a8a>). 19.11.2025*).

«Вигадані персонажі, такі як Міккі Маус, Гаррі Поттер або Джеймс Бонд, є надзвичайно цінними об'єктами інтелектуальної власності, оскільки вони сприяють розвитку сюжету, продажу товарів та впізнаваності бренду. У Сполучених Штатах вони можуть бути захищені в першу чергу за допомогою законодавства про авторське право та торговельні марки, навіть незважаючи на те, що Закон про авторське право не виділяє «персонажів» в окрему категорію. Авторське право захищає оригінальні виразні аспекти персонажа, коли він зафіксований на матеріальному носії (наприклад, у книзі, сценарії, коміксі або фільмі), але не захищає основну ідею або архетип... Щоб отримати право на незалежний захист персонажа, персонаж повинен бути достатньо унікальним і чітко окресленим, мати характерні риси, зовнішність, передісторію та послідовну особистість, які роблять його впізнаваним у багатьох творах. Американські суди використовують тести, які перевіряють, чи має персонаж чіткі виразні якості та послідовну ідентичність («чітко окреслений»), а в деяких юрисдикціях — чи є він центральним для «розповіданої історії». Ці принципи можуть поширюватися навіть на неживі персонажі, такі як Бетмобіль, коли вони демонструють послідовні, виразні особливості та певну «персону» в оповіданні, але не поширюються на загальні повторювані об'єкти без послідовної ідентичності...»

Закон про торговельні марки може доповнювати закон про авторське право, захищаючи імена персонажів, логотипи або зображення, що використовуються як бренди на товарах і послугах. Коли споживачі асоціюють ім'я або зображення персонажа з одним комерційним джерелом, цей ідентифікатор може функціонувати як торговельна марка (наприклад, «Джеймс Бонд», «007» або логотип Супермена) і бути зареєстрований в USPTO... Разом авторське право та торговельна марка дають змогу творцям і компаніям контролювати використання своїх персонажів, запобігати несанкціонованому використанню та створювати цінність франшизи. На практиці творці повинні детально прописати персонажів у своїх творах, розробити їхні характерні риси, зареєструвати авторські права на твори, зареєструвати торговельну марку, якщо персонаж є брендом, а також активно контролювати та захищати свої права, не копіюючи захищені персонажі, що належать іншим...» (*How to Copyright a Character // Sierra IP Law, PC (<https://sierraiplaw.com/how-to-copyright-a-character/>). 20.11.2025*).

«...Точне цитування є основою журналістської та академічної достовірності, оскільки неправильне посилання або неналежне запозичення підриває авторитет автора. Володіння прямим і непрямим стилями цитування забезпечує чіткість і дозволяє уникнути плагіату...

Прямі цитати: Дослівне відтворення мови джерела, що використовується для збереження унікальних, впливових або юридично значущих формулювань (наприклад, заяви генерального директора, статуту). Вони вимагають подвійних лапок, з кінцевою пунктуацією всередині лапок. Довгі цитати (більше чотирьох рядків) відступають від краю (без лапок). Редакційні зміни позначаються квадратними дужками [], пропуски позначаються трикрапкою (...).

Непрямі цитати: Перекажіть думку джерела словами автора, зосередившись на суті, а не на формулюванні. Використовуйте дієслова-повідомлення (заявив, стверджував) і змініть час (теперішній→минулий, минулий→доконаний минулий), займенники (я→він/вона) та час/місце (сьогодні→того дня). Лапки не використовуються, але обов'язково вказується повне джерело...

Перефразування/резюмування: Перефразування — це переформулювання уривка з використанням структурних змін (а не лише синонімів); резюмування — це узагальнення основних ідей. Обидва вимагають цитування — відсутність істотних змін у тексті є плагіатом.

Правильне цитування (наприклад, пунктуація, зміна часів) та вказівка джерела є надзвичайно важливими для етичного використання джерел та збереження професійної доброчесності» (*When to Use a Direct vs. Indirect Quote* // *LegalClarity* (<https://legalclarity.org/when-to-use-a-direct-vs-indirect-quote/>). 21.11.2025).

Федеративна Республіка Нігерія

«Офіс Нігерійської комісії з авторських прав (NCC) в Кано закликав власників книжкових магазинів у штаті Кано дотримуватися законів про авторські права в рамках зусиль, спрямованих на боротьбу з піратством та посилення захисту інтелектуальної власності. Під час моніторингу та інспекції, проведених у середу в обраних книжкових магазинах району Сабон Гарі, а саме на Черч-роуд у місцевій адміністративній одиниці Фагге, NCC зосередилася на забезпеченні дотримання законодавства та припиненні продажу піратських підручників... Виконуючий обов'язки державного координатора Сані Ахмед повідомив, що команда, до складу якої входили співробітники з питань авторського права та представники Нігерійської асоціації видавців (NPA) у місті Кано, відвідала 15 книжкових магазинів, перевіряючи виставлені книги та рахунки-фактури від видавців з метою підтвердження їх оригінальності та законності походження. Були виявлені

порушення, наприклад, підручники без належних рахунків-фактур, і Ахмед зазначив, що всі книги та рахунки-фактури будуть додатково перевірені Комісією для визначення подальших дій...

Книгопродавці висловили занепокоєння щодо проблем із видавничими компаніями, зокрема щодо того, що видавці продають книги безпосередньо школам, а не книгарням, не дотримуються замовлень і затримують поставки. Ахмед порадив операторам посилити свою внутрішню організацію шляхом створення потужного комітету або профспілки, щоб взаємодіяти з керівництвом видавництва і вирішувати ці проблеми...

Ахмед підтвердив прихильність Комісії до боротьби з піратством та захисту прав авторів, видавців, друкарів і книготорговців, заявивши, що в найближчі тижні антипіратські перевірки будуть поширені на більшу кількість книжкових кластерів по всій території штату. NCC, федеральне агентство при Федеральному міністерстві юстиції, відповідальне за адміністрування, забезпечення дотримання та регулювання законодавства про авторське право в Нігерії (створене відповідно до розділу 34 Закону про авторське право 2004 року з поправками), має штаб-квартиру в Абуджі та управляє регіональними офісами в шести геополітичних зонах країни» *(Hussaini Ibrahim. Obey copyright law, NCC tells Kano bookshops // Punch Nigeria Limited (<https://punchng.com/obey-copyright-law-ncc-tells-kano-bookshops/>). 06.11.2025).*

Підсумки наукових конференцій, нарад та інших організаційних заходів

«На провідній конференції IP Ukraine Now 2025, присвяченій адаптації українського законодавства до норм ЄС, судді Верховного Суду Ігор Бенедисюк та Василь Крат висвітлили ключові проблеми у сфері інтелектуальної власності...

Ігор Бенедисюк розглянув практику застосування спеціальних сертифікатів додаткової охорони (SPC) для фармацевтичних патентів. Він наголосив, що зміни до законодавства 2020 року, які запровадили нові, коротші строки для подання клопотань на SPC, не мають перехідних положень. Це створило правову невизначеність, оскільки УКРНОІВІ почав застосовувати нові строки ретроспективно. Суддя підкреслив, що Верховний Суд послідовно стоїть на позиції незворотності дії закону в часі: нові строки не можуть обмежувати права, які вже виникли у правовласників до змін. Цей підхід, продемонстрований у справах Chugai та Genmab, гармонізує українське право з регламентами ЄС та посилює інвестиційну привабливість країни...

У свою чергу, Василь Крат взяв участь у батлі щодо правового режиму добре відомих торговельних марок (ТМ). Він пояснив, що на відміну від зареєстрованих ТМ, права на добре відому ТМ є безстроковими, але можуть

бути припинені, якщо знак стає загальноновживаним або не використовується протягом п'яти років. Головна проблема, на яку вказав суддя, — процесуальна. Оскільки господарські суди, які розглядають спори щодо ІВ, не мають окремої процедури для встановлення факту добревідомості (на відміну від цивільних судів), виникає юрисдикційна колізія. Крат поставив питання, хто має бути відповідачем у такій справі, і припустив можливість залучення "штучного" відповідача за аналогією права. Ефективність дискусії продемонструвала зміна думки аудиторії: якщо на початку 64% підтримували одну позицію, то в кінці 57% схилилися до іншої, що свідчить про складність та актуальність питання...» *(Судді ВС долучилися до обговорення судової практики у сфері інтелектуальної власності на конференції IP Ukraine Now 2025 // Судова влада України (<https://supreme.court.gov.ua/supreme/pres-centr/news/1911279/>). 06.11.2025).*

«Міжнародна конференція у Кракові, присвячена 20-й річниці Директиви ЄС про захист прав інтелектуальної власності (EU IPRED), підтвердила, що Директива успішно встановила мінімальні стандарти захисту, але виявила необхідність адаптації системи до зростаючих викликів цифрової епохи, включаючи онлайн-платформи та світову торгівлю...

Учасники обговорили три ключові напрями. Перша панель була зосереджена на боротьбі з торгівлею контрафактними товарами, наголошуючи на потребі більшої прозорості в електронній комерції та ефективному використанні Акту про цифрові послуги (DSA) для боротьби з незаконним контентом. Було підкреслено, що підробки, які поширюються через соціальні мережі та професійно оформлені вебсайти, становлять серйозні ризики для громадського здоров'я (особливо у випадку фармацевтичних препаратів)...

Друга панель дослідила альтернативне вирішення спорів (ADR), відзначивши його зростаючу важливість для ІР-питань завдяки гнучкості, конфіденційності та швидкості порівняно з традиційними судовими процесами. Інституції, включаючи Центри при EUIPO та BOIB, поділилися практиками заохочення медіації та арбітражу, що є цінною інформацією для української делегації для зменшення навантаження на національні суди...

Заключна сесія була присвячена судовій практиці Єдиного патентного суду (UPC), який демонструє відданість ефективності та технологічній інтеграції. Обговорення підтвердило, що, незважаючи на прогрес у консолідації патентного захисту, практика UPC продовжує розвиватися, і його акцент на своєчасності та передбачуваності є ключовим для зміцнення європейської патентної системи, до якої прагне приєднатися Україна...

У підсумку, конференція закликала до посилення співпраці між інституціями ЄС, національними органами та приватним сектором для підвищення ефективності, узгодженості та справедливості європейської

системи захисту ІВ...» (20 років Директиви ЄС про захист прав інтелектуальної власності: представники УКРНОІВІ долучилися до міжнародної конференції // Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій (УКРНОІВІ) (<https://nipo.gov.ua/20-rokiv-dyrektyvy-eu-zakhyst-ip-prav-konf/>). 10.11.2025).

«На шостому Форумі з інновацій та інтелектуальної власності Huawei, що відбувся 11 листопада, компанія підкреслила свою прихильність до відкритих інновацій та надійного захисту інтелектуальної власності, оголосивши переможців премії «Десятка найкращих винаходів» — прориви в галузі обчислювальної техніки, HarmonyOS та технологій зберігання даних. Головний юридичний директор Люпін Сонг підкреслив, що Huawei поважає інтелектуальну власність інших і суворо захищає свою власну, зазначивши, що в 2024 році компанія заробила приблизно 630 мільйонів доларів США на ліцензуванні патентів, але історично виплатила майже втричі більше на роялті...

Заступник генерального директора ВОІВ Марко Алеман підкреслив глобальний вплив Huawei у сфері інтелектуальної власності, посиляючись на 6600 заявок на патенти РСТ, поданих компанією минулого року, що дозволяє їй утримувати перше місце в рейтингу РСТ з 2014 року. Віце-президент Алан Фан додав, що Huawei поширює свої інновації за допомогою програмного забезпечення з відкритим кодом, апаратних платформ, внесків у розробку стандартів та наукових статей. В рамках цих зусиль компанія Huawei в червні 2024 року запустила безкоштовний сайт пошуку патентів Chaspark і представила на форумі оновлення, включаючи семантичний пошук на основі штучного інтелекту та резюме, щоб зробити глобальні патентні дані більш доступними для дослідників, студентів та малих підприємств. Доповідачі з PatSnap, Clarivate, Sisvel та Avanci Vehicle також поділилися кращими практиками у сфері відкритих інновацій. На завершення заходу Сонг підтвердив мету Huawei щодо створення екосистеми, в якій надійний захист інтелектуальної власності та спільні інновації дозволяють всій галузі ІКТ розвиватися разом» (*Huawei holds the sixth Innovation and Intellectual Property Forum* // *BusinessWorld Publishing* (<https://www.bworldonline.com/sparkup/2025/11/17/712318/huawei-holds-the-sixth-innovation-and-intellectual-property-forum/>). 17.11.2025).
